

SISÄLLYSLUETTELO

Ympäristölautakunta pöytäkirja 14.12.2016

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta	4
3 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat	5
4 § Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan käyttösuunnitelma vuodelle 2017	6
- : Käyttösuunnitelma vuodelle 2017, ympäristölautakunnan alainen toiminta	8
5 § Vekko Oy, ympäristölupahakemus, betonin hyödyntäminen meluvallissa	29
- : Vekko Oy, meluvallin sijainti	38
6 § Ympäristölupahakemus kallion louhintaan, murskaukseen ja kiviaineksen kierrätykseen, Lemminkäinen Infra Oy, Riipilän tuotantoalue, Lamminsuontie 6	39
- : Lemminkäinen Infra Oy, ympäristölupahakemus Riipilän tuotantoalue, sijainti	64
- : Liite: Nykytilanne/Lemminkäinen infra Oy:n vastine/Riipilän louhinta-alue ympäristölupahakemus kallion louhintaa, louheen murskausta sekä kiviaineksen kierrätystä. kiinteistöillä Metsikkö, Kumpula 2 ja Köningstedtin vuori	65
- : Liite: Lopputilanne/Lemminkäinen infra Oy:n vastine/Riipilä, Metsikkö 3-127, Kumpula 4-485, Köningstedtin vuori 4-624, Lupahakemus maa-ainesten ottamiseen	66
7 § Maa-aineslupahakemus, Lemminkäinen Infra Oy, Riipilä, tilat Kumpula 2 ja Köningstedtin vuori	67
- : Lemminkäinen Infra Oy, Riipilä, maa-aineslupahakemus, sijaintikartta	85
8 § Korkeimman hallinto-oikeuden päätös / Vantaan Energia Oy, Långmossebergenin jätevoimala, lupamääräys 4	86
9 § Korkeimman hallinto-oikeuden päätös / Vantaan Energia Oy, Långmossebergenin jätevoimala, toiminnan olennainen muuttaminen	88
10 § Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2015-2019, päivitys vuodelle 2017	89
- : Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma	91
11 § Eläinlääkäreiden eläinlääkintähuoltolain 19 § mukaisten palkkioiden enimmäismäärän vahvistaminen vuodelle 2017	147
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 30 pv	148
Muutoksenhakuohje 3. Valitus Helsingin hallinto-oikeudelle maa-aineslupapäätöstä koskevassa asiassa	149
Muutoksenhakuohje 7. Valitus Vaasan hallinto-oikeudelle vesilain nojalla tehdystä päätöksestä	151
Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	153

Ympäristölautakunnan kokous

Aika 14.12.2016 klo 15.38-16.30

Paikka Kuninkaan Kartano, Voudintie 1, 01740 Vantaa

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Weckman Markku, puheenjohtaja	x	Edelmann Jan	
Mölsä Jukka, varapuheenjohtaja	x	Merelä Mikko	
Herranen Birgitta	x	Puusa- Ruohonen Hannele	
Kuula Markku	-	Kaukonen Pekka	x
Patshijew Ann-Mari	x	Ahera Kirsti	
Halonen Jukka	x §:t 3-11	Pokki Väinö	
Pääsukene Suve	x	Sillanmäki Soile	
Salasto Riitta	x	Kasvinen Maria	
Haukka Sami	-	Kärkkäinen Hannu	x
Parkkima Marja	x §:t 1-2, 4-5 ja 8-11	Länsiharju Ulla	
Sjöholm Johanna	-	Nylén Tiina	x
Valtanen Hanna	x §:t 3-11	Tuohimaa Pirjo	
Bäckström Arto	-	Tilander Liisa	x
Silventoinen Pekka	x §:t 3-11	Pentikäinen Jorma	
Kaupunginhallituksen edustaja		Kaupunginhallituksen varaedustaja	
Nieminen Johannes	x	Suvenalmi Esko	
Nuorisovaltuuston edustaja		Nuorisovaltuuston varaedustaja	
Routarinne Roosa	-	Salan Ahmed	-
Muut osallistujat			Läsnä
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja	esittelijä §:t 1-4		x
Rautalahti Katariina, ympäristöjohtaja	esittelijä §:t 5-11		x
Virkamäki Pekka, rakennusvalvontajohtaja	esittelijä §:t -		-
Hiltunen Kirsi, 1. kaupungineläinlääkäri	§:t 1-2, 4 ja 8-11		x
Maidell-Münster Leena, ympäristöpäällikkö			x
Hamari Milla, viestintäpäällikkö			x
Juopperi Saara, johtava ympäristötarkastaja			x
Rantataro Maarit, ympäristötarkastaja			x
Pasanen Eija, lautakunnan sihteeri, pöytäkirjanpitäjä			x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Markku Weckman

Pöytäkirjanpitäjä Eija Pasanen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 16.12.2016, Ympäristökeskus, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Birgitta Herranen

Ann-Mari Patshijew

Pykälät 5-7 ja 10-11, tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 21.12.2016 klo 8.15 - 16.00, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
(Tikkurila)

1 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ympäristölautakunta 14.12.2016 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kirjataan läsnäolijat.

Päätös:

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kirjattiin läsnäolijat.

2 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta/

Ympäristölautakunta 14.12.2016 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään,

- a) valita pöytäkirjantarkastajat ja
- b) että pöytäkirjantarkastajat tarkastavat pöytäkirjan pe 16.12.2016 klo 14.00 mennessä.

Päätös:

Päätettiin,

- a) valita pöytäkirjantarkastajiksi Birgitta Herranen ja Ann-Mari Patshijew ja
- b) että pöytäkirjantarkastajat tarkastavat pöytäkirjan pe 16.12.2016 klo 14.00 mennessä.

3 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat/

80/00.02.02.00/2015

Ympäristölautakunta 14.12.2016 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Merkitään tiedoksi asiantuntijoiden ja esittelijöiden selostukset sekä apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat.

Käsittely:

Ympäristölautakunnan jäsen Marja Parkkima poistui jäävinä §:n 6 ja 7 selostusten ajaksi.

1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen poistui jäävinä §:n 5-7 selostusten ajaksi.

Päätös:

Ympäristötarkastaja Maarit Rantataro selosti §:t 5, 6 ja 7.

Merkittiin tiedoksi asiantuntijoiden ja esittelijöiden selostukset sekä apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat.

4 § Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan käyttösuunnitelma vuodelle 2017

VD/8654/02.01.00.00/2016

HP, JH

Käyttösuunnitelman tarkoitus

Toimialojen on valmisteltava lautakuntien hyväksyttäväksi määrärahojen käyttämisen ja tuloarvioiden toteutumisen seuraamista varten käyttösuunnitelma, joka sisältää toimintasuunnitelman ja määräraha- ja tulosalualueille, tulosalueille ja yksiköille. Käyttösuunnitelmassa toiminta sopeutetaan talousarviossa myönnettyjen määrärahojen sallimiin rajoihin. Käyttösuunnitelmien laadinnassa on otettava erityisesti huomioon kaupunginvaltuuston päättämät strategiset tavoitteet ja sitovien tavoitteiden toteuttamiseen tarvittavat voimavarat.

Lautakunnan tehtäväalueittain hyväksymä käyttösuunnitelma viedään kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2016 taloussuunnitelman 2017 – 2020 hyväksymisen yhteydessä talousarvion sitovat tavoitteet vuodelle 2017. Toimiala on jalkauttanut toimialaa koskevat sitovat tavoitteet sekä muut toiminnan keskeiset tavoitteet toimialan tuloskortille sekä tulosalueiden tuloskortteille. Toimialan sitovat tavoitteet vastaavat lautakunnan syyskuussa tekemää esitystä vuodelle 2017 lukuun ottamatta valtuustoryhmien kaupunginhallituksen kokouksessa 31.10.2016 lisäämää uutta sitovaa tavoitetta: 19.3 Kaupungin uudisrakentamis- ja peruskorjauskohteisiin, joissa toteutetaan kunnan palveluita, toteutetaan langaton nettiyhteys. Sitova tavoite 19.3 on Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ja Konserni- ja asukaspalveluiden toimialan yhteinen tavoite.

Toimialan käyttösuunnitelma ja strategia perustuvat Vantaan talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman täytäntöönpanoon.

Käyttösuunnitelma vuodelle 2017 vastaa lautakunnan syyskuussa tekemää talousarvioesitystä vuodelle 2017 lukuun ottamatta kilpailukykysovimuksen vaikutuksia toimialan henkilöstökuluihin ja järjestelmävirheestä johtuvaa 2.001 euron ylitystä ympäristölautakunnan palkkioiden sivukuluihin.

Talousarvion 2017 toimeenpano

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 14.11.2016 talousarvion vuodelle 2017.

Käyttösuunnitelman 2017 määrärahojen sitovuustasot lautakunnan toimialalla:

Talousarviokohta 14 7 Ympäristölautakunta bruttoyksiköt:

Ympäristölautakunta ja Ympäristökeskus

Sitovuus: Tulot ja menot erikseen (brutto)

Talousarviokohta 14 75 Rakennusvalvonta

Sitovuus: Tulot ja menot yhteensä (netto)

Raportointi

Toimiala raportoi lautakunnalle talousarvion ja strategisten tavoitteiden toteutumisesta vuosikolmanneksittain. Lautakuntien raporteista toimitetaan vuosikolmanneksittain kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle katsaus talousarvion toteutumisesta taloussuunnittelun ohjeiden mukaisesti. Lisäksi toimiala raportoi osaltaan talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman toimenpiteiden toteutumisesta.

Ympäristölautakunta 14.12.2016 § 4

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä vuoden 2017 talousarvion käyttösuunnitelma.

Päätös:

Päätettiin hyväksyä vuoden 2017 talousarvion käyttösuunnitelma.

Liitteet:

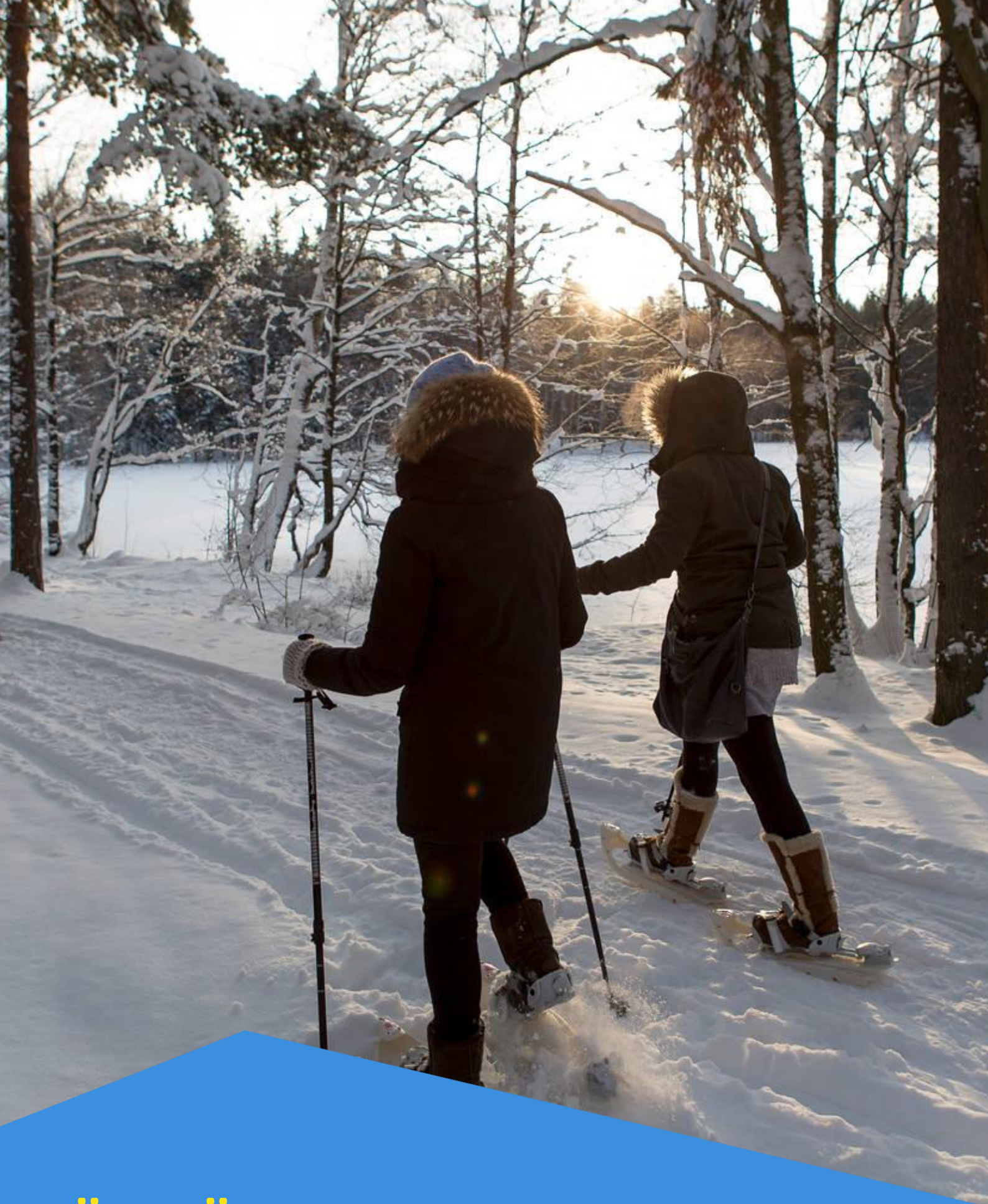
Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan käyttösuunnitelma 2017

Täytäntöönpano: toimiala, sihteeristö, ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

Talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, gsm [0438268687](tel:0438268687), etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

KÄYTTÖSUUNNITELMA 2017

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA 14.12.2016

Sisällys

14 Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala	3
Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset	3
Tuloskortin keskeiset tavoitteet	4
Sitovat tavoitteet vuodelle 2017	5
Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttamisen edistäminen vuonna 2017	7
Toimialan TVO jatkotoimenpiteet	8
Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen edistäminen vuonna 2017....	9
Itsearviointien tulokset	10
Kilpailukyky sopimuksen vaikutukset	10
14 74 Ympäristölautakunta	12
Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset	12
14 75 Rakennusvalvonta	13
Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset	13
Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020	13
Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017	14
Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet	14
Talousarvion tunnusluvut	14
14 76 Ympäristökeskus	15
Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset	15
Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020	15
Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017	16
Talousarvion tunnusluvut	16
YHTEENVETOTAULUKKO: KÄYTTÖTALOUS 2017	17

Liitteet

Toimialan tuloskortti

Tulosalueiden tuloskortit

14 MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA

Määrärahat (1000 €)

	TP 2015	KS 2016*	KS 2017
Toimintatuotot	232 106	214 053	220 335
Valmistus omaan käyttöön	107 774	78 140	88 044
Henkilöstökulut	-30 253	-34 856	-34 118
Palvelujen ostot	-83 888	-168 115	-176 621
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 327	-22 826	-24 807
Avustukset	-46	-141	-90
Muut toimintakulut	-47 188	-50 742	-54 721
Toimintakulut	-182 702	-276 680	-290 357
Toimintakate	49 403	15 513	18 023

*taulukossa ei ole huomioitu kv:n 14.11.2016 hyväksymiä määrärahamuutoksia.

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan tehtävänä on kaupunkirakenteen, liikenteen, yhdyskuntatekniikan ja eri toimialojen tarvitsemien toimintojen kokonaisvaltainen kehittäminen, hallinta ja hoito sekä kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisen elinkeino-, asunto- ja maapolitiikan kehittäminen ja toteuttaminen.

Toimialan toimintaa ohjaa kolme lautakuntaa: kaupunkisuunnittelulautakunta, tekninen lautakunta ja ympäristölautakunta.

Toimiala koostuu seitsemästä tulosalueesta: yrityspalvelut, kaupunkisuunnittelu, tilakeskus, kuntatekniikankeskus, rakennusvalvonta, ympäristökeskus ja talous- ja hallintopalvelut.

Taloussuunnitelmakaudella keskeisempiä toimintaympäristön muutoksia ovat:

Vantaan voimakas kasvu

- Aviapoliksen ja muiden työpaikka-alueiden vetovoima
- keskusten voimakas rakentaminen
- kasvaneet MAL -asuntotuotantotavoitteet.

Vantaan kaupunkirakenne muuttuu

- kehitys joukkoliikennekaupungiksi
- kaupungin maaomaisuuden aktiivinen käyttö.

Uusi teknologian mahdollistaa uudistuneen työn

- Matti - Suunnittelu- ja kartantuotantojärjestelmä sekä rekisterit
- muiden sähköisten työvälineiden hyödyntäminen
- Tikkurilan uuden toimitilarakennus -projektin hankevalmistelu.

Tuloskortin keskeiset tavoitteet

Toimialan tuloskortti on laadittu valtuustokauden strategian, kaupungin tuloskorttiluonnoksen ja kehyksen, talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman (TVO) sekä toimialan toiminnan muiden keskeisten tavoitteiden pohjalta. Tuloskortti käsittää tavoitteet ja niiden mittarit lähtö- ja tavoitetasoineen.

Toimialan tuloskortti tukee Vantaan kaupungin valtuustokauden strategiaa erityisesti painopistealueilla:

- 1) kaupungin talous tasapainossa ja
- 2) kaupunkirakenne eheytyy.

Kaupunkitasoiset sitovat tavoitteet on sisällytetty toimialan tuloskorttiin vastuutusten mukaisesti. Yhtenä keskeisenä tavoitteena mainittakoon, että vuonna 2017 Matti -projektia jatketaan ja arvioitu käyttöönotto on vuonna 2018. Lisäksi vuosi 2017 on Vantaalla lähimetsien teemavuosi. Teemavuoden avulla Vantaa korostaa ja nostaa esille lähimetsien arvoa. Lähimetsien hoidon tavoitteena on maisemallisesti viihtyisä, kestävä ja monimuotoinen metsä.

Toimialan tavoitteiden toteutumisen suurin riski on yleinen taloudellinen kehitys ja sen mahdolliset seurannaisvaikutukset. Tämä vaikuttaa laajasti toimintaan ja erityisesti suuriin maanmyyntitavoitteisiin ja sitä kautta myös mm. asuntotuotantoon. Energian hinnan nousu edellyttää kaikkien panostusta energiansäästö tavoitteiden saavuttamiseksi.

Sitovat tavoitteet vuodelle 2017

**Investointiohjelma toteutetaan
kustannustehokkaasti**

Joukkoliikenteen kuntaosuus on alle 50 %

Joukkoliikenteen käyttäjämäärän kasvu

Maanmyyntivoittoja vähintään 32 milj. euroa

Maksullisen pysäköinnin käyttöönotto

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö

**Priorisoidaan keskustoihin sijoittuvia
kaavahankkeita**

**Kaavoitetaan asuntorakentamisen kerrosalaa
265 000 kem/vuosi**

**Kaupunki luo edellytykset vähintään 2 400 asunnon
laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle**

Pientaloalueiden tiivistäminen Mapon mukaisesti

Kasvihuonepäästöt vähenevät 4% vuodessa

**Toteutetaan langaton nettiyhteys kaupungin
rakennuksiin, joissa on kunnan palveluita**

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteiden toteuttamisen edistäminen vuonna 2017

Toimialan TVO -ohjelmassa on esitetty vuosia 2015 - 2018 koskevia toimenpiteitä, joiden avulla käyttötalouden menokehitystä hillitään ja investointitasoa lasketaan. Tällaisia ovat esimerkiksi hankintojen johtamisen kehittäminen ja investointisuunnittelun uusi toimintamalli, sekä kustannustehokas ja laadukas kiinteistönpito uuden kiinteistöhallintajärjestelmän avulla.

Lisäksi ohjelmassa on esitetty pidemmällä aikavälillä vaikuttavia kehittämislinjauksia ja aloitettavia selvityksiä, joiden avulla kaupungin kilpailukykyisyys pyritään varmistamaan myös pidemmällä tähtäimellä tulopohjan vahvistamisen ja toiminnan kustannustehokkuuden varmistamisen kautta. Näistä voidaan mainita esimerkiksi energiatehokkuuden parantaminen ja uusiutuvan energian käytön edistäminen, sekä mallinnuksen laajentaminen koko toimiala toimintoihin.

Toimialan TVO jatkotoimenpiteet

Tavoite / toimenpide	Vaikutukset	Aikataulu
Yhden luukun periaatteen laajentaminen ja palvelupisteen keskittäminen.	Toiminnan tehokkuus paranee ja samalla asiakastytyväisyys lisääntyy.	2015-2016
Mallinnuksen laajentaminen koko toimialan toimintoihin. Kaikki merkittävä suunnittelu tehdään tietomallinnuksella, esim. 3D. Lisää työtä, mutta havainnollistaa lopputulosta.	Toiminnan tehokkuus ja laatu lisääntyvät kun mallinnuksen hyödyt konkretisoituvat.	2015-2018
Investointisuunnittelun uusi toimintamalli.	Toiminnan tehokkuus, suunnitelmallisuus ja kustannustietoisuus lisääntyy.	2015-2016
Asuntokaavoituksen lisääminen +25 %.	Asuntotuotanto lisääntyy ja asiakastytyväisyys paranee.	2015-2018
Hankintojen johtamisen kehittäminen. Hankintaprosessit kuvataan (IMS) ja selkeytetään sekä yhteen sovitetaan hankintakeskuksen vastaavien kanssa.	Toimialan hankintojen tehokkuus ja laatu sekä kustannustietoisuus lisääntyy.	2015-2016
Julkisen kaupunkitilan laatutason optimointi rakentamis- ja ylläpitokustannusten kannalta.	Toiminnan tehokkuus ja kustannustietoisuus lisääntyy.	2015-2018
Sairauspoissaolojen vähentäminen ja ennaltaehkäiseminen.	Poissaolojen vähentäminen 4,1 % -> 3,6 %.	2015 - 2017
Pitkäaikaistyöttömien työllistäminen.	Työmarkkinatuen määrän hillintä.	2015 - 2017
Energiatehokkuuden parantaminen Esco-hankkeiden kokemusten perusteella.	Energiansäästö erikseen valituissa kohteissa säästövaroin toteutettavien investointien avulla.	2015-
Uusiutuvan energian käytön edistäminen	Mahdollistetaan kaavoituksella aurinkoenergian tehokas hyödyntäminen rakentamisessa.	2015-
Kustannustehokas ja laadukkaampi kiinteistönpito uuden kiinteistöhallintajärjestelmän avulla.	Toiminnan ohjaus ja tuottavuus tehostuu, tiedonhallinta paranee, asiakaspalvelu paranee, investointisuunnittelu ja hankehallinta tehostuu, kiinteistöjen kunnon seuranta ja kunnossapito tehostuu jne.	2015-

Valtuustokauden strategisten päämäärien toteuttamisen edistäminen vuonna 2017

Strateginen päämäärä	Toimialan tavoite	Toimialan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2015 loppu	Mittarin tavoitetaso 2017
Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan	Joukkoliikenteen kuntaosuus on enintään 50 %	Joukkoliikenteen kuntaosuus-% ilman infrakorvauksia	48,60 %	Enintään 50 %
Kaupungin tulopohjaa vahvistetaan	Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vähintään 32 milj. euroa vuoden 2017 aikana	Maanmyyntivoitot	37,3 milj. euroa	32 milj. euroa
Kumppanuuksien hyödyntäminen	Edistetään kasvihuonekaasupäästöjen vähenemistä	Vantaan kasvihuonekaasupäästöt	5,5 tonnia CO ₂ ekv/asukas/vuosi	vähenevät 4 %
Kaupunkirakenne ja palvelurakenne tukeutuvat raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatuikätyviin	Kaavoitetaan asuntorakentamisen kerrosalaa 250 000 k-m ² /vuosi ja priorisoidaan keskustoihin sijoittuvia kaavahankkeita	Valmistuneiden kaavojen k-m ² /v määrä	209 209 k-m ²	265 000 k-m ²
Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista	Kaupunki luo edellytykset vähintään 2400 asunnon laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle ja pientaloalueita tiivistetään Maapoliittisten linjausten mukaisesti	Valmistuneiden asuntojen määrä	2689	2400

Itsearviointien tulokset

Tulosalueellinen itsearviointiprosessi toteutettiin keväällä 2016 huhti - elokuun aikana. Arviointiin sisällytettiin CAF -itsearviointin vuoden 2016 arvioitavat osiot; strategiat ja toiminnan suunnittelu, asiakas- ja kuntalaistulokset ja keskeiset suorituskykytulokset.

Tulosalueet ovat tarkastelleet tuloksia yhdessä muiden vuosittaisten kyselyiden, mittausten ja arviointitulosten kanssa, sekä poimineet näistä arvioinneista yhteiset kehittämisenostot.

Keskeiset havainnot vuoden 2016 arviointien kehittämiskohteista ovat:

- asiakastyytyväisyystutkimukset kattaviksi koko toimialalla ja tutkimustulosten hyödyntäminen
- systemaattinen palautteen kerääminen, analysointi, kehittäminen ja seuranta
- palvelumuotoilu, kuntalaispalautteet ja osallisuuden kehittäminen
- sähköisen karttapohjaisen palautejärjestelmän kehittäminen
- toiminnan kehittäminen tietotekniikkaa hyödyntäen yhteistyössä PKS -kuntien kanssa
- yhteistyö valtion, PKS -kuntien ja muiden kumppaneiden kanssa
- parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja levittäminen
- vaikuttavuuden arviointi ja seuranta.

Kilpailukyky sopimuksen vaikutukset

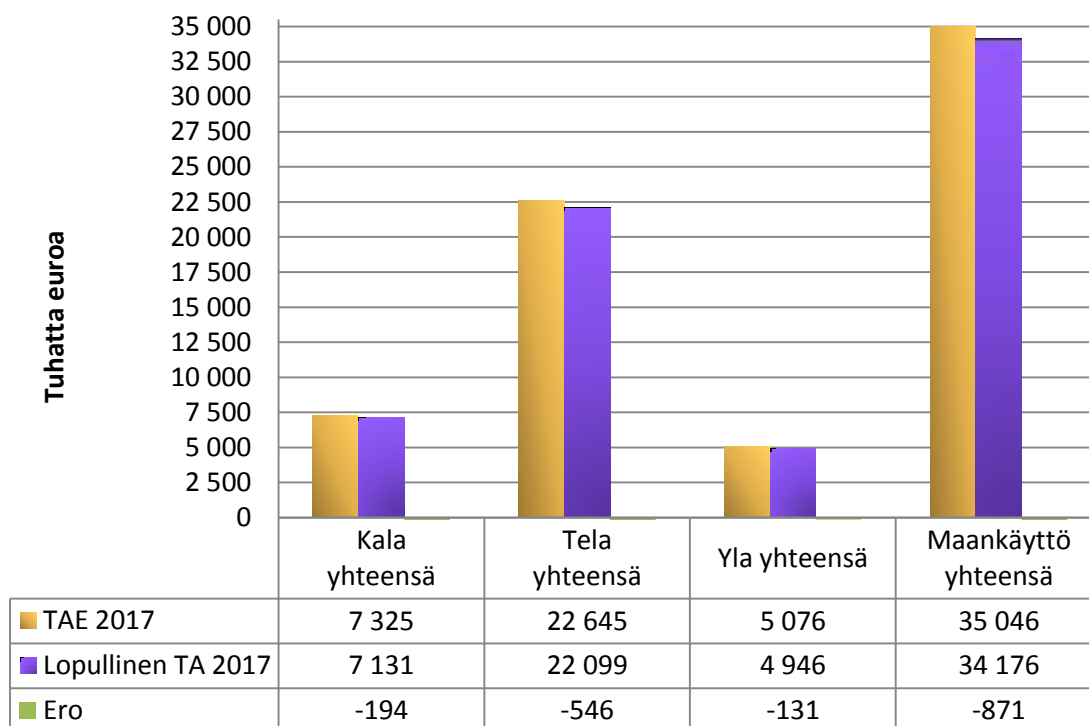
Kunta-alan kilpailukyky sopimusten piirissä ovat kaikki kuntien ja kuntayhtymien palkansaajat. Sopimuskausi on 1.2.2017 - 31.1.2018. Tällöin palkkoihin ei tule lainkaan sopimuskorotuksia.

Kilpailukyky sopimuksen mukaisesti vuosittaista työaikaa pidennetään keskimäärin 24 tunnilla vuosittaista ansiotasoa muuttamatta. Työajan pidennys toteutetaan pääsääntöisesti lisäämällä viikoittaista työaikaa 30 minuutilla.

Kilpailukyky sopimuksen mukaisesti kuntien ja kuntayhtymien henkilöstön lomanmääräytymisvuosien 2016–2017, 2017–2018 ja 2018–2019 lomarahoja leikataan nykyisestä tasosta 30 prosenttia. Kilpailukyky sopimus pitää sisällään myös työnantajien työeläkemaksujen ja työttömyysvakuutusmaksun alentamisesta asteittain vuosina 2017 - 2020. Samoin kaikkien työnantajien sosiaaliturvamaksua alennetaan vuodesta 2017 alkaen.

Kilpailukyky sopimuksen vaikutus koko maankäytön toimialan henkilöstömenoihin on vuonna 2017 noin 0,8 miljoonaa euroa. Alla olevassa kuviossa on esitetty kilpailukyky sopimuksen henkilöstömenoja vähentävä vaikutus lautakunnittain ja koko toimialalla yhteensä.

Kikyn vaikutus (1.000 €) henkilöstökuluihin, lautakunnat ja koko toimiala

14 74 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Määrärahat (1000 €)

	TP 2015	KS 2016	KS 2017	Muutos (€)
Henkilöstökulut	-37	-50	-51	-1
Palvelujen ostot	-5	-10	-10	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	-1	-1	0
Muut toimintakulut	0	0	-1	-1
Toimintakulut	-43	-60	-62	-2
Toimintakate	-43	-60	-62	-2

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Ympäristölautakunnalla on johtosäännöllä määrätty kaupungin rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon lakisääteiset viranomaistehtävät. Rakennusvalvonta-jaosto, jonka ympäristölautakunta valitsee jäsenistään, huolehtii sille määrätyistä rakennus- ja toimenpidelupakäsittelystä ja muista kaupungin rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä.

14 75 RAKENNUSVALVONTA

Määrärahat (1000 €)

	TP 2015	KS 2016	KS 2017	Muutos (€)
Myyntituotot	17	7	8	1
Maksutuotot	4 729	3 493	3 992	499
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintatuotot	4 746	3 500	4 000	500
Henkilöstökulut	-2 556	-2 456	-2 368	88
Palvelujen ostot	-467	-300	-514	-214
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-221	-72	-123	-51
Muut toimintakulut	-92	-108	-117	-8
Toimintakulut	-3 336	-2 936	-3 122	-186
Toimintakate	1 410	564	878	314

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vantaan asuntorakentaminen on määrältään suurempaa kuin koskaan ylittäen selvästi 1960-, 70- ja 80- lukujen tason.

Rakennusvalvonta edistää ohjauksen, neuvonnan, lupakäsittelyn ja rakentamisen valvonnan sekä jatkuvan valvonnan avulla terveellisen, turvallisen, ekologisesti kestävä ja viihtyisän rakennetun ympäristön sekä hyvän kaupunkikuvan muodostumista ja ylläpitoa.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Toimintaa sopeutetaan, rajusti kasvaneisiin lupamääriin, liittyen kaupungin kasvaviin asuntotuotantotavoitteisiin.

Vuoden 2015 aikana otettiin ensimmäisenä suurena kaupunkina käyttöön sähköinen hakemus ja lupakäsittely, sekä ns. yhden luukun periaate kaikkien lupien osalta. Rakennustyönaikainen valvonta ja erityissuunnitelmien tarkastuksen sähköinen menettely otetaan käyttöön vuoden 2016 aikana mikäli ohjelmistotoimittajat saavat suunnitelmiensa mukaiset kehitystyöt tehtyä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017

Rakennusvalvonnan kapasiteettia ja osaamista vahvistetaan maltillisesti lupamäärien kasvua vastaavasti, ottaen tuottavuuden kehitys huomioon. Uudistuva lainsäädäntö vaatii jatkuvaa laaja-alaista koulutusta. Koko toiminnan siirtyminen sähköiseksi asettaa työn tekemiselle uusia vaatimuksia ja mahdollisuuksia.

Vuoden 2017 aikana otetaan koeluonteisesti tuotantokäyttöön 3D- ja kaupunkimallinnustyökalut lupakäsittelyssä ja työmaa-aikaisessa valvonnassa. Tavoitteena vuoteen 2020 mennessä on rakennusvalvonnan hallinnollisesta erillisprosessista luopuminen ja rakennusvalvontatehtävän suorittaminen osana asiakkaiden prosesseja.

Vantaan nykyisten pientaloalueiden tiivistämistä edistetään kaikin tavoin. Toimialalle on tarkoitusta varten perustettu määräaikainen pientaloprojekti.

Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman jatkotoimenpiteet

Nostetaan pientalojen uudislupien määrä Vantaalla pientaloprojektin ja koko toimialan toimenpitein 450 kappaleeseen vuodessa (nykyisin 350).

Talousarvion tunnusluvut

Rakennusvalvonta	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Aloitettut asunnot	2 245	3 099	2 500	2 400
Kokonaisala, m ²	432 082	414 261	480 000	400 000
Tulot/menot, %	137,0	142,3	108,0	125,5
Menot/lupien kokonaisala (€/m ²)	7,3	8,1	6,1	8,0
Valmistuneet rakennukset, kpl	647	563	750	400
Toimitilat m ²	814	1 021	1 021	1 021

14 76 YMPÄRISTÖKESKUS

Määrärahat (1000 €)

	TP 2015	KS 2016	KS 2017	Muutos (€)
Myyntituotot	0	0	0	0
Maksutuotot	499	481	489	8
Tuet ja avustukset	0	0	10	10
Muut toimintatuotot	0	10	10	0
Toimintatuotot	499	491	509	18
Henkilöstökulut	-2 399	-2 605	-2 529	76
Palvelujen ostot	-521	-727	-712	14
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30	-45	-46	0
Muut toimintakulut	-298	-277	-316	-39
Toimintakulut	-3 247	-3 654	-3 602	51
Toimintakate	-2 748	-3 163	-3 093	69

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Ympäristökeskuksen tulosalue huolehtii kunnalle kuuluvista lakisääteisistä ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä, sekä ympäristöasioiden koordinoinnista ja ympäristöjohtamisen kehittämisestä Vantaalla. Ympäristökeskuksen tehtävänä on edistää ihmisten elinympäristön terveellisyyttä ja viihtyisyyttä sekä huolehtia luonnon- ja ympäristönsuojelun toteutumisesta Vantaalla.

Vuoden 2017 talousarvio perustuu edellisten vuosien toimintaan ja on talousarviopuitteen mukainen.

Maakuntauudistusta valmistellaan ja ratkaisusta riippuen se voi tuoda mukanaan merkittäviä muutoksia ympäristökeskuksen toimintaan.

Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2017–2020

Keskeinen tavoite on huolehtia luotettavasti ja laadukkaasti paikallisista viranomaistehtävistä. Luvat, ilmoitukset ja lausunnot valmistellaan tavoiteaikataulussa. Samoin pyritään aktiivisesti osallistumaan kaupungin ja naapurikuntien yhteistoimintojen suunnitteluun. Asiakasyhteydenotot hoidetaan mahdollisimman joutuisasti, tehokkaasti lainsäädäntöä noudattaen.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 2017

Ympäristökeskus osallistuu aktiivisesti uuden yleiskaavan valmisteluun mm. päivittämällä luontoselvityksiä ja esittämällä täydennyksiä nykyiseen luonnonsuojelualue- ja LUO - alueverkostoon. Vuonna 2017 jatketaan mm. kääpäselvitystä sekä kasvillisuus- ja eläimistöselvityksiä. Vuosi 2017 on Vantaalla myös lähimetsien teemavuosi.

Tulevan valtuustokauden kaupunkistrategian valmistelussa ympäristökeskus painottaa kestävän kehityksen teemoja ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistämistä. Meludirektiivin mukainen selvitystyö ja torjuntasuunnitelman valmistelu jatkuu vuonna 2017.

Uusi tupakkalaki tuli voimaan 15.8.2016. Lakimuutos antaa taloyhtiöille mahdollisuuden hakea kunnalta tupakointikieltoa parvekkeille ja muille ulkoalueille, jos tupakansavu voi kulkeutua esimerkiksi parvekkeelta toiselle. Lakimuutos tulee lisäämään ympäristöterveydenhuollon työtehtäviä. Lakimuutos vaikuttaa myös tupakan valvontamaksun perimisperiaatteisiin, joten ympäristöterveydenhuollon maksutaksaa tarkistetaan ja uusi taksa otetaan käyttöön vuonna 2017.

Ympäristökeskus toteutti vuonna 2016 laajan asiakastyytyväisyyskyselyn ja sen kehittymistä seurataan vuonna 2017.

Ympäristönsuojelulain muutoksen jälkeen ympäristövalvonta muuttui osittain maksulliseksi taksan uudistamisen jälkeen 1.5.2016. Ympäristönsuojelun valvonnan maksullisuus otetaan tehokkaasti käyttöön vuonna 2017. Lupapiste.fi -palvelu otetaan mahdollisuuksien mukaan käyttöön ympäristölupien ja -ilmoitusten käsittelyssä. Hakemukset voidaan toimittaa sähköisesti palvelun kautta ja ne käsitellään palvelun kautta. Tällöin asiakirjat ovat nähtävissä sähköisesti ja myös kuuleminen tapahtuu palveluiden kautta.

Talousarvion tunnusluvut

Ympäristökeskus	TP 2014	TP 2015	KS 2016	TA 2017
Ympäristöterveys				
Luvat ja ilmoitukset	389	339	300	350
Tarkastusten määrä	2 082	1 833	2 000	2 000
Eläinlääkärin potilaat	4 801	4 445	5 000	5 000
Ympäristönsuojelu				
Ympäristöluvat, -ilmoitukset ja rekisteröinnit	-	102	120	120
Asiantuntijapalvelut mm. tarkastukset (kpl)	5 804	4 839	4 500	4 800
Rauhoitetut luonnonsuojelualueet/ha	1241,4*	1 241	1 350	1 350

YHTEENVETOTAULUKKO: KÄYTTÖTALOUS 2017

Määrärahat (1000 €)

Ympäristölautakunta	TP 2015	KS 2016	Ltk 2017	KS 2017
Toimintakulut	-43	-60	-60	-62
Toimintakate	-43	-60	-60	-62

Ympäristökeskus	TP 2015	KS 2016	Ltk 2017	KS 2017
Toimintatuotot	499	491	509	509
Toimintakulut	-3 247	-3 654	-3 669	-3 602
Toimintakate	-2 748	-3 163	-3 160	-3 093

Rakennusvalvonta	TP 2015	KS 2016	Ltk 2017	KS 2017
Toimintatuotot	4 746	3 500	4 000	4 000
Toimintakulut	-3 336	-2 936	-3 186	-3 122
Toimintakate	1 410	564	814	878

YLA, yhteensä	TP 2015	KS 2016	Ltk 2017	KS 2017
Toimintatuotot	5 245	3 991	4 509	4 509
Toimintakulut	-6 626	-6 650	-6 915	-6 786
Toimintakate	-1 381	-2 659	-2 406	-2 277

Tuloskortin 2017 tiivistelmä

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö | Mato jory 23.11.2016

ARVOT:
INNOVATIIVISUUS
KESTÄVÄ KEHITYS
YHTEISÖLLISYYS

Kaupungin talous tasapainossa

- Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vähintään 32 milj. euroa vuoden 2017 aikana
- Investointiohjelmaa toteutetaan kustannustehokkaasti ja innovatiivisesti
- Joukkoliikenteen kuntaosuus on alle 50 %
- Joukkoliikenteen käyttäjämäärän kasvu on 2 % vuodessa
- Aktiivisella ja priorisoidulla maanhankinnalla varmistetaan tulevat maanmyyntivoitot

Palvelut uudistuvat

- MATTI-hankkeen onnistuminen (MAankäytön Toimintamalli ja Tietojärjestelmä)
- Parannetaan työn tuottavuutta ja palveluiden kustannustehokkuutta
- Osallistutaan monikanavaisen asiakaspalvelumallin kehittämiseen
- Uusien sähköisten työviestinnän välineiden käyttö vakiintuu

Kaupunkirakenne eheytyy

- Kaavoitetaan asuntorakentamisen kerrosalaa 265 000 kem/vuosi
- Kaupunki luo edellytykset vähintään 2 400 asunnon laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle
- Priorisoidaan keskustoihin sijoittuvia kaavahankkeita
- Pientaloalueita tiivistetään Mapon mukaisesti
- Edistetään energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöä Vantaalla
- Maksullinen pysäköinti otetaan käyttöön keskusta-alueilla

Muutosta toteutetaan johtamisen kautta

- Osaamisen kehittämisen toimintamallia jatketaan
- Tikkurilan toimitalohanke
- Työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden edistäminen
- Ympäristöasiat osaksi uusien esimiesten koulutusta ja uusien työntekijöiden perehdytystä

Kaupungin elinvoima vahvistuu

- Vantaa kehittyy oleellisena osana metropolialueen kaupunkirakennetta
- Rakennetun omaisuuden hallinnalla ja toimivilla valvontamenettelyillä turvataan toimiva, terveellinen ja turvallinen rakennettu ympäristö
- Viestinnän kärkinä kehittyvien keskustojen, kehäradan ja lentoaseman vetovoimaisuus sekä kaupungin luontoarvot
- Vantaan markkinoiminen aktiivisesti asuin- ja työpaikkana
- Suomi 100 tulevaisuuskuva

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö

Tuloskortin 2017 tiivistelmä

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö/ Rakennusvalvonta 15.11.2016

ARVOT:
INNOVATIIVISUUS
KESTÄVÄ KEHITYS
YHTEISÖLLISYYS

Kaupungin talous tasapainossa

- Toimintolaskenta ja taksan kehittäminen

Kaupunkirakenne eheytyy

- Kivijalkaliiketilojen synnyn edistäminen
- Asuntorakentaminen 2 400 asuntoa vuodessa
- Pientaloprojektia jatketaan

Kaupungin elinvoima vahvistuu

- Yhden luukun periaatteen laajentaminen

Palvelut uudistuvat

- Koko toiminta sähköiseksi
- Aktiivinen osallistuminen MATTI-hankkeeseen
- Kokonaisvaltainen kosteudenhallintajärjestelmä otetaan käyttöön

Muutosta toteutetaan johtamisen kautta

- Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen
- Lupaprosessi uudistetaan
- Ympäristöasiat osaksi koulutusta

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö

Tuloskortin 2017 tiivistelmä

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö/Ympäristökeskus 11.11.2016

ARVOT:
INNOVATIIVISUUS
KESTÄVÄ KEHITYS
YHTEISÖLLISYYS

Kaupungin talous tasapainossa

- Uudet tupakkalain mukaiset valvontamaksut otetaan käyttöön
- Resurssiviisaus ja kiertotalous huomioidaan osana kaupungin strategiaa

Kaupunkirakenne eheytyy

- Edistetään kasvihuone-kaasupäästöjen vähentämistä osana resurssiviisautta

Kaupungin elinvoima vahvistuu

- Ihmisen elinympäristön terveellisyys turvataan valvonnan keinoin
- Lähimetsien merkitys tunnetaan

Palvelut uudistuvat

- Asiakastyytyväisyyttä seurataan
- Aktiivinen osallistuminen MATTI-hankkeeseen
- Otetaan Lupapiste.fi käyttöön

Muutosta toteutetaan johtamisen kautta

- Osaamista kehitetään
- Huolehditaan työntekijöiden hyvinvoinnista maakuntahallinnon muutoksessa ja arvioidaan muutoksen vaikutukset kaupungin toimintaan
- Integroidaan ympäristöasiat esimieskoulutuksiin ja perehdytykseen

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö

5 § **Vekko Oy, ympäristölupahakemus, betonin hyödyntäminen meluvallissa**

VD/4822/11.01.01.00/2016

KR/MRA

Ympäristönsuojelulain 39 §:n mukainen lupahakemus, joka koskee betonin hyötykäyttöä meluvallissa.

Asiakirjat ovat nähtävillä kokouksessa.

Ympäristölautakunta 14.12.2016 § 5

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa seuraava päätös Vekko Oy:n ympäristölupahakemuksesta:

HAKIJA

Vekko Oy

Hirventie 14 A, 04320 Tuusula

LAITOS /TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Betonin hyödyntäminen meluvallissa

Vantaan kaupungin Seutulan kylä (418), tila 6:15.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAINEN

Toiminta on luvanvarainen ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f mukaan.

Toimivaltainen lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 1 momentin kohdan 12 b mukaan.

TOIMINTAA KOSKEVAT MUUT LUVAT JA SOPIMUKSET

Vallin rakentamiselle tullaan hakemaan maisematyölupaa vuoden 2016 aikana.

LAITOSALUE JA SEN YMPÄRISTÖ

Laitoksen sijainti ja kaavoitustilanne

Hankealue sijaitsee Vantaan Kiilan kaupunginosassa hakijan omistuksessa olevan kiinteistön RN:o 92-418-6-15 koillisosassa. Tieyhteys alueelle rakennetaan koillisesta Senkkerin alueelta olemassa olevalta tiestöltä kiinteistöjen RN:ot 92-418-6-60 ja 858-411-1-174 kautta. Hankealue sijaitsee metsä- ja peltoalueella ja se rajautuu pääasiassa metsä- ja peltoalueisiin. Hankealueen koillispuolella alue rajoittuu voimajohtoalueeseen, jossa sijaitsevat Fingrid Oyj:n 110 kV:n Karkkila-Ruotsinkylä ja 400 kV:n Forssa-Tammisto voimajohdot.

Kehä IV:n pohjoisesta linjauksesta välillä Hämeenlinnanväylä – Myllykyläntie on valmistunut esisuunnitelma 29.10.2015. Esisuunnitelmassa Kehä IV:n aluevaraus kulkee meluvallin lounaispuolella.

Vahvistetuissa maakuntakaavoissa (8.11.2006, 22.6.2010, 30.10.2014) hankealueelle ei ole osoitettu erityistä käyttötarkoitusta. Valmistuilla on Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava, jonka ehdotuksessa on uusi linjaus Kehä IV:lle. Hanke ei estä kaavan toteutumista.

Vantaan yleiskaavassa 2007 hankealue sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M). Luoteispuolella on jätteenkäsittelyalue (EJ), jonka suoja-alueelle hankealue kokonaisuudessaan sijoittuu. Suoja-alue on 500 metrin levyinen. Koillispuolella on voimansiirtolinja (Z1/4, 110 kV + 400 kV). Hankealue sijoittuu koillisosastaan pieneltä osin lentomeluvyöhykkeelle (LDEN 50-55 dB). Alueella on MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Alueella ei ole asemakaavaa.

Ympäristön laatu

Ilman laatu

Pääkaupunkiseudun ilmanlaatu on pääsääntöisesti hyvä tai tyydyttävä. Hankealueella ei nykyisellään ole ilmanlaatuun vaikuttavaa toimintaa.

Maaperä

Kallioperäkartan mukaan hankealueen kallioperä on graniittia sekä kvartsi- ja granodioriittia. Maaperäkartan mukaan maaperä alueella on moreenia, silttiä ja savea. Savialue sijoittuu meluvallin keskiosaan ja lounaispäähen.

Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa maaperän pilaantuneisuutta tai pilaantuneisuutta aiheuttavaa toimintaa.

Alueella on tehty pohjatutkimuksia kesällä 2016. Suoritetut painokairaukset päättyivät kiveen, lohkareeseen tai kallioon 0,9 – 3,9 metrin välillä. Pohjatutkimusten perusteella alue soveltuu stabiliteetiltaan hyvin meluvallin rakentamiseen.

Vesistöt ja pohjavesi

Hankealueella ja sen yläpuolisilta alueilta pintavedet virtaavat ojia pitkin kaakkoon ja edelleen Kiilinojan kautta Tuusulanjokeen. Matkaa Kiilinojaan on 2,1 km ja Kiilinojaa myöten Tuusulanjokeen 1,2 km. Hankealueen tai sen yläpuolisen valuma-alueen vedenlaadusta ei ole tietoa.

Kiilinojassa on ensimmäinen pintaveden havaintopaikka Kiilinoja 2,6. Vuosien 2010-2015 vedenlaatutiedoissa pH on pintavesille tavanomainen (6,1-7,4). Vesi on sameaa ja kiintoainepitoisuus aika ajoin korkea. Sähkönjohtavuutta ja sen vaihteluväliä (7,3 – 36 mS/m) voidaan pitää luonnonvesille epätyypillisenä, sillä yleensä vaihteluväli on 5 – 10 mS/m. Kokonaistypen ja kokonaisfosforin pitoisuuksien perusteella vesi on rehevää tai erittäin rehevää. Tuloksia voi selittää ihmistoiminnan vaikutus (peltoviljely ja/tai jätevedet).

Alueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita. Lähin luokiteltu pohjavesialue on 1,9 km:n etäisyydellä sijaitseva Seutulan II luokan pohjavesialue. Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n Päijänne-tunneli sijoittuu lähimmillään noin 2 km etäisyydelle hankealueesta.

Alueelle ei ole asennettu pohjavesiputkia. Lähialueella pohjavettä tarkkaillaan Senkkerin alueen pohjavesiputkista sekä Seutulan vanhan kaatopaikan pohjavesiputkista, jotka sijaitsevat Koivikon eteläpuolella. Senkkerin alueen pohjavesiputket sijaitsevat (pinta)vedenjakajan ja kallioperän ruhjeisuusvyöhykkeen itäpuolella. Lähimpänä toimenpidealuetta sijaitsee vanhan kaatopaikan kolme pohjavesiputkea (19, 34/120 ja 20). Pohjaveden pinnankorkeus on putkissa tasolla +51,15 (putki 19) ja +51,13 (putki 120). Koivikon eteläosan poikki kulkee kallioperän ruhjeisuusvyöhyke. Senkkerin alueen seurantaputkissa pohjaveden taso vaihtelee tasoilla +39,69 - 54,87 ja vanhan kaatopaikan itä- ja eteläpuolella tasoilla + 53,87 - 59,72.

Luonnonolot ja suojelualueet

Hankealueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita, Natura 2000 -alueita tai luonnonsuojeluohjelma-alueita. Lähimmät luontokohteet ovat noin kilometrin päässä koillisessa sijaitseva Katinmäen luonnonsuojelualue ja idässä Gungkärrin pähkinäpensaslehto. Vantaanjoen Natura 2000 -alue sijaitsee lähimmillään noin 1,5 km etäisyydellä lännessä.

Lähimmät luontokohteet ovat Vantaan kaupungin karttapalveluun merkittyjä eläin- ja kasvikohteita. Lähin eläinkohde on metsäviklon elinympäristö noin 100 metrin etäisyydellä lounaassa. Lähin kasvikohde, Kuusistontien lammenreunusneva sijaitsee noin 150 m etäisyydellä lounaassa.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Hankealueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse merkittäviä maisema- tai kulttuuriympäristön kohteita. Lähin maisemakohde on noin kilometrin päässä sijaitseva Vantaanjokilaakson maisemakokonaisuus (MAO010010). Sama alue on myös osa Vantaanjoen kulttuurimaisemaa.

Melu ja tärinä

Alueella ei nykyisellään ole melua ja tärinää aiheuttavaa toimintaa. Itäpuolella lähimmillään noin 0,5 km etäisyydellä on Senkkerin kivasema.

Häiriintyvät kohteet

Lähin pysyvä ja vapaa-ajan asutus sijaitsee noin 200 metrin etäisyydellä Koivikon asuinalueella hankealueen kaakkoispuolella. Lisäksi etelä- ja lounaispuolella on 0,5-1,0 km:n etäisyydellä useita pysyvään ja vapaa-ajan asumiseen käytettäviä rakennuksia.

LAITOKSEN TOIMINTA

Yleiskuvaus toiminnasta

Meluvalli rakennetaan vaimentamaan melua kiviainestenotto- ja täyttötoiminnasta lähialueen asukkaille. Pohjoispuolella sijaitsee maakuntakaavassa EJ-merkinnällä oleva alue, jolle on

suunnitteilla kiviainesten otto- ja täyttötoimintaa. Meluvallin rakentamisen myötä saavutetaan 1-15 dB melutason alenema Koivikon asuinalueen luoteisosassa. Ilman suojaavaa meluvallia otto- ja täyttötoiminta aiheuttaisi Koivikossa 40-50 dB:n keskiäänitason toimintojen ollessa maanpinnan tasalla (+68 m).

Kohteessa hyödynnetään betonia, jonka haitta-ainepitoisuudet alittavat ns. MARA-asetuksen raja-arvot. Betonia hyödynnetään meluvallin rakennekerroksissa. Käytettävä palakoko määräytyy rakentamisen asettamien reunaehtojen mukaisesti. Alustavan suunnitelman mukaan meluvallin kokonaistilavuus on noin 283 000 m³, josta hyödynnettävän betonin määrä on enimmillään noin 264 000 m³ ja pintarakennekerrosten eli pintamaakerroksen ja maatiivisteen tilavuus yhteensä noin 18 500 m³. Tonneissa betonin määrä on 448 800 – 660 000 t ja pintamaakerrosten määrä 27 700 t. Tilavuudet tarkentuvat rakennussuunnitelmavaiheessa.

Rakentamisen aikana alueella liikennöi arviolta 3-5 autoa tunnissa, päivässä keskimäärin 30-50. Alueelle tullaan liikennöimään Senkkerin kiviaseman kautta. Ajoyhteys Senkkerin alueelle on lännestä Katriinantien ja Hanskalliontien kautta sekä idästä Myllykyläntien ja Senkkerin metsätien kautta.

Rakentaminen toteutetaan alustavan aikataulun mukaan vähitellen vuosien 2016-2030 aikana.

Materiaalin alkuperä

Vallin rakentamiseen käytettävän materiaalin alkuperä ei ole vielä tiedossa. Materiaalia voi tulla esimerkiksi rakennusliikkeiltä ja teollisuudesta pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan purkukohteista. Materiaalin toimittaja vastaa perus- ja laadunvalvontatutkimuksista.

Työmaalle tuotavat hyödynnettävät betonijätteet käytetään sellaisenaan meluvallin rakentamisessa. Materiaalia ei ole erikseen paloiteltu tiettyyn palakokoon. Raudat on poistettu mahdollisuuksien mukaan, mutta rautojen poistamiseksi ei materiaalia paloitella.

Laadunvalvontatutkimukset

Hyödynnettävä betoni on tutkittu ennakolta. Alueelle tuotavasta betonista edellytetään tehdyksi perustutkimukset. Laadunvalvontatutkimukset edellytetään tehtäväksi siten, että näyte otetaan jokaista alkavaa 5 000 tonnia kohden. Tutkimusten teosta vastaa betonin haltija.

Hyödynnettävän betonin laatua seurataan meluvallin rakennustyömaalla silmämääräisesti. Mikäli alueelle tuotava kuorma sisältää hyödynnettäväksi sopimatonta materiaalia, kuorma käännytetään.

Tekninen toteutus

Meluvallia rakennetaan vaiheittain noin 20-25 metriä vuodessa, mikä tarkoittaa 20 000 – 25 000 m³ betonia vuodessa. Tämän lisäksi hyödynnetään vuosittain noin 1 300 – 2 000 m³ pilaantumattomia ylijäämämaita vallin maisemoinnissa. Vallin kokonaispituus on noin 300 m ja rakentamisen kokonaiskeston arvioidaan olevan noin 14 vuotta. Rakentamisnopeuteen vaikuttavat saatavilla olevan betonin ja ylijäämämaan määrä sekä yleiset rakentamisen suhdanteet.

Vallin ytimenä käytetään betonia. Työmaalle tuotavat hyödynnettävät betonijätteet käytetään sellaisenaan, eikä sitä erikseen paloitella tiettyyn palakokoon. Materiaalia ei paloitella rautojen poistamiseksi, sillä se käytännössä vaatisi materiaalin murskaamisen. Toimintatapaa perustellaan sillä, että isommissa kappaleissa reaktiivista pintaa on vähemmän, joten iso kappalekoko on ympäristöseikkojen puolesta (liukenevuus) mursketta parempi vaihtoehto. Rakennusteknisesti isot betonilohkareet soveltuvat erinomaisesti vallirakenteeseen. Palojen hyödyntäminen sellaisenaan on teknis-taloudellisesti järkevää, luonnonvaroja säästävää ja aiheuttaa pienimmät ympäristövaikutukset.

Valli rakennetaan pohjatasauksen päälle sektoreittain ja kerroksittain. Portilla ohjeistetaan kuormien sijoittaminen. Ensimmäisessä vaiheessa tehdään kerros pohjatasauksen päälle. Seuraavissa vaiheissa tehdään kerros alemman kerroksen päälle. Kerroksia rakennetaan, kunnes vallista puuttuu enää pintamaakerros. Kerroksia tiivistetään mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi yliajamalla. Betoniytimen päälle sijoitetaan yhden metrin paksuinen maatiivistekerros (moreeni ja/tai savi) ja tämän päälle tulee 0,5 metrin kerros lähialueelta kuorittua pintamaata. Vallin luiskakaltevuus ja korkeus tarkistetaan ennen pintamaakerroksen rakentamista. Pintamaa sisältää alueen luonnonmukaisen kasvillisuuden siemeniä, jonka jälkeen alueelle syntyy luonnonmukainen kasvillisuus. Valliin sijoitetaan vain pilaantumattomia ylijäämämaita. Raja-arvoina sovelletaan valtioneuvoston asetuksessa 214/2007 esitettyjä kynnysarvoja.

Alustavasti vallin rakentamisessa käytetään tela-alustaista kaivinkonetta. Rakentamisessa käytettävä materiaali tuodaan kuorma-autoilla. Työmaa käyttää Senkkerin kivaseman tukitoimintoja, joten alueella ei varastoida polttoaineita.

Hankealueelle aidataan ja alueelle tuodaan asianmukaiset kyltit, joissa varoitetaan työmaasta. Alueelle ajetaan valvotun portin kautta, eikä alueelle pääse valvomatta.

Rakentamistöitä ja betonin hyödyntämistä tehdään alustavasti arkisin klo 7-21 ja lauantaisin klo 7-15.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

Betonin käyttö maarakentamisessa edistää jätteiden hyödyntämistä ja osaltaan vähentää jätteiden kaatopaikkasijoitusta. Betonin hyötykäyttöä voidaan pitää jätelain (646/2011) 8 §:n velvoittaman etusijajärjestyksen noudattamisena. Betoni korvaa luonnonmateriaaleja ja näin ollen säästää muutoin rakennekerroksissa käytettäviä luonnonmateriaaleja. Maarakentamisessa käyttökelpoisten jättemateriaalien hyötykäyttö on kestävä kehitys mukaista ekotehokasta toimintaa. Jättemateriaalin hyödyntäminen on valtakunnallisen ja alueellisen jätesuunnitelman mukaista.

Rakentaminen tehdään vakiintuneita rakentamistapoja käyttäen. Betonin hyötykäyttö on merkittävästi parempi vaihtoehto kuin em. aineksen loppusijoittaminen. Hyötykäytöllä voidaan vähentää muiden maa- ja kiviainesten tarvetta rakentamisessa.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Jätevedet ja päästöt vesiin ja viemäriin

Toiminnassa ei muodostu jätevesiä. Hankealueella muodostuvat hulevedet kootaan hallitusti ja johdetaan kaakkoon. Merkittävin pintavesiin kohdistuva vaikutus on hulevesien mukana hankealueen ulkopuolelle kulkeutuva kiintoaineksen kulkeutuminen. Kiintoaineksen kulkeutuminen ehkäistään rakentamalla hiekasta suodatuspato, jonka lävitse alueelta tulevat hulevedet ohjataan. Pato uudistetaan tarvittaessa. Ympäristölle rakennetaan tarvittavin osin niskaojat. Näiden avulla estetään alueen ulkopuolisia vesiä sekoittumasta hankealueen vesiin.

Päästöt ilmaan

Rakentamisesta aiheutuva merkittävin ilmanlaatuun vaikuttava tekijä on pölyäminen, jota voi aiheutua kuormien purkamisesta ja työmaaliikenteestä. Myös vallin muokkaamisessa käytettävät työkoneet voivat aiheuttaa ajoittaista pölyämistä. Vallin valmistuttua ilmanlaatuun ei aiheudu vaikutuksia. Rakentamisesta aiheutuvat vaikutukset ovat tyypillisiä rakentamistoiminnan ilmanlaatuvaikutuksia.

Vallin rakentamisen aikaista pölyämistä torjutaan tarvittaessa kastelemalla tarvittaessa työmaa- aluetta ja ajoteitä. Ajoteitä myös puhdistetaan tarvittaessa. Pölyntorjunnassa käytetään suolaa vain poikkeustilanteissa.

Melu ja värinä

Meluvallin rakentamisesta on väliaikaisia vähäisiä meluvaikutuksia Koivikon alueen asukkaille. Meluvaikutuksista on tehty melumallinnus. Melulaskentojen perusteella meluvallin rakentaminen aiheuttaa Koivikon asuinalueelle 40-47 dB ekvivalenttimelutason. Ekvivalenttimelutaso on määritelty klo 7-22 väliselle ajalle, koska melun ohjearvot on annettu kyseiselle ajanjaksolle. Päivittäisen melua aiheuttavan toiminnan kesto on noin 5 tuntia, jolloin toiminnanaikainen melutaso on noin 5 dB mallinnettua korkeampi.

Meluvallin rakentaminen rajoitetaan arkipäiviin klo 7-21 ja lauantaisin klo 7-15. Toiminta-ajan rajoituksen avulla voidaan eliminoida mahdolliset haitat öisin. Lisäksi työmaasuunnittelulla voidaan vähentää melua. Häiriöiden määrää voidaan vähentää tekemällä oikeita laitevalintoja liittyen maamassojen käsittelyyn (BAT).

Hankkeella ei ole haitallisia värinävaikutuksia.

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

Hankealue ja sen välitön läheisyys siivotaan tarvittaessa.

Hakemukseen on liitetty erillinen jätelain (646/2011) 120 §:n mukainen jätteen seuranta- ja tarkkailusuunnitelma.

TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Rakentamisesta voi aiheutua pölyämistä kuormien purkamisesta ja työmaaliikenteestä. Koivikon asukkaille voi aiheutua vähäisiä meluvaikutuksia. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia alueen kallioperäolosuhteisiin. Maaperäolosuhteisiin hankkeella arvioidaan olevan vähäisiä vaikutuksia. Vaikutukset aiheutuvat meluvallin rakentamiseen liittyvistä pohjatöistä eli käytännössä pohjan tasauksesta.

Hankkeella ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta hankealueen vesitasapainoon, pinta- tai pohjaveteen. Meluvallin toteutus muuttaa jonkin verran pintavesien virtausta ja veden imeytymisolosuhteita hankealueella. Pintavesien kannalta merkittävin muutos on se, että hankealueen ympärille tarvittaville osin rakennetaan niskaojat.

Hankkeella ei arvioida olevan vaikutusta luonnonoloihin tai suojelualueisiin. Hanke muuttaa pysyvästi maisemaa alueella. Alue tullaan maisemoimaan sitä mukaa, kun se valmistuu.

TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Käyttötarkkailu

Kuormat tarkastetaan ennen niiden sijoittamista meluvalliin.

Päästötarkkailu

Hankealueelta poistuvan veden kiintoainepitoisuutta seurataan silmämääräisesti rakentamisen aikana. Pintakerroksen valmistumisen jälkeen seuranta tehdään satunnaisesti.

Poistuvan veden pH-arvoa seurataan säännöllisesti maatiivisteiden valmistumiseen asti. Ennen rakentamisen aloittamista pH-arvo mitataan vähintään kerran ja maatiivisteiden valmistumisen jälkeen vähintään kerran.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Mikäli hankealueella päättyy meluvallin rakentamiseen kelpaamattomia aineksia, ne poistetaan ja toimitetaan asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoaikaan.

Rakentamisen suunnittelussa otetaan huomioon aika, jonka rakenne mahdollisesti tarvitsee riittävän vakavuuden saavuttamiseen. Rakentamisessa myös huolehditaan laadittujen suunnitelmien noudattamisesta. Vallin sortumista voi pitää epätodennäköisenä.

Hiekkasuodatuspadon rikkoontuessa vedet virtaavat suoraan alapuoliseen purkuojaan, jolloin vesien sisältämä kiintoainne aiheuttaa alajuoksulla samentumista. Haittavaikutus on väliaikainen ja pato voidaan korjata.

Öljyvuotojen varalta säilytetään riittävästi imeytysturvetta tai vastaavaa imeytysainetta.

Vakuus

YSL:n 59 § mukaisesti jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus voidaan jättää vaatimatta muuta kuin kaatopaikkatoimintaa harjoittavalta, jos vakuudella katettavat kustannukset toimintaa lopetettaessa ovat jätteen määrä, laatu ja muut seikat huomioon ottaen vähäiset. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vakuuden vaatimatta jättämisen edellytyksistä.

Vekko Oy esittää, että toiminnalle ei tule asettaa vakuutta, sillä kyse ei ole jätteenkäsittelytoiminnasta, vaan materiaalien hyötykäytöstä.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen vireilletulo

Hakemus on tullut vireille 16.5.2016. Hakemusta on täydennetty 14.7.2016 ja 9.8.2016.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu Vantaan kaupungin julkisten kuulutusten ilmoitustaululla 24.8.-23.9.2016. Lähikiinteistöille sekä Seutulan kyläyhdistys ry:lle ja Kiilan omakotiyhdistykselle on lähetetty tiedoksiannot 24.8.2016.

Tarkastukset

Alueelle on tehty maastokäynti 10.8.2016.

Lausunnot

Lupahakemuksesta on pyydetty lausunnot Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunnalta, Vantaan terveydensuojeluviranomaiselta, Fingrid Oyj:ltä ja Nurmijärven Sähköverkko Oy:ltä.

Terveydensuojeluviranomainen

Terveydensuojeluviranomaisen 16.9.2016 antamassa lausunnossa todetaan, että lähin asutus sijaitsee noin 200 m päässä lupahakemuksen kohteena olevasta toiminnasta. Mikäli ympäristölupa myönnetään, tulee huomioida toiminnasta aiheutuvat melu- ja pölyhaitat. Lupaehdot tulee asettaa sellaisiksi, ettei toiminta aiheuta terveyshaittaa alueella asuville ihmisille. Betonin käsittelyvaiheita tulee olla mahdollisimman vähän, jotta melu- ja pölyhaitat saadaan minimoitua. Toimintaa ei tule sallia lauantaisin eikä perjantaisin klo 18.00 jälkeen. Osa lähialueen asukkaista saa talousveden omista kaivoistaan. Toiminnalla ei saa olla haitallisia vaikutuksia kaivojen veden laatuun eikä määrään.

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Kaupunkisuunnittelulautakunta on antanut lausunnon 10.10.2016. Kaupunki toteaa, että meluvallia on suunniteltu Vantaan voimassaolevan yleiskaavan 2007 maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M) ja jätteenkäsittelyalueen (EJ) suoja-alueelle (ej-rajaus). Hanke ei ole yleiskaavan mukainen.

Hakemuksessa meluvallia perustellaan sillä, että meluvalli vaimentaisi kiviainesten otto- ja täyttötöiminnasta lähialueen asukkaille kuuluvaa melua. Hakijan suunnitelmat nojaavat hankealueen pohjoispuolella sijaitsevaan maakuntakaavan EJ-merkinnällä merkittyyn alueeseen, jolle on suunnitteilla kiviainesten otto- ja täyttötöimintää. Kaupunki huomauttaa, että vahvistetuissa maakuntakaavoissa hankealueelle ei kuitenkaan vielä ole osoitettu erityistä käyttötarkoitusta, ja tulevaisuuden maankäytön osalta tilanne on auki.

Meluvalli on suunniteltu sijoitettavaksi Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavaehdotuksen (16.11.2015) Kehä IV:n (Maantie 152) uuden tielinjauksen koillispuolelle melukaiteen jatkoksi. Kehä IV:ää koskevat lopulliset linjaukset eivät vielä ole tiedossa.

Kaupunki toteaa, että Vekko Oy:n suunnitelma meluvallista ei ole yleiskaavan käyttötarkoituksen mukaista eikä sijainti ole perusteltu. Alueen tuleva maankäyttö ja tielinjauksen sijainti on ratkaisematta, joten suunniteltu meluvalli aiheuttaa haittaa alueen tulevalle kaavoitukselle. Kaupunki katsoo, että Vekko Oy:lle ei tule myöntää lupaa meluvallin rakentamiseen ja betonin hyödyntämiselle meluvallissa.

Fingrid Oyj

Fingrid Oyj:n 14.10.2016 päivätyn lausunnon mukaan Fingrid Oyj:n 400/110 kV johtoa Forssa - Tammisto / Forssa - Ruotsinkylä ja Nurmijärven Sähköverkko Oy:n 110 kV johtoa Ruotsinkylä - Valkjärvi varten on lunastettu kiinteistöjen käyttöoikeuden supistus. Suunnitellussa meluvallin rakennuskohdassa tämä käyttöoikeuden supistus eli johtoalue on 77 metriä leveä. Johtoalue muodostuu 57 metriä leveästä johtoaukeasta ja johtoaukean reunoissa olevista 10 metriä leveistä reunavyöhykkeistä, joissa puuston kasvua on rajoitettu niin, etteivät puut kaatuessaan osu johtimiin. Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta.

Meluvalli kaikkine rakenteineen tulee sijoittaa johtoalueen ulkopuolelle eli 28 metrin päähän 400/110 kV johdon Forssa - Tammisto / Forssa - Ruotsinkylä keskilinjasta vaakasuoraan mitattuna. Meluvalli tulee toteuttaa siten, ettei meluvalli pääse sortumaan rakentamisen aikana tai myöhemminkään johtoalueelle ja näin vaarantamaan voimajohtopylväiden pystyssä pysymistä. Meluvallin rakentaminen voimajohdon läheisyydessä tulee tehdä sellaisin menetelmin, että voimajohto ja erityisesti sen eristinketjut joutuvat mahdollisimman vähän alttiiksi pölyyntymiselle. Mahdolliseen työskentelyyn voimajohdon johtoalueella tulee hakea Fingridiltä erillinen ohjeistus. Lausuntoon on liitetty yleinen ohjeistus voimajohtoalueella työskentelyyn. Ohjeistuksen mm. edellytetään räjäytyskohteiden suojaamista. Suunnitelmien muuttumisesta ja työn valmistumisesta pyydetään ilmoittamaan Fingridille, samoin jo hanketta ei toteuta lainkaan.

Eltel Networks Oy (Nurmijärven Sähköverkko Oy)

Eltel Networks Oy on antanut lausunnon 19.10.2016. Meluvalli ja tie voidaan toteuttaa suunnitelman mukaisesti huomioiden seuraavat seikat.

Mikäli meluvalli tai tie sijoitetaan johtimien turvaetäisyyden sisäpuolelle, on niiden korkeutta rajoitettava lausunnossa esitetyn piirustuksen mukaisesti. Hankealueen aitausta suunnitellussa on otettava huomioon, että johdon sähkö- ja magneettikentät saattavat aiheuttaa metallirakenteisiin latausjännitteen, jonka purkamiseksi metallinen yhtenäinen aitarakenne on maadoitettava. Työskenneltäessä johtokadulla tai jännitteisten johtimien läheisyydessä, tulee lisäksi ottaa huomioon

lausunnossa mainitut yleiset rajoitukset ja sähkötyöturvallisuusvaatimukset (SFS 6002). Johdon omistajalle on ilmoitettava, kun työ on valmis.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Vekko Oy:tä on kuultu 24.10.2016 ja se on jättänyt hakemuksesta annettuihin lausuntoihin seuraavan vastineen.

Eltel Networks Oy

Meluvalli voidaan toteuttaa suunnitelman mukaisesti.

Fingrid Oyj

Meluvalli voidaan rakentaa johdon rinnalle.

Terveydensuojeluviranomainen

Toiminnan aiheuttama melutaso on arvioitu melumallinnuksen avulla. Sen mukaan äänitaso lähimpien asuinrakennusten kohdalla on noin 45 dB, joten hakija ei näe syytä toiminta-ajan rajoittamiselle esitetystä (ma-pe 7-21, la 7-15).

Meluvalli rakennetaan pääasiassa betonilohkareista ilman, että niitä mitenkään käsitellään. Kuormien ajaminen meluvalliin ei ole erityisen pölyävää toimintaa. Etäisyys meluvallin ja lähimpien asuntojen välillä on noin 200 metriä, joten pölyn kulkeutuminen asuinalueelle on hyvin vähäistä. Lisäksi vallitsevat tuulensuunnat ovat pois päin asutuksesta.

Kaupunkisuunnittelulautakunta

Melua tuottavaa toimintaa ei ole sijoitettu yleiskaavan EJ-alueelle. Kaikki melulähteet sijaitsevat Vantaan yleiskaavan et-alueella ja Senkkerin kivaseman alueella Tuusulassa. Meluvallilla suojataan näiltä tulevaa ääntä. Lisäksi meluvalli suojaa sellaiselta toiminnalta, jota mahdollisesti on tulossa yleiskaavan EJ-alueelle.

RATKAISU

Ympäristölautakunta hylkää Vekko Oy:n ympäristönsuojelulain 39 §:n mukaisen lupahakemuksen betonin hyödyntämiseen meluvallissa Vantaan kaupungin Seutulan kylän (418), tilalla 6:15.

Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin ja lausuntoihin

Lausunnoissa ei ole esitetty sellaista, johon tulisi vastata yksilöidysti ratkaisun ollessa hylkäävä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Lupaviranomaisen on tutkittava asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset sekä luvan myöntämisen edellytykset. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään. Lupa-asiaa ratkaistaessa on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnon mukaan suunnitelma meluvallista ei ole yleiskaavan käyttötarkoituksen mukaista eikä sijainti ole perusteltu. Alueen tuleva maankäyttö ja tielinjauksen sijainti on ratkaisematta, joten suunniteltu meluvalli aiheuttaa haittaa alueen tulevalle kaavoitukselle.

Hakemus hylätään yleiskaavan vastaisena. Betonia olisi tarkoitus hyödyntää meluvallissa oikeusvaikutteisen yleiskaavan maa- ja metsätalousvaltaisella alueella sekä jätteenkäsittelyalueen (EJ) suoja-alueella (ej-rajaus). Kaavamääräyksen mukaan alueella sallitaan tilalla harjoitettavaa maatilataloutta palvelevaa rakentamista rajoitetusti tilan koosta riippuen. Lisäksi sallitaan yleistä ulkoilua palveleva vähäinen rakentaminen. Toiminta eli jätteen hyödyntäminen meluvallissa ei ole kaavamääräysten mukaista rakentamista ja vaikeuttaisi alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Alueen tulevaa, mahdollisesti muuta kuin nykyisessä yleiskaavassa olevaa

käyttötarkoitusta ei ole vielä ratkaistu, joten meluvallin sijaintiakaan ei voida ratkaista ympäristölupapäätöksellä.

Meluvallilla olisi tarkoitus estää melua suunnitteilla olevalta kiviaineksen ottoalueelta. Kiviaineksen ottamisesta ei kuitenkaan ole lainvoimaista maa-aineslupa- eikä ympäristölupapäätöstä eivätkä hakemukset ole edes vireillä. Näin ollen ei ole tiedossa, myönnettäisiinkö lupa, mikä olisi louhinta-alueen raja, louhintataso ja muut mahdolliset meluvallin sijaintia ja rakennetta määrittävät seikat. Meluvalli ei myöskään suojaa Koivikon asukkaita nykyisten, olemassa olevien toimintojen melulta.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
Ympäristönsuojeluasetus (713/2014)
Jätelaki (646/2011)
Hallintolaki (434/2003)

YMPÄRISTÖLUPAMAKSU

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Vantaan kaupungin ympäristönsuojelu- ja kemikaaliviranomaisen taksan 18.4.2016 § 10.

Taksan mukaan toiminnan 'pilaantumattoman maa-ainesjätteen, betoni-, tiili- tai asfalttijätteen tai pysyvän jätteen muu käsittely kuin sijoittaminen kaatopaikalle' ympäristölupamaksu on 4 900 €. Hakemuksesta, josta on tehty hylkäävä päätös, peritään taksan mukainen maksu.

Ympäristölupamaksu on 4 900 €.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN

Päätös annetaan julkisanon jälkeen 22.12.2016

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta ympäristönsuojelulain 190 §:n mukaisesti Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus Vaasan hallinto-oikeudelle on liitteenä.

Käsittely:

1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen poistui jäävinä asian käsittelyn ajaksi.

Ympäristölautakunnan puheenjohtaja Markku Weckman esitti asian pöydälle jättämistä.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle.

Liitteet:

- sijaintikartta

Täytäntöönpano:

Ote hakijalle

Tiedoksi:

Uudenmaan ELY-keskus, PL 36, 00521 Helsinki

Fingrid Oyj, PL 530, 00101 Helsinki

Eltel Networks Oy, PL 50, 02611 Espoo

Nurmijärven Sähköverkko Oy, Kauppanummentie 1, 01900 Nurmijärvi

Vantaan kaupunki

- kaupunkisuunnittelulautakunta

- terveydensuojeluviranomainen

Ilmoitus päätöksestä:

- tiedoksiannon saaneille

Julkipano ilmoitustaululla

Ympäristölupamaksun periminen:

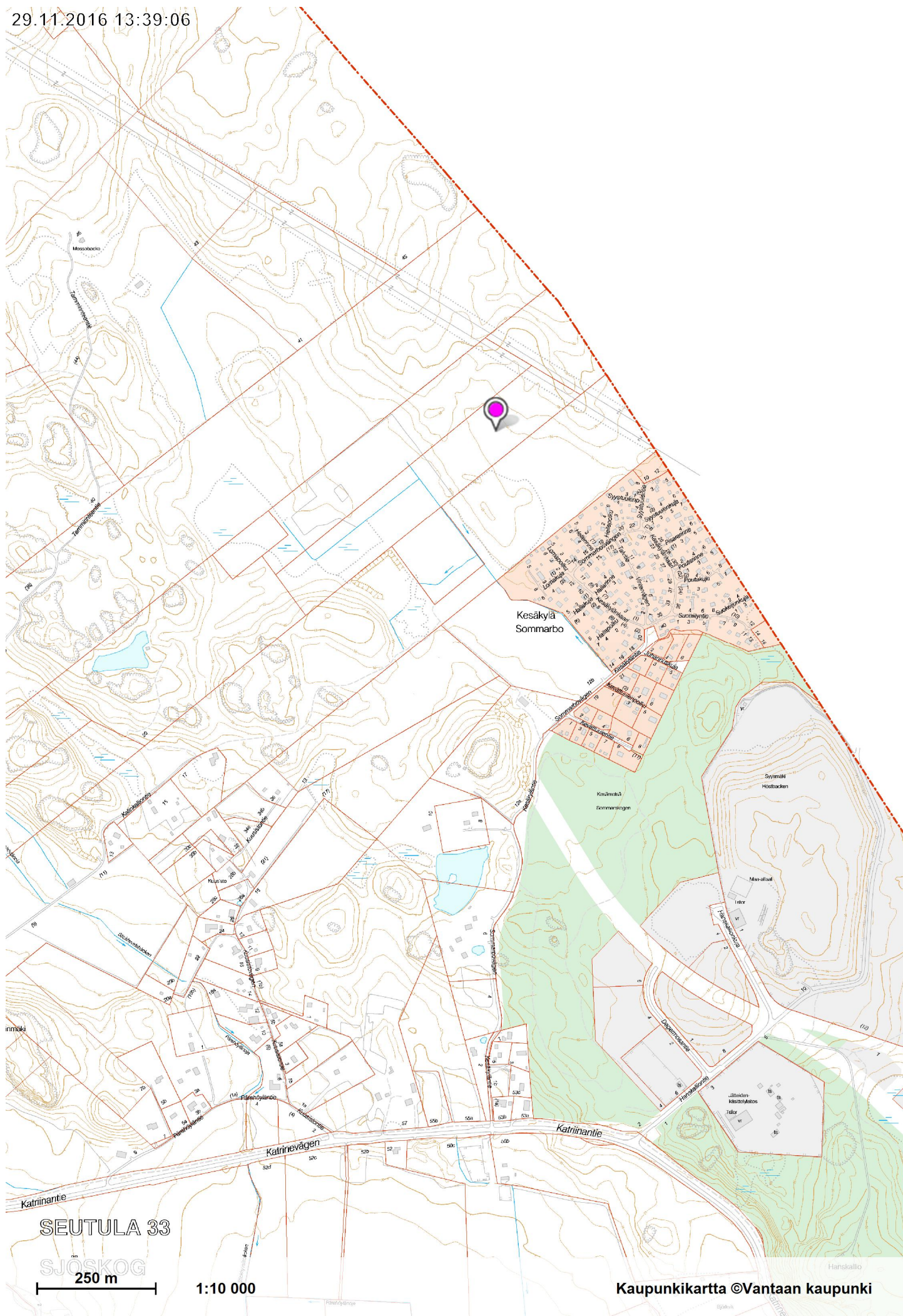
Vekko Oy, Hirventie 14 A, 04320 Tuusula

Y-tunnus 2005133-1

Muutoksenhakuohje: 7. valitus Vaasan hallinto-oikeudelle YSL:n nojalla tehdystä päätöksestä

Lisätiedot:

Maarit Rantataro, puh. (09) 8392 6075, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

6 § **Ympäristölupahakemus kallion louhintaan, murskaukseen ja kiviaineksen kierrätykseen, Lemminkäinen Infra Oy, Riipilän tuotantoalue, Lamminsuontie 6**

YM/4459/11.01.01.00/2011

KR/MRA

Ympäristönsuojelulain 35 §:n mukainen lupahakemus, joka koskee kallion louhintaa, louheen murskausta sekä kiviaineksen kierrätystä. Hakemus sisältää anomuksen toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta. Asiakirjat ovat nähtävillä kokouksessa.

Ympäristölautakunta 14.12.2016 § 6

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa seuraava päätös Lemminkäinen Infra Oy:n kallion louhintaa, louheen murskausta ja kiviaineksen kierrätystä koskevasta lupahakemuksesta ja toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta:

HAKIJA

Lemminkäinen Infra Oy
Salmisaarenaukio 2, 001810 Helsinki

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Riipilän tuotantoalue
Lamminsuontie 6, 01760 Vantaa

Vantaan kaupungin Riipilän kylä (416), tilat Kumpula 2 (92-416-4-485) ja Köningstedtinvuori (92-416-4-624).

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAINEN

Hakemus on tullut vireille ennen uuden ympäristönsuojelulain (527/2014) voimaantuloa, joten käsittelyssä sovelletaan ympäristönsuojelulakia 86/2000.

Toiminta on luvanvarainen ympäristönsuojelulain 28 § 1 momentin ja ympäristönsuojeluasetuksen 1 § 1 momentin kohtien 7 c ja 7 e mukaan.

Toimivaltainen lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ympäristönsuojeluasetuksen 7 §:n kohdan 7 a ja 7 b mukaan.

TOIMINTAA KOSKEVAT MUUT LUVAT JA SOPIMUKSET

Maanomistajat ovat antaneet suostumuksensa toiminnan sijoittamiseksi heidän omistamilleen kiinteistöille 4.6.2008 ja 9.6.2008. Hakijalla on käyttöoikeussopimus tilan Kumpula 2 omistajan kanssa 9.6.2038 asti ja tilan Köningstedtinvuori omistajan kanssa 4.6.2023 asti.

Hakija on saanut tieyhteyden Vantaan kaupungin omistaman kiinteistön 92-416-3-127 kautta yksityistietoimituksessa nro 2014-469835.

Maa-aineslupa on vireillä Vantaan ympäristölautakunnassa.

Maa-ainesten otolle on tehty ympäristövaikutusten arviointi. Uudenmaan ELY-keskus antoi lausuntonsa YVA-selostuksesta 10.8.2010. Ympäristölupaa haetaan YVA-menettelyn vaihtoehtoon 3 mukaiselle alueelle, jonka rajauksesta on poistettu tila Metsikkö (92-416-3-127).

ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ

Sijainti ja kaavoitustilanne

Toiminta sijoittuu Vantaan Riipilään Hämeenlinnanväylän itäpuolelle. Alueen eteläpuolella on Riipilän vanhan metsän alue sekä YIT Rakennus Oy:n Aurinkokallion varastoalue. Pohjoisessa toiminta-alue

rajoittuu Nurmijärven Sähköverkko Oy:n 110 kV:n voimalinjaan. Alue on nykytilassa kallioista metsätalousaluetta, mutta hakkuita on tehty laajalti. Kallioselänteen pohjois- ja eteläpuolella on laajahkoja laakeita peltoalueita. Länsipuolella on Lamminsuon luonnonsuojelualue.

Vantaan kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä yleiskaavassa alue on maa- ja metsätalousaluetta (M). Alueen halki kulkee pohjois-eteläsuuntainen ratsastusreitti, joka kuitenkin jää varsinaisen toiminta-alueen ulkopuolelle.

Uudenmaan maakuntakaavassa alue sijoittuu merkinnöittä jätetylle valkoiselle alueelle ja rajautuu taajamatoimintojen alueeseen. Maakuntakaavassa alueelle ei ole osoitettu mitään valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävää käyttötarkoitusta. Eteläpuolella oleva Riipilän vanhan metsän alue on osoitettu suojelualueeksi. Luoteispuolelle on osoitettu viheryhteystarve. Ympäristöministeriön 30.10.2014 vahvistamassa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta, reservialuetta.

Nurmijärven kunnan puolella on kunnanvaltuusto hyväksynyt 27.1.2016 Klaukkalan osayleiskaavan. Kaavan hyväksymispäätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Osayleiskaavassa on esitetty maakunnallisesti merkittävä ekologinen yhteys Luhtajoelta kohti Lamminsuon luonnonsuojelualueutta.

Ympäristön laatu

Ilman laatu

Hankealueen lähellä ei ole ollut ilmanlaadun mittausasemaa. Pääsääntöisesti ilmanlaadun voidaan arvioida olevan hyvä, sillä alueella ei ole merkittävää saastuttavaa teollisuutta. Merkittävimmin ilmanlaatuun vaikuttaa Hämeenlinnanväylän liikenne. Pientaloalueilla ilman hiukkaspitoisuuksia nostaa erityisesti iltaisin ja viikonloppuisin puun pienpoltto.

Maa- ja kallioperä

Alueen maa- ja kallioperää on tutkittu mm. maatulku- ja kartoitustutkimusten, kairausten ja karttatulkintojen avulla. Alueelle on myös tehty rakennusgeologinen yleisselvitys. Alue on pääosin hyvin ohutpeitteistä, kallion päällä olevien maakerrosten paksuudet pääosin 0-2 m. Vallitseva maalaji alavammilla kohdilla on moreeni. Reuna-alueilla esiintyy myös savea. Pääosin kallio on maastotarkastelun ja tutkimusten perusteella ehjää ja tiivistä. Taustatietojen mukaan louhinta-alueen poikki kulkee yksi merkittävä paikallinen heikkousvyöhyke, maastotarkastelun perusteella lisäksi kaksi mahdollista heikkousvyöhykettä.

Louhinta-alueen ympäristössä maalaji on pääosin hiesua ja hietaa. Hiekkaa esiintyy louhinta-alueen kaakkoispuolella. Alueella tehtiin maaperägeologinen kartoitus 8.6.2012 hiekkoesiintymän kartoittamiseksi.

Pintavedet ja pohjavesi

Alue sijaitsee Vantaanjoen valuma-alueella. Valumavesistä noin 77 % ohjautuu nykytilassa pohjoispuolella sijaitsevaan Lamminsuonojaan, joka virtaa edelleen Lamminsuon läpi ja Hangoon ja Vantaanjokeen. Riipilän vanhan metsän läpi kulkee purouoma, jota pitkin eteläosan valumavedet kulkeutuvat niin ikään Lamminsuonojaan. Uoma on ainakin osin kaivettu ja ajoittain se on kuivana. Toiminta ei merkittävästi vaikuta uoman nykytilaan, sillä vanhan metsän alueella ei tehdä louhintaa. Uoman valuma-alue pienenee louhinnan myötä 13,5 hehtaarista noin 7,5 hehtaariin.

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Kallioisella alueella pohjaveden muodostuminen on vähäistä ja pääosa vedestä poistuu alueelta pintavesinä. Kallion heikkousvyöhykkeissä ja raoissa kalliopohjavettä kuitenkin esiintyy. Kalliopohjavesien ja maapohjavesien virtaussuunnat vaihtelevat paljon vaihtelevan topografian takia. Pääasiallinen virtaussuunta on kaakkoon/etelään ja pohjoiseen/luoteeseen. Pohjaveden pinnantas on alueen ympäristöön asennetuissa pohjavesiputkissa ollut vuonna 2012 noin +54. Aurinkokallion alueen pohjavesiputkissa louhinta-alueen eteläpuolella pohjavedenpinta on noin tasolla +42.

Lähialueen asukkaat saavat talousvetensä omista kaivoista. Kaivoja selvitettiin yleisellä tasolla YVAN yhteydessä, jolloin saatiin tietoa noin 126 kaivosta noin kilometrin säteellä suunnittelualueen reunasta. Suurin osa lähialueen kaivoista on porakaivoja, mutta rengaskaivojakin on huomattavan paljon. Tarkemmin on kartoitettu noin 500 metrin etäisyydellä sijaitsevat kaivot. Kaikki kaivot, joihin saatiin omistajan lupa, tutkittiin. Lähimpänä sijaitsee louhinta-alueen kaakkoispuolella olevan tilan Rosbacka lähdekaivo, johon vesi tulee louhinta-alueen suunnasta rinteestä. Tilalla on myös viisi muuta lähdeä peltoalueella. Lähteet sijaitsevat noin tasolla +39...+41. Niitä ei voida pitää luonnontilaisina.

Melu ja tärinä

Hankealueella ja sen ympäristössä hallitsevin melulähde nykytilanteessa on Hämeenlinnanväylän liikenne. Tilalla Königstedtinvuori päiväajan keskiäänitaso on laajalti yli 55 dB, tilalla Kumpula 2 melutaso on alle 55 dB.

Luontoselvitykset

Ottoalueen ja ympäristön luontoarvoja on selvitetty ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä. Myöhemmin on tehty vielä täydennetty luontoselvitys (8.1.2009), kirjojokikorentoselvitys (23.8.2010), linnustoselvitys (3.7.2011) sekä laho-puuselvytys ja kasvillisuuskuviointi (6.9.2011).

Täydennetty luontoselvitys perustuu olemassa olevan tiedon lisäksi maastokäynteihin, jotka tehtiin suunnittelu-alueella elo-, syys- ja lokakuussa 2008. Alueen luontoarvot ovat tavanomaiset ja se on intensiivisessä metsätalouskäytössä. Ennakkotietojen ja maastokäyntien havaintojen mukaan alueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltavia luontotyyppisiä tai metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Uudenmaan ympäristökeskuksesta saatujen tietojen mukaan Riipilän vanhan metsän alueella on vuonna 2007 tehty havaintoja liito-oravasta. Joulukuun 2008 inventoinnissa Uudenmaan ympäristökeskus totesi alueen olevan edelleen liito-oravan mahdollista elinympäristöä. Suunnittelualueen muissa osissa metsät ovat pirstoutuneita, hakkuin hoidettuja varttuneita sekapuumetsiä ja eri-ikäisiä sekapuutaimikoita, jolloin on epätodennäköistä, että alueen eteläisiä osia lukuun ottamatta siellä olisi liito-oravalle soveltuvia pesimis-, ruokailu- tai levähdyspaikkoja. Alueella vuoden 2009 keväällä tehdyssä liito-oravainventoinnissa ei louhinta-alueella ollut merkkejä liito-oravista, mutta Riipilän metsän alueelta löydettiin muutama kymmenen papanaa järeän koivun tyveltä.

Kirjojokikorentoselvityksessä ei alueelta löydetty kirjojokikorennolle sopivia lisääntymispaikkoja. Laji on vaatelas ja lisääntyy pienissä ja keskisuurissa virtavesissä. Hankealueella ei ole suurta merkitystä kirjojokikorennon levähdyspaikkana, sillä tyyppillisesti suosituimmat levähdyspaikat sijaitsevat lisääntymispaikan tuntumassa. Alueella vuonna 2010 kuvattu yksilö on hyvin todennäköisesti tullut Vantaanjoelta.

Linnustokartoituksen yhteydessä ei havaittu Suomen lajien uhanalaistarkastelun tai luonnonsuojelulain nojalla uhanalaisiksi arvioituja lajeja. Silmälläpidettävistä lajeista havaittiin teeri, sirittäjä ja punavarpuinen. Lisäksi havaittiin alueellisesti uhanalaisista lajeista pikkulepinkäinen. Maa-ainesten otto ei todennäköisesti merkittäväällä tavalla vaikuta näiden lajien esiintymiseen ja kannan kehitykseen Etelä-Suomen alueella.

Lahopuuselvityksen mukaan lahopuun määrä (1,15 m³/ha) vastaa tavanomaisia Etelä-Suomen talousmetsissä havaittuja lahopuun määriä. Vaateliaan, lahopuusta riippuvaisen lajiston esiintyminen Riipilän alueella on hyvin epätodennäköistä etenkin, kun myös lahopuun laatu on vaateliaamman lajiston kannalta heikko. Aiemmin tehdyissä luontoselvityksissä ei havaittu huomionarvoisia luontokohteita eikä niitä löytynyt lahopuuselvityksen yhteydessäkään.

Suojelualueet

Ottoalueen länsipuolella on Lamminsuon luonnonsuojelualue (YSA014153) lähimmillään noin 80 metrin etäisyydellä ottoalueen rajasta. Suojelualueen koko on 29 hehtaaria. Lamminsuon reunaosissa on lehto- ja ruohokorpiä sekä näitä karumpia korpityyppejä. Alueen keskiosissa on pieniä ruohoisia saranevoja ja nevakorpiä. Keskiosan pienialaisilla nevoilla kasvaa alueellisesti uhanalaista punakämmekkää. Suojelualue sijaitsee kahden valtatie välissä ja teiden rakentamisen myötä suon valuma-alue on pirstoutunut. Suo saa vetensä pohjoispäässä olevasta lähteestä sekä Helsinki-

Tampere -moottoritien ali kulkevasta Lamminsuonojasta, joka virtaa Lamminsuon läpi. Lamminsuon on liito-oravan elinpiiriä.

Ottoalueen eteläpuolelle on perustettu Riipilän metsän luonnonsuojelualue (YSA207712) Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksellä 20.5.2016. Päätös ei ole lainvoimainen. Alue kuuluu valtioneuvoston vahvistamaan vanhojen metsien suojeluohjelmaan ja siellä esiintyy mm. erittäin uhanalaista (EN) luontotyyppiä edustava haapavaltainen kuiva keskiravinteinen lehto sekä vaarantuneita (VU) luontotyyppisiä edustavia lehtoja, lehtokorpia ja ruohokorpia. Luonnonsuojelullista arvoa nostavat hyvin järeä vanha ylispuusto sekä kolopuut. Alueella on liito-oravalle hyvin soveltuvaa metsää, pesäpuiksi soveltuvia kolohaapoja ja järeitä kuusia. Alueen halki virtaavan noron varren pihlajan ja vanhan raidan rungolla kasvaa silmälläpidettäväksi luokiteltua (NT) raidankeuhkojäkälää.

Ekologinen verkosto

Metsäalueita ja viheryhteyksiä selvitettiin 5.6.2012 tehdyn maastokäynnin perusteella. Ottoalue on nykytilassa osa ekologista verkostoa eläinten oleskelu- ja kulkureittinä. Hirvieläinten kulkujälkiä oli suhteellisen runsaasti.

Hirvieläimet liikkuvat koko ottoalueella sekä sitä ympäröivillä metsä- ja peltoalueilla. Pienempien selkärankaisten kulkuun soveltuvat todennäköisesti parhaiten uomien varsien ja kuivien kallioalueiden väliset ja niitä ympäröivät kosteat painanteet. Hakkuut, muu ihmistoiminta ja moottoritie aiheuttavat alueella merkittäviä häiriöitä jo nykytilanteessa, mutta eläimet voivat kulkea suojaisten kallioiden välissä, mikä vähentää esim. moottoritien aiheuttamaa häiriötä. Eläinten kulkujälkiä on kuitenkin myös hyvin lähellä valtatieä alueen länsilaidalla sekä metsä- ja peltoalueella. Ottoalueen ja Lamminsuontien eteläpuolinen alue on vanhan ottoalueen ja läjitetyn ylijäämämaan muodostamaa avointa aluetta, joka nykytilassaan soveltuu huonosti eläinten suojaisaan kulkuun tai oleskeluun.

Ottoaluetta lännessä rajaava valtatie 3 muodostaa riista-aitoineen tehokkaan estevaikutuksen eläinten kululle. Ainoa kunnollinen yhteys, josta hirvieläimet voivat ottoalueen läheisyydessä kulkea tiealueen läpi, on Lamminsuontien alikulku. Johdeaidat ohjaavat eläimet tunnelille. Molemmien puolien valtatieä tunnelin läheisyydessä on suojaisaa metsää, tunnelin pohja on hiekkatietä ja samassa tasossa ympäristön kanssa, mitkä seikat voivat helpottaa riista-eläinten uskaltautumista tunneliin. Alueella on myös kaksi muuta mahdollista kulkuyhteyttä eläimille: ottoalueen pohjoispuolelle sijoittuva pitkä ja kapea ylikulkusilta (Mäyränkallion risteysilta) sekä pienille eläimille ottoalueen länsipuolella pelto-ojan putki. Nämä eivät kuitenkaan ole toimivia ekologisia yhteyksiä.

Häiriintyvät kohteet

Maastokartta-aineiston perusteella 500 metrin etäisyydellä louhinta-alueen rajasta on 11 asuinkiinteistöä, joista kahdeksan on vakituksessa asuinkäytössä. Lähin asutus sijaitsee noin 50 metrin etäisyydellä rajasta, mutta hakija on sopinut kiinteistön omistajan kanssa, että lunastaa ko. kiinteistön ennen toiminnan aloittamista. Tilalle Rosbacka, louhinta-alueen kaakkoispuolella on myönnetty rakennuslupa asuinrakennukselle. Piha-alue on noin 80 metriä louhinta-alueen rajasta. Myös louhinta-alueen pohjoispuolella noin 300 metrin päässä olevan kiinteistö on palautumassa asuinkäyttöön.

Lounaispuolella noin 700 metrin päässä louhinta-alueen rajasta sijaitsee autojen maahantuontiyritys, jossa säilytetään autoja ulkokentällä.

LAITOKSEN TOIMINTA

Yleiskuvaus toiminnasta

Ympäristölupaa haetaan kallion louhinnalle, louheen murskaukselle sekä muualta tuodun louheen murskaukselle. Alueelta poistetaan pintamaat kaivinkoneella tai pyöräkuormaajalla. Kallion poraus tapahtuu hydraulisella porauskalustolla. Räjäytyksestä mahdollisesti jäävät ylisuuret lohkarit rikotetaan hydraulisella vasaralla varustetulla kaivinkoneella. Kiviaines murskataan paikalle tuotavalla siirrettävällä murskauslaitoksella. Murskaimia on 3-5 kappaletta: esimurskain, välimurskain ja tarvittava määrä jälkimurskaimia. Murskauksen yhteydessä käytettävät seulat ovat 2- tai 3-tasoseuloja. Murskauslaitoksen toimintaan tarvittava sähkö tuotetaan kevyttä polttoöljyä käyttävällä aggregaatilla.

Louhinta- ja murskaustoiminta on ympärivuotista. Vuosittainen ja kuukausittainen toiminta-aika vaihtelee kysynnän, markkinatilanteen ja vuodenajan mukaan. Kiviaineskuljetuksia tehdään vuoden ympäri. Toimintaa on maanantaista perjantaihin, murskausta klo 7-22, porausta klo 7-21, rikotusta klo 8-18, räjäytyksiä klo 8-18, kuormaamista ja kuljetuksia klo 6-22. Ympäristölupaa haetaan toistaiseksi voimassaolevaksi.

Tuotteet, tuotanto ja kapasiteetti

Louhittavan alueen pinta-ala on 19,3 hehtaaria. Kokonaisuudessaan alueelta louhitaan noin 3 325 000 m³ktr (noin 9. milj. tonnia). Alue louhitaan tasoon +40...+42. Alimmillaan louhintataso on lounaisnurkassa, ylimmillään pohjois- ja itäosassa. Louhoksen reuna-alueet muotoillaan kaltevuuteen noin 1:2,5.

Vuotuinen keskimääräinen louhintamäärä ja murskeentuotantomäärä on noin 332 500 m³ktr (900 000 tonnia). Alueelle tuodaan lisäksi muualta louhetta murskattavaksi maksimissaan 200 000 tonnia vuodessa.

Polttoaineet ja kemikaalit

Tukitoiminta-alueella varastoidaan tarvittavia poltto- ja voiteluaineita ja suoritetaan työkoneiden tankkaukset. Tukitoiminta-alue rakennetaan ns. muraus-asetuksen mukaisesti. Polttoainesäiliöt toimivat sähköpumpulla, ne ovat lukittavia ja varustettu ylitäytönestimillä. Moottori-, hydraulikka- ja voiteluöljyjä varastoidaan tynnyreissä tiivispohjaisessa öljy- tai varastokontissa.

Murskauslaitoksen ja työkoneiden keskimääräinen polttoainekulutus 721 t vuodessa. Mikäli murskauslaitos saa energiansa sähköverkosta, on polttoainekulutus 383 t/a. Voiteluaineiden keskimääräinen vuosikulutus on noin 1 m³ ja räjähdysaineiden 198 t.

Vedenhankinta

Vettä käytetään pölyntorjuntaan ja sitä tuodaan tarvittaessa säiliöautolla. Alueelle voidaan mahdollisesti myös rakentaa porakaivo.

Hulevedet

Vaikutuksia pintavesiin on arvioitu YVAn vaihtoehdon 3 mukaan, jossa louhinta-alueen pinta-ala on 20,2 ha. Vuosisadannaksi oletetaan 650 mm ja valumakertoimeksi 0,3 lopputilanteessa, kun alue on metsitetty. Näillä tiedoin saadaan huleveden määräksi noin 40 200 m³/a. Hulevesien määrissä on huomattavaa vaihtelua mm. vuodenaikojen mukaan. Louhoksissa suuri osa sadevedestä myös sitoutuu louhospohjalla oleviin varastokasoihin sekä hienoaineskerrokseen louhintapinnan päällä. Osa imeytyy kalliossa mahdollisesti oleviin rakoihin. Todellinen valumakerroin on todennäköisesti pienempi kuin laskennallinen.

Kaikki alueella muodostuvat hulevedet kerätään selkeytysaltaaseen, josta ne johdetaan eteenpäin selkeyttämisen jälkeen. Allas rakennetaan louhinta-alueen lounaiskulmaan heti, kun se on mahdollista, toisin sanoen kun louhinta on aloituskohdalla edennyt lopulliseen tasoon ja alueelle on muodostunut riittävästi tilaa. Aloituskohdalla louhintataso on alimmillaan, joten louhoksen kaikki vedet kerääntyvät siihen koko toiminnan aikana. Allas koostuu varsinaisesta selkeytysaltaasta ja pumppausaltaasta, joita erottaa toisistaan murskesuodatin. Pumppausaltaasta vedet pumpataan työmaatien viereen sijoitettavaa putkea tai letkua pitkin työmaatien korkeimpaan kohtaan, josta vedet ohjautuvat kaivettavaa ojaa pitkin Lamminsuontien vieressä olevaan ojaan, joka alittaa moottoritien rummussa ja yhtyy moottoritien toisella puolella Lamminsuon eteläosassa Lamminsuonojaan. Vesiä ei ohjata moottoritien sivuojaan.

Selkeytysaltaaseen kerääntyvää vettä tullaan käyttämään pölyntorjunnassa työmaateiden, kuormien ja varastokasojen kastelussa.

Varastointi

Kiviainestuotteiden varastokasat sijoittuvat alueen pohjatasolla pääosin siten, että kasat ovat lähellä senhetkistä toiminta-aluetta.

Polttoöljyt varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, jotka on varustettu ylitäytönestimillä ja lukoilla. Moottori-, hydraulikka- ja voiteluöljyjä varastoidaan tynnyreissä tiivispohjaisessa öljy- tai varastokontissa.

Liikenne

Tie alueelle tulee rakennettavaksi Vantaan kaupungin omistaman kiinteistön RN:o 3:127 kautta. Tietä varten joudutaan suorittamaan jonkin verran louhintaa. Toiminnasta arvioidaan aiheutuvan noin 100 ajoneuvokäyntiä vuorokaudessa. Lisäksi muualta tuodun louheen vastaanotto ja poiskuljetus aiheuttaa arviolta 60 ajoneuvokäyntiä alueelle. Kuljetusmäärät vaihtelevat kysynnän mukaan. Liikenne suuntautuu Vanhalle Hämeenlinnantielle, jossa valtaosa kuljetuksista suuntautuu etelän suuntaan. Työmaan sisäiset tiet ovat murskepintaisia eikä niitä asfaltoida.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja energiatehokkuus

Koteloinneilla, pudotuskorkeuksien pienentämisellä ja vesikastelulla voidaan tehokkaasti vähentää ilmaan johtuvia pölypäästöjä. Murskauslaitoksen säännöllisellä huollolla vaikutetaan polttoaineen kulutukseen. Lemminkäisellä on käytössään sertifioitu energiatehokkuusjärjestelmä ETJ+.

Ympäristöjärjestelmä

Laitoksella on sertifioitu ympäristöasioiden hallintajärjestelmä ISO 14001.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Jätevedet ja päästöt vesiin ja viemäriin

Toiminnassa ei synny jätevesiä. Sosiaalitilojen jätevedet kerätään umpisäiliöihin.

Päästöt ilmaan

Toiminnan vaikutuksia ilmanlaatuun on tutkittu ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä. Mallinnuksen ja aikaisemmin muualla tehtyjen mittauksien perusteella voidaan arvioida, että hengitettävien hiukkasten pitoisuus voi nousta lähimpien asuintalojen kohdalla ohjearvon tuntumaan. Hiukkaset kulkeutuvat yleisesti 100-400 metrin päähän päästölähteestä riippuen mm. hiukkasten raakoosta. Korkeammat pitoisuudet ovat mahdollisia mm. epäedullisissa sääolosuhteissa. Pääsääntöisesti itse louhinta- ja murskaustoiminnasta syntyvät hiukkaset eivät kulkeudu kauas, sillä suurimpien hiukkasten pitoisuudet laimenevat nopeasti etäisyyden kasvaessa päästölähteeseen. Sen sijaan liikenteestä aiheutuva pölyäminen voi levitä laajemmalle alueelle mm. ajoneuvojen renkaiden mukana.

Polttoaineesta aiheutuvat hiukkaspäästöt ilmaan murskauslaitoksen toimiessa aggregaatilla ovat 3,98 t/a, typen oksidien päästöt 33,71 t, rikkidioksidin 0,74 t ja hiilidioksidin 2249 t. Päästöt tippuvat noin puoleen, jos murskauslaitos toimii pelkästään sähkövirralla. Tällöin päästöjä tulee vain työkoneista.

Murskauksen pölyhaittoja vähennetään kesällä kastelemalla ja talvella suojaamalla seulastot ja muuta huomattavat pölynlähteet peittein ja koteloinnein. Myös toiminta-aluetta sekä varastokasoja kastellaan tarvittaessa pölyämisen estämiseksi. Varastokasojen pölyäminen riippuu varastoitavasta lajikkeesta. Sijoittamalla hienoimmat lajikkeet karkeampien kasojen suojaan voidaan vähentää kasojen pölyämistä. Kasteluun käytetään selkeytysaltaan vettä. Alueella johtava Lamminsuontie on asfaltoitu noin 200 metrin matkalta, jonka jälkeen tie on murskepintainen noin 500 metrin matkalta louhinta-alueelle. Tie asfaltoidaan louhinta-alueelle asti ja pölyntorjunta hoidetaan pääasiassa harjaamalla.

Melu ja värinä

Melua syntyy porauksessa, räjäytyksessä, rikotuksessa, murskauksessa, kuormauksessa, liikenteessä sekä energian tuottamisessa laitoksella aggregaatilla. Porauksen, työkoneiden ja liikenteen melu on tasaista. Murskauksen ja rikotuksen melu saattaa olla impulssimaista tarkastelupisteen läheisyydestä riippuen. Impulssimaisuustekijä vähenee melun edetessä. Räjäytysten ja rikotuksen melu voi olla impulssimaista myös lähimmissä altistuvissa kohteissa.

Toiminnan aiheuttamaa melua on mallinnettu melunlaskentaohjelmalla. Louhintavaiheessa 1 alueen pohjoisosassa ei aiheudu ohjearvoa ylittävää melua lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Etelämpänä toimittaessa vaiheessa 2 tarvitaan porausvaunun ollessa kallion päällä siirrettäviä meluseiniä. Tarvittaessa voidaan käyttää myös vaimennettuja poravaunuja. Alhaalla louhoksessa meluntorjuntatoimenpiteitä ei tarvita ohjearvojen saavuttamiseksi.

Räjäytyksiä tehdään harvoin. Räjäytyksen melu on voimakas, mutta lyhytkestoinen. Räjäytysten aiheuttama melu on ekvivalenttimelun kannalta merkityksetöntä lyhyen keston vuoksi. Rikotusta tehdään joko hyvin lähellä louhoksen reunaa tai iskupalkkivasaralla murskauksen yhteydessä, jolloin murskauskalusteiston sijoittelu mahdollisimman suojaiselle paikalle louhoksessa vähentää ympäristöön leviävää melua.

Kiviaineksen murskaaminen ja rikotus tapahtuu ympäristöään alempana ja louhintarintausten takana, mikä estää tehokkaasti melun leviämistä ympäristössä. Varastokasat estävät myös osaltaan melun leviämistä toiminta-alueelta.

Räjäytysten aiheuttamaa tärinää vähennetään optimoimalla käytettävä momentaaninen räjähdemäärä kohteeseen sopivaksi. Lähialueen aiemman toiminnan aikana on toteutettu tärinämittauksia lähialueen kiinteistöissä. Niiden perusteella ei ole ollut tarvetta jatkaa tarkkailua. Räjäytys- ja louhintatöitä koskee erillinen lainsäädäntö, jota louhintatöissä noudatetaan. Louhintoja varten tehdään erillislainsäädännön mukaiset turvallisuus- ja muut tarvittavat suunnitelmat, joilla varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle.

Jätteet ja niiden käsittely ja hyödyntäminen

Jäteöljyä syntyy 1000 kg/a ja se toimitetaan vaarallisen jätteen käsittelyluvan saaneeseen laitokseen. Vanhat öljynsuodattimet, trasselit yms. kiinteät öljyiset jätteet sekä akut varastoidaan omiin jättesäiliöihinsä lukittavaan konttiin. Vaaralliset jätteet toimitetaan asianmukaiseen vastaanottoipaikkaan ja niistä tehdään siirtoasiakirjat.

Sekajätteet, arviolta 1000 kg/a, kerätään säiliöön ja kuljetetaan pois paikallisen jätehuoltoyhtiön toimesta. Romumetallit, arviolta 20 t/a, hoidetaan pois paikallisen romunkeräysliikkeen toimesta. Panostustoissa mahdollisesti syntyvät räjähdysaineiden pahvipakkaukset poltetaan räjähteitä koskevan lainsäädännön ja ohjeistuksen mukaisesti panostuspaikalla.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan alueelta kuoritut pintamaat (120 000 m³-ktr) käytetään suojavalleihin ja maisemointiin. Kannot ja hakkuutähteet kuljetetaan muualle hyödynnettäväksi.

Päästöt maaperään

Polttoöljyt varastoidaan kaksoisvaippasäiliöissä, jotka on varustettu ylitäytönestimillä ja lukoilla. Tukitoiminta-alue rakennetaan muraus-asetuksen mukaisesti. Moottori-, hydraulikka- ja voiteluöljyjä varastoidaan tynnyreissä tiivispohjaisessa öljy- tai varastokontissa.

Tukitoiminta-alueella sijaitseva tankkaukseen ja polttoaineiden säilytykseen käytettävä alue varustetaan HDPE-kalvolla, joka estää mahdollisten poltto- tai voiteluainevuotojen leviämisen eristetyn alueen ulkopuolelle. Vuodon sattuessa pilaantunut maa-aines kaivetaan välittömästi pois ja toimitetaan tarpeen mukaiseen käsittelyyn. Alueella varastoidaan imeytysainetta mahdollisten vahinkojen varalle.

TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Vaikutus luontoon ja luonnonsuojeluarvoihin

YVA-selostuksessa on arvioitu, että hankkeen toteuttamisella tässä laajuudessa ei ole vaikutusta Lamminsuon luonnonsuojelualueen luonnontilaan. Hankkeella ei nähdä olevan vaikutuksia myöskään luonnonsuojelualueella esiintyviin kasveihin kuten valkolehdokkiin tai punakämmekkään.

Ympäristölupahakemusta on täydennetty YVA:n jälkeen kirjojikorentoselvityksellä 2010, linnustoselvityksellä 2011, lahopuu- ja kasvillisuuskuviointiselvityksellä 2011, täydennyksellä 2012 ja hakemus on päivitetty 22.12.2015.

Hakija on kartoittanut maastokäynnillä kalliosinisiivelle soveltuvat ravintokasvit alueella. Vastineen liitteenä on toimitettu päivitetyt suunnitelmapiirustukset, joissa länsiosan kallion laella sijaitsevat isomaksaruohoesiintymät on rajattu pois ottoalueesta. Myös Lammin lehtorinne on rajattu ottoalueen ulkopuolelle.

Uudenmaan alueen ekologisen verkoston rakennetta on selvitetty Uudenmaan maakuntakaavan laadinnan tueksi. Louhinta-alue sijoittuu välittömästi valtatie 3:n itäpuolelle ja Lamminsuontien itä-/koillispuolelle. Valtatie muodostaa alueelta länttä kohti liikkuville eläimille tehokkaan estevaikutuksen. Uudenmaan voimassa olevassa maakuntakaavassa alueen läheisyyteen sijoittuvat viheryhteydet katkeavat valtatie 3:een. Valtatie on louhinta-alueen kohdalla suojattu riista-aidalla. Alueen länsipuolella Vanhan Hämeenlinnantien luoteis-koillis-suunnassa ylittävä viheryhteys katkeaa valtatiehen alueen pohjoispuolella. Ainoa kunnollinen yhteys, josta esimerkiksi hirvieläimet voivat louhinta-alueen läheisyydessä kulkea tiealueen läpi, on Lamminsuontien alikulku.

Nykytilassaan louhinta-alue on osa ekologista verkostoa eläinten oleskelu- ja kulkureittinä. Hakkuut, muu ihmistoiminta ja moottoritie aiheuttavat kuitenkin alueella merkittäviä häiriöitä jo nykytilanteessa. Louhinnan myötä metsäinen alue pienenee, pohjois- ja itäpuolella säilyy metsäisiä alueita, joita myöten eläimet pääsevät kulkemaan koillis-lounaissuunnassa Lamminsuontien alikululle kuten nykyisinkin. Toiminta lisää päiväaikaista melua ja liikennettä alueen lähiympäristössä. Eläinten aktiivisin liikkeelläoloaika keskittyy tyypillisesti aamu- ja iltahämäriin, jolloin ihmistoiminta ja liikenne ovat vähäisempiä. Louhinnan eläimille tuottamaa häiriötä voidaan lieventää louhintajärjestyksen suunnittelulla sekä melua ja pölyä aiheuttavien töiden ajoituksella. Kummallakin puolella alikulkua tulisi säilyttää suojaamaan kasvillisuutta ja huolehtia siitä, ettei tunnelille sijoiteta eläinten liikkumista rajoittavia rakenteita.

Vaikutus pintavesiin

Louhinnan myötä kalliojakson valuma-alueet hieman muuttuvat. Lamminsuonojan kokonaisvaluma-alueen pinta-alaa tarkasteltaessa muutokset ovat niin vähäiset, ettei niillä käytännössä ole merkitystä. Lamminsuon vesitasapaino ei juuri muutu eikä toiminta aiheuta siten vaaraa Lamminsuon kasvillisuudelle. Louhintataso on Lamminsuon pintaa korkeammalla, joten toiminta ei pääse kuivattamaan suota. Eteläiseen Lamminsuohon ohjautuvat vesimäärät hieman kasvavat, arviolta muutamalla prosentilla.

Pintavesiarviointia on tarkennettu erillisellä lisäselvityksellä ammoniumtyyppipäästöistä. Laskennan mukaan päiväkohtainen ammoniumtyyppikuorma hankealueelta olisi keskimäärin noin 15 kg/päivä ja alueelta muodostuvien pintavesien ammoniumtyyppipitoisuudeksi tulisi noin 133 mg/l. Lamminsuonojan ammoniumtyyppipitoisuus nousisi noin 3,2 mg/l, nykytilassa se on 55 µg/l (yksittäinen mittaustulos v. 2010). Pitoisuustason nousu olisi huomattava, mutta vaikutusten ei arvioida olevan merkittäviä. Ylimääräinen typpi sitoutuu lämpimänä kautena osin vesikasvillisuuteen, sedimentoituu pohjalle ja/tai poistuu typpikaasuna ilmakehään. Sisävesien rehevöitymisessä fosfori on ensisijainen leväkasvua säätelevä ravinne. Typpiyhdisteiden vaikutus voi kuitenkin näkyä kasvillisuuden voimistumisena.

Vaikutukset Vantaanjoen vedenlaatuun ovat erittäin vähäiset. Kiintoainepitoisuuksia vähennetään selkeyttämällä louhoksen pintavesiä tasausaltaassa, joka rakennetaan alueen lounaiskulmaan. Oikealla ja ammattitaitoisella panostuksella päästöt ympäristöön ovat yleensä varsin pieniä.

Laskennan mukaan Vantaanjoen ammoniumtyyppipitoisuus nousisi 15 µg/l. Laskenta olettaa, että hankealueelta muodostuva ammoniumtyyppikuorma sekoittuisi suoraan Vantaanjoen veteen. Todellisuudessa pitoisuuden lisäys olisi pienempi. Vaikutuksia kalastoon ja muuhun vesieliöistöön, kuten vuollejokisimpukkaan, ei ammoniumtyypin pitoisuuslisäyksellä arvioida olevan.

Vaikutus maaperään ja pohjaveteen

Rakennusgeologisen kallioluokituksen mukaan alueen kalliot ovat massa-/seosrakenteisia ja harvarakoisia, toisin sanoen alueen kallioperä ei ole erityisen rikkonaista. Tämän tyyppisessä kalliossa ei yleensä esiinny merkittäviä määriä kalliopohjavettä. Kallion rakotiheys on alhainen ja kalliopohjaveden virtausolosuhteet ovat heikot. Suunniteltu louhinta ei ulotu alueelta tunnistettujen merkittävimpien kallioperän heikkousvyöhykkeiden kohdalle.

Hakemuksen mukaan louhinnalla ei ole odotettavissa laaja-alaisia vaikutuksia ympäristön pohjaveden pinnan korkeuksiin tai kaivojen antoisuuksiin. Louhinta ei ulotu alueelta tunnistettujen

merkittävimpien kallioperän heikkousvyöhykkeiden kohdalle, jolloin vältetään mahdollisuus laajemmille vaikutuksille ympäröivän kalliopohjaveden pinnankorkeuksiin. Vaikutuksen arvioidaan ulottuvan pisimmillään noin 200 m etäisyydelle louhinta-alueesta. Hydrogeologisen tarkastelun perusteella toiminnalla voi olla pieniä vaikutuksia Rosbackan alueella sijaitsevaan kaivoon. Kaivoa ei ole tutkittu tarkemmin kaivokartoituksen yhteydessä, koska maanomistajalta ei saatu tutkimuslupaa. Louhinta-alue ei sijaitse muiden lähialueella olevien kaivojen valuma-alueella.

Vaikutuksia voidaan hallita tarkkailemalla pohjaveden pinnantasoja sekä tarkkailemalla aistinvaraisesti ja mittauksin louhokseen valuvan kalliopohjaveden määrää kallioseinämistä. Konkreettisia keinoja kalliopohjavesivaikutusten vähentämiseksi ovat esim. louhoksen kallioseinämän injektointi tai ruiskubetonointi.

Vaikutus ilmaan

YVA-menettelyn yhteydessä on tehty arvioitu toiminnan vaikutusta ilmanlaatuun mallintamalla pakokaasuperäisten hiukkasten leviämistä ympäristöön. Arvioinnin mukaan pölyn ohje- ja raja-arvot eivät ylitä asutusalueilla. Pitoisuuksien hetkellinen nouseminen on kuitenkin mahdollista erityisesti epäedullisissa sääolosuhteissa.

Melun ja värinän vaikutukset

Toiminta lisää melua alueen itäpuolella, länsipuolella vaikutus on vallitsevasta tieliikennemelusta johtuen vähäinen. Meluntorjuntatoimenpiteillä melutasot eivät ylitä päiväajan meluohjearvoa 55 dB. Murskaustila sijoitetaan aina yli 500 metrin etäisyydelle asutuksesta.

Rakennusten ja rakenteiden rakenteellisten vaurioiden osalta suurimman riskin muodostavat värinän erilainen johtuminen eri maaperätyypeissä ja erityyppisten rakennusten toisistaan eroava reagointi värinään. Molempia riskejä voidaan pienentää tekemällä rakennuksissa tarkkailumittauksia värinän osalta. Lisäksi värinän johtumista maaperässä voidaan arvioida tarkkailumittausten perusteella määriteltävällä värinänjohtavuuskertoimella.

Värinäaallot etenevät ja vaimenevat eri tavalla eri väliaineissa. Kallion rakenteellisilla ominaisuuksilla ja kivilajilla on suuri merkitys värinöiden suuruuden kannalta. Värinänjohtavuuskertoimen suuruus tulee aina louhintatyön alkuvaiheessa tarkistaa koeräjäytyksin ja värinämittauksin. Mikäli kerrointa ei määritellä erikseen, käytetään maksimiarvoa $k=400$.

Räjäytettäessä kerralla useampia reikäpanoksia, voi eri rei'istä aiheutua värinän yhteisvaikutusta eli interferenssiä. Tämä voi vahvistaa tai vaimentaa värinää riippuen useista olosuhdetekijöistä. Panostukset suunnitellaan siten, ettei interferenssistä aiheudu ympäristöön haitallisen suurta värinää.

TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Käyttötarkkailu

Murskaustoiminnasta pidetään käyttöpäiväkirjaa, josta ilmenee tuotantomäärät ja -ajat. Louhinnan kenttäkorteissa on tiedot tehdyistä räjäytyksistä. Merkittävistä häiriöistä tehdään merkintä käyttöpäiväkirjaan tai louhinnan kenttäkorttiin.

Päästö- ja vaikutustarkkailu

Alustava päästö- ja vaikutustarkkailu on esitetty maa-ainesten ottosuunnitelmassa. Ilmanlaatua ehdotetaan tarkkailtavaksi mittaamalla ilman kokonaisleijuman (TSP) määrää kahdessa häiriintyvässä kohteessa 60 näytteen ajan. Ensimmäinen mittauspiste sijoitetaan louhinta-alueen itäpuolelle ja toinen koillispuolelle Lammintien päässä olevalle peltoalueelle. Mittauksia tehdään joka toinen arkipäivä sekä muutamana viikonlopun päivänä toiminnan vakiinnuttua, mikäli mittauksille näyttää olevan tarvetta. Mittaus suoritetaan standardin SFS 3863 mukaisella menetelmällä. Alueen vallitsevaa melutasoa on selvitetty ympäristömelumittauksin pitkäaikaismittauksena syksyllä 2010. Mittausten tarkoituksena oli selvittää alueella vallitseva melutaso ennen toiminnan aloittamista. Melutaso ehdotetaan mitattavaksi uudelleen, kun louhinta- ja murskaustoiminta on vakiintunut, esimerkiksi vuoden kuluttua toiminnan aloittamisesta. Mittaukset uusitaan toiminnan edettyä vaiheen 1 keskiosaan sekä pohjoisosaan ja vaiheen 2 alueella. Referenssipisteitä sijoitetaan toiminta-alueelle.

Pintavettä tarkkaillaan Lamminsuonojasta ottamalla vesinäyte kaksi kertaa vuodessa, tulva-aikaan keväällä huhtikuun alussa sekä keskivirtaamaan aikaan elokuussa. Näytteistä tutkitaan pH, sähkönjohtokyky, lämpötila, kloridi, sameus, kiintoaine, COD_{Mn}, kokonaistyyppi, nitriitti, nitraatti, ammoniumtyppi, nitraatti + nitriitti, kokonaisfosfori sekä ulkonäkö ja haju. Mikäli pintaveden laatuun näyttää aiheutuvan vaikutuksia toiminnasta, selvitetään syy ja ryhdytään toimenpiteisiin päästöjen vähentämiseen.

Pohjavettä tarkkaillaan alueen laidoille asennetuista kahdesta kalliopohjavesiputkesta. Kaivokartoituksen perusteella ehdotetaan seurattavaksi seitsemää talousvesikaivoa. Pohjaveden pinta mitataan putkista ja kaivoista neljä kertaa vuodessa: helmikuussa, toukokuussa, elokuussa ja marraskuussa. Tarkkailukierros pyritään tekemään saman päivän aikana.

Vesinäyte pohjavesiputkista ja kaivoista otetaan kerran vuodessa, keväällä. Pohjavesiputkien vesinäytteistä analysoidaan ennen toiminnan aloittamista kloridi, happi, kemiallinen hapenkulutus COD_{Mn}, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, nitriitti, pH, sähkönjohtokyky, sameus, kovuus, lämpötila, mineraaliöljyt, polttoainehiilivedyt sekä arvioidaan aistinvaraisesti haju, maku ja väri. Toiminnan aikana putkien vesinäytteistä tutkitaan lämpötila, pH, sameus, sähkönjohtavuus ja happi. Laaja analyysi tehdään vain tarvittaessa, esimerkiksi silloin, jos on syytä epäillä toiminnan aiheuttaneen muutoksia pohjaveden laadussa. Talousvesikaivoista analysoidaan nitraattityppi, nitriittityppi, ammoniumtyppi, happi, kloridi, rauta, kemiallinen hapenkulutus, sameus ja väriluku.

Tärinämittauksia tehdään valikoiduista lähialueen rakennuksista toimintaa aloitettaessa tai louhintatapaa oleellisesti muutettaessa. Mittauksilla varmistetaan, ettei louhinnassa käytetä ylisuuria momentaanisia tai kokonaisräjähdemääriä. Lähialueen talot katselmoidaan ennen toiminnan aloittamista. Katselmoitavaksi esitetään kaikkia alle 500 metrin etäisyydellä suunnittelualan rajasta sijaitsevia asuinrakennuksia. Lisäksi katselmoidaan ne yli 500 metrin etäisyydellä sijaitsevat rakennukset, joissa tehdään tärinämittauksia.

Raportointi

Hakemuksessa ei ole esitetty raportointia.

Mittausmenetelmien ja -laitteiden laadunvarmistus

Melumittaus suoritetaan soveltaen ympäristöministeriön ohjetta 1/1995 ”Ympäristömelun mittaaminen”. Mittalaitteet kalibroidaan ennen mittauksia. Pohja- ja pintavesitarkkailu tehdään pinnankorkeuden määrittämisestä ja laatumääritysten tekemisestä annettujen ohjeiden mukaisesti.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Polttoaineena käytetään kevyttä polttoöljyä, joka voi syttyä kipinän, lämmön tai liekkien vaikutuksesta. Öljysäiliö voi myös repeytyä kuumentuessaan. Tulipalotilanteessa syntyvät myrkylliset savukaasut ja sammuksien mukana kulkeutuva öljy voivat aiheuttaa vaaraa ympäristölle. Onnettomuustilanteessa poltto- ja voiteluöljyjä saattaa valua maahan ja sen mukana pohja- ja pintavesiin, lähinnä Lamminsuonojaan.

Louhinnan ja murskauksen riskit minimoidaan asianmukaisen tukitoiminta-alueen rakentamisella ja ylläpidolla. Alueella työskenneltäessä kiinnitetään erityistä huomiota laitteiden ja koneiden kuntoon sekä öljyjen ja polttoaineiden huolelliseen käsittelyyn. Pintavesiin kohdistuvaa riskiä vähentää myös selkeytsaltaan rakentaminen. Mahdolliset öljypäästöt havaitaan altaan vedenpinnalta helposti. Likaantunutta vettä ei johdeta ojaan. Alueella varataan turvetta tai muuta öljynimeytysainetta. Vahingoista ilmoitetaan välittömästi kaupungin pelastus- ja ympäristöviranomaisille.

Räjäytys- ja louhintatöitä koskee erillinen lainsäädäntö, jota töissä noudatetaan. Louhintoja varten tehdään tämän erillislainsäädännön mukaiset turvallisuus- ja muut tarvittavat suunnitelmat, joilla varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu vaaraa tai merkittävää haittaa ympäristölle. Alueelle muodostuu työaikaisia jyrkkiä kalliorintauksia, Putoamisriskiä vähennetään asianmukaisilla lippusiimoilla ja varoituskylteillä sekä tarvittavilta osin aitauksilla.

Toiminta-alueella vähennetään työmaaliikenteeseen kohdistuvia riskejä tarvittavin varoituskyltein ja rajoittamalla nopeuksia. Kuljetusajoneuvot ja työkonet on varustettu peruutusvaroitussäänellä. Toiminnan myötä lisääntyvä raskas liikenne lisää onnettomuusriskiä Vanhalla Hämeenlinnantieellä vain vähän.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Alueelle on tehty lainmukainen ympäristövaikutusten arviointi vuonna 2010 eikä lukuisissa selvityksissä ole tullut esiin sellaisia seikkoja, jotka muodostaisivat esteen maa-ainesten ottotoiminnalle. Alueen olosuhteet eivät ole muuttuneet YVA-selostuksen jälkeen.

Pääkaupunkiseudun rakentamista ajatellen sijainti on erinomainen. Alue sijoittuu hyvien kulkuyhteyksien ja kasvukeskuksen yhteyteen. Näin ollen kuljetusmatkat pienenevät ja kuljetuksista aiheutuvat päästöt vähenevät. Toiminnan aloittaminen vakuutta vastaan on hakemuksen mukaan tällöin perusteltua.

Vakuuden määräksi mahdollisten haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi lupapäätöksen kumoamisen tai muuttamisen varalta hakija esittää 10 000 euroa.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen vireilletulo

Hakemus on tullut vireille 20.9.2011. Hakemusta on täydennetty 26.6.2012, 17.9.2015 ja 22.12.2015.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu Vantaan kaupungin julkisten kuulutusten ilmoitustaululla 1.2. - 4.3.2016. Ilmoitus kuulutuksesta on myös julkaistu Vantaan Sanomissa ja Nurmijärven Uutisissa 3.2.2016. Naapurikiinteistöille ja asukasyhdistyksille on lähetetty tiedoksiannot 26.1.2016.

Tarkastukset

Alueelle on tehty tarkastus 19.5.2016.

Lausunnot

Lupahakemuksesta on pyydetty lausunnot Vantaan kaupungin kaupunkisuunnittelulautakunnalta, Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Uudenmaan liitolta, Nurmijärven kunnalta, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalta ja Nurmijärven Sähköverkko Oy:ltä.

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta 14.3.2016

Kaupunkisuunnittelulautakunta vastustaa ympäristöluvan sekä maa-ainesluvan myöntämistä Lemminkäinen Infra Oy:n maa-ainesottohankkeelle. Kaupunki katsoo, että hanke on ristiriidassa niin voimassaolevan maakuntakaavan kuin myös 4. vaihemaakuntakaavaehdotuksen kanssa ja vaikeuttaa alueen tulevaa yleis- ja asemakaavoitusta. Alueen järkevä ja kestävä suunnittelu edellyttää, että maankäyttöä voidaan suunnitella yhtenäisenä kokonaisuutena, eikä sitä pirstota suunnittelelmattomasti yksittäisillä hankkeilla.

Hakemuksissa ei ole otettu huomioon maakuntakaavoitustilannetta ja alueen mahdollista muuntumista taajamatoimintojen alueeksi. Hanke jättäisi jälkeensä kanjonin, joka on noin 15 – 30 metriä ympäröivää luonnollista maanpintaa alempana. Kanjonin pohjalle olisi vaikea sijoittaa mitään toimintaa ja liittää aluetta rakenteellisesti muuhun taajamarakenteeseen. Alueen jatkokehittäminen edellyttäisi merkittäviä täyttöjä tai louhinnan laajentamista, mikä ei vastaa maa-aineslain mukaista ainesten ottoa ympäristön kestävästä kehitystä tukevalla tavalla. Louhinta veisi myös harjanteen tuoman luonnollisen melusuojan Reunan nykyiseltä asuntoalueelta ja häittäisi siten maakuntakaavan taajamatoimintojen reservialueen kehittämistä asuntoalueena.

Valmisteluvaiheessa olevassa Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa ottoalueelle on merkitty maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävä viheryhteystarve, jonka tarkoituksena on varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen Nuksion ja Petikon metsäalueilta Hämeenlinnanväylän poikki Riipilän pohjoisosien metsäalueiden kautta itään. Maastollisesti sopiva paikka vihersillalle on hankkeen kohdalla. Toteutuessaan hanke estäisi ekologisen yhteyden toteuttamisen suunniteltuun paikkaan. Yhteys on seudullisesti erittäin tärkeä eikä sen sijainnille ole vaihtoehtoja. Hanke pirstoessaan yhtenäisen metsäalueen on vastoin maakuntakaavaehdotuksen seudullisesti merkittävää viheryhteyslinjausta.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava linjaa myös logistiikan kannalta tärkeän uuden seudullisen tieyhteystarpeen hankkeen pohjoispuolelle, mikä muuttaa merkittävästi maankäytön suunnittelun

lähtökohtia alueella. Tie yhdistyy Klaukkalan ohikulkutien liittymään. Väylän tarkempi sijainti sekä siihen kytkeytyvä maankäyttö määritty tarkemmin yleiskaavan päivityksen yhteydessä. Voimassa olevassa maakuntakaavassa ja Vantaan yleiskaavassa yhteys on osoitettu etelämmäksi nykyiseen Klaukkalantien liittymään siten, että se kulkee Vantaanjoen kulttuurimaiseman ja tulva-alueen poikki.

Vantaa oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa 2007 alue on maa- ja metsätalousvaltainen alue (M). Alueelle on laadittu 2010 maakuntakaavoituksen pohjaksi yleiskaavaa täsmentävä Luoteis-Vantaan maankäyttöselvitys. Selvityksessä itäpuolinen Hämeenlinnanväylän varsi on määriteltä työpaikkatoiminnoille sopivaksi. Lisäksi selvityksessä todetaan, että Riipiläntien varren asuntoalueita on mahdollista laajentaa. Vuonna 2014 vahvistuneessa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa alue on muutettu taajamatoimintojen ja työpaikka-alueiden reservialueeksi.

Vuoden 2016 alusta on käynnistynyt yleiskaavan ajantasaisuuden arviointi, jonka pohjalta yleiskaavaa tullaan tarkistamaan. Samassa yhteydessä selvitetään maakuntakaavan muuttuneet lähtökohdat yleiskaavoitukselle alueella. Suunnittelussa on tämän alueen osalta sovitettava yhteen niin asumisen ja työpaikkojen tarpeet, kuin myös ekologiset yhteydet ja liikennejärjestelyt.

Terveysuojeluviranomainen 4.4.2016

Lausunnossa korostetaan, että toiminnasta aiheuttava melu ei saa aiheuttaa terveyshaittaa alueen asukkaille ja melun tulee alittaa asetetut raja-arvot kaikissa kohteissa. Melulla on haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen myös raja-arvot alittavissa tasoissa, joten melua tulee ehkäistä ja vähentää kaikessa hakemuksen mukaisessa toiminnassa. Hakija tulee velvoittaa melun säännölliseen mittaamiseen ja toiminnalle, mukaan lukien kuljetukset, on asetettava vuorokautiset toiminta-ajat. Arkipyhisiin toimintaa ei tule sallia ja melua aiheuttava kuljetustoiminta tulee sallia arkisin vasta klo 7 alkaen.

Täristä ei saa aiheutua kohtuutonta haittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mahdollisten räjäytyksistä aiheutuvien täristähaittojen havaitsemiseksi hakija on lupamääräyksissä velvoitettava kartoittamaan lähimpien asuinrakennusten täristänsieto ja kunto sekä ennen toiminnan alkamista että toiminnan päätyttyä.

Toiminnan aiheuttamasta pölystä ei saa aiheutua terveyshaittaa lähimmille häiriintyville kohteille. Toimija tulee velvoittaa aktiivisesti suorittamaan toimenpiteitä pölyhaitan torjumiseksi, myös kuljetustoiminnasta aiheutuvan pölyhaitan osalta. Tarvittaessa toiminta tulisi keskeyttää, jos torjuntatoimenpiteet eivät ole mahdollisia tai riittäviä. Lupaehdoissa tulee edellyttää jatkuvien pölynmittausten suorittamista esimerkiksi vuoden ajan kahdesta mittauspisteestä sen varmistamiseksi, että hengitettävien hiukkasten vuosi- ja vuorokausi-raja-arvot eivät ylitä.

Riipilän kylä on vesijohtoverkoston ulkopuolella. Hankkeella ei saa olla haitallista vaikutusta talousvesikaivojen veden määrään tai laatuun. Kaivojen tarkkailun tulisi olla hakemuksessa esitettyä kattavampaa, tarkkailtavia kaivoja tulisi olla enemmän ja näyttöä tulisi ottaa esitettyä tiheämmin. Hakemuksessa ei ole kerrottu, miten toimitaan, jos kaivojen veden määrän vähenee hankkeen seurauksena.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 28.4.2016

Uudenmaan ELY-keskus viittaa lausunnossa maa-aineslupahakemuksesta antamaansa lausuntoon ja esittää lisäksi kannanottoja liittyen mm. meluun, pölyyn, hulevesiin suojaetäisyyksiin.

Melun osalta ELY-keskus toteaa, ettei hakemuksessa ole riittävän luotettavasti esitetty, etteivät melutasolle asetetut ohjearvot ylitä. Melun säännöllisestä tarkkailusta on annettava lupamääräyksiä ja tarkkailua on suoritettava myös lähimpien tilojen osalta.

Ilmanlaadun mittauspisteet tulee valita siten, että lähimpien asuin- ja liikennealueiden ilmanlaatua olisi seurattavissa mahdollisimman kattavasti. Seurantapisteitä ei ole esitetty lainkaan esim. Rosbackan (4:6) ja Metsikön (4:522) tilojen ja autojen maahantuontiliikkeen suuntiin.

Hakemuksessa esitettyä hulevesien käsittelyä ELY-keskus pitää riittämättömänä. Sekä aloitusvaiheen että myöhemmän vaiheen tukitoiminta-alueelta mahdollisesti poisjohdettavat hulevedet tulee ohjata öljynerotuskaivon kautta selkeytysaltaaseen. Hulevesien käsittelyssä on otettava huomioon myös

hetkellisten rankkasateiden aiheuttamat mahdolliset ylivuodot tukitoiminta-alueelta sekä varastoalueelta mahdollisesti poisjohdettavat hulevedet. Hulevesiä ei saa käsittelemättöminä johtaa Riipilän metsän perustettavana olevalle luonnonsuojelualueelle. Selkeytysaltaaseen kerääntyneen huleveden käyttöä pölyntorjunnassa ELY-keskus pitää esimerkillisenä ja altaan sijainti on varsinkin kiviaineskuormien kastelun kannalta hyvä.

Selkeytysaltaiden ja ojaston kunnossapidosta on huolehdittava säännöllisesti. Lietteiden sijoittamisesta ei hakemuksessa ole esitetty kuitenkaan suunnitelmaa. Alueelta laskevan uoman pintavettä tulee tarkkailla ja happipitoisuus tulee lisätä analyysivalikoimaan. Näytteenotto tulisi mahdollisuuksien mukaan järjestää ennen vesien pääsyä Lamminsuonojaan.

Toiminnan sijoittumisessa tulee ottaa huomioon ns. Muraus-asetus (800/2010). Asetuksen mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä. ELY-keskus katsoo, että esitetystä louhinta- ja murskaustoiminnassa minimisuojaetäisyysvaatimukset eivät täyty. Hakemuksessa esitetään virheellisesti etäisyyttä koskevia vaatimuksia ja etäisyyksiä on tarkasteltu ainoastaan murskauksen osalta. Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että em. muraus-asetuksessa säädetään ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista, kun toimintaan on oltava ympäristölupa. Vähimmäisvaatimusten lisäksi ympäristölupaviranomainen voi tapauskohtaisesti antaa muitakin määräyksiä hankkeen ja paikallisista olosuhteista johtuen.

Varotoimenpiteinä ELY-keskus esittää selkeytysallassysteemin varustamista kahdella pumpulla yhden sijaan pumpun rikkoutumisen varalle. Kallion louhinnassa tulee huolehtia riittävän huolellisella panostuksella, ettei irti louhitun aineksen sekaan jää räjähtämättömiä räjähdysaineita, joista voi kulkea haitallisia aineita huleveden mukaan vesistöön. Mahdollisten öljy- ja polttoainevahinkojen siistimisvelvoite on asetettava koskemaan kaikenlaisia ja -kokoisia vuotoja ja "läikkymisiä". Kaluston, jota ottamisalueella käytetään, on oltava hyväkuntoista ja tämä tulee määrätä koskemaan myös kuljetuskalustoa.

Suunnitelma ja toiminta alueella ovat oltava sellaiset, että niiden perusteella saadaan täysi varmuus siitä, ettei hanke aiheuta ympäristönsuojelulain tarkoittamaa ympäristön pilaantumista eikä myöskään pohja- ja pintavesien pilaantumisen vaaraa.

Toiminnan aloittamislupahakemuksesta ELY-keskus toteaa, että hakija ei ole esittänyt ympäristönsuojelulaissa tarkoitettuja erityisiä perusteluja toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta.

Maa-aineslupahakemuksesta antamassaan lausunnossa ELY-keskus toteaa lisäksi muun muassa, että hakemuksessa ei ole riittävästi selvitetty kalliosinisiiven esiintymistä alueella ja louhinnan vaikutuksia kalliosinisiiven esiintymiseen. Kirjojokikorennon levähdyspaikkoja ei ole etsitty, ainoastaan lisääntymispaikkoja. Hakemuksessa ei ole myöskään riittävästi arvioitu vaikutuksia hankealueen vieressä sijaitsevaan, perustettavana olevaan luonnonsuojelualueeseen ja sen suojeluarvoihin. Liito-oravien osalta ELY-keskus katsoo, ettei hakemuksessa ole esitetty sellaista erillistä liito-oravaselvitystä, jota hakija itse on luvannut toimittaa hakemukseen liitetyn luontoselvityksen (2009) mukaisesti. Tämä koskee erityisesti ottovaihetta 2. Ottoalueen naapurikiinteistöllä sijaitsevien lähteiden luonnontilaisuus tulee selvittää ja kaivoselvitystä ELY-keskus pitää osittain puutteellisena. Maakuntakaavoituksesta on hakemusasiakirjoissa esitetty vanhaa tietoa. Maakuntakaava on otettava huomioon mm. maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisessa suunnittelussa ja päätöksenteossa.

ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualue korostaa maa-aineslupahakemuksesta antamassaan kannanotossa, että kaiken toiminnan tulee tapahtua suoja-alueen (50 metriä) ulkopuolella. Mitään haitallisia vaikutuksia ei saa tuottaa maantielle eikä sillä kulkevalle liikenteelle. Toiminta ei saa myöskään heikentää maantien ominaisuuksia. Räjähdyksissä tulee noudattaa erityistä varovaisuutta ja huolehtia siitä, ettei aineksia kulkeudu tiealueelle. Hulevesiä ei saa johtaa maanteiden sivuojiin.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa tai asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Alueella, jonne maa-aineslupaa ja ympäristölupaa haetaan, ovat voimassa Uudenmaan maakuntakaava, Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaava ja Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava.

Suunniteltu ottoalue sijaitsee lainvoimaisen Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan taajamatoimintojen alueella. Suunniteltu ottotoiminta ei ole lähtökohdiltaan ristiriidassa maakuntakaavan tavoitteellisen maankäytön kanssa. Alueen siirtymiseen taajamatoimintojen alueeksi voi liittyä myös maa-ainesten ottoa, jos maa-aineslain mukaiset luvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Ottoalueen suunnitelluksi jälkikäyttöksi esitetään metsätaloutta. Jälkihoito on maakuntakaavan näkökulmasta nähtävä ensisijaisesti maiseman- ja ympäristönhoidollisena ratkaisuna, ei niinkään tavoitteena muodostaa tuotannollista metsätalousmaata.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa ottoalueen eteläpuolella sijaitseva Riiipilän vanha metsä on suojelualue. Kaavan toteutuminen edellyttää, että suojelualue säilyy eikä ottotoiminnasta aiheudu suojeluedellytysten heikkenemistä. Välittömästi moottoritiehen rajoittuva tieyhteyden vaatima alue voidaan suojelun toteuttamisessa ottaa huomioon ympäristöministeriön vuonna 2011 antaman kannanoton mukaisesti.

Ottoalueen luoteispuolelle on maakuntakaavassa osoitettu viheryhteystarve, jonka sijaintia on tarkennettu ehdotusvaiheessa olevassa neljännessä vaihemaakuntakaavassa. Ehdotuksessa viheryhteys tukeutuu voimassa olevaa kaavaa selkeämmin Lamminsuon suojelualueeseen ja ulottuu maakuntakaavassakin osoitettujen estevaikutusten aiheuttamien liikenneväylien ylitse. Maakuntakaavan viheryhteys on kehittämisperiaatemarkintä ja esittämistapa kaavakartalla yleispiirteinen. Uudenmaan liiton lausunnossa kuitenkin korostetaan, että ottotoiminta ei saa estää tai vaikeuttaa viheryhteyden toteutumista ja toimimista maakunnallisena ekologisena yhteytenä. Viheryhteyden turvaaminen on varmistettava yksityiskohtaisemmalla maankäytön suunnittelulla sekä maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen lupaharkinnan yhteydessä.

Lupaharkinnassa ja lupamääräyksissä on kiinnitettävä erityistä huomiota asukkaille ja ympäristölle aiheutuvien melu-, pöly- ja muiden haitallisten vaikutusten ennaltaehkäisyyn ja vaikutusten saamiseksi mahdollisimman vähäisiksi. Maa-ainesten oton ja ennen aiottuun lopputilanteeseen pääsemistä tarvittavien täyttöjen aiheuttama rekkaliikenne ei saa häiritä alueen elinkeinotoimintaa, asumista tai vapaa-ajan asumista.

Voimassa olevissa maakuntakaavoissa ei ole osoitettu suunnitellulle ottoalueelle sellaisia kaavamerkintöjä tai kaavamääräyksiä, jotka ovat lähtökohdiltaan ristiriidassa maa-aineslaissa tai ympäristönsuojelulaissa säädettyjen lupaedellytysten kanssa. Uudenmaan liitto katsoo kuitenkin, että vaikka maa-ainesten otto sinällään ei ole maakuntakaavojen vastaista, se voi vaarantaa alueen muuttamisen taajamatoimintojen alueeksi, luonnonsuojelualueiden ja viheryhteyksien toteutumisen sekä lähialueen asukkaiden turvallisen elinympäristön.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 8.3.2016

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta edellyttää lausunnossaan, että tärinämittauksia ja talousvesikaivojen tarkkailua tehdään myös Nurmijärven kunnan alueella ottoalueen luoteispuolella sijaitsevilla asuinkiinteistöillä. Lisäksi viitataan kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (800/2010) säädettyyn 300 metrin suojaetäisyyteen asuinkiinteistöihin. Toiminnan rajaaminen asetuksen mukaiseksi saattaa vaikuttaa muihin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin.

Nurmijärven kunta 29.3.2016

Nurmijärven kunnan lausunnossa todetaan, että valtuusto on hyväksynyt Klaukkalan osayleiskaavan 27.1.2016 § 6. Kaava ei ole lainvoimainen, mm. viheryhteystarpeista on valittu. Osayleiskaavassa on esitetty maakunnallisesti merkittävä ekologinen yhteys Luhtajoelta kohti Lamminsuon luonnonsuojelualue. Yhteys jatkuu Vantaan puolella louhinta-alueen länsireunaa pitkin. Moottoritien ali on mahdollista mennä Lamminsuontietä pitkin ja työmaaliikenne tulee olennaisesti vaikuttamaan yhteyden käyttämisestä etenkin, kun toiminta-ajat ovat pitkät ulottuen myös hämärän

aikaan. Hakemuksen mukainen louhinta-alue kaventaa ekologisen yhteyden ja katkaisee metsäisen yhteyden.

Hankkeen YVA-selostuksesta annetuissa lausunnoissa esitettyjä monia täydennyksiä ja virheellisyyksiä ei ole korjattu hakemuksessa. Tällaisia ovat muun muassa pohjavesivaikutusten hallinta, vaikutukset Nurmijärven puolella sijaitsevan hevostallin toimintaan sekä luontoselvityksen päivitys.

Nurmijärven Lammintiellä ja Syväojan kohdalla on asuinkiinteistöjä, joiden kaivot tulee ottaa mukaan pohjavesitarkkailuun. Talousvesikaivojen laatu ja antoisuus eivät saa muuttua, koska liittyminen vesihuoltoverkostoon ei ole mahdollista. Myös tärinämittaukset tulee ulottaa Nurmijärven puolen asutukseen. Asutukselle ei saa aiheuttaa kohtuutonta räsytystä, esimerkiksi tärinää, melua tai viihtyisyyden vähenemistä.

Lausunnossa on lisäksi mainittu, että louhinta-alueen pohjoispuolella Nurmijärven kunnan alueella on Ruduksen Mäntymäen louhinta-alue, joka aiheuttaa haittoja varsin etäällä. Hankkeiden yhteisvaikutuksia tulee arvioida, jotta melun, pölyn ja tärinän aiheuttama rasitus ei muodostu kohtuuttomaksi.

ELTEL Networks Oy (Nurmijärven Sähköverkko Oy) 5.2.2016

Lausunnossa todetaan, että ottoalueen ja pintamaista rakennettavan suojavallin lähin osa sijaitsee johtoalueen ulkopuolella. Voimajohto sijoittuu ottoalueen ja suojavallin väliin. Suunnitelmissa ei ole merkitty tietä tai työskentelyaluetta suojavallille. Suunnitelmien tarkentuessa tulee pyytää lausunto, mikäli johtokadulle suunnitellaan tietä, rakenteita, liikkumista tai kaivua. Luiskat tulee suunnitella ja rakentaa niin, etteivät ne voi missään tilanteessa sortua vaarallisen lähelle voimajohtopylväitä eikä vettä kerry kolmea metriä lähemmäksi pylvään maanpäällistä rakennetta. Räjätyskohteet on suojattava niin hyvin, ettei johtoon pääse sinkoutumaan kiviä, koska johtimet ja eristimet vaurioituvat hyvin herkästi.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on jätetty 440 muistutusta tai mielipidettä. Suurin osa oli yksityisiltä henkilöiltä sekä hakemusalueen ympäristöstä että muualta Vantaalta ja Suomesta. Yhdistyksistä muistutuksen jättivät asukasyhdistykset yhteisesti, Keimolan omakotiyhdistys, Metsärinteen tiekunta, Suomen luonnonsuojeluliitto sekä Nurmijärven luonto ry.

Yhtä lukuun ottamatta muistutukset ja mielipiteet olivat hakemusta vastustavia. Puoltavassa mielipiteessä kannatetaan hanketta, joka edesauttaa Suomen yhteiskunnan paranemista. Teiden ja asuntojen rakentaminen tulee kalliiksi, kun kiveä ei voi louhia läheltä sitä paikka, missä yhteiskunta kehittyy voimakkaimmin.

76 mielipiteessä vastustetaan kivilouhoshanketta ja kivenmurskaamoa tai pelkkää kivilouhoshanketta sekä vaaditaan lupahakemuksen hylkäämistä maa-aineslain 3 §:n 1 momentissa mainittujen rajoitteiden takia. Vaatimusten perusteeksi ei ole esitetty yksilöityjä perusteita. Lupahakemuksia vastustetaan em. pykälään vedoten myös erikseen tai muistutusten liitteinä toimitetuissa nimilistoissa.

190 muistutuksessa/mielipiteessä vastustetaan kivilouhoshanketta ja vaaditaan lupahakemuksen hylkäämistä maa-aineslain 3 §:n 1 momentissa mainittujen rajoitteiden takia. Perusteluina mainitaan vakimuotoisesti, että hankkeella olisi laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteisiin. Viherväylän katkaiseva avokivilouhos tuhoaisi pääkaupunkiseudun viherkehän ja Uudenmaan maakunnallisen viherväylän ja laajemman ekologisen käytävän. Lisäksi kaunis maisemakuva turmeltuisi ja alueen erikoiset luonnonesiintymät ja suojelluille lajeille sopivat elinympäristöt häviäisivät.

Kaikista yksityishenkilöiden jättämissä muistutuksista noin 330 muistutuksessa vedottiin luontoarvoihin, 300 muistutuksessa viherväylään ja maisemavaikutuksiin. Noin 80 muistutuksessa oltiin huolissaan melusta, 70:ssä pölystä, 60:ssä kaivoista tai pohjavedestä, 50:ssä liikenteestä tai virkistyskäytön heikkenemisestä, 40:ssä kiinteistöjen arvon laskusta, 15:ssä elinkeinotoiminnan vaikeutumisesta. Kaavan vastaisena hanketta pidettiin 20 muistutuksessa. Kymmenkunta muistuttajaa ilmoitti mielipiteenään, ettei uusille louhoksille ole tarvetta.

Asukasyhdistysten yhteinen muistutus

Syväojan Omakotiyhdistys ry, Reunan Omakotiyhdistys ry, Seutulan Kyläyhdistys ry, Männikköläiset ry, Keimolan Omakotiyhdistys ry, Metsäkylän ja Lammintien asukkaat, Toivola-Seura ry sekä Lepomäentien tiehoitokunta ovat jättäneet yhteisen muistutuksen, jossa vaaditaan lupahakemuksen hylkäämistä. Muistutuksen liitteeksi asukasyhdistykset toimittivat mm. Iepakko- ja kirjojokikorentoselvityksen sekä havaintoja eläinten reiteistä.

Muistuttajien mukaan hanke on perusteeton ja jyrkässä ristiriidassa mm. kaavoituksen, maan aineslain, arvokkaan luonnon, alueen luonnonsuojelualueiden ja satojen talojen ja vuosisataisen asutuksen kanssa. Kyseessä on yhden yhtiön liiketoiminta-alue, josta olisi pelkkää haittaa kaikille muille. Luoteis-Vantaalla tulee tulevaisuudessa asumaan huomattava määrä ihmisiä sekä omakotitaloissa että radan varren kerrostaloissa. Valtavan ja pitkäkestoisen hankkeen vaikutukset olisivat toteutuessaan peruuttamattomia ja sitoisivat vuosikymmeniä alueen tulevaa maankäyttöä. Louhos tekisi Riipilästä melualueen ja kivipölyä olisi vuosikymmeniä aamukuudesta iltakymmeneen. Melu, pöly ja tärinä tulisivat muuttamaan erityisesti lähiasukkaiden elämän piinalliseksi ja aiheuttaisi terveysvaikutuksia. Louhoksen aiheuttama melu olisi luonteeltaan liikennemelua huomattavasti haitallisempaa. Melu ja tärinä vaikuttavat kilometrien säteellä. Hankkeella olisi pitkäaikaiset sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset alueen asukkaille ja lupaprosessi on jo laskenut talojen arvoa. Toiminnasta aiheutuva liikenne lisää paikallisia päästöjä moninkertaiseksi ja saastuttavat alueen ja seudun luontokohteet.

Valuma-alueiden muutokset ja pintojen korkeusmuutokset ovat dramaattisia ja niiden vaikutukset on vääristelty ja vähätelty. Pitkäkestoinen ja syväälle kallioperään ulottuva louhintatoiminta vaikuttaa myös pohjavesien virtauksiin ja veden laatuun. Pahimmillaan useiden alueella olevien porakaivojen vesi saattaa pilaantua kulkeumista tai virtausten muuttuessa ja vedensaanti saattaa kokonaan estyä.

Hanke on kaavoituksenvastainen ja estäisi alueiden käyttöä kaavoituksessa varattuun tarkoitukseen. Hanke ei saa ohjata kaavoitusta eikä hoitaa "kaavoitusta" yhteiskunnan puolesta. Maakuntakaavoituksessa alue on keskellä maakunnallista viherväylää ja viheryhteyttä, sitä ei ole varattu kivenottoalueeksi. Yleiskaavassa alue on maa- ja metsätalousaluetta eikä hankkeessa ole kyse metsätilanhoidosta. Yleiskaavassa aivan alueen vieressä kulkee myös ratsastusreitti. Ympärillä on luonnonsuojelualueita, runsaasti asutusta, viljelystä, metsänhoitoa, liiketoimintoja, ja muita toimintoja, joiden laillista kaavanmukaista käyttöä kaavoissa varattuihin tarkoituksiin hanke estäisi ja vaikeuttaisi.

Hakemuksen hylkäämisvaatimusta muistuttajat perustelevat myös sillä, että hanke on pääosin valtioneuvoston asetuksen 800/2010 vastainen. Asetuksen 2 momentin mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on lisäksi sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä. Lähimmältä piha-alueelta on vain 25 m louhosalueelle ja myös heti itäpuolella oleva talo on asuinkäytössä. Muistuttajien mukaan Lamminsuon suojelualue, yleiskaavan ratsastusreitti ja Riipilän metsä voidaan katsoa myös häiriölle alttiiksi alueeksi, johon kuhunkin etäisyyttä tulee jäädä vähintään 400 metriä. Kaikki nämä suojaetäisyydet huomioiden suunniteltu ottoalue olisi alle 2,2 hehtaaria eikä tällaisen pienen ottoalueen perustaminen olisi kestävä kehityksen mukaista.

Suunniteltu toiminta on YSL 49.1 §:n kohdan 2 vastainen. Riipilän metsän luonnonsuojelualue/Vanhon metsien suojeluohjelmaan kuuluneen Riipilän metsän (AMO010348) luonnonarvot on esitetty Uudenmaan ELY-keskuksen luonnonsuojelualueen rauhoitus päätöksessä. Vaikka osa luonnonarvoista (vanhaa metsää) on hävitetty, useat suojelupäätöksen mukaiset luonnonarvot ovat edelleen olemassa. Alue on suoraan maakunnallisella viherväylällä ja tärkeä eläinten kulkureitti, jopa suurpetojen kuten rauhoitettujen ilvesten reitistöä. Myös ilves on EU:n luontodirektiivin IV-liitteen tarkasti suojeltava laji ja sen levähdys- ja elinpaikkojen hävittäminen on kiellettyä. Ilveshavaintoja on muistuttajien mukaan myös Köningsstedtin vuoren hankealueella.

Louhinnan myötä luonnontilaiset valumat Riipilän metsään ja sillä olevaan puroon poistuvat. Louhosalueen pohjalle kertyvät vedet johdetaan pois lounaiskulmasta Lamminsuon suojelualueelle. Muutoksen seurauksen Riipilän suojellun metsäalueen ekologia lähtee muuttumaan nopeasti ja sen suojeltavat arvot häviävät lopullisesti. Nitraattipitoisten vesien johtaminen Lamminsuonojaan johtaa

sen rehevöitymiseen ja hidastaa ojan yläpuolista virtausta. Seurauksena voi olla myös ojan tulviminen. Vesitasapainon muuttuminen voi johtaa Lamminsuon suojelualueen ekologian muuttumiseen, suojeluarvojen ja eliölajien menestysedellytysten katoamiseen. Vaikutukset ovat ympäristönsuojelulain 49.1 § 2-kohdassa kiellettyjä seuraamuksia ja luonnonsuojelulain 6 luvussa säädetyn eliölajien suojelun vastaisia.

Louhinta tulisi aiheuttamaan alueen kalliopohjaveteen merkittäviä virtaussuunnan muutoksia ja virtausmuutokset voisivat kuivattaa Rosbackan tilalla olevat luonnontilaiset lähteet. Toiminta on näiltä osin YSL 49.1 § 3-kohdan vastaista. Toiminta on myös vastoin metsälain 10.1 § edellyttämää metsän hoitoa ja käyttöä siten, että turvataan yleiset edellytykset metsien biologisen monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen säilyminen. Metsälain 10.2 § 1-kohdan mukaan lähteiden lähiympäristöt kuuluvat suojelun piiriin.

Lupaa haetaan kallion louhinnalle, louheen murskaukselle sekä kiviaineksen kierrätykselle (muualta tuodun kiviaineksen murskaukselle). Hakemus kierrätystoiminnalle tarkoittaa käytännössä pitkäaikaisen maanjalostusalueen perustamista, jolloin alueen jälkikäytöksi ei muodostu kaavan mukainen metsätalousalue. Toiminta ole näin ollen YSL 11.2 § 4-kohdan mukaista.

Porauksista ja räjäytyksistä aiheutuisi naapuruussuhteista annetun lain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta räsitusta mm. melun ja tärinän kautta. Vaimennetunkin poravaunun melu lähimmän uuden asuinrakennuksen pihalla tulisi olemaan noin 61 dBA, mikä ylittää sallitun arvon 55 dBA. Vaimennetun poravaunun melu nykyisen loma-asuinkäytössä olevan päärakennuksen kohdalla tulisi olemaan 58 dBA, mikä ylittää sekin merkille pantavasti sallitun arvon 45 dBA. Muistutuksessa on kyseenalaistettu myös mm. räjähdysainemäärien, liikennemäärien ja pölypäästöjen laskelmat.

Muistuttajat huomauttavat, että lupahakemus ei sisällä kaikkia ympäristönsuojeluasetuksen 713/2014 3-6 §:ssä edellyttämiä tietoja. Toisaalta hakemus sisältää virheitä ja vääristeltyä tietoa. Muistutuksessa esitetään myös kritiikkiä YVA-selostuksesta, johon lupahakemuksessa usein viitataan.

Täytäntöönpanolupaa ympäristölupahakemuksen tarkoittamalle kivenlouhinnalle ei voida myöntää, koska edellytyksiä lainmukaiselle maa-ainesten ottotoiminnallekaan ei ole. Täytäntöönpano-oikeuden myöntäminen on mahdollista YSL 199 §:n mukaan, jos esitetään perusteltu syy eikä täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Kumpikaan näistä täytäntöönpanon edellytyksistä ei muistuttajien mukaan täyty. Liiketaloudelliset näkökohdat eivät ole soveltuva peruste ja kiviaineksia on pääkaupunkiseudulla jo ennestään riittävästi saatavissa.

Keimolan omakotiyhdistys

Yhdistyksen muistutuksen mukaan kivilouhos merkitsisi asukkaille täydellistä lähiympäristön muutosta ja lähimmille taloille merkittävää ympäristöhaittaa. Louhoksen viereinen metsä tuhoutuisi kivipölyyn ja kivilouhoksen vedet valuisivat Lamminsuon suojelualueelle. Luoteis-Vantaan metsämaat ja Seutulan peltomaisemat muodostavat vantaalaisille merkittävän lähivirkistysalueen. Yhdistys pitää alueelta tehtyä, hakijan maksamaa ympäristövaikutusten arviointia puolueellisena sekä kritisoi hankkeen perusteita ja tuloksia. Suunniteltu louhosalue kolmen luonnonsuojelualueen keskellä on oleellinen osa viherkehää. Jälkikäytöstä todetaan, että jyrkkäreunaiset louhokset eivät sovellu muuhun käyttöön kuin ankeiksi työpaikka-alueiksi. Hanke sitoo tulevaa maankäyttöä. Kanjonimaisesta lopputilanteesta ei voi saada enää maa- ja metsätalouteen soveltuvaa aluetta. Muistutuksessa esitetään myös, että kaupunki määräisi alueelle viiden vuoden toimenpidekiellon yleiskaavan laatimista varten.

Metsärinteen tiekunta

Toiminnan sijoittamisessa on otettava huomioon oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat määräykset. Alue on keskellä Uudenmaan viherväylää, luonnonsuojelualueita ja satojen ihmisten koteja. Ympäristövaikutusten arviointia tiekunta ei pidä luotettavana. Tiekuntaa huolettaa melun, pölyn, pohjavesien ja kauniin monimuotoisen luonnon tuhoamisen lisäksi myös kiinteistöjen arvon laskeminen sekä alueen tulevan kehityksen pysähtyminen.

Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri

Louhinta kohdistuisi alueelle, joka on oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa- ja metsätalousaluetta. Länsi- ja luoteisosassa louhinta kohdistuisi kallioharjanteen reunoihin, jotka jyrkkinä rinteinä ovat hallitsevia ja maisemallisesti näyttäviä elementtejä Hämeenlinnanväylältä harjanteen suuntaan avautuvassa maisemassa. Toteutuessaan louhos katkaisisi ainoan metsäekologisen viherytteen Nuuskion-Vestran suunnalta ja Keski-Uudenmaan metsäisten luonnon ydinalueiden välillä. Supistettunakin se heikentäisi yhteyden toimintaa merkittävästi. Louhos leikkaisi pois noin puolet Riipilän metsän suojelualueen valuma-alueesta tuhoten myös alueella olevien kahden metsälain 10 §:n mukaisen kosteikko-/vesiluontotyyppin vesitalouden. Koningstedtinvuoren asemaa yleiskaavassa ei tule arvioida pelkästään maa- ja metsätalousalueena vaan myös osana metsäekologista viherytettyä. Muistutuksessa pidetään Lemminkäisen teettämiä luontoselvityksiä puutteellisina.

Nurmijärven luonto ry

Kallionlouhinta on suunnattava maakuntakaavan osoittamille alueille, joilla sijaitsee merkittäviä kiviainesvarantoja. Hanke rikkoo Nurmijärven ja Vantaan välistä luonnon ydinaluetta sekä vaarantaa maakunnallisen ekologisen yhteyden. Lisäksi se huonontaa erityisiä luonnonolosuhteita läheisillä luonnonsuojelualueilla. Riipilän vanhan metsän (AMO010348) alueella on liito-oraville soveltuvaa elinympäristöä (luokka 1). Liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat käytännössä aina arvioituja laajempia kuin mitä yksittäisten vuosikohtaisten havaintojen avulla voidaan määritellä ja lajin kulkuyhteydet ovat oikeuskäytännön mukaan suojeltuja esiintymisalueiden pirstoutumiselta. Faunatican vuonna 2015 tekemän luontoselvityksen mukaan Riipilän vanhan metsän alueella on lisäksi mm. huomattavan arvokas haapavaltainen kuiva keskiravinteinen lehto, joka on valtakunnallisesti erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi sekä alueen halki kulkee luonnontilainen noro. Alue on metsälain 10 § (lehtokorvet, rehevät lehtolaidut; norojen välittömät lähiympäristöt) ja vesilain 2 luvun 11 § (luonnontilainen uoma/noro) mukainen luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö. Muistutuksessa viitataan myös valtioneuvoston joulukuussa 2012 antamaan periaatepäätökseen, jonka päätavoite on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen sekä edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä.

Harri Vasander

Suometsätieteen professori Vasander on antanut lausunnon hankkeen vaikutuksesta Lamminsuon luonnonsuojelualueeseen. Lamminsuon erilaisine korpineen on arvokas kokonaisuus, jolle kohdistuvia vaikutuksia on hakemuksessa vähätelty. Hanke hulevesineen ja kiintoaineineen vaikuttaa suon kasvillisuuteen ja eläimistöön. Vaikutusten arvioinnissa tulisi ottaa huomioon myös Nurmijärven Mäyränkallion mahdollinen louhinta hulevesineen. Kaksi kertaa vuodessa otettava vesinäyte ei anna todellista kuvaa päästöistä, koska vuodenaikaisvaihtelujen merkitys on suuri. Lamminsuon tulviessa mahdollistuisi kiintoaineiden, niihin sitoutuneiden yhdisteiden sekä veteen liuenneiden yhdisteiden leviäminen Lamminsuolle, mikä muuttaisi arvokkaan suokasvillisuuden tavanomaiseksi rantojen ja ojanvarsien kasvillisuudeksi. Hakemuksen mukaan ammoniutypen nousu olisi Lamminsuonjossa huomattava, mutta vaikutusten ei arvioida olevan merkittäviä. Muistuttajan mukaan vaikutukset Lamminsuon luonnonsuojelualueelle estävät hankkeen hyväksymisen luonnonsuojelulain, ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain vastaisena.

SE Mäkinen Logistics Oy

SE Mäkinen Logistics Oy:n muistutuksessa mainitaan, että autologiikkakeskus on toiminut Lamminsuontie 1:ssä vuodesta 2009 lähtien. Toiminnan oleellinen osa on uusien autojen varastointi tontilla. Autojen varastointi on toteutettava siten, ettei niiden maalipinta missään vaiheessa ole alttiina vaurioille. Erittäin haitallista on varsinkin kivipöly. Lähialueille ei tulisi sallia minkäänlaista kivipölyn leijumista aiheuttavaa louhinta- ja murskaustoimintaa. Hiekkapintaisen Lamminsuontien kautta kulkeva raskas liikenne lisäisi pölyhaittoja ja vähentäisi liikenneturvallisuutta.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Hakijaa on kuultu 30.6.2016. Hakija on antanut lausuntoihin ja muistutuksiin 26.8.2016 päivätyn vastineen, jossa todetaan muun muassa seuraavaa.

Luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristölupahakemusta on täydennetty YVA:n jälkeen kirjokorentoselvityksellä 2010, linnustoselvityksellä 2011, lahopuu- ja kasvillisuuskuviointiselvityksellä 2011, täydennyksellä 2012 ja

itse hakemus on päivitetty 22.12.2015. Lupahakemusten suunnitelmapiirroksat on päivitetty 25.8.2016.

Alueelle tulee tilan salliessa kiinteä murskauslaitos, joka toimisi verkkovirralla. Mahdollisesti alueella voi olla kaksi murskauslaitosta yhtä aikaa, kiinteä ja siirrettävä. Betonin vastaanotolle ja murskaukselle ei haeta lupaa. Alueelle vastaanotettavat ylijäämälouhekuormat tarkistetaan silmämääräisesti ja ohjataan niille alueella varattuun paikkaan ennen murskausta.

Toiminnan sijoituspaikkaa valitessa on otettu huomioon ympäristönsuojelulain 11 §, eikä toiminnan sijoittaminen ole ympäristönsuojelulain vastaista. Toiminnalle on olemassa ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset luvan myöntämisen edellytykset, eikä toiminnasta aiheudu sellaista 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; mikä ei olisi lupamääräyksen hallittavissa.

Hakijan mielestä tilan Rosbacka lähteiköt eivät täytä metsälaissa tarkoitetun luonnontilaisen tai luonnontilaisen kaltaisen kohteen määritelmää. Ottotoiminnan aiheuttamat vaikutukset on todettu vähäisiksi, sillä ottotoiminta ei merkittävästi muuta lähteiden valuma-aluetta. Toiminta-alueelta ei johdeta hulevesiä lähteiden suuntaan.

Hankkeen sijainti ja kaavoitus

Toisin kuin muistutuksissa annetaan ymmärtää, valtioneuvoston asetus (800/2010) 3 § sallii kivenmurskaamon sijoittamisen myös alle 300 metrin päähän häiriölle alttiista kohteesta, jos voidaan luotettavasti ja ympäristöviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta ei ylitä valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Hankealue sijaitsee noin 160 metrin päässä Lamminsuon luonnonsuojelualueesta, ja hankealueen ja luonnonsuojelualueen väliin jää moottoritie. YVA-selostuksessa on arvioitu, että hankkeen toteuttamisella tässä laajuudessa ei ole vaikutusta Lamminsuon luonnonsuojelualueen luonnontilaan.

Hankealueelta tulevia hulevesiä ei ohjata suoraan Lamminsuonojaan vaan toiminta-alueelle rakennetaan selkeytysallas, joka varustetaan myös öljynerottimella. Lisäksi louhoksen pohjalle jää murskekerros (1-2 metriä), johon kertyvän veden kiintoaineet selkeytyvät siinä.

Muistutuksessa esitetty kosteikkoesimerkki ei sovellu nyt luvitettavaan hankkeeseen, koska esitetty seuranta on tehty kosteikossa, joka oli rakennettu nimenomaan sitomaan peltoalueelta tulleita hulevesien kiintoaineita. Tässä hankkeessa ei Lamminsuota käytetä kiintoaineiden sidontaan, vaan se suoritetaan varsinaisella toiminta-alueella sijaitsevalla selkeytysaltaalla. Lupamääräyksiä määritettäessä on myös muistettava, etteivät ne ole kohtuuttomia hankekokonaisuuteen verrattuna. Toimenpiteiden pitää olla toteuttamiskelpoisia, eivätkä ne saa aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia.

Suojeltavaksi ehdotettua Riipilän vanhaa metsää on käsitelty voimakkaasti metsänhoidollisin toimin, eikä sitä enää voida pitää vanhana metsänä. Metsää on hakattu vuosina 1995 ja 2008, eikä Riipilän vanhan metsän periaatepäätöksen mukaisia suojeluarvoja alueella enää ole. Ottamistoiminta ei ulotu Riipilän metsään.

Alueen virkistyskäyttö perustuu jokamiehenoikeuksiin, joille ei ole varsinaista oikeudellista perustetta. Jos maanomistaja ottaa alueen muuhun käyttöön, rajoittaa se silloin jokamiehenoikeuksia kyseisellä alueella. Alueen virkistyskäyttö estyy ainoastaan ottoalueelta, lähialueilla virkistyskäyttö on edelleen mahdollista. Metsästysoikeus on ainoastaan maanomistajalla ja hän voi sallia tai kieltää muilta metsästyksen omistamallaan maalla.

Muistutuksissa on ilmaistu huoli Riipiläntien liikenteen kasvusta. Liikennettä ei ole kuitenkaan tarkoitus ohjata Riipiläntien suuntaan, vaan alueelle rakennetaan tieoikeuden mukainen liittymä Lamminsuontielle, johon hakijalla on myös tieoikeus.

Rikotus

Hakija on hakenut päivitettyssä ympäristölupahakemuksessa rikotukselle ns. muraus-asetuksen sallimia toiminta-aikoja maanantaista perjantaihin 8-18.

Louhinnan vaikutukset

Muistutuksissa esitetään, että toiminta on naapuruuksuhdelain 17.1 §:n vastainen. Hakija huomauttaa, että toiminta ei aiheuta kohtuutonta rasitusta lähialueen asukkaille, eikä sellaisia vaikutuksia, mitkä eivät olisi lupamääräyksen hallittavissa.

Ottoalueen läheisyydessä on suoritettu ympäristömelumittauksia syksyllä 2010, tarkoituksena selvittää alueen vallitseva melutaso ennen toiminnan aloittamista. Mittausten toistamisella aloittamisen jälkeen voidaan todentaa toiminnan todellinen vaikutus melutasoon.

Räjäytyksistä todetaan, että ennen louhintatöiden aloitusta tehdään louhinnan riskianalyysi, jossa kartoitetaan lähimmät häiriöille alttiit kohteet. Samalla harkitaan mahdollisten tärinämittareiden sijoituspaikat. Ennen louhintatyön aloittamista laaditaan turvallisuus- ja räjäytysuunnitelmat. Räjäytysten aiheuttamaa tärinää vähennetään optimoimalla käytettävä räjähdemäärä mahdollisimman pieneksi. Räjähdemääriä ei varastoida alueella, vaan ne tuodaan paikalle erikseen ennen kutakin räjäytystä. Kallio- ja maaperässä välittyvä tärinä vaimenee erittäin voimakkaasti etäisyyden myötä, ilmaitse välittyvät ääni- ja ilmanpainevaikutukset ulottuvat etäämmälle.

Aistinvaraiseen arvioinnin pohjalta syntyvät päätelmät ovat seurausta räjäytysten ääni- ja ilmanpaineilmiöiden aiheuttamista epämiellyttävistä tuntemuksista, epäsuorista havainnoista kuten ikkunoiden ja seinäpintojen värähtelyistä ja niiden mahdollisista seurannaisilmiöistä, astiakaapista kuuluvista kilinöistä yms. Räjäytyksistä voidaan tehdä havaintoja jopa 1-2 km etäisyydellä louhintakohteesta. Näin suurella etäisyydellä tehtävät havainnot kuitenkin liittyvät poikkeuksesta vain ilmaitse välittyviin ilmiöihin, vaikka voivat virheellisen päättelyn kautta tulla arvioiduiksi maaperän tärähdyksenä.

Vastine lausuntojen osalta

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunnan lausuntoon hakija huomauttaa, että nyt haettu toiminta ei ole ristiriidassa voimassa olevan maakuntakaavoituksen kanssa eikä 4. maakuntakaavaehdotuksen kanssa.

Terveydensuojeluviranomaiseen lausuntoon hakija vastaa, että alueella ei toimita arkipyhinä, ja viittaa lisäksi edellä mainittuun.

ELTEL Networks Oy:in lausuntoon hakija vastaa ottavansa huomioon lausunnossa esitetyn ja rakentaa luiskat siten, etteivät ne pääse sortumaan liian lähelle voimajohtopylväitä. Maanpintaa ei muokata siten, että vesi kertyisi pylväiden lähistölle. Räjäytyksissä noudatetaan turvallisuus- ja räjäytysuunnitelmia sekä räjäytysalan normeja.

Nurmijärven kunnan lausunnosta hakija toteaa, että pohjavesivaikutuksia on käsitelty ympäristölupahakemuksen täydennyksen yhteydessä. Alueelle on tehty pohja- ja pintaveden tarkkailusuunnitelma. Normaalilla toiminnalla ei ole vaikutuksia pohjaveden laatuun. Ruduksen Mäntymäen toiminta-alue sijaitsee noin 3,5 kilometrin päässä nyt haettavasta maa-ainesten ottoalueesta. Hakemuksen mukainen toiminta ei aiheuta kohtuutonta rasitusta Nurmijärven kunnan puoliselle asutukselle, joka jää vähintään 700 metrin päähän alueesta. Voimassa olevissa maakuntakaavoissa ei ole sellaisia määräyksiä, jotka estäisivät maa-ainesten ottotoiminnan.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossa mainitut kaivot kahdelta tilalta voidaan selvittää ja lisätä pohja- ja pintavesien tarkkailusuunnitelmaan. Myös pintavesien tarkkailu alueelta laskevasta uomasta voidaan lisätä tarkkailuun ja happi analyysivalikoimaan. Kirjojokikorentoselvityksessä todetaan, että *"Sudenkorentojen osalta levähdyspaikkojen suojeleminen on käytännössä mahdotonta, sillä yksilöitä voidaan tavata metsäautoteillä, pihoissa, teollisuusalueilla sekä niityillä ja peltojen reunamilla. Lisäksi hyvät saalistelupaikat vaihtelevat eri päivinä tuulen ja auringon mukaan."* Kalliosinisiivelle soveltuvat ravintokasvit on kartoitettu alueella. Päivitettyihin suunnitelmapiirustuksiin on rajattu kallion laella sijaitsevat isomaksaruohoosiintymät pois ottoalueesta, jotta kalliosinisiivellä on mahdollisuus ravinnon saantiin.

Toiminta sijoitetaan siten, että se ei ulotu maantien suoja-alueelle (50 m). Hulevesiä ei johdeta maanteiden sivuojiin, eikä niitä johdeta pois käsittelemättöminä alueelta. Mikäli maantielle kulkeutuu maa-aineksia, käydään ne puhdistamassa.

Riipilän alueen pölyn taustapitoisuuksia on mitattu maaliskuusta syyskuuhun vuonna 2011 logistiikkakeskuksen katolla. Näin ollen toiminnan ollessa käynnissä, voidaan osoittaa mikä on kiviainestoiminnan vaikutus leijuvan pölyn määrään. Vastaavasti alueen melutasoja on mitattu pitkäaikaismittauksena marras-joulukuussa 2010. Toistamalla mittaukset toiminnan käynnistyttyä, saadaan toiminnan vaikutus melutasoon todennettua.

Uudenmaan liiton lausunnosta hakija on eri mieltä siitä, että toiminta voisi vaarantaa alueen muuttamisen taajamatoimintojen alueeksi, luonnonsuojelualueiden ja viheryhteysien toteutumisen sekä lähialueen asukkaiden turvallisen elinympäristön.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausunnon osalta hakija viittaa vastineensa muihin kohtiin.

RATKAISU

Ympäristölautakunta hylkää Lemminkäinen Infra Oy:n ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisen ympäristölupahakemuksen, joka koskee kallion louhintaa, louheen murskausta sekä kiviaineksen kierrätystä Riipilän kylässä tiloilla Kumpula 2 (92-416-4-485) ja Köningstedtinvuori (92-416-4-624).

Päätöksessä on otettu huomioon hankkeelle tehty ympäristövaikutusten arviointi siltä osin kuin arvioinnissa tarkastelluista vaikutuksista ei ole hakijan myöhemmin esittämää tai muutoin esiin tullutta uutta tietoa.

Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin ja lausuntoihin

Lausunnoissa tai suurimmassa osassa muistutuksia ei ole esitetty sellaista, johon tulisi vastata yksilöidysti ratkaisun ollessa hylkäävä. Hakemusta puoltavan mielipiteen näkökulmat ovat sinänsä kannatettavia, mutta ympäristölupa-asiassa on tutkittava myös luvan myöntämisen edellytykset.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Ympäristölupahakemus on hylätty, joten aloittamislupahakemusta ei ole tarvetta käsitellä.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ympäristönsuojelulain 41 §:n mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Lupaviranomaisen on tutkittava asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset sekä luvan myöntämisen edellytykset. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään. Lupa-asiaa ratkaistaessa on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 42 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa; 3) YSL 7—9 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. YSL 42 §:n 2 momentin mukaan toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti ja sijoittamisessa on lisäksi noudatettava, mitä YSL 6 §:ssä säädetään.

Ympäristölupahakemus hylätään, koska toiminnasta aiheutuisi YSL 42.1 §:n kohtien 2, 4 ja 5 mukainen seuraus. Hiukkaspäästöjen osalta voisi aiheutua lisäksi YSL 42.1 §:n kohdassa 1 tarkoitettua terveyshaittaa. Lupaharkinnassa on otettu huomioon mahdollisten lupamääräysten vaikutus. Hakemuksen mukainen toiminta ei ole toteutettavissa siten, että siitä aiheutuva pilaantuminen ja pilaantumisvaara voitaisiin riittävästi ehkäistä.

Hankkeen vuonna 2010 valmistuneen YVA-arvioinnin jälkeen on louhinta-alueen eteläpuolelle sijoittuvan Riipilän vanhan metsän suojelualuevarauksen luontoarvoista saatu lisäselvitystä. Uudenmaan ELY-keskuksen kesällä 2015 teettämän selvityksen (Faunatican raportteja 9/2016) myötä perusteet alueen perustamisesta suojelualueeksi luonnonsuojelulain 24 §:n 3 momentin ja 77 §:n mukaisesti ovat tarkentuneet. Alue kuuluu valtioneuvoston vahvistamaan vanhojen metsien

suojeluohjelmaan ja siellä esiintyy mm. erittäin uhanalaista (EN) luontotyyppiä edustava haapavaltainen kuiva keskiravinteinen lehto sekä vaarantuneita (VU) luontotyyppisiä edustavia lehtoja, lehtokorpiä ja ruohokorpiä. Luonnonsuojelullista arvoa nostavat hyvin järeä vanha ylispuusto sekä kolopuut. Vaikka päätös ei lainvoimainen, tulee alueella todetut luontoarvot säilyttää.

Louhittava alue rajautuu lähes suoraan Riipilän metsän suojelualueeseen. Hakemuksen mukaan louhintaa olisi suojelualueen vieressä tasoon +41...+42. Suojelualueesta suurin osa on vähintään tasolla +50, pohjoisosan lehtokorpiä valtaosin tasolla +53...+54. Nykyinen maanpinta laskee louhittavalta alueelta suojelualueelle päin. Suojelualueen luoteis-/pohjoisosaa rajaa melko jyrkkä rinne, joka tulisi louhittavaksi yli 10 metriä suojelualueen maanpintaa alemmalle tasolle. Louhinta ja sen aiheuttama vesitasapainon muutos vaikuttaisi Riipilän metsän suojelualueen perustana oleviin luontoarvoihin ja luontotyyppisiin. Olosuhteet muuttuisivat olennaisesti vaikuttaen luonnon monimuotoisuuteen. Riipilän metsän suojelualueen pohjoisosassa sijaitsee myös metsälain 10 §:n mukainen kohde, lehtokorpiä.

Toiminta heikentäessään tai tuhotessaan Riipilän metsän suojeluperusteet ja vähentäessään luonnon monimuotoisuutta aiheuttaisi YSL 42.1 §:n kohdan 4 mukaista erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista. YSL 42.1 §:n kohdan 4 perustelujen mukaan erityisillä luonnonolosuhteilla tarkoitettaisiin säännöksessä alueen poikkeuksellisten luonnonarvojen kokonaisuutta. Riipilän metsän luonnonarvot on todettu vuoden 2015 selvityksessä.

Toiminta-alueen länsipuolella sijaitsee Lamminsuon luonnonsuojelualue (YSA014153). Luonnonsuojelualue saa vetensä alueen pohjoispäässä olevasta lähteestä sekä Lamminsuonojasta. Louhinnassa käytettävillä räjähdysaineilla on muun muassa pintavesiä rehevöittävä vaikutus räjähteissä käytetyn ammoniumnitraatin takia. Louhinta-alueen typpipitoiset vedet päätyisivät, kuljettuaan ensin ojassa moottoritien ali, maanpinnan korkotason mukaisesti Lamminsuon luonnonsuojelualueen itäosan kautta Lamminsuonojaan. Hakemukseen liitetyn pintavesien vaikutusten arvioinnin mukaan typpipitoisuuden nousu ei olisi merkittävä, mutta muutos näkyisi kasvillisuuden voimistumisena. Lamminsuon kasvillisuus toimisi käytännössä louhinta-alueen typpipitoisten vesien biosuodatuskenttänä ennen vesien päätymistä Lamminsuonojaan. Tyyppiä ei voida poistaa laskeutusaltaalla. Louhinnan ja muun toiminnan vaikutukset Lamminsuon ekologiaan ovat mahdollisia ja todennäköisiä. Toiminta aiheuttaisi Lamminsuolla YSL 42.1 §:n kohdan 4 mukaista erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista. Lamminsuon luontotyyppi on Etelä-Suomessa hyvin harvinainen ja pääkaupunkiseudulla ainutlaatuinen.

Lamminsuon ja Riipilän metsän säilyminen on tärkeää myös luonnonsuojelulain (LSL) tavoitteiden toteutumiseksi. LSL 1 §:n mukaan lain tavoitteita ovat mm. luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen ja luonnonkauneuden ja maisema-arvojen vaaliminen.

YSL 42.1 §:n kohdan 5 mukaan toiminnasta ei saisi aiheutua naapuruussuhdelain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta. Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää niin, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista. Pykälän 2 momentissa säädetään, että arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

YVA-selostuksessa olevan melumallinnuksen mukaan melutaso nousisi useilla ottoalueen itä- ja koillispuolella sijaitsevilla kiinteistöillä nykyisestä 35-40 dB:stä tai 40-45 dB:stä tasolle 45-50 dB. Syväojalla ottoalueen lounaispuolella muutamalla kiinteistöillä melutaso yhdessä liikennemelun kanssa olisi 55-60 dB. Suojaustoimenpiteillä melutasoa saadaan jonkin verran alhaisemmaksi, mutta melutason nousu muuttaisi nykyisiä asuinolosuhteita laajalla alueella aiheuttaen merkittävää ympäristön viihtyisyyden vähenemistä hyvin pitkäksi aikaa. Louhintaa olisi maa-ainesluvalla 10 vuotta ja ympäristölupaa on haettu toistaiseksi voimassa olevaksi. Hakemus on hylättävä YSL 42.1 §:n kohdan 5 perusteella.

Melutasojen nousu asuinkiinteistöillä 10 dB:llä, olisi myös sellaista YSL 42.1 §:n kohdan 2 mukaista ympäristön merkittävää pilaantumista, joka on luvan myöntämisen este. Ohjeiden alittuminen ei yksistään merkitse, että luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät. YSL 42 §:n perustelujen mukaan

ympäristön laadusta annettu raja-arvo ei osoittaisi sellaisenaan merkittävää pilaantumista. Esimerkiksi ilmanlaadusta annettua terveysperusteista raja-arvoa matalampaa epäpuhtauden pitoisuutta voitaisiin pitää merkittävänä pilaantumisena.

Ympäristönsuojelulain 42.1 §:n kohdan 1 mukaan toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, ei saa aiheutua yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa. YVA-selostuksen mukaan mallinnuksen ja aikaisemmin tehtyjen mittausten perusteella voidaan arvioida, että pakokaasuista tulevien hengitettävien hiukkasten (PM10) pitoisuus voi nousta lähimpien asuintalojen kohdalla ohjearvojen tuntumaan. Korkeammatkin pitoisuudet ovat hetkellisesti mahdollisia mm. epäedullisissa sääolosuhteissa. Tehokkailla ja aktiivisilla pölyhaittojen lieventämistoimenpiteillä voidaan todennäköisesti välttää hengitettävien hiukkasten vuosi- ja vuorokausiraja-arvojen sekä ohjearvon ylittyminen. Terveysvaikutusten arvioinnissa on YVA-selostuksen mukaan kuitenkin myös epävarmuutta. Kiviainesten käsittelystä ja liikenteen aiheuttamaa pölyämistä ei ole voitu mallintaa. YVA-selostuksen mallinnus kertoo siis vain osan toiminnan aiheuttamasta hiukkaspäästöstä.

Hakija teetti suunnitellun louhinta-alueen läheisyydessä Lamminsuontiellä kokonaisleijumamittauksia (TSP) vuonna 2011. Mitatut leijuvan pölyn pitoisuudet olivat 63 % vuorokautisesta ohjearvopitoisuudesta (120 µg/m³) ja 58 % vuosiohjearvopitoisuudesta (50 µg/m³). Mittausraportissa todetaan, että keväällä pahimpaan katupölyaikaan pölypitoisuus saattaa alueella hetkellisesti ylittää leijuvan pölyn vuorokausikeskiarvon ilman suunniteltua kiviainesottotoimintaakin. Toiminnan päästöt lisäisivät hengitettävien hiukkasten vuosi- ja vuorokausiraja-arvojen ylittymisen riskiä olennaisesti. Seurauksena voisi tällöin olla YSL 42.1 §:n kohdan 1 mukainen terveyshaitta. Vähintäänkin pölypitoisuuden lisääntyminen olisi lähiympäristön asuinkiinteistöillä viihtyisyyshaitta.

Ympäristönsuojelulain 6 §:n 2 momentin kohdan 2 mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset. Säännöksen perustelujen mukaan lupaviranomaisen tulisi ottaa huomioon myös oikeusvaikutteinen maakunta- ja yleiskaava, joiden merkitys riippuisi erityisesti kaavan maankäyttövarauksen erityisyydestä ja maankäyttöratkaisujen kokonaisuudesta. Hakemus on hylättävä sijoituspaikkaan soveltumattomana jäljempänä mainituin perustein.

Toiminta sijoittuisi alueelle, joka on Nuuksiosta ja Vestrasta Keski-Uudenmaan metsäalueille ulottuvan ekologisen verkoston osa. Ekologisen yhteyden säilyminen on pyritty turvaamaan maakuntakaavan viheryhteys-merkinnällä. Voimassaolevassa maakuntakaavassa viheryhteystarve sijoittuu louhinta-alueen luoteispuolelle ja ehdotusvaiheessa olevassa 4. vaihemaakuntakaavassa viheryhteyden sijaintia on tarkennettu. 4. vaihemaakuntakaavan yhtenä tavoitteena on turvata luonnon monimuotoisuus, niin että ekologisen verkoston ydinalueet ovat yhtenäisiä ja että yhteydet alueiden välillä säilyvät.

Maakuntakaavan viheryhteystarvemerkinän suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että merkinnällä osoitettu yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet, alueen maisema-arvot, arvokkaiden luontokohteiden säilymisen sekä lajiston liikkumismahdollisuudet. Viheryhteyden mitoituksessa on kiinnitettävä huomiota yhteyden merkitykseen ekologisen verkoston osana sekä seudullisten ja paikallisten virkistystarpeiden yhteensovittamiseen siten, että olemassa olevat virkistykseen varatut tai siihen soveltuvat rakentamattomat alueet varataan yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa mahdollisuuksien mukaan virkistyskäyttöön.

Maakunnallisen ekologisen käytävän leveydeksi haja-asutusalueella on kirjallisuudessa määritelty 400 - 1000 m (Seija Väre, YS-Konsultit Oy: ”Ekologinen verkosto Itä-Uudenmaan liiton alueella” Itä-Uudenmaan liitto 2002, Julkaisu 74). Leveä ekologinen käytävä palvelee eläin- ja kasvilajistoa kokonaisuudessaan. Taajama-alueilla kapeammat käytävät voivat toimia pienempien eläinten kulkureittinä, mutta ne eivät sovellu hirvieläimille ja suurpedoille. Riipilän ekologinen käytävä toimii nykyisellään Suomen riistakeskuksen havaintojen mukaan mm. hirvien ja ilvesten tärkeänä kulkureittinä. Havaintoja ilveksen jäljistä on mm. talvelta 2016.

Maakunnallinen viheryhteys on laaja kokonaisuus, jonka saattaminen kuntien yleiskaavatasolle vie aikaa. Tällöin maakuntakaavan linjaukselle on annettava suuri painoarvo, jotta maakunnallista tavoitetta ei menetetä. Sekä Uudenmaan liitto että Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta ovat

lausunnoissaan tuoneet ilmi huolensa viheryhteyden toteutumisesta, jos lupa myönnetään. Uudenmaan liiton lausunnon mukaan on olennaista, ettei ottotoiminta estä tai vaikeuta viheryhteyden toteutumista ja toimimista maakunnallisena ekologisena yhteytenä. Viheryhteyden toteutuminen riittävän leveänä ja ekologiset vaatimukset täyttävänä on edellytys sekä voimassa olevan maakuntakaavan että kaavaehdotuksen toteutumiselle. Maakuntakaavan toteutuminen edellyttää myös, että Riipilän metsän suojelualue toteutuu eikä toiminnasta aiheudu suojeluedellytysten heikkenemistä.

Viheryhteyden menettäminen louhinnan myötä olisi myös YSL 42.1 kohdan 4 mukaista erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista. Viheryhteyksillä ekologisten käytävien osana on tärkeä merkitys luonnon monimuotoisuuden ylläpitämisessä Etelä-Suomen yhä pirstoutuneemmassa aluerakenteessa. Olemassa olevat yhteydet on pyrittävä säilyttämään vähintäänkin maakuntakaavan linjausten mukaisina.

Ympäristönsuojelulain 41 §:n 1 momentin mukaan ympäristölupa myönnetään, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Toiminta ei täytä kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 800/2010 3 §:ssä säädettyä minimietäisyyttä. Asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnan etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä.

Hakemuksen mukaan louhinta ulottuisi noin 80 metrin etäisyydelle Kalmarintien päähän sijoittuvan asuinrakennuksen piha-alueesta. Melurasituksen vähentäminen muillakin asuinkiinteistöillä edellyttäisi edellä mainittua suurempaa suojaetäisyyttä toiminta-alueen ja asutuksen välillä. Suojaetäisyyksien muuttaminen merkitsisi toiminnan järjestämistä uudelleen louhinta-alueella ja edellyttäisi kokonaan uutta hakemusta melu- ym. vaikutusten arvioimiseksi. Luvan myöntämisen esteeksi muodostuisivat todennäköisesti tällöinkin aiemmin todetut muut seikat.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

Ympäristönsuojeluasetus (169/2000)

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920, muutos 90/2000)

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Hallintolaki (434/2003)

YMPÄRISTÖLUPAMAKSU

Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Vantaan kaupungin ympäristönsuojelu- ja kemikaaliviranomaisen taksan 15.6.2009 § 8. Ympäristönsuojelulain 35 §:n 4 momentissa tarkoitetun lupa-asian käsittelystä peritään yhdistetty maksu siten, että perusmaksultaan kalliimman toiminnan maksuun lisätään muiden toimintojen osuutena 50 % näiden toimintojen maksusta. Hakemuksesta tai ilmoituksesta, josta on tehty hylkäävä päätös, peritään taksan mukainen maksu.

Vantaan ympäristölautakunnan 16.6.2010 § 98 hyväksymän maksutaulukon mukaan murskaamon ympäristölupamaksu on 3 700 euroa ja kivenlouhimon 2 700 euroa.

Ympäristölupamaksu on 5 050 euroa.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN

Päätös annetaan julkipanon jälkeen 22.12.2016.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta ympäristönsuojelulain 96 §:n mukaisesti Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus Vaasan hallinto-oikeudelle on liitteenä.

Käsittely:

Ympäristölautakunnan jäsen Marja Parkkima ja 1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen poistuivat kokouksesta jääveinä asian käsittelyn ajaksi.

Päätös:

Päätettiin antaa ympäristöjohtajan esityksen mukainen päätös Lemminkäinen Infra Oy:n ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta, joka koskee kallion louhintaa, louheen murskausta sekä kiviaineksen kierrätystä Riipilän kylässä tiloilla Kumpula 2 (92-416-4-485) ja Köningstedtinvuori (92-416-4-624).

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

- Sijaintikartta
- Suunnitelmakartta alkutilanteesta
- Suunnitelmakartta lopputilanteesta

Täytäntöönpano:

Ote hakijalle

Päätös tiedoksi:

Uudenmaan ELY-keskus, PL 36, 00521 Helsinki

Uudenmaan liitto, Esterinportti 2 B, 00240 Helsinki

Nurmijärven kunta, PL 37, 01901 Nurmijärvi

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, PL 60, 04301 Tuusula

ELTEL Networks Oy, PL 50, 02611 Espoo

Nurmijärven Sähköverkko Oy, Kauppanummentie 4, 01900 Nurmijärvi

Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelulautakunta, Kielotie 28, 01300

Vantaa

Vantaan kaupunki, terveydensuojeluviranomainen

Ilmoitus päätöksestä:

- muistutuksen tehneille

- tiedoksiannon saaneille

Julkipano ilmoitustaululla sekä Vantaan Sanomissa ja Nurmijärven Uutisissa

Ympäristölupamaksun periminen:

Lemminkäinen Infra Oy, PL 476, 00026 BASWARE,

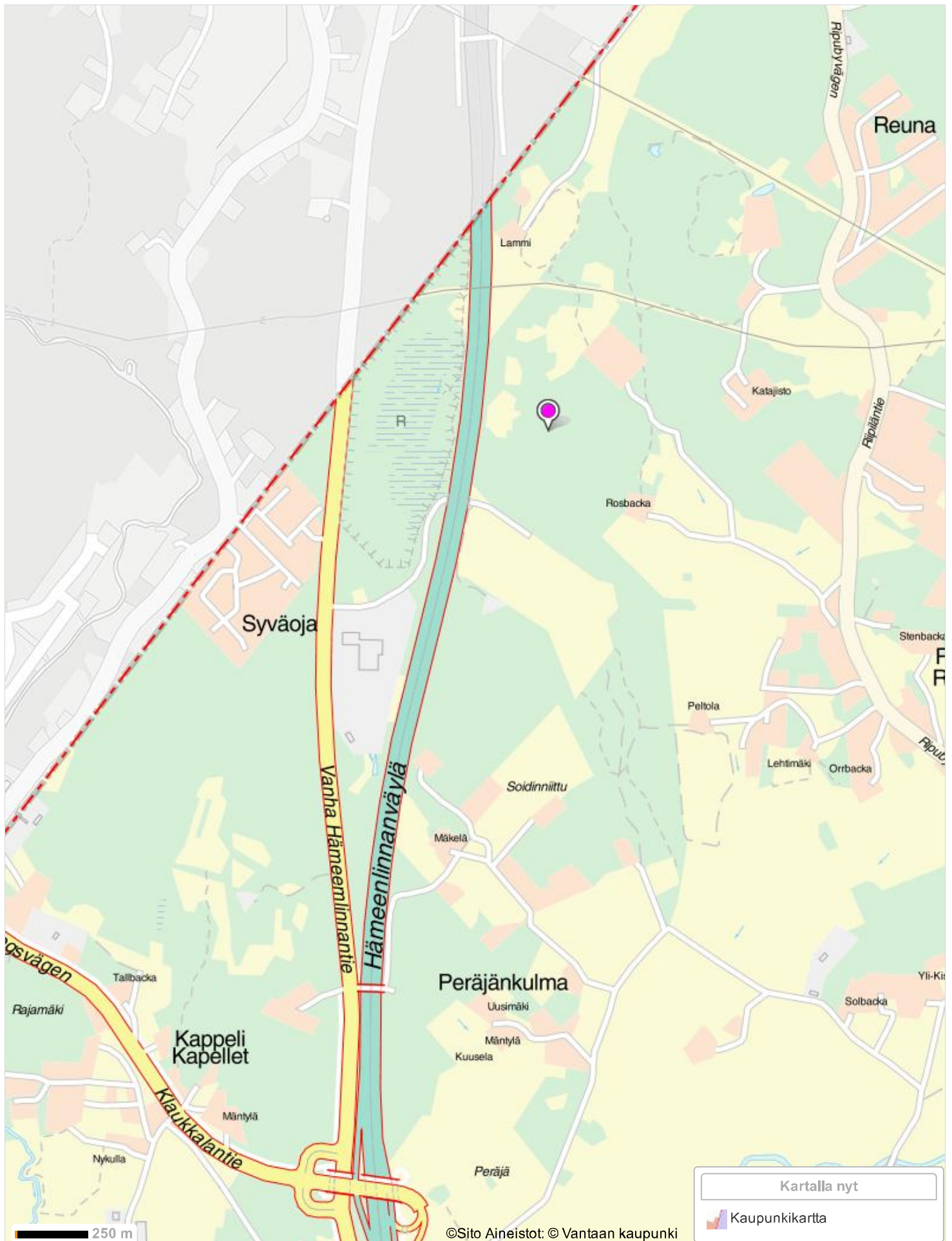
Y-tunnus 2138243-1, verkkolaskuosoite 003721382431, viite 1006/200470

Muutoksenhakuohje:

7. Valitus Vaasan hallinto-oikeudelle YSL:n nojalla tehdystä päätöksestä

Lisätiedot:

Maarit Rantataro, puh. (09) 8392 6075, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

[illegible]

M

4

A line graph with a single line that rises from the left, reaches a peak, and then falls to the right. The peak is labeled with the number '+40' above it.

Luontokohteet
(Lammin lehtorinne, kalliosinisiiven
elinympäristö)

Koordinaattijärjestelmä: Vantaan kaupungin vanha koordinaattijärjestelmä (VVJ)

B		Ottolueen raja muuttuu, vaihe 3 poistettu, luontokohteet lisätty, ottamislajearja muuttuu	25.8.2015	OLin		
A		Ottolueen raja muuttuu, rakennettava te lisätty, ottamislajearja lisätty, vesien kiertäys lisätty	21.9.2015	OLin		
Tunnus	Lukumäärä	Muutos	Pvm	Suunniteltilja	Pvm	Hyväksytty
K.osa/ kylä Riipilä			Kortteli/ tda Tontti/ Rm:o 4:485, 4:624		Viranomaisen merkintöjä	
Rakennustositompeid			Pirustustilja Suunnitelmapirustust		Jukseve nro	
Rakennuskohteen nimi ja osoite Lemminkäinen Infra Oy Riipilän louhinta-alue, Vantaa Maa-ainesten ottosuunnitelma			Pirustuksen sisältö Nykytilanne		Mittakaava 1:2000	
 Ramboll Finland Oy Pl. 29, Säterinkatu 6 02601 Espoo puh. 020 755 611			Suunnitelma GEO Työnro 82132727 Pirustustilja S1		Tiedosto B Muutos	
Hyv. (nimi, tutkinto, asteen.)			Piir. OLin	Suunn. Oscar Lindfors	Pvm	28.6.2011

MERKINNÄT

- Kiinteistöraja
- Suunnittelualueen raja (YVA-hankealue)
- Ottamisalueen raja (rajauksen sisälle sijoittuu louhittavan alueen lisäksi pintamaiden varastointialueet), 21,6 ha
- Ottoalueen raja (louhittava alue), 16,7 ha
- Vanhojen metsien suojeluohjelma-alue (Riipilän vanha metsä)
- +42

Tuleva taso
- A

Poikkileikkauslinja
- Luontokohteet (Lammen lehtorinne, kalliosinisiven elinympäristö)

Pohjakartta: Vantaan kaupungin kantakartta
Koordinaattijärjestelmä: Vantaan kaupungin koordinaattijärjestelmä

B	Ottalueen raja muutettu, vaihe 3 poistettu, luontokohteet lisäty, ottamisalueen raja muutettu		25.8.2016	OLin		
A	Ottalueen raja muutettu, rakennettava tie lisäty, ottamisalueen raja lisäty		21.9.2015	OLin		
Tunnus	Luku-määrä	Muutos	Pvm	Suunnittelija	Pvm	Hyväksytty
K.osa/ kyla Riipilä		Korttel/ tila	Tontti/ Rn:o 4:485, 4:624		Viranomaisen merkintöjä	
Rakennusluottamus				Suunnitelmapiirustus		
Rakennuskohteen nimi ja osoite Lemminkäinen Infra Oy Riipilän louhinta-alue, Vantaa Maa-ainesten ottosuunnitelma				Piirustustyyppi Suunnitelman sisältö Lopputilanne		
				Juokseva nro Mittakaava 1:2000		
Suunn. ala GEO		Työnro 82132727		Tiedosto		
Piirustusno S2		Suunn. Oscar Lindfors		Muutos B		
Hyv. (nimi, tutkinto, allekirj.)		Päiv. OLin		Pvm 28.6.2011		

7 §

Maa-aineslupahakemus, Lemminkäinen Infra Oy, Riipilä, tilat Kumpula 2 ja Köningstedtin vuori

YM/3725/11.01.08.00/2011

KR/MRA

Maa-aineslain 4 §:n mukainen lupahakemus kiviaineksen ottamiseen. Hakemus sisältää anomuksen toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta.

Asiakirjat ovat nähtävillä kokouksessa.

Ympäristölautakunta 14.12.2016 § 7

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään antaa seuraava päätös Lemminkäinen Infra Oy:n maa-aineslupahakemuksesta kiviaineksen ottamiseen ja toiminnan aloittamisesta muutoksenhausta huolimatta:

HAKIJA

Lemminkäinen Infra Oy
Salmisaarenaukio 2, 00180 Helsinki

KIINTEISTÖTIEDOT JA OTTAMISALUEEN SIJAINTI

Ottoalue sijaitsee Vantaan kaupungin Riipilän kylässä kiinteistöillä Kumpula 2 (4:485) ja Köningstedtinvuori (4:624). Hakijalla on käyttöoikeussopimus tilan Kumpula 2 omistajan kanssa 9.6.2038 asti ja tilan Köningstedtinvuori omistajan kanssa 4.6.2023 asti.

ASIAN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 3.8.2011. Hakemusta on muutettu 17.9.2015.

KAAVOITUSTILANNE

Vantaan kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä yleiskaavassa alue on maa- ja metsätalousaluetta (M). Alueen halki kulkee pohjois-eteläsuuntainen ratsastusreitti, joka kuitenkin jää varsinaisen toiminta-alueen ulkopuolelle.

Uudenmaan maakuntakaavassa alue sijoittuu merkinnöittä jätetylle valkoiselle alueelle ja rajautuu taajamatoimintojen alueeseen. Maakuntakaavassa alueelle ei ole osoitettu mitään valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai seudullisesti merkittävää käyttötarkoitusta. Eteläpuolella oleva Riipilän vanhan metsän alue on osoitettu suojelualueeksi. Luoteispuolelle on osoitettu viheryhteystarve. Ympäristöministeriön 30.10.2014 vahvistamassa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta, reservialuetta.

Nurmijärven kunnan puolella on kunnanvaltuusto hyväksynyt 27.1.2016 Klaukkalan osayleiskaavan. Kaavan hyväksymispäätöksestä on valitettu Helsingin hallinto-oikeuteen. Osayleiskaavassa on esitetty maakunnallisesti merkittävä ekologinen yhteys Luhtajoelta kohti Lamminsuon luonnonsuojelualuetta.

YMPÄRISTÖTIEDOT

Ympäristön maankäyttö

Toiminta sijoittuu Vantaan Riipilään Hämeenlinnanväylän itäpuolelle. Alueen eteläpuolella on Riipilän vanhan metsän alue sekä YIT Rakennus Oy:n Aurinkokallion varastoalue. Pohjoisessa toiminta-alue rajoittuu Nurmijärven Sähköverkko Oy:n 110 kV:n voimalinjaan. Alue on nykytilassa kallioista metsätalousaluetta, mutta hakkuita on tehty laajalti. Kallioselänteen pohjois- ja eteläpuolella on laajahkoja laakeita peltoalueita. Länsipuolella on Lamminsuon luonnonsuojelualue.

Maastokartta-aineiston perusteella 500 metrin etäisyydellä louhinta-alueen rajasta on 11 asuinkiinteistöä, joista kahdeksan on vakituksessa asuinkäytössä. Lähin asutus sijaitsee noin 50 metrin etäisyydellä rajasta, mutta hakija on sopinut kiinteistön omistajan kanssa, että lunastaa

kiinteistön ennen toiminnan aloittamista. Tilalle Rosbacka, ottoalueen kaakkoispuolella on myönnetty rakennuslupa asuinrakennukselle. Piha-alue on noin 80 metriä louhinta-alueen rajasta. Myös louhinta-alueen pohjoispuolella noin 300 metrin päässä olevan kiinteistö on palautumassa asuinkäyttöön.

Lounaispuolella noin 700 metrin päässä louhinta-alueen rajasta sijaitsee autojen maahantuontiyritys, jossa säilytetään autoja ulkokentällä.

Melu

Hankealueella ja sen ympäristössä hallitsevin melulähde nykytilanteessa on Hämeenlinnanväylän liikenne. Tilalla Köningstedtinvuori päiväajan keskiäänitaso on laajalti yli 55 dB, tilalla Kumpula 2 melutaso on alle 55 dB.

Pinta- ja pohjavesi

Alue sijaitsee Vantaanjoen valuma-alueella. Valumavesistä noin 77 % ohjautuu nykytilassa pohjoispuolella sijaitsevaan Lamminsuonojaan, joka virtaa edelleen Lamminsuon läpi ja Hangojaan ja Vantaanjokeen. Riipilän vanhan metsän läpi kulkee purouoma, jota pitkin eteläosan valumavedet kulkeutuvat niin ikään Lamminsuonojaan. Uoma on ainakin osin kaivettu ja ajoittain se on kuivana. Toiminta ei merkittävästi vaikuta uoman nykytilaan, sillä vanhan metsän alueella ei tehdä louhintaa. Uoman valuma-alue pienenee louhinnan myötä 13,5 ha:sta noin 7,5 ha:iin.

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Kallioisella alueella pohjaveden muodostuminen on vähäistä ja pääosa vedestä poistuu alueelta pintavesinä. Kallion heikkousvyöhykkeissä ja raoissa kalliopohjavettä kuitenkin esiintyy. Kalliopohjavesien ja maapohjavesien virtaussuunnat vaihtelevat paljon vaihtelevan topografian takia. Pääasiallinen virtaussuunta on kaakkoon/etelään ja pohjoiseen/luoteeseen. Pohjaveden pinnantasot on alueen ympäristöön asennetuissa pohjavesiputkissa ollut vuonna 2012 noin +54. Aurinkokallion alueen pohjavesiputkessa louhinta-alueen eteläpuolella pohjavedenpinta on noin tasolla +42.

Lähialueen asukkaat saavat talousvetensä omista kaivoista. Kaivoja selvitettiin yleisellä tasolla YVAN yhteydessä, jolloin saatiin tietoa 126 kaivosta noin kilometrin säteellä suunnittelualueen reunasta. Suurin osa lähialueen kaivoista on porakaivoja, mutta rengaskaivojakin on huomattavan paljon. Tarkemmin on kartoitettu noin 500 metrin etäisyydellä sijaitsevat kaivot. Kaikki kaivot, joihin saatiin omistajan lupa, tutkittiin. Lähimpänä sijaitsee louhinta-alueen kaakkoispuolella olevan tilan Rosbacka lähdekaivo, johon vesi tulee louhinta-alueen suunnasta rinteestä. Tilalla on myös viisi muuta lähdettä peltoalueella. Lähteet sijaitsevat noin tasolla +39...+41. Niitä ei voida pitää luonnontilaisina.

Geologia

Alueen maa- ja kallioperää on tutkittu mm. maatutkaluotauksen, kairausten ja karttatulkintojen avulla. Alueelle on myös tehty rakennusgeologinen yleisselvitys. Alue on pääosin hyvin ohutpeitteistä, kallion päällä olevien maakerrosten paksuudet pääosin 0-2 m. Vallitseva maalaji alavammilla kohdilla on moreeni. Reuna-alueilla esiintyy myös savea. Pääosin kallio on maastotarkastelun ja tutkimusten perusteella ehjää ja tiivistä. Taustatietojen mukaan louhinta-alueen poikki kulkee yksi merkittävä paikallinen heikkousvyöhyke, maastotarkastelun perusteella lisäksi kaksi mahdollista heikkousvyöhykettä.

Louhinta-alueen ympäristössä maalaji on pääosin hiesua ja hietaa. Hiekkaa esiintyy louhinta-alueen kaakkoispuolella. Alueella tehtiin maaperägeologinen kartoitus 8.6.2012 hiekkiesiintymän kartoittamiseksi.

Luontoselvitykset

Ottoalueen ja ympäristön luontoarvoja on selvitetty ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä. Myöhemmin on tehty vielä täydennetty luontoselvitys (8.1.2009), kirjojokikorentoselvitys (23.8.2010), linnustoselvitys (3.7.2011) sekä lahopuuselvytys ja kasvillisuuskuviointi (6.9.2011).

Täydennetty luontoselvitys perustuu olemassa olevan tiedon lisäksi maastokäynteihin, jotka tehtiin elo-, syys- ja lokakuussa 2008. Luontoselvityksen mukaan alueen luontoarvot ovat tavanomaiset ja

alue on intensiivisessä metsätalouskäytössä. Ennakkotietojen ja maastokäyntien havaintojen mukaan alueella ei ole luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisia suojeltavia luontotyyppisiä tai metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Uudenmaan ympäristökeskuksesta saatujen tietojen mukaan Riipilän vanhan metsän alueella on vuonna 2007 tehty havaintoja liito-oravasta. Joulukuun 2008 inventoinnissa Uudenmaan ympäristökeskus totesi alueen olevan edelleen liito-oravan mahdollista elinympäristöä. Suunnittelualueen muissa osissa metsät ovat pirstoutuneita, hakkuin hoidettuja varttuneita sekapuumetsiä ja eri-ikäisiä sekapuutaimikoita, jolloin on epätodennäköistä, että alueen eteläisiä osia lukuun ottamatta siellä olisi liito-oravalle soveltuvia pesimis-, ruokailu- tai levähdyspaikkoja. Vuoden 2009 keväällä tehdyssä liito-oravainventoinnissa ei louhinta-alueella ollut merkkejä liito-oravasta, mutta Riipilän metsän alueelta löydettiin muutama kymmenen papanaa järeän koivun tyveltä.

Kirjojokikorentoselvityksessä ei alueelta löydetty kirjojokikorennoille sopivia lisääntymispaikkoja. Laji on vaateliias ja lisääntyy pienissä ja keskisuurissa virtavesissä. Hankealueella ei ole suurta merkitystä kirjojokikorennon levähdyspaikkana, sillä tyypillisesti suosituimmat levähdyspaikat sijaitsevat lisääntymispaikan tuntumassa. Alueella vuonna 2010 kuvattu yksilö on hyvin todennäköisesti tullut Vantaanjoelta.

Ottoalueen pesimälinnustosta valtaosan muodostavat nykyisin lähinnä suomalaisille havu- ja sekametsille tavanomaiset varpuslintulajit. Linnustokartoituksen yhteydessä ei havaittu Suomen lajien uhanalaistarkastelun tai luonnonsuojelulain nojalla uhanalaisiksi arvioituja lajeja. Silmälläpidettävistä lajeista havaittiin teeri, sirittäjä ja punavarpuunen. Lisäksi havaittiin alueellisesti uhanalaisista lajeista pikkulepinkäinen. Maa-ainesten otto ei todennäköisesti merkittävällä tavalla vaikuta näiden lajien esiintymiseen ja kannan kehitykseen Etelä-Suomen alueella.

Lahopuuselvityksen mukaan lahopuun määrä (1,15 m³/ha) vastaa tavanomaisia Etelä-Suomen talousmetsissä havaittuja lahopuun määriä. Vaateliaan, lahopuusta riippuvaisen lajiston esiintyminen Riipilän alueella on hyvin epätodennäköistä etenkin, kun myös lahopuun laatu on vaateliaamman lajiston kannalta heikko. Aiemmin tehdyissä luontoselvityksissä ei havaittu huomionarvoisia luontokohteita eikä niitä löytynyt lahopuuselvityksen yhteydessäkään.

Suojelualueet

Ottoalueen länsipuolella on Lamminsuon luonnonsuojelualue (YSA014153) lähimmillään noin 80 metrin etäisyydellä ottoalueen rajasta. Suojelualueen koko on 29 hehtaaria. Lamminsuon reunaosissa on lehto- ja ruohokorpia sekä näitä karumpia korpityyppejä. Alueen keskiosissa on pieniä ruohoisia saranevoja ja nevakorpia. Keskiosan pienialaisilla nevoilla kasvaa alueellisesti uhanalaista punakämmekkää. Suojelualue sijaitsee kahden valtatie välissä ja teiden rakentamisen myötä suon valuma-alue on pirstoutunut. Suo saa vetensä pohjoispäässä olevasta lähteestä sekä Helsinki-Tampere -moottoritien ali kulkevasta Lamminsuonojasta, joka virtaa Lamminsuon läpi. Lamminsuon on liito-oravan elinpiiriä.

Ottoalueen eteläpuolelle on perustettu Riipilän metsän luonnonsuojelualue (YSA207712) Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksellä 20.5.2016. Päätös ei ole lainvoimainen. Alue kuuluu valtioneuvoston vahvistamaan vanhojen metsien suojeluohjelmaan ja siellä esiintyy mm. erittäin uhanalaista (EN) luontotyyppiä edustava haapavaltainen kuiva keskiravinteinen lehto sekä vaarantuneita (VU) luontotyyppisiä edustavia lehtoja, lehtokorpia ja ruohokorpia. Luonnonsuojellusta arvoa nostavat hyvin järeä vanha ylispuusto sekä kolopuut. Alueella on liito-oravalle hyvin soveltuvaa metsää, pesäpuiksi soveltuvia kolohaapoja ja järeitä kuusia. Alueen halki virtaavan noron varren pihlajan ja vanhan raidan rungolla kasvaa silmälläpidettäväksi luokiteltua (NT) raidankeuhkojäkälää.

Ekologinen verkosto

Metsäalueita ja viheryhteyksiä selvitettiin 5.6.2012 tehdyn maastokäynnin perusteella. Ottoalue on nykytilassa osa ekologista verkostoa eläinten oleskelu- ja kulkureittinä. Hirvieläinten kulkujälkiä oli suhteellisen runsaasti.

Hirvieläimet liikkuvat koko ottoalueella sekä sitä ympäröivillä metsä- ja peltoalueilla. Pienempien selkärankaisten kulkuun soveltuvat todennäköisesti parhaiten uomien varsien ja kuivien kallioalueiden väliset ja niitä ympäröivät kosteat painanteet. Hakkuut, muu ihmistoiminta ja

moottoritie aiheuttavat alueella merkittäviä häiriöitä jo nykytilanteessa, mutta eläimet voivat kulkea suojaisten kallioiden välissä, mikä vähentää esim. moottoritien aiheuttamaa häiriötä. Eläinten kulkujälkiä on kuitenkin myös hyvin lähellä valtatieä alueen länsilaidalla sekä metsä- ja peltoalueella. Ottoalueen ja Lamminsuontien eteläpuolinen alue on vanhan ottoalueen ja läjitetyn ylijäämämaan muodostamaa avointa aluetta, joka nykytilassaan soveltuu huonosti eläinten suojaan kulkuun tai oleskeluun.

Ottoaluetta lännessä rajaava valtatie 3 muodostaa riista-aitoineen tehokkaan estevaikutuksen eläinten kululle. Ainoa kunnollinen yhteys, josta hirvieläimet voivat ottoalueen läheisyydessä kulkea tiealueen läpi, on Lamminsuontien alikulku. Johdeaidat ohjaavat eläimet tunnelille. Molemmien puolien valtatieä tunnelin läheisyydessä on suojaista metsää, tunnelin pohja on hiekkatietä ja samassa tasossa ympäristön kanssa, mitkä seikat voivat helpottaa riistaeläinten uskaltautumista tunneliin. Alueella on myös kaksi muuta mahdollista kulkuyhteyttä eläimille: ottoalueen pohjoispuolelle sijoittuva pitkä ja kapea ylikulkusilta (Mäyränkallion risteysilta) sekä pienille eläimille ottoalueen länsipuolella pelto-ojan putki. Nämä eivät kuitenkaan ole toimivia ekologisia yhteyksiä.

MUUT LUVAT

Hakijalla on käyttöoikeussopimus tilan Kumpula 2 omistajan kanssa 9.6.2038 asti ja tilan Köningstedtinvuori omistajan kanssa 4.6.2023 asti.

Hakija on saanut tieyhteyden Vantaan kaupungin omistaman kiinteistön 92-416-3-127 kautta yksityistietoimituksessa nro 2014-469835.

Maa-ainesten otolle on tehty ympäristövaikutusten arviointi. Uudenmaan ELY-keskus antoi lausuntonsa YVA-selostuksesta 10.8.2010. Ympäristölupaa haetaan YVA-menettelyn vaihtoehtoon 3 mukaiselle alueelle, jonka rajauksesta on poistettu tila Metsikkö (92-416-3-127).

Ympäristölupahakemus kallion louhintaan ja kiviaineksen murskaukseen on vireillä Vantaan ympäristölautakunnassa.

OTTAMISTOIMINTA

Louhintasuunnitelma

Ottamisalueen pinta-ala on 19,3 hehtaaria ja louhittava määrä 3 325 000 m³ltr. Alue louhitaan nykyisestä tasosta noin +55...+75 tasoon +40...+42. Alimmillaan louhintataso on lounaisnurkassa (+40), ylimmillään pohjois- ja itäosassa (+42). Kiinteistörajoihin jätetään vähintään 20 m etäisyys louhinta-alueen reunasta. Eteläosaltaan louhinta-alue rajautuu Riipilän vanhaan metsään. Pohjoisosassa jätetään voimalinjan (110 kV) keskilinjasta vähintään 24 m suojaetäisyyttä.

Louhinta on vaiheistettu kolmeen vaiheeseen, minkä tavoitteena on selkeyttää ja helpottaa alueella tehtäviä maisemointitoimenpiteitä. Vaiheessa 1 louhitaan tieyhteys etelästä, minkä jälkeen otto etenee koilliseen voimalinjaan asti. Ennen ottotoiminnan siirtymistä vaiheeseen 2 aloitetaan vaiheen 1 reunaluiskien maisemointi. Vaiheessa 2 otto etenee kaakkoon ja vaiheessa 3 louhitaan luoteisosa.

Louhintaa tehdään siten, että työnaikaiset reuna-alueet ovat pystysuoria kallioleikkauksia (7:1). Reuna-alueilla louhintaa tehdään porrastettuna siten, että lopputilanteessa voidaan rakentaa reunaluiskat kaltevuuteen noin 1:2,5. Luiskan ylä- ja alareunan välille jää korkeuseroa enimmillään noin 30 m, jolloin lopputilanteessa luiskan pituus on enimmillään 80 m. Sisääntuloalueen reunat jätetään jyrkiksi, koska niiden loiventaminen ei ole mahdollista alueen kapeuden takia.

Kallion porausta on arkisin klo 7-21 välisenä aikana, kuormauksia ja kuljetusta klo 6-22. Räjähdyksiä on muutamia kertoja viikossa klo 8-18 välisenä aikana.

Kuljetukset ohjautuvat ottoalueen eteläosan kautta Lamminsuontielle ja siitä moottoritien alittaan Vanhalle Hämeenlinnantielle. Ottotoiminta aiheuttaa noin 100 raskaan kuljetusajoneuvon käyntiä vuorokaudessa.

Ympäristöhaittojen vähentämiseksi suunnitellut toimenpiteet

Tärinä

Tärinäherkät laitteet tullaan selvittämään louhinnan riskikartoituksen yhteydessä. YVA-selostuksen mukaan lähialueen rakennuksiin tai johtopylväisiin ei aiheudu vaurioita louhintatärinästä. Tärinähaittoja voidaan vähentää mm. optimaalisella ominaispanostuksella ja asianmukaisella panostussuunnittelulla.

Melu

Ottotoiminnassa syntyy melua porauksessa, räjäytyksessä, kuormauksessa ja liikenteessä. Räjäytyksen melu on voimakas, mutta lyhytkestoinen. Melua on mallinnettu melunlaskentaohjelmalla ja laskelmissa on mukana ympäristöluvan mukainen murskaustoiminta. Louhintavaiheessa 1 alueen pohjoisosassa ei aiheudu ohjearvoa ylittävää melua lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Etelämpänä toimittaessa vaiheessa 2 tarvitaan porausvaunun ollessa kallion päällä siirrettäviä meluseiniä. Tarvittaessa voidaan käyttää myös vaimennettuja poravaunuja.

Pöly

Pölyämistä aiheutuu kuormauksesta, työmaaliikenteestä ja porauksesta. Tuulisella säällä pölyä syntyy myös varastokasoista ja hienoinesta sisältävistä seinämistä. Pölyn leviämistä vähennetään kastelulla.

Pinta- ja pohjavedet

Ottotoiminnan myötä kalliojakson valuma-alueet hieman muuttuvat. Lamminsuonojan kokonaisvaluma-alueen pinta-alaa tarkisteltaessa muutokset ovat niin vähäiset, ettei niillä käytännössä ole merkitystä. Ottoalueen lounaispuolella sijaitsevan rummun kautta eteläiseen Lamminsuohon ohjautuvat vesimäärät hieman kasvavat. Vaikutukset Lamminsuolle ja Vantaanjokeen ovat laskelmien mukaan erittäin vähäiset. Vaikutuksia lisäksi lievennetään selkeyttämällä louhoksen hulevesiä tasausaltaassa. Louhintataso on Lamminsuon pintaa korkeammalla eikä louhinta siten pääse kuivattamaan suota.

Varsinaista maaperän pohjavettä esiintyy vain ottoalueen ulkopuolisilla alueilla. Ottoalueella maakerrokset ovat hyvin ohuet, pääosin alle 2 m ja avokalliotakin esiintyy yleisesti. Kallion raoissa ja ruhjeissa esiintyvä kalliopohjavesi voi olla yhteydessä muuhun pohjaveteen. Pieniä määriä vettä saattaa tihkua kallioseinämien läpi louhokseen, mikäli kalliopohjaveden pinta on louhintatasoa korkeammalla. Ehjässä kalliooperässä tehdyssä louhinnassa vaikutus ulottuu yleensä enintään 50... 100 metrin etäisyydelle ottoalueen reunasta. YVA:n yhteydessä tehdyissä tarkasteluissa on todettu, että alueen kallioopera on pääosin ehjää eikä merkittäviä heikkousvyöhykkeitä esiinny. Ottoalueen etelä-/kaakkoispuolella, lähimmillään noin 270 metrin etäisyydellä louhinta-alueen rajasta, on muutamia lähteitä. Toiminnan vaikutukset lähteisiin on arvioitu vähäisiksi.

Vaikutuksia voidaan hallita tarkkailemalla pohjaveden pinnantasoa sekä tarkkailemalla aistinvaraisesti ja mittauksin louhokseen valuvan kalliopohjaveden määrää kallioseinämistä. Konkreettisia keinoja kalliopohjavesivaikutusten vähentämiseksi ovat esim. louhoksen kallioseinämän injektointi tai ruiskubetonointi.

Luontoympäristö

Ottotoiminta hävittää ottoalueen luonnonympäristön ja eläinten elinympäristön. Luontovaikutuksia lievennetään mm. säilyttämällä louhinta-alueiden ympärillä olevaa kasvillisuutta ja puustoa. Maisemoinnin jälkeen kasvillisuus palautuu ajan myötä. Vaikutukset Lamminsuolle ja sen kasvillisuudelle ovat hyvin vähäiset. Riipilän vanhan metsän alueella mahdollisesti esiintyville liito-oraville ottotoiminta ei aiheuta merkittäviä vaikutuksia. Moottoritie vaikeuttaa nykytilassa ekologisen käytävän yhtenäisyyttä Lamminsuon ja ottoalueen välillä. Eläimet pystyvät kiertämään ottoalueen sen eteläpuolelta ja Riipilän vanhan metsän kautta.

Toimintaan liittyvät riskit ja onnettomuuksien ehkäisemiseksi suunnitellut toimet

Louhinta-alueen ympärille rakennetaan aidat putoamisvaaran estämiseksi. Vaarasta varoitetaan varoituskyltein ja lippusiimoin. Louhinta-alueelle johtava työmaatie varustetaan puomilla.

Pohjoispuolella kulkevaan 110 kV:n voimalinjaan jätetään 24 metrin suojaetäisyys linjan keskilinjasta. Louhinnassa seurataan sähköverkkoyhtiön turvaohjeita.

Moottoriteliikenteen aiheuttamista rajoituksista toiminnalle neuvotellaan erikseen ELY-keskuksen kanssa ja räjäytyksissä noudatetaan turvamääräyksiä.

Öljyvahinkojen riski minimoidaan tukitoiminta-alueen asiallisella rakentamisella sekä huolehtimalla työkonien kunnosta. Alueella varastoidaan imeytysainetta mahdollisten vahinkojen varalle.

Toiminnan ympäristövaikutusten tarkkailu

Pohjavesi

Pohjaveden tarkkailua tehdään kahdesta alueelle asennetusta pohjavesiputkesta. Putket sijaitsevat ottoalueen ja asutuksen välissä. Kaivokartoituksen perusteella ehdotetaan seurattavaksi seitsemää talousvesikaivoa. Pohjavedenpinnat mitataan putkista ja kaivoista neljä kertaa vuodessa. Vesinäyte otetaan kerran vuodessa, keväällä.

Pohjavesiputkien vesinäytteistä tehdään laaja analyysi ennen toiminnan aloittamista. Näytteistä määritetään kloridi, happi, kemiallinen hapenkulutus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, nitriitti, pH, sähkönjohtokyky, sameus, kovuus, lämpötila, mineraaliöljyt sekä polttoainehiilivedyt. Haju, maku ja väri arvioidaan aistinvaraisesti. Toiminnan aikana ehdotetaan suppeaa analyysivalikoimaa, joka sisältää lämpötilan, pH:n, sameuden, sähkönjohtavuuden ja hapen määritykset.

Tarkkailun piiriin kuuluvista talousvesikaivoista analysoidaan vuosittain nitraattityppi, nitriittityppi, ammoniumtyppi, happi, kloridi, rauta, kemiallinen hapenkulutus, sameus ja väriluku.

Pintavesi

Ottotoiminnan aikana otetaan vesinäyte kaksi kertaa vuodessa Lamminsuonojasta, louhoksen hulevesien purkupaikan alapuolelta. Pintavesinäytteestä tutkitaan pH, sähkönjohtokyky, lämpötila, kloridi, sameus, kiintoaine, CODMn, kokonaistyyppi, nitriitti, nitraatti, ammoniumtyppi, nitraatti+nitriitti, kokonaisfosfori sekä ulkonäkö ja haju.

Melu

Melumittaukset tehdään louhinta- ja murskaustoiminnan vakiinnuttua, esimerkiksi vuoden kuluttua toiminnan aloittamisesta. Mittauksia tehdään myös toiminnan edetessä eri vaiheisiin.

Pöly

Ilmassa olevien hiukkasten määrä selvitetään mittaamalla kokonaisleijuma (TSP) kahdessa häiriintyvissä kohteessa 60 päivän ajan. Toinen mittauspiste sijoitetaan ottoalueen itäpuolelle ja toinen koillispuolelle. Mittauksia tehdään joka toinen arkipäivä sekä muutamana viikonlopun päivänä.

Ottamisalueen jälkihoito ja alueen myöhempi käyttö

Alueen jälkikäyttönä on voimassa olevan yleiskaavan mukaisesti maa- ja metsätalous. Pintamaa levitetään takaisin ja alue metsitetään. Alueen tuleva käyttötarkoitus voi kuitenkin muuttua myöhemmässä kaavoituksessa, koska toiminta on pitkäaikaista.

Jälkihoitotoimenpiteet suoritetaan vaiheittain. Ottoalueen pohjataso tarvitaan liikennöinti- ja varastoalueeksi, joten pohjatason osittainenkaan jälkihoito ei ole mahdollista toiminnan vielä jatkuessa.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma hyväksytään ympäristöluvan yhteydessä.

ASIAN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireilläolosta on kuulutettu Vantaan kaupungin julkisten kuulutusten ilmoitustaululla 1.2. - 4.3.2016. Ilmoitus kuulutuksesta on myös julkaistu Vantaan Sanomissa ja Nurmijärven Uutisissa 3.2.2016. Naapurikiinteistöille ja asukasyhdistyksille on lähetetty tiedoksiannot 26.1.2016.

Lausunnot

Lupahakemuksesta on pyydetty lausunnot Vantaan kaupungin kaupunkisuunnittelulautakunnalta, Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Uudenmaan liitolta, Nurmijärven kunnalta ja Nurmijärven Sähköverkko Oy:ltä.

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta 14.3.2016

Kaupunkisuunnittelulautakunta vastustaa ympäristöluvan sekä maa-ainesluvan myöntämistä Lemminkäinen Infra Oy:n maa-ainesottohankkeelle. Kaupunki katsoo, että hanke on ristiriidassa niin voimassaolevan maakuntakaavan kuin myös 4. vaihemaakuntakaavaehdotuksen kanssa ja vaikeuttaa alueen tulevaa yleis- ja asemakaavoitusta. Alueen järkevä ja kestävä suunnittelu edellyttää, että maankäyttöä voidaan suunnitella yhtenäisenä kokonaisuutena, eikä sitä pirstota suunnittelemattomasti yksittäisillä hankkeilla.

Hakemuksissa ei ole otettu huomioon maakuntakaavoitustilannetta ja alueen mahdollista muuntumista taajamatoimintojen alueeksi. Hanke jättäisi jälkeensä kanjonin, joka on noin 15 - 30 metriä ympäröivää luonnollista maanpintaa alempana. Kanjonin pohjalle olisi vaikea sijoittaa mitään toimintaa ja liittää aluetta rakenteellisesti muuhun taajamarakenteeseen. Alueen jatkokehittäminen edellyttäisi merkittäviä täyttöjä tai louhinnan laajentamista, mikä ei vastaa maa-aineslain mukaista ainesten ottoa ympäristön kestävästä kehitystä tukevalla tavalla. Louhinta veisi myös harjanteen tuoman luonnollisen melusuojan Reunan nykyiseltä asuntoalueelta ja häittäisi siten maakuntakaavan taajamatoimintojen reservialueen kehittämistä asuntoalueena.

Valmisteluvaiheessa olevassa Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa ottoalueelle on merkitty maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävä viheryhteystarve, jonka tarkoituksena on varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen Nuuksion ja Petikon metsäalueilta Hämeenlinnanväylän poikki Riipilän pohjoisosien metsäalueiden kautta itään. Maastollisesti sopiva paikka vihersillalle on hankkeen kohdalla. Toteutuessaan hanke estäisi ekologisen yhteyden toteuttamisen suunniteltuun paikkaan. Yhteys on seudullisesti erittäin tärkeä eikä sen sijainnille ole vaihtoehtoja. Hanke pirstoessaan yhtenäisen metsäalueen on vastoin maakuntakaavaehdotuksen seudullisesti merkittävää viheryhteyslinjausta.

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava linjaa myös logistiikan kannalta tärkeän uuden seudullisen tieyhteystarpeen (MT, 152, ns. Kehä IV) hankkeen pohjoispuolelle, mikä muuttaa merkittävästi maankäytön suunnittelun lähtökohtia alueella. Tie yhdistyy Klaukkalan ohikulkutien liittymään. Väylän tarkempi sijainti sekä siihen kytkeytyvä maankäyttö määrittyy tarkemmin yleiskaavan päivityksen yhteydessä. Voimassa olevassa maakuntakaavassa ja Vantaan yleiskaavassa yhteys on osoitettu etelämmäksi nykyiseen Klaukkalantien liittymään siten, että se kulkee Vantaanjoen kulttuurimaiseman ja tulva-alueen poikki.

Vantaa oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa 2007 alue on maa- ja metsätalousvaltainen alue (M). Alueelle on laadittu 2010 maakuntakaavoituksen pohjaksi yleiskaavaa täsmentävä Luoteis-Vantaan maankäyttöselvitys. Selvityksessä itäpuolinen Hämeenlinnanväylän varsi on määriteltä työpaikkatoiminnoille sopivaksi. Lisäksi selvityksessä todetaan, että Riipiläntien varren asuntoalueita on mahdollista laajentaa. Vuonna 2014 vahvistuneessa Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa alue on muutettu taajamatoimintojen ja työpaikka-alueiden reservialueeksi.

Vuoden 2016 alusta on käynnistynyt yleiskaavan ajantasaisuuden arviointi, jonka pohjalta yleiskaavaa tullaan tarkistamaan. Samassa yhteydessä selvitetään maakuntakaavan muuttuneet lähtökohdat yleiskaavoitukselle alueella. Suunnittelussa on tämän alueen osalta sovittava yhteen niin asumisen ja työpaikkojen tarpeet, kuin myös ekologiset yhteydet ja liikennejärjestelyt.

Terveydensuojeluviranomainen 4.4.2016

Lausunnossa korostetaan, että toiminnasta aiheuttava melu ei saa aiheuttaa terveyshaittaa alueen asukkaille ja melun tulee alittaa asetetut raja-arvot kaikissa kohteissa. Melulla on haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen myös raja-arvot alittavissa tasoissa, joten melua tulee ehkäistä ja vähentää kaikessa hakemuksen mukaisessa toiminnassa. Hakija tulee velvoittaa melun säännölliseen mittaamiseen ja toiminnalle, mukaan lukien kuljetukset, on asetettava vuorokautiset

toiminta-ajat. Arkipyhisin toimintaa ei tule sallia ja melua aiheuttava kuljetustoiminta tulee sallia arkisin vasta klo 7 alkaen.

Tärinästä ei saa aiheutua kohtuutonta haittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mahdollisten räjäytyksistä aiheutuvien tärinähaittojen havaitsemiseksi hakija on lupamääräyksissä velvoitettava kartoittamaan lähimpien asuinrakennusten tärinänsieto ja kunto sekä ennen toiminnan alkamista että toiminnan päätyttyä.

Toiminnan aiheuttamasta pölystä ei saa aiheutua terveyshaittaa lähimmille häiriintyville kohteille. Toimija tulee velvoittaa aktiivisesti suorittamaan toimenpiteitä pölyhaitan torjumiseksi, myös kuljetustoiminnasta aiheutuvan pölyhaitan osalta. Tarvittaessa toiminta tulisi keskeyttää, jos torjuntatoimenpiteet eivät ole mahdollisia tai riittäviä. Lupaehdoissa tulee edellyttää jatkuvien pölynmittausten suorittamista esimerkiksi vuoden ajan kahdesta mittauspisteestä sen varmistamiseksi, että hengitettävien hiukkasten vuosi- ja vuorokausi-raja-arvot eivät ylitä.

Riipilän kylä on vesijohtoverkoston ulkopuolella. Hankkeella ei saa olla haitallista vaikutusta talousvesikaivojen veden määrään tai laatuun. Kaivojen tarkkailun tulisi olla hakemuksessa esitettyä kattavampaa, tarkkailtavia kaivoja tulisi olla enemmän ja näytteitä tulisi ottaa esitettyä tiheämmin. Hakemuksessa ei ole kerrottu, miten toimitaan, jos kaivojen veden määrä vähenee hankkeen seurauksena.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 28.4.2016

ELY-keskus viittaa Lemminkäinen Infra Oy:n louhinnan ja murskauksen ympäristölupahakemuksesta antamaansa lausuntoon ja esittää lisäksi seuraavaa.

Hakemuksessa ei ole riittävästi selvitetty kalliosinisiiven esiintymistä alueella ja louhinnan vaikutuksia kalliosinisiiven esiintymiseen. Kasvillisuuskuvioinnissa on kolmella kuviolla todettu kasvavan kalliosinisiiven ravintokasvia isomaksaruohoa. Kalliosinisiipi on luonnonsuojelulain 47 §:n mukainen erityisesti suojeltava laji, jonka esiintymispaikan hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Kalliosinisiipi on tyypillisesti ns. metapopulaatiolaji, joka käyttää laajahkolla alueella sopivia isomaksaruohoa kasvavia kalliolaikkuja lisääntymispaikkoina. Ravintokasvin taantuminen heikentää elinympäristön laatua kalliosinisiiven kannalta. Lisäksi isomaksaruohon esiintymä on suppea-alainen, ja paahteisimpien laikkujen häviäminen voi helposti johtaa kalliosinisiiven katoamiseen.

Kirjojokikorenon levähdyspaikkoja ei ole etsitty, ainoastaan lisääntymispaikkoja. Lahopuuselvityksen tarkoituksena on epäselväksi. Pelkästään lahopuun määrä ei sinänsä kerro mitään, mutta todennäköisesti selvityksellä on pyritty todistamaan, että kun lahopuuta on vähän, ei myöskään ole lahopuusta riippuvaisia hyönteisiä. Hakemuksessa ei ole myöskään riittävästi arvioitu vaikutuksia hankealueen vieressä sijaitsevaan, perustettavana olevaan luonnonsuojelualueeseen ja sen suojeluarvoihin.

Liito-oravien osalta ELY-keskus katsoo, ettei hakemuksessa ole esitetty sellaista erillistä liito-oravaselvitystä, jota hakija itse on luvannut toimittaa hakemukseen liitetyn luontoselvityksen (2009) mukaisesti. Tämä koskee erityisesti ottovaihetta 2. ELY-keskuksen vuonna 2015 teettämässä selvityksessä (Vantaan Riipilän suojeluohjelma-alueen luontoselvitykset 2015) on todettu liito-oravalle soveltuvia elinympäristöjä hakemuksen tarkoittamalla ottamisalueella.

Kaivoselvitystä ELY-keskus pitää osittain puutteellisena. Ottoalueen naapurikiinteistöllä sijaitsevien lähteiden luonnontilaisuus tulee selvittää.

ELY-keskus muistuttaa lausunnossaan myös ympäristöministeriön julkaisusta Ympäristöopas numero 85, Maa-ainesten ottaminen ja jälkihoito. Oppaan mukaan ottamisalueen ympärille tarvittava suoja-alue on asuttuun rakennukseen nähden kalliokiven ottamisalueella vähintään 300-600 metriä. Tämä suoja-alueita koskeva ohje ei ole oikeudellisesti sitova, mutta siinä määritellyt vähimmäissuojaetäisyydet ovat käytännössä laajalti noudatettuja maa-ainesten ottamistoiminnassa. Suoja-alueen riittävyttä on kussakin yksittäisessä tapauksessa arvioitava erikseen. Lisäksi ELY-keskus viittaa ns. Muraus-asetuksen (800/2010) minimietäisyysvaatimukseen, jotka eivät ottamissuunnitelamassa täyty.

Maakuntakaavoituksesta on hakemusiakirjoissa esitetty vanhaa tietoa. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava on vahvistettu 30.10.2014 ja 4. vaihemaakuntakaavaehdotus on ollut nähtävillä helmikuun 2016 loppuun asti. Kaavassa ja kaavaehdotuksessa Riipilän metsän alue on merkitty luonnonsuojelualueeksi. Maankäyttö- ja rakennuslain 32.2 §:n mukaan kaikkien viranomaisten on otettava maakuntakaava huomioon suunnitellessaan alueidenkäyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta.

Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualue korostaa, että kaiken toiminnan tulee tapahtua suoja-alueen (50 metriä) ulkopuolella. Hakemukseen liitetyn ottamissuunnitelman mukaan louhinta ulottuu osittain suoja-alueelle, kuten myös suunniteltu työmaatien rakentaminen. Mitään haitallisia vaikutuksia ei saa tuottaa maantielle eikä sillä kulkevalle liikenteelle. Toiminta ei saa myöskään heikentää maantien ominaisuuksia. Räjähdyksissä tulee noudattaa erityistä varovaisuutta ja huolehtia siitä, ettei aineksia kulkeudu tiealueelle. Hulevesiä ei saa johtaa maanteiden sivuosiin. Hakijan on myös huolehdittava, ettei maa-aineksia kulkeudu ottoalueelta maantielle ja on tarpeen mukaan puhdistettava maantielle kulkeutuneet maa-ainekset. Koska raskaan liikenteen on odotettu kasvavan toiminnan johdosta ko. alueella, on toiminnan harjoittajan huolehdittava liikenneturvallisuuden huomioimisesta. ELY-keskuksen lausunnossa todetaan myös, ettei hakija ole esittänyt maa-aineslaissa tarkoitettuja erityisiä perusteluja toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta.

Uudenmaan liitto 13.6.2016

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa tai asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Alueella, jonne maa-aineslupaa ja ympäristölupaa haetaan, on voimassa Uudenmaan maakuntakaava, Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaava ja Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava.

Suunniteltu ottoalue sijaitsee Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan taajamatoimintojen alueella. Suunniteltu ottotoiminta ei ole lähtökohdiltaan ristiriidassa maakuntakaavan tavoitteellisen maankäytön kanssa. Alueen siirtymiseen taajamatoimintojen alueeksi voi liittyä myös maa-ainesten ottoa, jos maa-aineslain mukaiset luvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Ottoalueen suunnitteluksi jälkikäyttöksi esitetään metsätaloutta. Jälkihoito on maakuntakaavan näkökulmasta nähtävä ensisijaisesti maiseman- ja ympäristönhoidollisena ratkaisuna, ei niinkään tavoitteena muodostaa tuotannollista metsätalousmaata.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa ottoalueen eteläpuolella sijaitseva Riipilän vanha metsä on suojelualue. Kaavan toteutuminen edellyttää, että suojelualue säilyy eikä ottotoiminnasta aiheudu suojeluedellytysten heikkenemistä. Välittömästi moottoritiehen rajoittuva tieyhteyden vaatima alue voidaan suojelun toteuttamisessa ottaa huomioon ympäristöministeriön vuonna 2011 antaman kannanoton mukaisesti.

Ottoalueen luoteispuolelle on maakuntakaavassa osoitettu viheryhteystarve, jonka sijaintia on tarkennettu ehdotusvaiheessa olevassa 4. vaihemaakuntakaavassa. Ehdotuksessa viheryhteys tukeutuu voimassa olevaa kaavaa selkeämmin Lamminsuon suojelualueeseen ja ulottuu maakuntakaavassakin osoitettujen estevaikutusten aiheuttamien liikenneväylien ylitse. Maakuntakaavan viheryhteys on kehittämisperiaatemerkintä ja esittämistapa kaavakartalla yleispiirteinen. Uudenmaan liiton lausunnossa kuitenkin korostetaan, että ottotoiminta ei saa estää tai vaikeuttaa viheryhteyden toteutumista ja toimimista maakunnallisena ekologisena yhteytenä. Viheryhteyden turvaaminen on varmistettava yksityiskohtaisemmalla maankäytön suunnittelulla sekä maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen lupaharkinnan yhteydessä.

Lupaharkinnassa ja lupamääräyksissä on kiinnitettävä erityistä huomiota asukkaille ja ympäristölle aiheutuvien melu-, pöly- ja muiden haitallisten vaikutusten ennaltaehkäisyyn ja vaikutusten saamiseksi mahdollisimman vähäisiksi. Maa-ainesten oton ja ennen aiottuun lopputilanteeseen pääsemistä tarvittavien täyttöjen aiheuttama rekkaliikenne ei saa häiritä alueen elinkeinotoimintaa, asumista tai vapaa-ajan asumista.

Voimassa olevissa maakuntakaavoissa ei ole osoitettu suunnitellulle ottoalueelle sellaisia kaavamerkintöjä tai kaavamääräyksiä, jotka ovat lähtökohdiltaan ristiriidassa maa-aineslaissa tai ympäristönsuojelulaissa säädettyjen lupaedellytysten kanssa. Uudenmaan liitto katsoo kuitenkin, että vaikka maa-ainesten otto sinällään ei ole maakuntakaavojen vastaista, se voi vaarantaa alueen

muuttamisen taajamatoimintojen alueeksi, luonnonsuojelualueiden ja viheryhteyksien toteutumisen sekä lähialueen asukkaiden turvallisen elinympäristön.

Nurmijärven kunta 29.3.2016

Nurmijärven kunnan lausunnossa todetaan, että valtuusto on hyväksynyt Klaukkalan osayleiskaavan 27.1.2016 § 6. Kaava ei ole lainvoimainen, mm. viheryhteystarpeista on valitettu. Osayleiskaavassa on esitetty maakunnallisesti merkittävä ekologinen yhteys Luhtajoelta kohti Lamminsuon luonnonsuojelualueetta. Yhteys jatkuu Vantaan puolella louhinta-alueen länsireunaa pitkin.

Moottoritien ali on mahdollista mennä Lamminsuontietä pitkin ja työmaaliikenne tulee olennaisesti vaikuttamaan yhteyden käyttämistä etenkin, kun toiminta-ajat ovat pitkät ulottuen myös hämärän aikaan. Hakemuksen mukainen louhinta-alue kaventaa ekologisen yhteyden ja katkaisee metsäisen yhteyden.

Hankkeen YVA-selostuksesta annetuissa lausunnoissa esitettyjä monia täydennyksiä ja virheellisyyksiä ei ole korjattu hakemuksessa. Tällaisia ovat muun muassa pohjavesivaikutusten hallinta, vaikutukset Nurmijärven puolella sijaitsevan hevostallin toimintaan sekä luontoselvityksen päivitys.

Nurmijärven Lammintiellä ja Syväojan kohdalla on asuinkiinteistöjä, joiden kaivot tulee ottaa mukaan pohjavesitarkkailuun. Talousvesikaivojen laatu ja antoisuus eivät saa muuttua, koska liittyminen vesihuoltoverkkoon ei ole mahdollista. Myös tärinämittaukset tulee ulottaa Nurmijärven puolen asutukseen. Asutukselle ei saa aiheuttaa kohtuutonta rasitusta, esimerkiksi tärinää, melua tai viihtyisyyden vähenemistä.

Lausunnossa on lisäksi mainittu, että louhinta-alueen pohjoispuolella Nurmijärven kunnan alueella on Ruduksen Mäntymäen louhinta-alue, joka aiheuttaa haittoja varsin etäällä. Hankkeiden yhteisvaikutuksia tulee arvioida, jotta melun, pölyn ja tärinän aiheuttama rasitus ei muodostu kohtuuttomaksi.

ELTEL Networks Oy (Nurmijärven Sähköverkko Oy) 5.2.2016

Lausunnossa todetaan, että ottoalueen ja pintamaista rakennettavan suojavallin lähin osa sijaitsee johtoalueen ulkopuolella. Voimajohto sijoittuu ottoalueen ja suojavallin väliin. Suunnitelmissa ei ole merkitty tietä tai työskentelyaluetta suojavallille. Suunnitelmien tarkentuessa tulee pyytää lausunto, mikäli johtokadulle suunnitellaan tietä, rakenteita, liikkumista tai kaivua. Luiskat tulee suunnitella ja rakentaa niin, etteivät ne voi missään tilanteessa sortua vaarallisen lähelle voimajohtopylväitä eikä vettä kerry kolmea metriä lähemmäksi pylvään maanpäällistä rakennetta. Räjätyskohteet on suojattava niin hyvin, ettei johtoon pääse sinkoutumaan kiviä, koska johtimet ja eristimet vaurioituvat hyvin herkästi.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on jätetty 440 muistutusta tai mielipidettä. Suurin osa oli yksityisiltä henkilöiltä sekä hakemusalueen ympäristöstä että muualta Vantaalta ja Suomesta. Yhdistyksistä muistutuksen jättivät asukasyhdistykset yhteisesti, Keimolan omakotiyhdistys, Metsärinteen tiekunta, Suomen luonnonsuojeluliitto sekä Nurmijärven luonto ry.

Yhtä lukuun ottamatta muistutukset ja mielipiteet ovat hakemusta vastustavia ja niissä vaaditaan hakemuksen hylkäämistä. Puoltavassa mielipiteessä kannatetaan hanketta, joka edesauttaa Suomen yhteiskunnan paranemista. Teiden ja asuntojen rakentaminen tulee kalliiksi, kun kiveä ei voi louhia läheltä sitä paikkaa, missä yhteiskunta kehittyä voimakkaimmin.

76 mielipiteessä vastustetaan kivilouhoshanketta ja kivenmurskaamaa tai pelkkää kivilouhoshanketta sekä vaaditaan lupahakemuksen hylkäämistä maa-aineslain 3 §:n 1 momentissa mainittujen rajoitteiden takia. Vaatimusten perusteeksi ei ole esitetty yksilöityjä perusteita. Lupahakemuksia vastustetaan em. pykälään vedoten myös erikseen tai muistutusten liitteinä toimitetuissa nimilistoissa.

190 muistutuksessa/mielipiteessä vastustetaan kivilouhoshanketta ja vaaditaan lupahakemuksen hylkäämistä maa-aineslain 3 §:n 1 momentissa mainittujen rajoitteiden takia. Perusteluina mainitaan vakimuotoisesti, että hankkeella olisi laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteisiin. Viherväylän katkaiseva avokivilouhos tuhoaisi pääkaupunkiseudun viherkehän ja Uudenmaan

maakunnallisen viherväylän ja laajemman ekologisen käytävän. Lisäksi kaunis maisemakuva turmeltuisi ja alueen erikoiset luonnonesiintymät ja suojelluille lajeille sopivat elinympäristöt häviäisivät.

Kaikista yksityishenkilöiden jättämissä muistutuksista noin 330 muistutuksessa vedottiin luontoarvoihin, 300 muistutuksessa viherväylään ja maisemavaikutuksiin. Noin 80 muistutuksessa oltiin huolissaan melusta, 70:ssä pölystä, 60:ssä kaivoista tai pohjavedestä, 50:ssä liikenteestä tai virkistyskäytön heikkenemisestä, 40:ssä kiinteistöjen arvon laskusta, 15:ssä elinkeinotoiminnan vaikeutumisesta. Kaavan vastaisena hanketta pidettiin 20 muistutuksessa. Kymmenkunta muistuttajaa ilmoitti mielipiteensä, ettei uusille louhoksille ole tarvetta.

Asukasyhdistysten yhteinen muistutus

Syväojan Omakotiyhdistys ry, Reunan Omakotiyhdistys ry, Seutulan Kyläyhdistys ry, Männikköläiset ry, Keimolan Omakotiyhdistys ry, Metsäkylän ja Lammintien asukkaat, Toivola-Seura ry sekä Lepomäentien tiehoitokunta ovat jättäneet yhteisen muistutuksen, jossa vaaditaan lupahakemuksen hylkäämistä. Muistutuksen liitteenä asukasyhdistykset toimittivat mm. lepakko- ja kirjojokikorentoselvityksen sekä havaintoja eläinten reiteistä.

Muistuttajien mukaan hanke on perusteeton ja jyrkässä ristiriidassa mm. kaavoituksen, maa-aineslain, arvokkaan luonnon, alueen luonnonsuojelualueiden ja satojen talojen ja vuosisataisen asutuksen kanssa. Kyseessä on yhden yhtiön liiketoiminta-alue, josta olisi pelkkää haittaa kaikille muille. Luoteis-Vantaalla tulee tulevaisuudessa asumaan huomattava määrä ihmisiä sekä omakotitaloissa että radan varren kerrostaloissa. Valtavan ja pitkäkestoisen hankkeen vaikutukset olisivat toteutuessaan peruuttamattomia ja sitoisivat vuosikymmeniä alueen tulevaa maankäyttöä.

Hanke turmelisi kauniin maisemakuvan ja on siten maa-aineslain 3.1 §:n kohdan 1 vastainen. Avautuva kaunis maisemakuva turmeltuisi sekä pohjoisessa Palojoen Taaborinvuorelle vievältä Metsäkyläntieltä järisyttävänä maisemamuutoksena että etelän suunnassa olevasta Vantaanjokilaaksosta päin. Köningstedtin vuoren pohjoispuolella on laajoja peltoaukioita, joille vuori avautuu kauniina maisemana. Suunniteltu alue on sijoitettu lähelle Helsinki-Tampere-moottoritietä ja toiminnalla tulisi olemaan epäedullinen vaikutus moottoritietä avautuvaan tiemaisemaan.

Vanhon metsien suojeluohjelmaan kuuluneen Riipilän metsän luonnonarvot on esitetty Uudenmaan ELY-keskuksen päätöksessä UDELY/68/07.01/2013 2.9.2013. Vaikka osa luonnonarvoista (vanhaa metsää) on hävitetty, alueelta löytyy merkittäviä suojeltavia luonnonarvoja edelleen ja suunniteltu toiminta on MAL 3.1 § kohdan 2 vastaista. Louhinta johtaisi siihen, että luonnontilaiset valumat Riipilän metsään ja sillä olevaan puroon poistuvat. Muutoksen seurauksena Riipilän suojellun metsäalueen ekologia lähtee muuttumaan nopeasti ja sen suojeltavat arvot häviävät lopullisesti. Vedet kertyvät louhosalueen pohjalle ja niitä johdettaisiin pois lounaiskulmasta Lamminsuon suojelualueelle. Nitraattipitoisten valumien johtaminen Lamminsuonojaan johtaa rehevöitymiseen ja hidastaa ojan yläpuolista virtausta. Seurauksena voi olla myös ojan tulviminen. Vesitasapainon muuttuminen voi johtaa Lamminsuon suojelualueen ekologian muuttumiseen, suojeluarvojen ja eliölajien menestysedellytysten katoamiseen. Vaikutukset ovat maa-aineslain 1.2 §:n ja luonnonsuojelulain 6 luvussa säädetyn eliölajien suojelun vastaisia.

Alueella elää liito-oravia ja harvinaisia lepakoita, jotka kummatkin ovat EU:n tarkasti suojeltuja lajeja. Näiden levähdyspaikkojen hävittäminen on yksinään jo lupien myöntämisen estoperuste ja maa-aineslain rajoitteissa tarkoitettu hankkeesta aiheutuva erikoisten luonnonesiintymien tuhoutuminen.

Maa-aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa (MAL 3.1 § kohta 3). Alue on osa laajempaa maakunnallista ekologista verkostoa ja yhteyttä, joka katkeaisi ja tuhoutuisi. Suunniteltu louhinta tulisi aiheuttamaan alueen kalliopohjaveteen merkittäviä virtaussuunnan muutoksia. Virtausmuutokset voisivat kuivattaa Rosbackan tilalla olevat luonnontilaiset lähteet.

Maa-aineslain 3.2 §:n mukaan alueella, jolla on voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa. Maakuntakaavassa alue ei ole kivenottoaluetta. Yleiskaavassa alue on maa- ja metsätalousaluetta, vieressä kulkee ratsastusreitti ja ympärillä on asutusta. Hanke estäisi alueiden käyttöä kaavoituksessa osoitettuihin tarkoituksiin. Hakijan pyrkimys metsien

pysyväisluonteiseen hävittämiseen kaavan mukaiselta metsätalousalueelta ei ole kaavan mukaista. Toiminta olisi vastoin metsälain 10.1 § edellyttämää metsän hoitoa ja käyttöä. Metsälain 10.2 § 1-kohdan mukaan lähteiden lähiympäristöt kuuluvat suojelun piiriin.

Ottamistoiminta on MAL 3.4 §:n ja pääosin valtioneuvoston asetuksen 800/2010 vastainen, koska 300 metrin suojaetäisyys asuinrakennuksiin ei täyty. Maa-aineslain 3.4 §:n mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja aineiden ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Suunniteltua ottotoimintaa ei ole sijoitettu, ottoaluetta määritelty ja ottamista muutoinkaan järjestetty lainkohdan edellyttämällä tavoilla. Lupahakemuksessa on virheitä, joilla pyritään osoittamaan sen hyväksyttävyyttä.

Muistuttajien mukaan MAL 5 §:n edellyttämiä selvityksiä ei ole tehty. Suunnitelmaa laadittaessa on tarvittavassa laajuudessa selvittävät vallitsevat luonnonolosuhteet, aineiden määrä ja laatu sekä hankkeen vaikutukset ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin. Hankkeen vaikutukset luonnonolosuhteisiin on kerrottu puutteellisesti ja virheellisesti. Aloitushakemuksesta muistuttajat toteavat, että kyse on maa-ainesten otossa koskemattomasta luonnon alueesta, jolla ja jonka ympäristöllä on merkittäviä suojeltavia arvoja. Täytäntöönpano-oikeutta ei vallinneessa oikeuskäytännössä ole yleensä myönnetty tällaisessa tapauksessa ennen kuin asiat on selvitetty.

Keimolan omakotiyhdistys

Yhdistyksen muistutuksen mukaan kivilouhos merkitsisi asukkaille täydellistä lähiympäristön muutosta ja lähimmille taloille merkittävää ympäristöhaittaa. Louhoksen viereinen metsä tuhoutuisi kivipölyyn ja kivilouhoksen vedet valuisivat Lamminsuon suojelualueelle. Luoteis-Vantaan metsämaat ja Seutulan peltomaisemat muodostavat vantaalaisille merkittävän lähivirkistysalueen. Yhdistys pitää alueelta tehtyä, hakijan maksamaa ympäristövaikutusten arviointia puolueellisena sekä kritisoi hankkeen perusteita ja tuloksia. Suunniteltu louhosalue kolmen luonnonsuojelualueen keskellä on oleellinen osa viherkehää. Jälkikäytöstä todetaan, että jyrkkäreunaiset louhokset eivät sovellu muuhun käyttöön kuin ankeiksi työpaikka-alueiksi. Hanke sitoo tulevaa maankäyttöä. Kanjonimaisesta lopputilanteesta ei voi saada enää maa- ja metsätalouteen soveltuvaa aluetta. Muistutuksessa esitetään myös, että kaupunki määräisi alueelle viiden vuoden toimenpidekiellon yleiskaavan laatimista varten.

Metsärinteen tiekunta

Toiminnan sijoittamisessa on otettava huomioon oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat määräykset. Alue on keskellä Uudenmaan viherväylää, luonnonsuojelualueita ja satojen ihmisten koteja. Ympäristövaikutusten arviointia tiekunta ei pidä luotettavana. Tiekuntaa huolestaa melun, pölyn, pohjavesien ja kauniin monimuotoisen luonnon tuhoamisen lisäksi myös kiinteistöjen arvon laskeminen sekä alueen tulevan kehityksen pysähtyminen.

Suomen luonnonsuojeluliitto, Uudenmaan piiri

Louhinta kohdistuisi alueelle, joka on oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa maa- ja metsätalousaluetta. Länsi- ja luoteisosassa louhinta kohdistuisi kallioharjanteen reunoihin, jotka jyrkkinä rinteinä ovat hallitsevia ja maisemallisesti näyttäviä elementtejä Hämeenlinnanväylältä harjanteen suuntaan avautuvassa maisemassa. Toteutuessaan louhos katkaisisi ainoan metsäekologisen viheryhteyden Nuuksion-Vestran suunnalta ja Keski-Uudenmaan metsäisten luonnon ydinalueiden välillä. Supistettunakin se heikentäisi yhteyden toimintaa merkittävästi. Louhos leikkaisi pois noin puolet Riipilän metsän suojelualueen valuma-alueesta tuhoten myös alueella olevien kahden metsälain 10 §:n mukaisen kosteikko-/vesiluontotyypin vesitalouden. Köningstedtinvuoren asemaa yleiskaavassa ei tule arvioida pelkästään maa- ja metsätalousalueena vaan myös osana metsäekologista viheryhteyttä. Muistuttaja pitää Lemminkäisen teettämiä luontoselvityksiä puutteellisina.

Nurmijärven luonto ry

Kallionlouhinta on suunnattava maakuntakaavan osoittamille alueille, joilla sijaitsee merkittäviä kiviainesvarantoja. Hanke rikkoo Nurmijärven ja Vantaan välistä luonnon ydinaluetta sekä vaarantaa maakunnallisen ekologisen yhteyden. Lisäksi se huonontaa erityisiä luonnonolosuhteita läheisillä luonnonsuojelualueilla. Riipilän vanhan metsän (AMO010348) alueella on liito-oraville soveltuvaa elinympäristöä (luokka 1). Liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat käytännössä aina arvioituja laajempia kuin mitä yksittäisten vuosikohtaisten havaintojen avulla voidaan määritellä ja lajin kulkuyhteydet ovat oikeuskäytännön mukaan suojeltuja esiintymisalueiden pirstoutumiselta. Faunatican vuonna 2015 tekemän luontoselvityksen mukaan Riipilän vanhan metsän alueella on lisäksi mm. huomattavan arvokas haapavaltainen kuiva keskiravinteinen lehto, joka on valtakunnallisesti erittäin uhanalainen (EN) luontotyyppi sekä alueen halki kulkee luonnontilainen noro. Alue on metsälain 10 § (lehtokorvet, rehevät lehtolaidut; norojen välittömät lähiympäristöt) ja vesilain 2 luvun 11 § (luonnontilainen uoma/noro) mukainen luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö. Muistutuksessa viitataan myös valtioneuvoston joulukuussa 2012 antamaan periaatepäätökseen, jonka päätavoite on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen sekä edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä.

Harri Vasander

Suometsätieteen professori Vasander on antanut lausunnon hankkeen vaikutuksesta Lamminsuon luonnonsuojelualueeseen. Lamminsuon erilaisine korpineen on arvokas kokonaisuus, jolle kohdistuvia vaikutuksia on hakemuksessa vähätelty. Hanke hulevesineen ja kiintoaineineen vaikuttaa suon kasvillisuuteen ja eläimistöön. Vaikutusten arvioinnissa tulisi ottaa huomioon myös Nurmijärven Mäyränkallion mahdollinen louhinta hulevesineen. Kaksi kertaa vuodessa otettava vesinäyte ei anna todellista kuvaa päästöistä, koska vuodenaikaisvaihtelujen merkitys on suuri. Lamminsuonojan tulvissa mahdollistuisi kiintoaineiden, niihin sitoutuneiden yhdisteiden sekä veteen liuenneiden yhdisteiden leviäminen Lamminsuolle, mikä muuttaisi arvokkaan suokasvillisuuden tavanomaiseksi rantojen ja ojanvarsien kasvillisuudeksi. Hakemuksen mukaan ammoniutypen nousu olisi Lamminsuonojassa huomattava, mutta vaikutusten ei arvioida olevan merkittäviä. Muistuttajan mukaan vaikutukset Lamminsuon luonnonsuojelualueelle estävät hankkeen hyväksymisen luonnonsuojelulain, ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain vastaisena.

SE Mäkinen Logistics Oy

SE Mäkinen Logistics Oy:n autologistiikkakeskus on toiminut Lamminsuontie 1:ssä vuodesta 2009 lähtien. Toiminnan oleellinen osa on uusien autojen varastointi tontilla. Autojen varastointi on toteutettava siten, ettei niiden maalipinta missään vaiheessa ole alttiina vaurioille. Erittäin haitallista on varsinkin kivipöly. Lähialueille ei tulisi sallia minkäänlaista kivipölyn leijumista aiheuttavaa louhinta- ja murskaustoimintaa. Hiekkapintaisen Lamminsuontien kautta kulkeva raskas liikenne lisäisi pölyhaittoja ja vähentäisi liikenneturvallisuutta.

Hakijan kuuleminen

Hakija on antanut lausuntoihin ja muistutuksiin 26.8.2016 päivätyn vastineen, jossa todetaan muun muassa seuraavaa.

Maa-ainesluvan myöntäminen ei edellytä, että alueella olisi maakuntakaavassa merkintää kiviaineksen ottotoimintaan soveltuvasta alueesta. Maa-ainesluvan lupaharkinta perustuu maa-aineslakiin, jonka mukaan lupa on myönnettävä, jos on esitetty asianmukainen ottamissuunnitelma eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Lisäksi on otettava huomioon lupamääräysten vaikutus. Maa-ainesten otto ei vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Vantaan yleiskaavassa 2007 alueen läheisyyteen on merkitty ohjeellinen ratsastusreitti. Ratsastusreitti sijaitsee ottoalueen ulkopuolella. Toiminta ei ole maa-aineslain 3 §:n vastaista, eikä hakijan käsityksen mukaan hankkeeseen tarvita vesilain mukaista lupaa. Lupahakemuksen mukainen toiminta-alue ei sijaitse MAL 3 § 4 momentissa mainitulla tärkeällä tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella.

Hakijan mielestä tilan Rosbacka lähteiköt eivät täytä metsälaissa tarkoitettua luonnontilaisen tai luonnontilaisen kaltaisen kohteen määritelmää. Ottotoiminnan aiheuttamat vaikutukset on todettu vähäisiksi, sillä ottotoiminta ei merkittävästi muuta lähteiden valuma-aluetta. Toiminta-alueelta ei johdeta hulevesiä lähteiden suuntaan.

Hankealue sijaitsee noin 160 metrin päässä Lamminsuon luonnonsuojelualueesta, ja hankealueen ja luonnonsuojelualueen väliin jää moottoritie. YVA-selostuksessa on arvioitu, että hankkeen toteuttamisella tässä laajuudessa ei ole vaikutusta Lamminsuon luonnonsuojelualueen luonnontilaan. Hankealueelta tulevia hulevesiä ei ohjata suoraan Lamminsuonojaan vaan toiminta-alueelle rakennetaan selkeytysallas, joka varustetaan myös öljynerottimella. Lisäksi louhoksen pohjalle jää murskekerros (1-2 metriä), johon kertyvän veden kiintoaineet selkeytyvät siinä.

Suojeltavaksi ehdotettua Riipilän vanhaa metsää on käsitelty voimakkaasti metsänhoidollisin toimin, eikä sitä enää voida pitää vanhana metsänä. Metsää on hakattu vuosina 1995 ja 2008, eikä Riipilän vanhan metsän periaatepäätöksen mukaisia suojeluarvoja alueella enää ole. Ottamistoiminta ei ulotu Riipilän metsään.

Alueen virkistyskäyttö perustuu jokamiehenoikeuksiin, joille ei ole varsinaista oikeudellista perustetta. Jos maanomistaja ottaa alueen muuhun käyttöön, rajoittaa se silloin jokamiehenoikeuksia kyseisellä alueella. Alueen virkistyskäyttö estyy ainoastaan ottoalueelta, lähialueilla virkistyskäyttö on edelleen mahdollista. Metsästysoikeus on ainoastaan maanomistajalla ja hän voi sallia tai kieltää muilta metsästyksen omistamallaan maalla.

Muistutuksissa on ilmaistu huoli Riipiläntien liikenteen kasvusta. Liikennettä ei ole kuitenkaan tarkoitus ohjata Riipiläntien suuntaan, vaan alueelle rakennetaan tieoikeuden mukainen liittymä Lamminsuontielle, johon hakijalla on myös tieoikeus.

Muistutuksissa esitetään, että toiminta on naapuruussuhdelain 17.1 §:n vastainen. Hakija huomauttaa, että toiminta ei aiheuta kohtuutonta rasitusta lähialueen asukkaille, eikä sellaisia vaikutuksia, mitkä eivät olisi lupamääräyksen hallittavissa.

Räjäytyksistä todetaan, että ennen louhintatöiden aloitusta tehdään louhinnan riskianalyysi, jossa kartoitetaan lähimmät häiriöille alttiit kohteet. Samalla harkitaan mahdollisten värinämittareiden sijoituspaikat. Ennen louhintatyön aloittamista laaditaan turvallisuus- ja räjäytyssuunnitelmat. Räjäytysten aiheuttamaa värinää vähennetään optimoimalla käytettävä räjähdelainemäärä mahdollisimman pieneksi. Räjähdelaimeita ei varastoida alueella, vaan ne tuodaan paikalle erikseen ennen kutakin räjäytystä. Aistinvaraiseen arvioinnin pohjalta syntyvät päätelmät räjäytysten voimakkuudesta ovat seurausta räjäytysten ääni- ja ilmanpaineilmiöiden aiheuttamista epämiellyttävistä tuntemuksista, epäsuorista havainnoista kuten ikkunoiden ja seinäpintojen värähtelyistä ja niiden mahdollisista seurannaisilmiöistä, astiakaapista kuuluvista kilinäistä yms.

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunnan lausuntoon hakija huomauttaa, että nyt haettu toiminta ei ole ristiriidassa voimassa olevan maakuntakaavoituksen kanssa eikä 4. maakuntakaavaehdotuksen kanssa.

Terveydensuojeluviranomaiseen lausuntoon hakija vastaa, että alueella ei toimita arkipyhinä, ja viittaa lisäksi edellä mainittuun.

ELTEL Networks Oy:in lausuntoon hakija vastaa ottavansa huomioon lausunnossa esitetyn ja rakentaa luiskat siten, etteivät ne pääse sortumaan liian lähelle voimajohtopylväitä. Maanpintaa ei muokata siten, että vesi kertyisi pylväiden lähistölle. Räjäytyksissä noudatetaan turvallisuus- ja räjäytyssuunnitelmia sekä räjäytysalan normeja.

Nurmijärven kunnan lausunnosta hakija toteaa, että pohjavesivaikutuksia on käsitelty ympäristölupahakemuksen täydennyksen yhteydessä. Alueelle on tehty pohja- ja pintaveden tarkkailusuunnitelma. Normaalilla toiminnalla ei ole vaikutuksia pohjaveden laatuun. Ruduksen Mäntymäen toiminta-alue sijaitsee noin 3,5 kilometrin päässä nyt haettavasta maa-ainesten ottoalueesta. Hakemuksen mukainen toiminta ei aiheuta kohtuutonta rasitusta Nurmijärven kunnan puoliselle asutukselle, joka jää vähintään 700 metrin päähän alueesta. Voimassa olevissa maakuntakaavoissa ei ole sellaisia määräyksiä, jotka estäisivät maa-ainesten ottotoiminnan.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossa mainitut kaivot kahdelta tilalta voidaan selvittää ja lisätä pohja- ja pintavesien tarkkailusuunnitelmaan. Kirjojokikorentoselvityksessä todetaan, että *"Sudenkorentojen osalta levähdyspaikkojen suojeleminen on käytännössä mahdotonta, sillä yksilöitä voidaan tavata metsäautoteillä, pihoissa, teollisuusalueilla sekä niityillä ja peltojen reunamilla. Lisäksi hyvät saalistelupaikat vaihtelevat eri päivinä tuulen ja auringon mukaan."* Hakija ei näe

tarvetta kirjojikorentojen tarkempaan selvittämiseen. Kalliosinisiivelle soveltuvat ravintokasvit on se sijaan kartoitettu alueella. Päivitettyihin suunnitelmapiirustuksiin on rajattu kallion laella sijaitsevat isomaksaruohoesiintymät pois ottoalueesta, jotta kalliosinisiivellä on mahdollisuus ravinnon saantiin.

Toiminta sijoitetaan siten, että se ei ulotu maantien suoja-alueelle (50 m). Hulevesiä ei johdeta maanteiden sivuojiin, eikä niitä johdeta pois käsittelemättöminä alueelta. Mikäli maantielle kulkeutuu maa-aineksia, käydään ne puhdistamassa.

Uudenmaan liiton lausunnosta hakija on eri mieltä siitä, että toiminta voisi vaarantaa alueen muuttamisen taajamatoimintojen alueeksi, luonnonsuojelualueiden ja viheryhteyksien toteutumisen sekä lähialueen asukkaiden turvallisen elinympäristön.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausunnon osalta hakija viittaa vastineensa muihin kohtiin.

Tarkastukset

Ottoalueelle on tehty tarkastus 19.5.2016.

PERUSTELUT TOIMINNAN ALOITTAMISELLE MUUTOKSENHAUSTA HUOLIMATTA

Alueella on tehty lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi eikä lukuisissa selvityksissä tullut esiin sellaisia seikkoja, jotka muodostaisivat esteen maa-ainesten ottotoiminnalle. Alueen olosuhteet eivät ole muuttuneet YVA-selostuksen jälkeen. Pääkaupunkiseudun rakentamista ajatellen ottoalueen sijainti on erinomainen, sijoittuen hyvien kulkuyhteyksien ja kasvukeskuksen yhteyteen, näin ollen kuljetusmatkat pienenevät ja kuljetuksista aiheutuvat päästöt vähenevät. Vakuuden määräksi mahdollisten haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi lupapäätöksen kumoamisen tai muuttamisen varalta hakija esittää 10 000 euroa.

LUVANVARAISUUS

Maa-aineslain 4 §:n mukaan maa-aineslaissa tarkoitettuun ainesten ottamiseen on saatava lupa, ellei ottaminen perustu kaivoslakiin, luvan tai hyväksytyn suunnitelman perusteella tapahtuvaan rakentamiseen tai toimintaan tai sellaiseen vesialueella tapahtuvaan ottamiseen, johon tarvitaan vesioikeuden lupa, eikä kyse ole kotitarveotosta.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristölautakunta toimii johtosäännön mukaisesti Vantaalla maa-aineslain 7 §:n tarkoittamana lupa- ja valvontaviranomaisena.

RATKAISU

Vantaan ympäristölautakunta hylkää Lemminkäinen Infra Oy:n maa-aineslain 4 §:n mukaisen hakemuksen maa-aineksen ottamiseksi Riipilän kylässä kiinteistöillä Kumpula 2 (4:485) ja Köningstedtinvuori (4:624).

Päätöksessä on otettu huomioon hankkeelle tehty ympäristövaikutusten arviointi siltä osin kuin arvioinnissa tarkastelluista vaikutuksista ei ole hakijan myöhemmin esittämää tai muutoin esiin tullutta uutta tietoa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Maa-ainesten ottamisesta seuraisi maa-aineslain (MAL) 3 §:ssä kiellettyjä seurauksia. Hallituksen esityksen (HE 88/1980) mukaan, jos ottamisesta aiheutuu jokin laissa määritellyistä seuraamuksista eikä sitä voida myöskään lupaan liitettävillä määräyksillä välttää, lupa tulee evätä. Hakemuksen hylkäämisen perusteina ovat maa-aineslain 3.1 §:n kohta 3 sekä MAL 3.2 § ja MAL 3.4 §.

Maa-aineslain 3 §:n 1 momentin kohdan 3 mukaan aineksia ei saa ottaa siten, että siitä aiheutuu huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Maa-aineslain perusteluista (HE 88/80) ilmenee, että tällaisina muutoksina pidetään esimerkiksi pohjavesiolosuhteiden muuttuminen tai muu luonnon ekologisen tasapainon järkkäminen.

Hankkeen vuonna 2010 valmistuneen YVA-arvioinnin jälkeen on louhinta-alueen eteläpuolelle sijoittuvan Riipilän vanhan metsän suojelualuevarauksen luontoarvoista saatu lisäselvitystä. Uudenmaan ELY-keskuksen kesällä 2015 teettämän selvityksen (Faunatican raportteja 9/2016) myötä

perusteet alueen perustamisesta suojelualueeksi luonnonsuojelulain 24 §:n 3 momentin ja 77 §:n mukaisesti ovat tarkentuneet. Alue kuuluu valtioneuvoston vahvistamaan vanhojen metsien suojeluohjelmaan ja siellä esiintyy mm. erittäin uhanalaista (EN) luontotyyppiä edustava haapavaltainen kuiva keskiravinteinen lehto sekä vaarantuneita (VU) luontotyypejä edustavia lehtoja, lehtokorpiä ja ruohokorpiä. Luonnonsuojelullista arvoa nostavat hyvin järeä vanha ylispuusto sekä kolopuut. Vaikka Uudenmaan ELY-keskuksen päätös 20.5.2016 (YSA207712) Riipilän metsän luonnonsuojelualueesta ei ole lainvoimainen, tulee alueella todetut luontoarvot säilyttää.

Ottoalue rajautuu lähes suoraan Riipilän metsän suojelualueeseen. Hakemuksen mukaan louhintaa olisi suojelualueen vieressä tasoon +41...+42. Suojelualueesta suurin osa on vähintään tasolla +50, pohjoisosan lehtokorpi valtaosin tasolla +53...+54. Nykyinen maanpinta laskee ottoalueelta suojelualueelle päin. Suojelualueen luoteis-/pohjoisosaa rajaa melko jyrkkä rinne, joka tulisi louhittavaksi yli 10 metriä suojelualueen maanpintaa alemmalle tasolle. Louhinta ja sen aiheuttama vesitasapainon muutos vaikuttaisi Riipilän metsän suojelualueen perustana oleviin luontoarvoihin ja luontotyypeihin. Ottaminen aiheuttaisi MAL 3.1 §:n kohdan 3 tarkoittamia huomattavia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä lupaa voida näin ollen myöntää. Riipilän metsän suojelualueen pohjoisosassa sijaitsevaa metsälain 10 §:n mukaista kohdetta, lehtokorpeä, voidaan pitää myös maanaineslain 3.1 §:n kohdan 2 tarkoittamana erikoisena luonnonesiintymänä.

Ottoalueen länsipuolella sijaitsee Lamminsuon luonnonsuojelualue (YSA014153). Ottotoiminnassa käytettävillä räjähdysaineilla on pintavesiä rehevöittävä vaikutus räjähteissä käytetyn ammoniumnitraatin takia. Louhinta-alueen typpipitoiset vedet päätyisivät, kuljettuaan ensin moottoritien ali, maanpinnan korkotason mukaisesti Lamminsuon luonnonsuojelualueen itäosan kautta Lamminsuonojaan. Ympäristölupahakemuksen liitetyn pintavesien vaikutusten arvioinnin mukaan typpipitoisuuden nousu ei olisi merkittävä, mutta muutos näkyisi kasvillisuuden voimistumisena. Lamminsuon itäosan kasvillisuus toimisi käytännössä louhinta-alueen typpipitoisten vesien biosuodatuskenttänä ennen vesien päätymistä Lamminsuonojaan. Tyypeä ei voida poistaa laskeutusaltaalla. Louhinnan vaikutukset Lamminsuon ekologiaan ovat mahdollisia ja todennäköisiä. Lamminsuon luontotyyppi on Etelä-Suomessa hyvin harvinainen ja pääkaupunkiseudulla ainutlaatuinen. Ottaminen aiheuttaisi Lamminsuolle MAL 3.1 §:n kohdan 3 tarkoittamia huomattavia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa.

Ottotoiminta katkaistessaan ekologisen yhteyden aiheuttaisi niin ikään laajalle ulottuvia muutoksia luonnonolosuhteissa ja MAL 3.1. §:n kohdan 3 mukaisen kielletyn seurauksen. Kalliokiviaineksen ottaminen sijoittuisi alueelle, joka on Nuuksiosta ja Vestrasta Keski-Uudenmaan metsäalueille ulottuvan ekologisen verkoston osa.

Ekologisen yhteyden säilyminen on pyritty turvaamaan maakuntakaavan viheryhteys-merkinnällä. Voimassaolevassa maakuntakaavassa viheryhteystarve sijoittuu ottoalueen luoteispuolelle ja ehdotusvaiheessa olevassa 4. vaihemaakuntakaavassa viheryhteyden sijaintia on tarkennettu. 4. vaihemaakuntakaavan yhtenä tavoitteena on turvata luonnon monimuotoisuus niin, että ekologisen verkoston ydinalueet ovat yhtenäisiä ja että yhteydet alueiden välillä säilyvät.

Maakuntakaavan viheryhteystarvemerkinän suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että merkinnällä osoitettu yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet, alueen maisema-arvot, arvokkaiden luontokohteiden säilymisen sekä lajiston liikkumismahdollisuudet. Viheryhteyden mitoituksessa on kiinnitettävä huomiota yhteyden merkitykseen ekologisen verkoston osana sekä seudullisten ja paikallisten virkistystarpeiden yhteensovittamiseen siten, että olemassa olevat virkistykseen varatut tai siihen soveltuvat rakentamattomat alueet varataan yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa mahdollisuuksien mukaan virkistyskäyttöön.

Maakunnallisen ekologisen käytävän leveydeksi haja-asutusalueella on kirjallisuudessa määritelty 400 - 1000 m (Seija Väre, YS-Konsultit Oy:” Ekologinen verkosto Itä-Uudenmaan liiton alueella” Itä-Uudenmaan liitto 2002, julkaisu 74). Leveä ekologinen käytävä palvelee eläin- ja kasvilajistoa kokonaisuudessaan. Taajama-alueilla kapeammat käytävät voivat toimia pienempien eläinten kulkureitteinä, mutta ne eivät sovellu hirvieläimille ja suurpedoille. Riipilän ekologinen käytävä toimii nykyisellään Suomen riistakeskuksen havaintojen mukaan mm. hirvien ja ilvesten tärkeänä kulkureittinä. Havaintoja ilveksen jäljistä on mm. talvelta 2016.

Maakunnallinen viheryhteys on laaja kokonaisuus, jonka saattaminen kuntien yleiskaavatasolle vie aikaa. Tällöin maakuntakaavan linjaukselle on annettava suuri painoarvo, jotta maakunnallista tavoitetta ei menetetä. Sekä Uudenmaan liitto että Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta ovat lausunnoissaan tuoneet ilmi huolensa viheryhteyden toteutumisesta, jos lupa myönnetään. Uudenmaan liiton lausunnon mukaan on olennaista, ettei ottotoiminta estä tai vaikeuta viheryhteyden toteutumista ja toimimista maakunnallisena ekologisena yhteytenä. Viheryhteyden toteutuminen riittävän leveänä ja ekologiset vaatimukset täyttävänä on edellytys sekä voimassa olevan maakuntakaavan että 4. vaihemaakuntakaavaehdotuksen toteutumiselle. Maakuntakaavan toteutuminen edellyttää myös, että Riipilän metsän suojelualue toteutuu eikä toiminnasta aiheudu suojeluedellytysten heikkenemistä.

Maa-aineslain 3 §:n 2 momentin mukaan alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa. Suunniteltu toiminta sijoittuu oikeusvaikutteisen yleiskaavan maa- ja metsätalousalueelle. Vaikka oikeuskäytännössä on hyväksytty maa-ainesten otto yleiskaavan maa- ja metsätalousalueella, on lupaharkinnassa kuitenkin otettava huomioon ottoalueen sijainti ja ottosuunnitelma. Suunnitellun ottoalueen säilyminen todellisessa maa- ja metsätalousoikeudessa on olennaista alueen toimiessa myös osana maakunnallista viheryhteyttä. Maa-ainesoton salliminen keskeisellä metsäisen viherväylän ja ekologisen yhteyden osalla aiheuttaisi peruuttamattomia tai vaikeasti korvattavia menetyksiä niin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kuin maisemakuvankin kannalta.

Maa-aineslain 3 §:n 4 momentin mukaan ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. YVA-selostuksessa olevan melumallinnuksen mukaan melutaso nousisi useilla ottoalueen itä- ja koillispuolella sijaitsevilla kiinteistöillä nykyisestä 35-40 dB:stä tai 40-45 dB:stä tasolle 45-50 dB ja muutamilla kiinteistöillä tasolle 50-55 dB. Syväojoilla ottoalueen lounaispuolella muutamalla kiinteistöillä melutaso yhdessä liikennemelun kanssa olisi 55-60 dB. Suojaustoimenpiteillä melutasoa saadaan jonkin verran alhaisemmaksi, mutta melutason nousu muuttaisi silti nykyisiä asuinolosuhteita merkittävästi. Melurasituksen vähentäminen edellyttäisi pitempää suojaetäisyyttä ottoalueen ja asutuksen välillä. Suojaetäisyyden kasvattaminen vähentäisi niin ikään toiminnan pölypäästöjä.

Asiaa ratkaistaessa on harkittu myös mahdollisuutta myöntää maa-aineslupa pienemmällä alueella ja ylemmälle louhintatasolle kuin mitä ottosuunnitelmassa on esitetty. Louhittavaa aluetta supistaisivat etelässä suojelualue, idässä ja pohjoisessa asutus. Suojavyöhyke eteläpuolella olevaan suojelualueeseen nähden tulisi olla huomattavasti leveämpi. Lisäksi ekologisen yhteyden toimivuus pitäisi taata riittävällä leveydellä. Suoja-alue asuttuun rakennukseen nähden tulisi olla Ympäristöministeriön maa-ainesten ottamista ja jälkihoitoa koskevan oppaan mukaan kalliokiven ottamisalueella vähintään 300-600 metriä. Minimisuojaetäisyydellä 300 metriä, joka on myös ns. Muraus-asetuksen määrittelemä vähimmäisetäisyys, ottoalue pienenisi itäosastaan huomattavasti, pohjoisosastaan jonkin verran. Koska kyseessä olisi pitkäkestoinen ja ympärivuotinen ottotoiminta, tulisi suojaetäisyyden olla suurempi lähiympäristöön aiheutuvan kohtuuttoman rasituksen välttämiseksi eikä edellä mainittua 300 metrin vähimmäisetäisyyttä voida pitää riittävänä. Suojaetäisyyksien kasvattaminen rajoittaisi ottoaluetta, mikä merkitsisi toiminnan järjestämistä uudelleen louhinta-alueella ja edellyttäisi kokonaan uutta hakemusta melu- ym. vaikutusten arvioimiseksi. Luvan myöntämisen esteeksi muodostuisivat tällöinkin aiemmin todetut muut seikat.

MAKSUT

Vantaan kaupunginvaltuuston 7.3.2011 hyväksymän rakennusvalvonnan taksan mukaan maa-ainesten ottamista koskevan suunnitelman tarkastamisesta peritään hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesmäärän tilavuuden mukaan lupaa kohti 0,030 euroa/m³. Jos ottomäärä on yli 500 000 m³, peritään ylimenevältä osalta vain puolet. Mikäli hakemus hylätään, maksu on 50 % muutoin määräytyvästä maksusta. Tarkastusmaksu on 28 687 euroa.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN

Päätös annetaan julkipanon jälkeen 22.12.2016.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta maa-aineslain 20 §:n mukaisesti hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus Helsingin hallinto-oikeudelle on liitteenä.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981)

VNA maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Hallintolaki (434/2003)

Käsittely:

Ympäristölautakunnan jäsen Marja Parkkima ja 1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen poistuivat kokouksesta jääveinä asian käsittelyn ajaksi.

Päätös:

Päätettiin antaa ympäristöjohtajan esityksen mukainen päätös Lemminkäinen Infra Oy:n maa-aineslain 4 §:n mukaisesta hakemuksesta maa-aineksen ottamiseksi Riipilän kylässä kiinteistöillä Kumpula 2 (4:485) ja Köningstedtinvuori (4:624).

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

-

sijaintikartta

Täytäntöönpano:

Ote hakijalle

Päätös tiedoksi:

Uudenmaan ELY-keskus, Y-vastuualue, maa-ainesasiat, PL 36, 00521

Helsinki

(päätöksen lisäksi kopiot täydennetyistä hakemusasiakirjoista)

Uudenmaan ELY-keskus, L-vastuualue, PL 36, 00521 Helsinki

Uudenmaan liitto, Esterinportti 2 B, 00240 Helsinki

Nurmijärven kunta, PL 37, 01901 Nurmijärvi

ELTEL Networks Oy, PL 50, 02611 Espoo

Nurmijärven Sähköverkko Oy, Kauppanummentie 4, 01900 Nurmijärvi

Vantaan kaupunki, kaupunkisuunnittelulautakunta, Kielotie 28, 01300

Vantaa

Vantaan kaupunki, terveydensuojeluviranomainen

Tieto päätöksestä:

Tiedoksiannon saaneet

Julkipano ilmoitustaululla

Lupamaksun periminen:

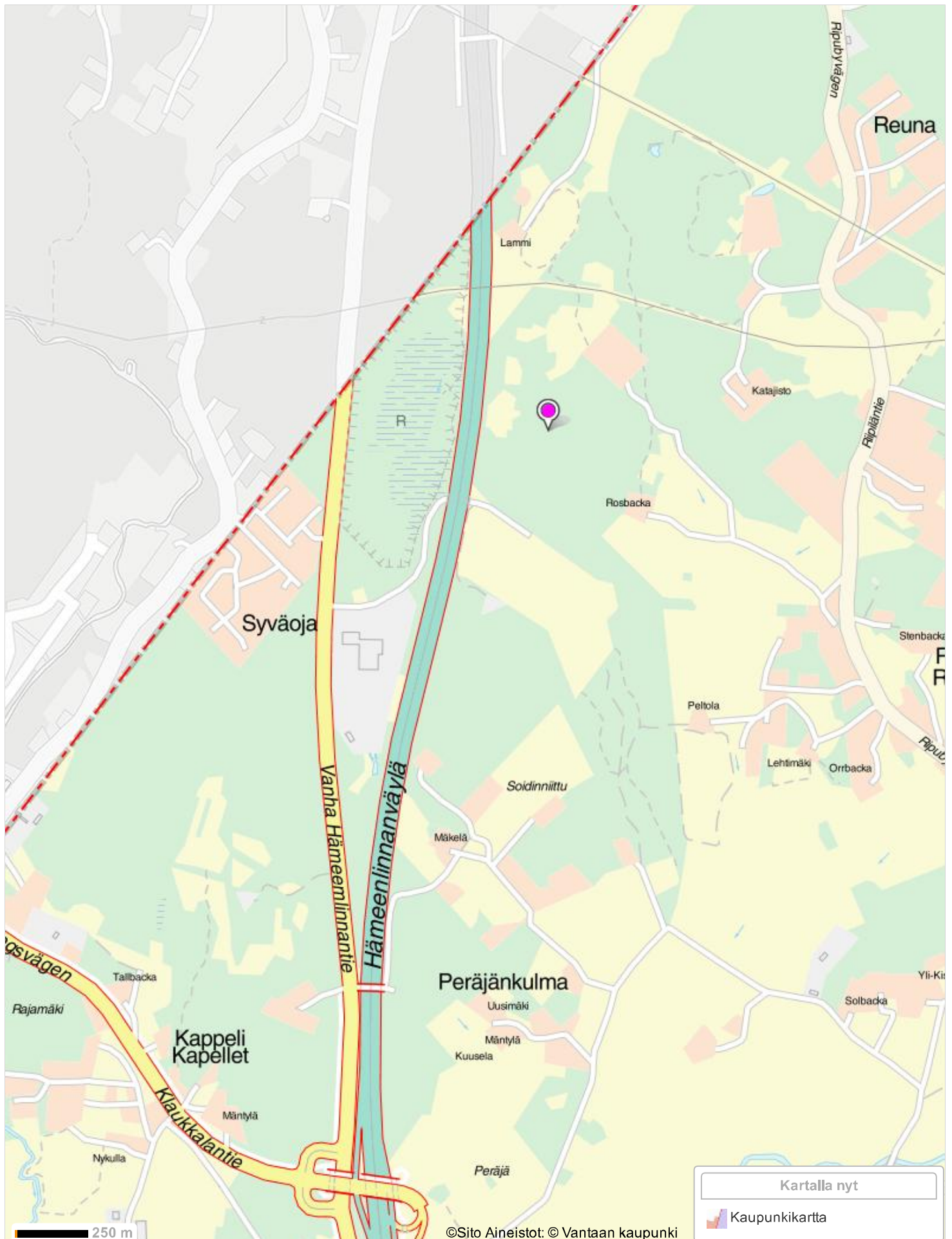
Lemminkäinen Infra Oy, PL 476, 00026 BASWARE, viite 1006/200470

Muutoksenhakuohje:
asiassa

3. valitus Helsingin hallinto-oikeudelle maa-aineslupapäätöstä koskevassa

Lisätiedot:

Maarit Rantataro, puh. (09) 8392 6075, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 § **Korkeimman hallinto-oikeuden päätös / Vantaan Energia Oy,
Långmossebergenin jätevoimala, lupamääräys 4**

HA/2711/11.01.01.09/2009

KR/SJU

Korkein hallinto-oikeus on antanut 4.11.2016 päätöksen nro 4616, joka koskeen Vantaan Energia Oy:n Långmossebergenin jätevoimalan lupamääräystä 4 ja luetteloa poltettavaksi sallituista jätteistä.

Uudenmaan ympäristökeskus on antanut ympäristölupapäätöksen 30.12.2009 n:o YS 1696 Långmossebergenin jätevoimalan toiminnalle. Päätöksestä valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen, joka antoi päätöksen 30.11.2011. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä valitettiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus on 17.1.2013 kumonnut lupamääräyksen 4 ja siihen liittyvän luettelon poltettavaksi sallituista jätteistä ja palauttanut asian uudelleen käsiteltäväksi Etelä-Suomen aluehallintovirastoon. Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi uuden päätöksen asiasta 28.1.2014, josta valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen. Vaasan hallinto-oikeus antoi päätöksen 25.5.2015. Tästä päätöksestä on valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Ympäristölautakunta on antanut 19.8.2015 § 8 vastineen korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Vastineessa on esitetty valitusten hylkäämistä.

Korkein hallinto-oikeus on jättänyt tutkimatta esitetyt vaatimukset hule- ja sadevesiseurannasta sekä vaatimukset mm. vaarallisten jätteiden ja erikoisjäte-erien polttokiellosta. Vaatimukset on esitetty valitusajan päättymisen jälkeen annetuissa selityksissä, eli ne on jätettävä tutkimatta myöhään tehtyinä.

Lupamääräyksen 4 hallinto-oikeus muutti kuuluvan seuraavasti (muutos kursivilla):

"4. Jätevoimalassa saa polttaa syntypaikkalajiteltua yhdyskuntajätettä ja siihen rinnastettavaa syntypaikkalajiteltua jätettä yhteensä korkeintaan 340 000 t/a. Luettelo polttoon sallituista jätteistä on esitetty aluehallintoviraston päätöksen liitteessä 1. Liitteen 1 viimeisen kohdan erikoisjäte-erien, jotka eivät sisälly liitteen 1 muihin jätenimikkeisiin, tulee toimittaa yksityiskohtaiset tiedot Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle viimeistään yhtä kalenteriviikkoa ennen kyseisen jäte-erän polttoa. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kieltää kyseisen jäte-erän polton jätevoimalassa, mikäli sen ei katsota *olevan rinnastettavissa syntypaikkalajiteltuun yhdyskuntajätteeseen*.

Jätevoimalassa ei saa polttaa erilliskerättyjä vaarallisia jätteitä eikä materiaalikierrätykseen tai uusiokäyttöön kerättyjä jätteitä.

Mikäli poltettavaksi tuodaan jätettä, jonka polttoa ei ole edellä sallittu, on jäte viipymättä palautettava sen haltijalle tai toimitettava paikkaan, jolla on ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupa kyseisen jätteen käsittelyyn."

Korkein hallinto-oikeus on poistanut Vaasan hallinto-oikeuden lupamääräykseen 4 lisäämää tekstiä mm. siltä osin, kun se käsitteli muiden kuin syntypaikkalajiteltujen yhdyskuntajätteiden käsittelyä ja polttamista koskevaa suunnitelmaa ja siihen liittyviä tarkkailun muutostarpeita. Näin ollen KHO on palauttanut AVI:n lupapäätöksen määräyksen 4 lähes ennalleen. Perusteluissaan KHO mm. toteaa, että suurin osa erikoisjäte-eristä kuuluu jo muihin jäteluokkiin, mutta esim. tullin hävitettäväksi määräämät tuoteväärennökset kuuluvat erikoisjäte-eriin. KHO on pitänyt tarpeellisenä jättää määräykseen ELY-keskuksen mahdollisuuden kieltää jäte-erän poltto siinä tapauksessa, että sen ei katsota olevan rinnastettavissa syntypaikkalajiteltuun yhdyskuntajätteeseen.

Lisäksi korkein hallinto-oikeus on hylännyt oikeudenkäyntikuluja koskevat vaatimukset sekä päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä koskevat vaatimukset.

Ympäristölautakunta 14.12.2016 § 8

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Korkeimman hallinto-oikeuden 4.11.2016 antama päätös taltionumero 4616, joka koskee Vantaan Energia Oy:n Långmossebergenin jätevoimalan ympäristöluvan lupamääräystä 4.

Päätös:

Päätettiin merkitä tiedoksi Korkeimman hallinto-oikeuden 4.11.2016 antama päätös taltionumero 4616, joka koskee Vantaan Energia Oy:n Långmossebergenin jätevoimalan ympäristöluvan lupamääräystä 4.

Täytäntöönpano: ympäristökeskus

Muutoksenhakuohje: 10. muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

Saara Juopperi, puh 09 8392 4193, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

9 § **Korkeimman hallinto-oikeuden päätös / Vantaan Energia Oy,
Långmossebergenin jätevoimala, toiminnan olennainen muuttaminen**

HA/2711/11.01.01.09/2009

KR/SJU

Korkein hallinto-oikeus on antanut 4.11.2016 päätöksen nro 4615, joka koskeen Vantaan Energia Oy:n Långmossebergenin jätevoimalan toiminnan muutoksen ympäristölupapäätöstä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut ympäristölupapäätöksen 11.3.2013 n:o 51/2013/1 koskien jätevoimalan kaasuturbiinin polttoainetehon muuttamista ja apukattilan toimintaa sekä lisäveden ja puhtaiden hulevesien johtamisesta avo-ojaan. Päätöksestä valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen, joka antoi päätöksen 25.5.2015. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä valitettiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Ympäristölautakunta on antanut 19.8.2015 § 7 vastineen korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Vastineessa todetaan mm., että puhtaiden vesien johtaminen jätevesiviemäriin ei ole ympäristönsuojelullisesti, taloudellisesti eikä vedenpuhdistamon toiminnan kannalta järkevää. Jätevoimalalla tällaisia vesiä ovat mm. savukaasulauhduttimien raakavesisäiliön ylijuuksutusvesi ja lisävesiprosessissa syntyvä vesi.

Korkein hallinto-oikeus on kumonnut Vaasan hallinto-oikeuden lupamääräykseen 1 ensimmäiseen ja toiseen kappaleeseen tekemät muutokset ja palauttanut Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen tältä osin voimaan. Määräys 1 koskee jätevoimalan jäte- ja hulevesien johtamista. Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen mukaisesti savukaasulauhduttimien raakavesisäiliön ylijuuksutusvesi ja lisävesiprosessissa syntyvä vesi voidaan johtaa kiintoaineen erotuksen kautta hulevesijärjestelmään.

Muiden valittajien osalta korkein hallinto-oikeus hylkää oikeudenkäyntikuluja koskevat vaatimukset.

Ympäristölautakunta 14.12.2016 § 9

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Korkeimman hallinto-oikeuden 4.11.2016 antama päätös taltionro 4615, joka koskee Vantaan Energia Oy:n Långmossebergenin jätevoimalan toiminnan olennaista muuttamista koskevaa ympäristölupapäätöstä.

Päätös:

Päätettiin merkitä tiedoksi Korkeimman hallinto-oikeuden 4.11.2016 antama päätös taltionro 4615, joka koskee Vantaan Energia Oy:n Långmossebergenin jätevoimalan toiminnan olennaista muuttamista koskevaa ympäristölupapäätöstä.

Täytäntöönpano: ympäristökeskus

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- valituskielto

Lisätiedot:

Saara Juopperi, puh 09 8392 4193, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

10 § Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2015-2019, päivitys vuodelle 2017

VD/10303/11.02.00.00/2014

KR/KHI

Ympäristöterveydenhuollon erityislainsäädäntö sekä valtioneuvoston valvontasuunnitelma-asetus (665/2006) edellyttävät kuntia laatimaan ja hyväksymään säännöllistä valvontaa koskevan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman siten, että valvonta on ennakoivaa, riskinarviointiin perustuvaa, tasapuolista, suunnitelmallista ja viranomaiselle asetettujen vaatimusten mukaista.

Ympäristölautakunta on hyväksynyt 10.12.2014 § 11 Vantaan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman vuosille 2015-2019 ja vuoden 2016 päivitys hyväksyttiin 9.12.2015 § 10. Valvontasuunnitelmia koskeva lainsäädäntö on kevenemässä ja jatkossa suunnitelma tulee hyväksyä, kun siihen tulee merkittäviä muutoksia. Aiemmin suunnitelma tuli hyväksyä vähintään kolmen vuoden välein. Suunnitelmassa on otettava huomioon valvontaa ohjaavien keskusvirastojen valtakunnallinen valvontaohjelma sekä valvontasuunnitelma-asetuksen edellyttämä sisältö, mutta valvontasuunnitelmassa voidaan ottaa entistä paremmin huomioon paikalliset tarpeet.

Valvontasuunnitelman päivityksessä vuodelle 2017 on huomioitu lainsäädännön ja keskusvirastojen ohjeiden muutokset sekä tulevat valvonnassa tapahtuvat muutokset. Keskeisimmät muutokset on esitetty alla.

Terveydensuojelu

Terveydensuojelulain muutos (942/2016) tulee voimaan 1.1.2017. Keskeisenä muutoksena on ilmoituksen käsittelyn keveneminen. Terveydensuojelulain mukaisista ilmoituksista ei tehdä enää päätöksiä, vaan toiminnanharjoittajalle annetaan ilmoituksen vastaanottamisesta todistus. Jos ilmoitetulla toiminnalla voi olla vaikutusta elinympäristöön, voidaan toiminnanharjoittajalle antaa määräyksiä terveydensuojelulain 51 §:n perusteella. Pienet vesilaitokset on siirretty hyväksymismenettelyssä ilmoitusmenettelyyn ja parturi-kampaamoista sekä hautausmaista ei enää jatkossa tarvitse tehdä ilmoituksia lainkaan.

Tupakkavalvonta

Uusi tupakkalaki (549/2016) tuli voimaan 15.8.2016 ja sillä on vaikutuksia myös Vantaan ympäristöterveydenhuollon tupakkalain valvontaan. Sähkösavukkeissa käytettävien nikotiininsteiden vähittäismyynti tuli luvanvaraiseksi ja tupakkatuotteiden sekä nikotiininsteiden tukkumyynti tuli ilmoitusvelvollisuuden piiriin.

Uusi tupakkalaki antaa taloyhtiöille mahdollisuuden hakea kunnalta tupakointikiellon määrittämistä asuntoyhteisön parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin. Kunnan on määrättävä tupakointikielto hakemuksessa tarkoitettuihin tiloihin, jos tiloista voi kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin. Tämä työllistää todennäköisesti ympäristöterveydenhuollon valvontaa, kun laki tulee tältä osin voimaan 1.1.2017.

Kuluttajaturvallisuus

Kuluttajaturvallisuutta koskeva kappale on poistettu suunnitelmasta, koska valvonta siirtyi valtiolle (Tukes) 1.5.2016. Vapautunut resurssi käytetään terveydensuojeluvalvontaan.

Elintarvikevalvonta

Elintarviketurvallisuusviraston (Evira) riskinarviointi- ja tarkastustiheyssuunnitelma valmistui vuoden 2016 aikana ja Vantaan ympäristöterveydenhuolto on huomionnut sen valvontasuunnitelmassaan vuosille 2017-2019. Nykysuosituksen mukainen tarkastusmäärä on aiempaa realistisempi ja Vantaan osalta tavoite pystyttäneen toteuttamaan aiempaa paremmin.

Eläinlääkintähuolto

Eläinlääkintähuollon suunnitelmaan ei ole tehty merkittäviä muutoksia.

Ympäristölautakunta 14.12.2016 § 10

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä liitteenä oleva ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman päivitys vuodelle 2017.

Päätös:

Päätettiin hyväksyä liitteenä oleva ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman päivitys vuodelle 2017.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

-

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2015-2019, päivitys vuodelle 2017

Täytäntöönpano: Tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen, puh. 040 724 8590, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN YMPÄRISTÖTERVEYDEN- HUOLLON VALVONTASUUNNITELMA 2015 - 2019

PÄIVITYS VUODELLE 2017

YLA 14.12.2016

Sisällys

1 JOHDANTO	5
2 Toimintaympäristön muutokset	5
2.1 Maakunta- ja aluehallinnon uudistus.....	5
2.2 Terveystensuojelulain muutos	5
2.3 Uusi tupakkalaki.....	5
2.4 VATI-hanke	6
3 Ympäristöterveydenhuollon valvonnan teema 2015 - 2019: valvonnan vaikuttavuus	6
3.1 Valvonnan riskiperusteisuus ja tehokas kohdentaminen.....	6
3.2 Arviointi- ja ohjauskäynnit.....	6
3.3 Tietojärjestelmien kehittäminen ja hyödyntäminen	6
3.4 Valvonnan näkyvyys.....	7
4 VANTAAN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTA-YKSIKKÖ	7
4.1 Toimialue.....	7
4.2 Valvonnan henkilöresurssit ja tehtävät.....	7
4.3 Koulutus.....	9
4.4 Kohde- ja päätösrekisterit ja sähköinen tiedonkeruu	9
4.5 Laatu työ.....	10
4.6 Viestintä	10
5 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTA	10
5.1. Riskinarviointi	10
5.2 Tarkastuksen sisältö, tarkastustiheys ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika	11
5.3 Valvonnan maksullisuus	11
5.4 Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen.....	12
6 ERITYISTILANTEISIIN VARAUTUMINEN	12
7 RAPORTOINTI JA VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	13
8 TERVEYDENSUOJELUVALVONTA.....	14
8.1 Kunnan terveydensuojelutehtävät	14
8.2 Huoneistot.....	14
8.3 Koulujen ja päiväkotien valvonta.....	15
8.4 Sosiaalialan laitosten valvonta.....	15
8.5 Talousvesi	15
8.6 Uimarannat.....	16
8.7 Kylpylät, uimahallit ja vastaavat	16
8.8 Yleisötilaisuuksien valvonta.....	17
8.9 Valvonnan painopistealueet.....	17
8.10 Terveystensuojelulain mukainen asuin- ja oleskelutilojen valvonta	18
8.11 Lausunnot	19
8.12 Tarkastusten sisältö, tarkastustiheys ja -aika	19
Liite1. Terveystensuojelulain mukaiset suunnitelmallisen valvonnan kohteet, tarkastustiheydet ja -ajat vuosina 2015 - 2019	26
9 TUPAKKALAIN JA NIKOTIINIKORVAUSVALMISTEIDEN VALVONTA	31
9.1 Tupakkatuotteiden ja nikotiinilainestien vähittäismyynti.....	31
9.2 Tupakkatuotteiden ja nikotiinilainestien tukkumyynti	32
9.3 Tupakkalain alaisten tuotteiden valvonta ja nikotiinikorvausvalmisteiden valvonta	32
9.4 Tupakointikieltojen ja -rajoitusten valvonta	33
9.4.1 Tupakointitilat	33
9.4.2 Tupakointikiellot asuntoyhteisössä	33
9.5 Tupakkalain valvonnan painopisteet	34
9.6 Valvonnan suunnitelmalliset tarkastukset ja työajan tarve	34

10 ELINTARVIKEVALVONTA	36
10.1 Valvontaviranomaisen tehtävät.....	36
10.2 Tarkastusten sisältö	36
10.3 Elintarvikevalvonnan toteutus ja kohdentaminen.....	37
10.4 Elintarvikkeiden tarjoilu	38
10.5 Elintarvikkeiden myynti.....	39
10.6 Laitokset, varastot, valmistus ja kuljetus.....	40
10.7 Alkutuotannon valvonta.....	41
10.8 Vientivalvonta.....	41
10.9 Ensisaapumisvalvonta	41
10.10 Takaisinvedot ja RASFF-ilmoitukset	41
10.11 Pakkausmerkinnät.....	42
10.12 Kontaktimateriaalit	42
10.13 Ravintolisät	43
10.14 Näytteenotto	43
10.14.1 Projektit ja tasokartoitukset	43
10.14.2 Omavalvonnan toimivuuden arviointi.....	44
10.14.3 Näytteenotto ruokamyrkytyspäilyissä ja valituksissa.....	44
10.15 Valvontaprojektit	44
10.16 Valvonnan painopistealueet.....	44
Liite 2. Analyysit elintarvikevalvonnan näytteenottoprojekteissa 2017.....	46
11 ELÄINTEN TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN VALVONTA	47
11.1 Taustaa	47
11.2 Tehtävänjako kaupungineläinlääkärien välillä.....	47
11.3 Täydennyskoulutussuunnitelma.....	47
11.4 Tietojärjestelmäkuvaus	47
11.5 Viestintä.....	47
11.6 Painopistealueet	48
11.7 Eläinten terveydenhoito.....	48
11.7.1 Vantaan ympäristölautakunnan vahvistamat klinikkamaksut.....	48
11.7.2 Eläintenpitopaikat	48
11.7.3 Eläinlääkintäpalvelut virka-aikana	48
11.7.4 Eläinlääkintäpalvelut päivystysaikana.....	49
11.7.5 Yksityinen eläinlääkintäpalvelujen tarjonta	49
11.7.6 Tuotantoeläinten terveydenhuolto	49
11.8 Eläinten terveyden valvonta.....	50
11.8.1 Eläintautivalmius.....	50
11.8.2 Eläintautitapaus	50
11.8.3 Eläinten ja ihmisten välillä tarttuvat taudit	50
11.8.4 Varosuunnitelmien laadinta ja ylläpito	50
11.8.5 Valmiuskoulutus	50
11.8.6 Ilmoitusmenettelyt eläinlääkintä- ja terveydenhuoltoon	50
11.8.7 Terveysvalvontaohjelmat, kirjanpito	50
11.8.8 Eläintautikartoitukset.....	51
11.8.9 Vesiviljely.....	51
11.8.10 Kyyhkyslakat	51
11.8.11 Muu tautivalvonta ja näytteenotto.....	51
11.8.12 Keinollinen lisääntyminen	51
11.8.13 Sivutuotevalvonta	51
11.8.14 Tuonti- ja vientivalvonta.....	52

11.9 Eläinten hyvinvoinnin valvonta.....	52
11.9.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus.....	52
11.9.2 Ilmoituksenvaraisten ja laajamittaisen toiminnan tarkastus	53
11.9.3 Epäkohtailmoitukset tukivalvontaan	53
11.9.4 Määräysten seuranta	53
11.9.5 Yhteistyötahot	53
11.10 Eläinten lääkinnän valvonta.....	54
11.11 Laatu	54
11.11.1 Valitusten käsittely.....	54
11.12 Raportointi	54
11.13 Eläinlääkintähuollon resurssitarvekartoitus	55

1 JOHDANTO

Ympäristöterveydenhuolto on osa ennaltaehkäisevää kansanterveystyötä, jonka tehtävänä on yksilöön, väestöön ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy. Ympäristöterveydenhuollon erityislainsäädäntö sekä valtioneuvoston valvontasuunnitelma-asetus (665/2006) edellyttävät kuntia laatimaan ja hyväksymään säännöllistä valvontaa koskevan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman siten, että valvonta on laadukasta, säännöllistä ja terveyshaittoja ehkäisevää.

Valtion keskusvirastot ovat laatineet valtakunnallisen ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelman vuosille 2015 - 2019 ja Vantaan oma valvontasuunnitelma on laadittu samalle viisivuotiskaudelle. Muista osioista poiketen elintarvikevalvonnan osuus käsittelee ainoastaan yhtä vuotta kerrallaan, koska Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran uusi riskinarviointiohje ja tarkastustiheyssuositus olivat käytössä vasta vuodelle 2017. Kuluttajaturvallisuusvalvonta siirtyi valtiolle 1.5.2016, joten se ei enää sisälly kunnan suunnitelmaan vuodesta 2017 eteenpäin.

Valvontasuunnitelman hyväksymis- ja sisältövaatimuksia ollaan keventämässä aiempiin vuosiin verrattuna. Suunnitelma tulee jatkossa hyväksyä tarvittaessa eli silloin, kun siihen on tullut merkittävämpiä muutoksia. Aiemmin hyväksyminen tuli tehdä vähintään kolmen vuoden välein. Hyväksytty suunnitelma tulee toimittaa aluehallintovirastolle kyseisen vuoden loppuun mennessä. Suunnitelmassa on otettava huomioon valvontaa ohjaavien keskusvirastojen valvontaohjelma sekä valvontasuunnitelma-asetuksen edellyttämä sisältö, mutta valvontasuunnitelmassa voidaan ottaa entistä paremmin huomioon paikalliset tarpeet.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

2.1 Maakunta- ja aluehallinnon uudistus

Hallituksen esityksen mukaan ympäristöterveydenhuolto on mahdollisesti siirtymässä maakuntiin vuoden 2019 alusta alkaen. Esityksen mukaan Suomessa olisi jatkossa 18 ympäristöterveydenhuollon valvontayksikköä nykyisten 62 sijaan.

Suurimmilla valvontayksiköillä voi olla mahdollisuus tuottaa palvelua edelleen omasta kunnastaan, mikäli hallitus asettaa järjestämiselle kriteerit ja valvontayksikkö täyttää ne. Vantaan ympäristöterveydenhuolto seuraa aktiivisesti asian etenemistä ja osallistuu muutoksen suunnitteluun.

2.2 Terveysuojelulain muutos

Terveysuojelulain muutos (942/2016) tulee voimaan 1.1.2017. Keskeisenä muutoksena on ilmoituksen käsittelyn keveneminen. Terveysuojelulain mukaisista ilmoituksista ei tehdä enää päätöksiä, vaan toiminnanharjoittajalle annetaan ilmoituksen vastaanottamisesta todistus. Jos ilmoitetulla toiminnalla voi olla vaikutusta elinympäristöön, voidaan toiminnanharjoittajalle antaa määräyksiä terveysuojelulain 51 §:n perusteella. Parturi-kampaamoista ja hautausmaista ei enää jatkossa tarvitse tehdä ilmoituksia lainkaan. Osa vesilaitoksista ei ole luvanvaraisia lakimuutoksen jälkeen, vaan niiden tarvitsee tehdä toiminnastaan ainoastaan ilmoitus.

2.3 Uusi tupakkalaki

Uusi tupakkalaki (549/2016) tuli voimaan 15.8.2016 ja se muuttaa jonkin verran tupakkalain perusteella tehtävää valvontaa. Keskeisenä muutoksena on sähkösavukkeissa käytettävien nikotiininesteiden vähittäismyynnin luvanvaraisuus. Lisäksi tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyynti muuttui ilmoituksenvaraiseksi. Lakimuutoksella on myös vaikutuksia tupakkalain mukaisiin valvontamaksuihin. Ympäristöterveydenhuollon maksuperusteet ja taksa ovat kaupunginvaltuuston käsittelyssä 12.12.2016.

Uusi tupakkalaki antaa taloyhtiöille mahdollisuuden hakea kunnalta tupakointikiellon määräämistä asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluville parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin. Kunnan on määrättävä tupakointikielto hakemuksessa tarkoitettuihin tiloihin, jos tiloista voi niiden rakenteiden ja muiden olosuhteiden vuoksi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin. Sosiaali- ja

terveydenhuollon lupa- ja valvontavirasto Valviralta ja aluehallintovirastolta on tulossa ohjeita ja koulutusta tupakointikieltoon liittyen.

2.4 VATI-hanke

Kuntien valvontayksiköiden käytössä olevat kohde- ja suoriterekisterit on tarkoitus korvata vuoden 2019 alusta alkaen valtion ja kuntien käytössä olevalla yhteisellä toiminnanohjaus- ja tiedonkeruujärjestelmällä. Vuoden 2016 aikana on aloitettu ns. VATI-hanke (ympäristöterveydenhuollon toiminnanohjaus- ja tiedonhallinta-hanke), jonka tarkoituksena on tehostaa ja sujuvoittaa julkisia palveluja. Hanke on maa- ja metsätalousministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön yhteinen. Suunnitteluun osallistuminen ja toteutuksen läpivienti tulee vaatimaan resursseja myös Vantaan ympäristöterveydenhuollolta.

3 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONNAN TEEMA 2015 - 2019: VALVONNAN VAIKUTTAVUUS

Valvontatoimien vaikuttavuutta voidaan tarkastustoiminnan ohella lisätä tehostamalla muita valvontaa tukevia toimia, kuten kouluttamista, tiedottamista sekä niitä toimia, jotka kannustavat toimijoita huolehtimaan lainsäädännössä asetettujen velvollisuuksien täyttämisestä. Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisessa valvontaohjelmassa valvonnan vaikuttavuutta edistetään tällä ohjelmakaudella seuraavia tavoitteita toteuttamalla:

- valvonnan riskiperusteisuuden ja tehokkaan kohdentamisen varmistaminen
- arviointi- ja ohjauskäyntien käyttöön ottaminen
- valvonnan maksullisuuden edistäminen
- tietojärjestelmien kehittäminen ja hyödyntäminen
- valvonnan näkyvyyden varmistaminen.

3.1 Valvonnan riskiperusteisuus ja tehokas kohdentaminen

Valvontaa suunnataan riskiperusteisesti niihin kohteisiin, joissa valvonnalle on eniten tarvetta. Riskin suuruuteen vaikuttavat esimerkiksi toiminnan tyyppi ja laajuus, vaaralle mahdollisesti altistuvien kuluttajien määrä sekä vaaran vakavuus ja toteutumisen todennäköisyys. Kohteiden valvontahistoria on olennainen osa riskiperusteista valvonnan kohdentamista. Pääsääntöisesti valvontaa on syytä painottaa niissä kohteissa, joissa puutteita on todettu ennenkin. Valvontaa voidaan harkita kevennettäväksi silloin, kun kohteen on todettu hoitavan velvoitteensa asianmukaisesti.

Valitustapauksiin liittyvä valvonta on tehtävä ensisijaisesti ja vasta tämän jälkeen suunnitelmallinen valvonta. Valvonnalla tarkoitetaan tarkastustoiminnan lisäksi myös muita lainsäädännön noudattamiseen tähtääviä valvontaviranomaisen toimenpiteitä. Valvontaa tukeva toiminta voi myös korvata suunnitelmallista valvontaa. Valvonnan tehokkaan kohdentamisen kannalta on tärkeä arvioida, miten valvontaa voidaan kehittää ja hyödyntää uusiakin toimintamuotoja.

3.2 Arviointi- ja ohjauskäynnit

Aluehallintovirasto kehittää valvontayksiköihin tehtäviä arviointi- ja ohjauskäyntejä. Vantaan valvontayksikkö osallistuu käynteihin, mikäli ne kohdistuvat Vantaan valvontayksikköön.

3.3 Tietojärjestelmien kehittäminen ja hyödyntäminen

Jo useita vuosia käynnissä olleet tietojärjestelmien kehittämishankkeet (KUTI/YHTI) on saatu kuntia koskevilta osin lähes valmiiksi. Näytetietojen siirtäminen keskitettyyn tietovarastoon (KUTI/YHTI) on elintarvikenäytteiden osalta vielä kesken. Valvontakohdetiedot ja valvontaan liittyvät suoritteet tallennetaan kuntajärjestelmästä keskitettyyn valtakunnalliseen tietovarastoon, josta keskusviranomaiset voivat seurata valvonnan toteutumista ja saavat sieltä tarvitsemansa raportit ja muut valvontatiedot.

Keskitettyyn tietojärjestelmään tallennettuja tietoja voidaan kunnassa hakea Kiikari-sovelluksen kautta. Sovellus on tarkoitettu vain viranomaiskäyttöön ja sillä voidaan hakea erilaisia raportteja sekä valvonnan yhtenäistämistä

varten myös muiden valvontayksiköiden tekemiä tarkastuskertomuksia.

Tietojärjestelmien kehitystyö jatkuu edelleen. Kuntien käytössä olevat tietojärjestelmät on tarkoitus korvata yhteisellä valtakunnallisella ympäristöterveydenhuollon tietojärjestelmällä. Tätä kehitystyötä varten on aloitettu VATI-hanke (ympäristöterveydenhuollon toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä) johon myös Vantaalta osallistutaan.

3.4 Valvonnan näkyvyys

Keskusvirastot haluavat edistää ympäristöterveydenhuollon valvonnan näkyvyyttä. Vantaan valvontayksiköllä on internet-sivut, joilla annetaan tietoa toimijoille ja kuntalaisille ympäristöterveydenhuollon asioista. Sivuille viedään myös vuosittaisten projektien yhteenvedot. Lisäksi valvontayksikön omilla internet-sivuilla ja tarvittaessa myös kaupungin internetsivujen etusivulla tiedotetaan ajankohtaisista asioista. Ympäristökeskuksella on omat Facebook - sivut, joita hyödynnetään viestinnässä. Median kanssa tehdään yhteistyötä. Sille tarjotaan aiheita ympäristöterveydenhuollon valvonnasta ja lisäksi yhteistyötä tehdään erityistilanteisiin liittyen.

4 VANTAAN YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTA-YKSIKKÖ

4.1 Toimialue

Vantaan ympäristöterveydenhuollon toimialueena on Vantaa. Valtioneuvoston periaatepäätös ympäristöterveydenhuollon seudullistamisesta edellyttää, että yksikön tulee olla henkilöstömäärältään riittävän suuri, vähintään 10 henkilötyövuotta. Vantaa täyttää tämän vaatimuksen, koska henkilöstöä on yhteensä 21. Vuoden 2016 alussa Vantaalla oli 214 605 asukasta.

4.2 Valvonnan henkilöresurssit ja tehtävät

Vantaan ympäristöterveydenhuollossa työskentelee yhteensä 21 henkilöä. Terveysuojelutarkastajia on 9, elintarviketarkastajia 3, terveysinsinöörejä 3, kaupungineläinlääkäreitä 4, yksi valvontaeläinlääkäri ja eläintenhoitaja. Lisäksi on käytettävissä talous- ja hallintopalveluiden tukitoimintoja 1,5 henkilötyövuotta mm. erilaisiin toimistotehtäviin. Kaupungin eläinlääkärinvastaanoton päivystystyöhön on vakituisten viranhaltijoiden lisäksi hankittu ulkopuolisia päivystyseläinlääkäreitä ja eläintenhoitajia. Päivystystyöhön osallistuvat ulkopuoliset työntekijät ei sisälly alla oleviin resurssihin. Ympäristöterveydenhuollon resurssien jakautuminen on esitetty taulukossa 1 ja henkilöstön tehtäviä on esitelty taulukossa 2.

Taulukko 1. Ympäristöterveydenhuollon resurssien jakautuminen

Toimiala	Kokonaistyöpanos (htv)	Suunnitelmallinen valvonta (htv)
Elintarvikevalvonta	10,30	3,00
Terveysuojeluvalvonta	6,00	1,00
Tupakkavalvonta (sis. nikotiini-korvausvalmisteiden valvonnan)	0,90	0,30
Eläinlääkintähuolto	2,80	0,10
Ympäristöterveydenhuollon johtaminen	1,00	0
Yhteensä	21,00	4,30

Kokonaistyöpanos ei ole kokonaan käytettävissä valvontatehtäviin, koska osa henkilöstöresursseista kuluu mm. valtakunnallisten tieto- ja tarkastusjärjestelmien käyttöön ja kouluttautumiseen (KUTI, YHTI, OIVA). Lisäksi kaupungin omat, viime vuosina käyttöön otetut järjestelmät (mm. sähköinen arkistointi), kuluttavat resursseja. Toiminnan kehittäminen (laatujärjestelmä, tiimikokoukset), suunnitelmien laatiminen, seuranta, raportointi ja koulutus vievät myös osan kokonaisresurssista. Lisäksi noin 1 htv kuluu hallinnollisten tehtävien suorittamiseen.

Taulukossa esitettyyn suunnitelmalliseen valvontaan on otettu huomioon vain suunnitelmallisiin tarkastuksiin käytetty aika. Näiden ulkopuolelle jäävät yllä mainittujen lisäksi mm.

- toimijoiden neuvonta ja ohjaus, ilmoitusten ja lupahakemusten käsittely, käyttöönottoon liittyvä tarkastukset
- terveydensuojelulain mukaiset terveystarkastukset mm. asunnontarkastukset
- valitusten ja valvontapyyntöjen käsittely
- ruokamyrkytys- ja talousvesiepidemiaepäilyjen selvittäminen ja muut erityistilanteet

Taulukko 2. Vantaan ympäristöterveydenhuollon henkilöstö

Tehtäväkuvaus	Titteli ja nimi	Lisäkuvaus
Yksikön esimies, hallinnolliset tehtävät, toiminnan suunnittelu, seuranta ja raportointi	1. kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen	Tiimin vetäjä (terveydensuojelu)
Elintarviketuotanto-laitokset ja -varastot, vientivalvonta, eläinlääkintähuolto	2. kaupungineläinlääkäri Johanna Puro	Tiimin vetäjä (elintarvikkeet ja tupakan vähittäismyynti), erikseen määritellyt tuotanto- ja varastolaitokset, eläintautivalvonta, eläinsuojelu, potilastyö)
	3. kaupungineläinlääkäri Jaakko Peltomaa	Tiimin vetäjä (eläinlääkintähuolto), erikseen määritellyt tuotanto- ja varastolaitokset, eläinsuojelu, eläintautivalvonta, eläinlääkärivastaanoton asiat, potilastyö)
	4. kaupungineläinlääkäri Marjoriikka Keränen	Erikseen määritellyt tuotanto- ja varastolaitokset
Elintarvikelaitosten ja -huoneistojen, elintarviketurvallisuuden valvonta	Elintarviketarkastaja Päivi Levänti	Erikseen määritellyt tuotanto- ja varastolaitokset, pakkausmerkinnät, ravintolisät, terveysväitteet, etniset kaupat, luontaistuotekaupat, apteekit
	Elintarviketarkastaja Hanna Salonen	Erikseen määritellyt tuotanto- ja varastolaitokset, leipomot, kuljetukset
	Elintarviketarkastaja Michael Turunen	Kasvikunnan tuotteet, alkutuotanto, kuljetukset, erikseen määritellyt tuotanto- ja varastolaitokset
Yleinen terveydensuojelu- ja rakennushygienia	Terveysinsinööri Henna Kauppi	Asuntojen ja oleskelutilojen terveystarkastukset ja sisäilmaongelmat. Koulujen valvonta, Tarkastajan varapääkäyttävä
	Terveysinsinööri Kari Grönberg	Asuntojen ja oleskelutilojen terveystarkastukset ja sisäilmaongelmat, koulujen valvonta
	Terveysinsinööri Antti Soininen	Asuntojen ja oleskelutilojen terveystarkastukset ja sisäilmaongelmat, koulujen valvonta, siivottomuusepäilyt kodeissa

Titteli ja nimi	Tehtävät
Valvontaeläinlääkäri Mari Lassila	Eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta

Titteli ja nimi	Tehtävä
Eläintenhoitaja Sari Hyvättinen	Ajanvaraus ja neuvonta kaupungin eläinlääkärivastaanotolla, eläinlääkärin avustaminen

Alueellinen terveydensuojeluvalvonta:

Suuralue	Titteli ja nimi	Tehtävät koko Vantaan alueella
Kivistö, Myyrmäki	Terveydensuojelutarkastaja Tuija Tättäläinen	Kylpylät ja uimahallit oheistiloineen, siivottomuusepäilyt kodeissa
Aviapolis, Tikkurila	Terveydensuojelutarkastaja Seija Kiiski	Tarkastajan varapääkäyttävä
Koivukylä, Korso, Hakunila	Terveydensuojelutarkastaja Saara Horn	Talousvesivalvonta, uimarantavalvonta

Alueellinen elintarvike- ja tupakkalupavalvonta:

Suuralue	Tarkennus valvonta-alueeseen	Titteli ja nimi	Tehtävät koko Vantaan alueella
Myyrmäki	Ei Martinlaakso, Vantaanlaakso	Terveydensuojelutarkastaja Tarja Pusa	Suuret yleisötilaisuudet ja tilapäinen elintarvikemyynti
Kivistö	Lisäksi Martinlaakso ja Vantaanlaakso	Terveydensuojelutarkastaja Pirjo Turunen	Tuhoeläintorjunta
Aviapolis	Ei lentokenttä	Terveydensuojelutarkastaja Raisa Turtiainen	Suurmyymälät, tuhoeläintorjunta
Aviapolis	Lentokenttä	Elintarviketarkastaja Päivi Levänti	Pakkausmerkinnät, ravintolisät, terveysväitteet, etniset kaupat, luontaistuotekaupat, apteekit
Tikkurila	Ei Hakkila, Kuninkaala,	Terveydensuojelutarkastaja Anu Käpyaho	Tupakka-asioiden yhdyshenkilö
Korso Koivukylä		Terveydensuojelutarkastaja Tarja Nirvinen	Rakennusvalvonnan yhteyshenkilö
Hakunila	Lisäksi Hakkila, Kuninkaala	Terveydensuojelutarkastaja Heli Sepponen	Tarkastajan pääkäyttäjä

Elintarviketiimin jäsenten valvonta-alueisiin ja tehtäviin on suunnitteilla muutoksia, mutta ne eivät olleet vielä tiedossa valvontasuunnitelmaa laadittaessa. Muutokset toteutuvat vuoden 2017 aikana.

4.3 Koulutus

Henkilöstö osallistuu valtakunnallisiin ja alueellisiin koulutustilaisuuksiin ja tehtäväkohtaisiin koulutuksiin, jotka koskevat elintarvikevalvontaa, tupakkavalvontaa, eläinlääkintähuoltoa, asumisterveyttä sekä muuta terveydensuojelua kuten talous- ja uimavesiasioita. Lisäksi osallistutaan työyksikön kehittämiseen, työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen liittyviin koulutuksiin.

Koulutuksiin osallistuminen suunnitellaan työyksikön ja viranhaltijoiden tarpeiden mukaan, joten esimerkiksi muutokset tehtävänkuvissa ja lainsäädäntömuutokset huomioidaan. Koulutussuunnitelma laaditaan Vantaan kaupungin henkilöstökeskuksen ohjeiden mukaisesti. Henkilöstöä kannustetaan koulutuksiin osallistumiseen ja muuhun pätevyyden ylläpitämiseen. Koulutustarjontaa seurataan aktiivisesti. Koulutuksiin osallistujat sovitaan tiimipalaverissa ja lisäksi esimies arvioi koulutuksen tarpeen. Koulutusten jälkeen koulutuksen anti esitellään muille tiimipalaverissa.

Määrärahoja koulutukseen on melko niukasti, mutta muun muassa Evira ja Aluehallintovirasto järjestävät paljon ilmaisia koulutuksia ja työnohjauspäiviä, joihin on pyritty osallistumaan. Lisäksi osallistutaan mahdollisuuksien mukaan mm. EU:n tarjoamaan koulutukseen. Vuosittain koulutuksiin on käytetty 70–110 htpv.

4.4 Kohde- ja päätösrekisterit ja sähköinen tiedonkeruu

Ympäristökeskuksen valvontakohderekisterinä käytetään Digian Tarkastaja-järjestelmää, johon tallennetaan tiedot valvontakohteista ja niihin tehdyistä valvontatoimenpiteistä. Valvontatietoja lisätään kohderekisteriin päivittäin ja uusia valvontakohteita silloin, kun niistä saadaan tieto ilmoitus- tai hakemusmenettelyn kautta tai muutoin. Tarkastaja-järjestelmästä tiedot siirretään keskusviranomaisten määräämällä tavalla keskitettyyn tietovarastoon (KUTI/YHTI). Tarkastajasta on yhteys myös erilliseen Oiva-sovellukseen, jossa muodostetaan elintarvikevalvonnan suunnitelmallisen valvonnan oiva-raportit ja tarkastuskertomukset. Tarkastaja-järjestelmää päivitetään vuosittain, jotta tiedonsiirto kuntajärjestelmästä keskitettyyn on mahdollista. Päivitykset ovat maksullisia, joten niistä syntyy kustannuksia vuosittain.

Kohderekisteristä voidaan tulostaa erilaisia raportteja sekä kohdelistauksia kunnan omiin käyttötarkoituksiin. Varsinainen raportointi keskusviranomaisille on merkittävästi vähentynyt keskitetyn järjestelmän myötä, koska keskusviranomaiset saavat lähes kaikki tarvitsemansa raportit suoraan KUTI/YHTI-tietovarastosta. Raportoinnin lisätyövälineenä käytetään ns. VYHA-järjestelmää (ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmä), johon raportoidaan suunnitellut/toteutuneet henkilöresurssit, valvontasuunnitelma ja valvonnan toteuman sanallinen arviointi.

Toistaiseksi keskusvirastojen ja valvontayksikön tilastojen välillä on vielä eroja, joiden selvitystyöhön kuluu edelleenkin resursseja. Näytteiden osalta ensimmäisiä raportteja on saatu järjestelmästä vuoden 2016 aikana. Vuoden 2017 talousvesitulokset on tarkoitus raportoida järjestelmän kautta. Muutostyö on vaatinut ja vaatii

edelleen resursseja. Järjestelmien käyttöönottoon ja muutoksiin liittyy uusien toimintatapojen harjoittelua, omaksumista ja koulutusta.

Valtiolla on käynnissä ns. VATI-hanke. Hankkeen päämääränä on, että kuntien ympäristöterveydenhuolto käyttää valtion kanssa samaa tietojärjestelmää 1.1.2019 alkaen. Järjestelmä toimii tiedonkeruun lisäksi myös toiminnanohjausjärjestelmänä.

Vantaan kaupungilla on käytössä asian- ja asiakirjanhallinnan sähköiseen tallennusjärjestelmä (ASTA). Lautakunnan ja viranhaltijan päätökset on tehty vuoden 2014 alusta edellä mainitussa järjestelmässä.

4.5 Laatutyö

Vantaan ympäristöterveydenhuollon eri toimialojen (elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakkavalvonta ja eläinlääkintähuolto) tueksi on laadittu erilaisia ohjeita, mallipohjia ja lomakkeita yhdenmukaistamaan valvontakäytäntöjä. Osa ohjeista on yksikön itse laatimia, mutta joitakin keskusvirastojen laatimia ohjeita ja lomakkeita käytetään sellaisenaan. Lisäksi valvonnan linjauksia käsitellään viikoittain valvontayksikön palaverissa. Laatujärjestelmästä löytyy myös toimijoille ja kuntalaisille laadittuja ohjeita. Asiakirjoja päivitetään säännöllisesti.

Ympäristöterveydenhuolto kehittää toimintaansa mm. auditointien ja valvontasuunnitelmien arviointien perusteella. Vantaan elintarvikevalvontaa auditointiin syksyllä 2013 yksityisen yrityksen toimesta ja vuonna 2014 aluehallintovirasto arvioi Vantaan elintarvikevalvonnan vaatimustenmukaisuutta.

4.6 Viestintä

Ympäristöterveydenhuollon kaikessa toiminnassa noudatetaan Vantaan kaupungin sekä maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan avointa ja aktiivista viestintäpolitiikkaa.

Asiakaspalveluun osallistuvat kaikki viranhaltijat. Valvontakohteita ja kuntalaisia ohjeistetaan ja neuvotaan tarkastuskäynneillä tai heidän ottaessa yhteyttä ympäristöterveydenhuoltoon. Lisäksi kaupungin internetsivuilla annetaan tietoa ympäristöterveydenhuollon toiminnasta. Ympäristökeskuksessa on asiakaspalvelua varten puhelinpäivystys arkin 8.15–16. Ympäristökeskuksella on myös omat facebook-sivut.

Ympäristöterveydenhuollossa ensisijainen tiedotusvastuu on sen tulostyöyksikön päälliköllä, 1. kaupungineläinlääkärillä. Muut viranhaltijat voivat antaa tarvittaessa lausuntoja medialle valmistelemissaan asioissa. Viestinnässä huomioidaan, että ympäristöterveydenhuollossa käsitellään tietoja, joista osa on julkisuuslain mukaan salassa pidettäviä. Poikkeuksena on toiselle viranomaiselle virka-apuna annettavat tiedot. Viestinnästä on ohjeistettu tarkemmin ympäristöterveydenhuollon valmiussuunnitelmassa sekä ruokamyrkytys- ja vesiepidemiaohjeissa.

Yleisistä, koko maata tai laajoja alueita koskevista tapauksista tiedottamisen hoitaa pääsääntöisesti paikallisen ympäristöterveydenhuollon sijasta valtion johtavat viranomaiset oman toimintakenttänsä mukaisesti. Näitä viranomaisia ovat Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira), Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira), sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja maa- ja metsätalousministeriö (MMM).

5 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLLON VALVONTA

Tämän suunnitelman mukainen valvonta perustuu terveydenhuoltolain 21 §:ssä mainittujen ympäristöterveydenhuollon lakien mukaan kunnille säädettyyn valvontaan. Terveydenhuoltolain tarkoittamia lakeja ovat elintarvikelaki (23/2006), terveydensuojelulaki (763/1994), tupakkalaki (693/1976) ja eläinlääkintähuoltolaki (765/2009). Yksityiskohtaisempi lainsäädäntö on esitetty tässä valvontasuunnitelmassa toimialakohtaisissa suunnitelmissa.

5.1. Riskinarviointi

Lainsäädännössä ja valtion viranomaisten toimialakohtaisissa valvontaohjelmissa korostetaan riskinarvioinnin merkitystä.

Merkittäviä tekijöitä riskinarvioinnin kannalta ovat:

- altistuvien ihmisten määrä ja (erityis)ryhmä (lapset, nuoret, vanhukset, liikuntarajoitteiset, sairaat)
- altistavan tekijän määrittely (taudinaiheuttaja, myrkyllisyys)
- altistuksen kesto ja/ tai toistuvuus (vakituinen tai tilapäinen)
- erityiskohde, johon ei ole olemassa valvonnan ohjetta tai käytäntöä
- toimijan asiantuntemus ja toimintatavat (hygieniatuntemus, omavalvonta tai käyttötarkkailu, yleinen asennoituminen, käytettävissä olevat resurssit ym.)
- aikaisemmat valvonnan tulokset
- onko toiminta ilmoitus- ja hyväksymispäätöksen mukaista
- huoneiston tai tilan olosuhteet, rakenteet ja kalusto (varustelutaso, rakenteiden kunto ym.)
- tiedottaminen ja varautuminen erityistilanteisiin

Vantaan ympäristöterveydenhuollon riskinarviointi pohjautuu keskusvirastojen valvontaohjelmiin.

Tarkastustiheyksissä on huomioitu myös valvonnan aiempia tuloksia. Riskinarvioinnin perusteella kunnan valvontayksikön suunnitelmallisen valvonnan piiriin on mahdollista nostaa toimintoja, jotka eivät ole mukana valtakunnallisen valvontaohjelman suunnitelmallisessa valvonnassa.

5.2 Tarkastuksen sisältö, tarkastustiheys ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika

Valvontasuunnitelma-asetuksen (665/2006) mukaan kunnan suunnitelman tulee sisältää tarkastuksen sisällön määrittely, valvontakohteiden tai valvontakohdetyyppien tarkastustiheydet sekä tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika.

Ympäristöterveydenhuollossa tarkastus on oleellinen osa selvitettäessä valvottavan kohteen tai toiminnan vaatimuksenmukaisuutta. Tarkastus voi kohdistua tiloihin, toimintatapoihin, olosuhteisiin, asiakirjoihin ja tuotteisiin. Yksittäinen tarkastus voi pitää sisällään koko kohteen tai jonkin osa-alueen tarkastuksen ja se voi sisältää useiden ympäristöterveydenhuollon lakien mukaista valvontaa. Tarkastuksesta laaditaan aina tarkastuskertomus ja siinä esitetään, minkä lakiperusteiden mukaan tarkastus on tehty. Tarkastusaikaan vaikuttaa tarkastuksen sisällön laajuus ja aikaan katsotaan kuuluvaksi varsinaisen kohteessa tehdyn tarkastuksen lisäksi tarkastukseen valmistautuminen sekä tarkastuskertomuksen laatiminen. Tarkastusten sisällöstä, tarkastustiheydestä ja tarkastukseen käytetystä ajasta on selostettu tarkemmin tämän suunnitelman toimialakohtaisissa osioissa.

Kotirauhan piiriin kuuluviin kohteisiin ei pääsääntöisesti tehdä kohteen fyysisiä tarkastuksia, ellei toiminnan epäillä aiheuttavan terveyshaittaa. Kotirauhan piiriin kuuluvilta toimijoilta vaaditaan kuitenkin mm. aloittamiseen liittyvät ilmoitukset ja hakemukset ja heille annetaan neuvoja ja ohjeita lainsäädännön vaatimuksista. Toimintaan liittyviä asiakirjoja (esim. omavalvontasuunnitelma ja siihen liittyvät kirjaukset) voidaan pyytää tarkastettavaksi toimistolle.

5.3 Valvonnan maksullisuus

Ympäristöterveydenhuollon valvonnan maksullisuus koskee ilmoitus- ja hyväksymiskäsittelyjen lisäksi valvontasuunnitelman mukaisia suunnitelmallisia tarkastuksia, näytteenottoja ja näytteiden tutkimuksia. Maksullista on myös valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annetun määräyksen valvonta silloin, kun määräyksen antaminen perustuu säännösten noudattamatta jättämiseen. Valvontahenkilöstön matkoista aiheutuneet kustannukset peritään maksullisissa tarkastuksissa kaikilta kohteilta samansuuruisina, keskimääräisen 0,5 tunnin matka-ajan mukaisesti. Ympäristöterveydenhuollossa ilmoitetut tai hyväksymishakemuksen tehneet uudet kohteet tulevat heti ilmoitus- /lupakäsittelyn yhteydessä suunnitelmallisen valvonnan piiriin, jolloin kohteeseen tehty ensimmäinenkin tarkastus on maksullinen.

Maksujen periminen edellyttää hyväksyttyä valvontasuunnitelmaa ja maksutaksaa. Valvontamaksut määritellään siten, että ne kattavat suunnitelmallisesta valvonnasta aiheutuneet kustannukset. Ympäristöterveydenhuollon uusi maksutaksa on kaupunginvaltuuston käsittelyssä joulukuussa 2016. Esityksessä ehdotetaan, että uusi maksutaksa otetaan käyttöön 1.1.2017 alkaen. Taksa on nähtävillä internetissä www.vantaa.fi (Etusivu -> Hallinto ja talous -> Hallinto -> Sääntökokoelma).

Säännöllisen, toimijoille maksullisen tarkastustoiminnan lisäksi valvottaviin kohteisiin tehdään tarvittaessa tarkastus- ja näytteenottokäyntejä ruokamyrkytys- ja talousvesiepidemioiden ja asiakasreklamaatioiden takia.

Näistä toimenpiteistä ja tutkimuksista valvontaviranomainen ei ole oikeutettu perimään toimijalta maksua.

5.4 Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman tulee sisältää tiedot kunnan viranomaisnäytteenotosta ja näytteiden tutkimisesta. Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen ovat valvontamenetelmiä, joilla voidaan selvittää omavalvonnan toimivuutta sekä tuotteiden turvallisuutta ja määräystenmukaisuutta.

Näytteenotto on yksi valvontaviranomaisen valvontakeino, jolla voidaan varmistaa, että toimijat noudattavat heille asetettuja vaatimuksia ja että esimerkiksi elintarvikkeet, talousvesi ja uimavedet ovat käyttäjille turvallisia. Valvontaviranomainen on velvollinen ottamaan tarvittavia näytteitä mm. ruokamyrkytys- ja talousvesiepidemioiden selvittämistä varten.

Valvontaa tukevat tutkimukset on tehty pääsääntöisesti MetropoliLab Oy:ssä, Viikinkaari 4, 00790 Helsinki. Laboratorionpalvelut on kilpailutettu syksyllä 2016 ja kilpailutuksen voittaja varmistuu joulukuun aikana eli ympäristöterveydenhuollon käyttämä laboratorio voi vaihtua vuoden 2017 alusta. Siltä osin kun tarkastustoiminnan yhteydessä otettujen mikrobiologisten ja kemiallisten näytteiden analysointi ei sisälly laboratorion tutkimusvalikoimaan, käytetään tarvittaessa Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran, Työterveyslaitoksen, Tullilaboratoriota tai muuta asiantuntijaa, joka täyttää viranomaisvalvonnan vaatimukset. Vesivälitteisten epidemioiden yhteydessä käytetään tarvittaessa myös muita kuin Eviran hyväksymiä laboratorioita, mm. virustutkimuksiin.

Ympäristöterveydenhuollon viranhaltijat huolehtivat pääosin elintarvikevalvontaan ja sisäilmaan liittyvästä näytteenotosta, mutta tarvittaessa näytteenotto voidaan ostaa myös laboratoriolta. Talous- ja uimavesien näytteenotosta on sopimus laboratorion kanssa ja säännöllinen näytteenotto toteutuu laboratorion toimesta. Laboratorion näytteenottajilla on pätevyys näytteiden ottamiseen. Erityistilanteissa näytteenotosta sovitaan erikseen laboratorion kanssa.

MetropoliLab Oy toimii Vantaan ympäristöterveydenhuollon erityistilanteiden laboratoriona (ml. poikkeusolot) virka-ajan ulkopuolella. Erityistilanteissa laboratorio huolehtii näytteiden analysoinnista, mutta näytteenotosta sovitaan erikseen tapauskohtaisesti. Laboratoriolla on kuitenkin valmius näytteenottoon myös virka-ajan ulkopuolella.

Tarkemmat suunnitelmat näytteidenotosta on kuvattu toimialakohtaisissa valvontasuunnitelmissa.

6 ERITYISTILANTEISIIN VARAUTUMINEN

Elintarvike-, terveydensuojelu-, ja eläinlääkintähuoltolaissa on määräykset siitä, että kunnan on varauduttava erityistilanteisiin. Ympäristöterveydenhuollon yksiköllä on valmiussuunnitelma ja yksityiskohtaisia toimintaohjeita erityistilanteita varten. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ja kaupungin valmiussuunnitelmissa on huomioitu ympäristöterveydenhuollon tärkeimmät tehtävät poikkeusoloissa.

Ympäristöterveydenhuollon henkilöstö työskentelee eläinlääkäripäivystystä lukuun ottamatta virka-aika. Poikkeuksellisen suurissa yleisötaphtumissa tai muissa poikkeustilanteissa voidaan resurssien niin salliessa järjestää valvontaa ja näytteenottoa myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Todennäköisimpiä, useita kertoja vuodessa esiintyviä tilanteita ovat ruokamyrkytyspäilyt. Talous- ja uimavesiin liittyviä epidemiaepäilyjä on harvemmin. Epidemiat selvitetään yhteistyössä terveydenhuollon kanssa. Epidemioiden selvittämiseen on laadittu yksityiskohtaisia toimintaohjeita ja lomakkeita.

Vantaalla selvitystyöryhmään kuuluvat:

- 1. kaupungineläinlääkäri
- elintarviketarkastaja (ruokamyrkytykset)
- talousveden valvonnasta vastaava terveydensuojelutarkastaja
- 3. kaupungineläinlääkäri (zoonosit, eläintaudit)
- tartuntatautien terveydenhoitaja
- tartuntataudeista vastaava lääkäri
- vesilaitoksen edustaja

Luettelo selvitystyöryhmään kuuluvien henkilöiden ja heidän varahenkilöidensä yhteystiedoista päivitetään tarvittaessa ja toimitetaan yhteistyötahoille. Kohdetta valvova tarkastaja tai kaupungineläinlääkäri osallistuu selvitystyöryhmän työhön.

Selvitysryhmää laajennetaan tarpeen mukaan muilla asiantuntijoilla, kuten viestinnän edustajalla, laboratoriokemistillä, ympäristötarkastajalla tai epäilykohteen työterveyshuollon edustajalla.

Ruokamyrkytyspäilyssä ja vastaavissa erityistilanteissa ryhdytään välittömästi selvittämään tartunnanaiheuttajaa ja tekemään epidemiologista tutkimusta. Epäilystä ilmoitetaan Vantaan kaupungin tartuntatautiyksikköön ja tehdään epäilyilmoitus Eviran ja Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) yhteiseen ruokamyrkytysepidemiarekisteritietojärjestelmään (RYMY).

Epidemiaepäilyn selvittämisestä jälkeen ympäristökeskuksen edustaja tekee selvitysilmoituksen RYMY - järjestelmään. Ruokamyrkytyspäilystä tai muusta poikkeavasta tilanteesta tehtävä selvitystyö ja näytteenotto tehdään kunnan kustannuksella. Terveyskeskus huolehtii humaninäytteiden ja ympäristökeskus elintarvike-, vesi- tai muun tarvittavan näytteenoton kustannuksista. Poikkeuksena ovat valtion kustantamat näytteiden tutkimukset (eläintauti).

Ympäristökeskuksella on näytteenottovälineistöä, yleiset haastattelu- ja näytteenottolomakkeet sekä kirjallinen ohjeistus, joka päivitetään tarvittaessa. Täydennystä näytteenottovälineistöön saadaan MetropoliLab Oy:stä, myös virka-ajan ulkopuolella (laboratoriopalveluiden kilpailutus kesken 11/2016).

7 RAPORTOINTI JA VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Ympäristökeskus raportoi Vantaan ympäristölautakunnalle valvontasuunnitelman toteutumisesta kerran vuodessa.

Lautakunnan raportointi- ja arviointivelvoite perustuu ympäristöterveydenhuollon lakeihin, joiden mukaan kunnan valvontaviranomainen on velvollinen pyydettäessä toimittamaan korvauksetta keskusvirastoille tarkastuksia, valvontatoimenpiteitä, maksuja ja valvontaa koskevia tietoja ao. lain valvonnan ohjausta, seuranta, raportointia ja tilastointia varten.

Keskusviranomaisten valvontaohjelmissa edellytetään, että toiminnasta vastaava luottamuselin arvioi vuosittain kunnan valvontasuunnitelman toteutumista. Keskusviranomaiset raportoivat edelleen vuosittain EU:n komissiolle, miten edellisen vuoden ympäristöterveydenhuollon valvontatehtävät ovat Suomessa toteutuneet. Kuntien on toimitettava kunnan valvontaviranomaisen, monijäsenisen toimielimen arvio edellisen vuoden valvontasuunnitelman toteutumisesta aluehallintoviranomaisille maaliskuun loppuun mennessä. Toteutumisen arvioinnissa käytetään apuna keskusvirastojen laatimia ohjeita ja lomakkeita.

Valtioneuvoston asetus (665/2006) kunnan valvontasuunnitelmasta edellyttää, että arviointi tehdään ainakin seuraavien tekijöiden osalta:

- tarkastusten määrä valvontakohdetyypeittäin,
- tarkastusten kattavuus,
- näytteiden määrä kohdetyypeittäin sekä
- valvonnasta saatujen tulojen kohdentuminen.

Arvioinnissa kerrotaan tarvittaessa syyt mahdollisesti toteutumatta jääneiden tavoitteiden tai mahdollisten poikkeamien osalta sekä suunnitellut toimenpiteet, joilla tavoitteet seuraavalla tarkastelujaksolla saadaan toteutettua. Suunnitelman toteutumisen arviointia hyödynnetään valvonnan kehittämisessä, valvonnan toimivuuden varmistamisessa ja uusien suunnitelmien laadinnassa.

Lainsäädäntö ja ohjeet

Kansanterveyslaki (66/1972)
Terveys- ja huoltolaki (1326/2010)
Hallintolaki (434/2003)
Kuntalaki (410/2015)

8 TERVEYDENSUOJELUVALVONTA

Terveydensuojelulain tarkoituksena on väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä ennalta ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa. Kunnan tehtävänä on alueellaan edistää ja valvoa terveydensuojelua niin, että asukkaille turvataan terveellinen ympäristö.

8.1 Kunnan terveydensuojelutehtävät

Kunnan terveydensuojelutehtävät jakautuvat terveyshaittoja ennaltaehkäisevään valvontaan ja terveyshaittoja poistavaan valvontaan. Ennaltaehkäisevä valvonta koostuu rakennussuunnitelmien ja toiminnanharjoittajien ilmoitusten ja lupien käsittelystä sekä suunnitelman mukaisesta valvonnasta. Terveyshaittoja poistavalla valvonnalla selvitetään terveyshaittaepäilyjä ja puututaan todettuihin haittoihin. Kunnan terveydensuojelutehtäviin kuuluu myös kuntalaisten ja toiminnanharjoittajien neuvonta ja ohjaus sekä selvitys- ja tutkimustoiminta.

8.2 Huoneistot

Ilmoituksenvarainen toiminta ja ilmoituksen käsittely

Terveydensuojelulain muutos (942/2016) on hyväksytty eduskunnassa marraskuussa 2016 ja muutos tulee voimaan 1.1.2017. Muutoksen jälkeen terveydensuojelulain mukainen kirjallinen ilmoitus tehdään seuraavista toiminnoista:

- 1) majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetussa laissa (308/2006) tarkoitetun majoitusliikkeen käyttöönotosta,
- 2) yleisölle avoimen kuntosalin ja muun liikuntatilan, saunan, kylpylän, uimahallin, uimalan ja uimarannan käyttöönotosta,
- 3) päiväkodin ja kerhon sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukio-opetusta tai korkeakoulutusta antavan oppilaitoksen ja opetuksen järjestämispaikan käyttöönotosta,
- 4) jatkuvaa hoitoa antavan sosiaalihuollon toimintayksikön sekä vastaanottokeskuksen käyttöönotosta,
- 5) solariumliikkeen, tatuointiliikkeen ja kauneushoitolan sekä muun huoneiston, jossa harjoitetaan ihonkäsittelyä, käyttöönotosta ja
- 6) sellaisen muun huoneiston tai laitoksen käyttöönotosta tai sellaisen toiminnan aloittamisesta, josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa.

Ilmoitus tehdään viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Vastaava ilmoitus tehdään myös toiminnan olennaisesta muuttamisesta.

Ilmoituksia ei enää lain mukaan tarvitse tehdä hautausmaista, parturi-kampaamoista eikä eläintenpitopaikoista. Vantaan terveydensuojelujärjestyksessä on edellytetty, että eläintenpidosta tehdään ilmoitukset tiheästi asutuilla alueilla.

Ilmoituksen käsittelystä ei enää jatkossa tehdä päätöstä, vaan toiminnanharjoittajalle annetaan todistus ilmoituksen vastaanottamisesta. Jos ilmoitetulla toiminnalla voi olla vaikutuksia ympäröivään elinympäristöön, kuullaan asianosaisia ja mahdollinen päätös annetaan terveydensuojelulain § 51 perusteella.

Kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin perustettavasta terveydensuojelulain 13 §:n mukaisesta ilmoitusvelvollisesta toiminnasta on tehtävä ilmoitus, jolloin viranomainen saa tiedon toiminnanharjoittajasta ja voi antaa ohjausta ja neuvontaa. Kotirauhan piiriin ei voida tehdä tarkastuksia, ellei toiminnasta epäillä aiheutuvan vakavaa terveyshaittaa.

Valvontakohteet, jotka ovat nykyisen terveydensuojelulain tulkinnan mukaan ilmoitusvelvollisia, mutta eivät ole aina sitä olleet, kuuluvat valvonnan piiriin. Näiltä kohteilta vaaditaan terveydensuojelulain mukainen ilmoitus, mikäli esim. toiminnanharjoittaja vaihtuu tai tiloissa ja/tai toiminnoissa tapahtuu olennaisia muutoksia.

Suunnitelmallinen valvonta

Ilmoituksenvaraisiin kohteisiin tehdään säännöllisiä tarkastuksia valvontasuunnitelman mukaisesti. Lainsäädännön muutokset eivät juuri vaikuta Vantaan valvontaan, koska valvonta on aiemminkin kohdistettu toimintoihin, joista tehdään edelleen ilmoitus.

Suunnitelmallisen valvonnan ulkopuolelle jääviin kohteisiin tehdään valvontaa jatkossa valitusten ja muiden yhteydenottojen perusteella. Riskinarvioinnin perusteella joitakin toimintoja/kohteita voidaan nostaa tarvittaessa takaisin suunnitelmallisen valvonnan piiriin.

8.3 Koulujen ja päiväkotien valvonta

Erityisenä haasteena on turvata koulujen ja päiväkotien terveellisyys ja turvallisuus. Lapsilla ja nuorilla on lain mukaan oikeus turvalliseen hoito- ja opiskeluympäristöön. Vantaalla uudet koulut ja päiväkodit tarkastetaan ennen käyttöönottoa myös 1.1.2017 voimaan tulevan terveydensuojelulain (942/2016) muutoksen jälkeen, vaikka laki ei enää tätä edellytä. Samoin tarkastetaan kohteet, joissa on tehty olennaisia muutoksia. Koulujen ja päiväkotien terveydellisten olojen säännöllinen valvonta kuuluu kunnan terveydensuojeluviranomaisen tehtäviin ja on osa suunnitelmallista toimintaa. Suunnitelmallinen valvonta vähentää osaltaan terveyshaittoja poistavaa valvontaa.

Koulujen tarkastuksissa on huomioitu valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevän suun terveydenhuollosta 338/2011, 12 §. Koulujen ja muiden oppilaitosten tarkastukset sovitaan etukäteen ja tarkastukselle pyydetään mukaan vähintään koulun rehtori, kiinteistöhuollosta vastaava ja kouluterveydenhoitaja. Tarvittaessa tarkastuksella voivat olla mukana myös työterveydenhuollon ja työsuojelun edustajat.

8.4 Sosiaalialan laitosten valvonta

Terveydensuojelulain 13 §:n mukaan ilmoituksenvaraisiksi sosiaalihuollon yksiköiksi luetaan kunnan, valtion tai yksityisen ylläpitämät ympärivuorokautista hoitoa antavat sosiaalihuollon toimintayksiköt ja vastaavat. Nämä yksiköt ovat myös säännölliseen valvonnan piirissä. Toimintayksiköiden yhteydessä olevien asiakkaiden (esim. vanhukset) vuokra- tai omistusasunnot eivät kuulu suunnitelmallisen valvonnan piiriin.

8.5 Talousvesi

Talousveden valvonta koskee kaikkea terveydensuojelulain 16 §:ssä tarkoitettua vettä. Veden valvonnassa sovelletaan Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) asetusta talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (1352/2015) tai STM:n asetusta pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (401/2001).

Terveydensuojelulain muutoksessa (942/2016) on kevennetty talousvettä toimittavien laitosten hyväksymistä poistamalla hyväksymismenettelystä vähäriskiset talousvettä toimittavat laitokset. Vähäriskiseksi luokitellaan laitokset, joilla ei ole omaa veden tuotantoa eikä käsittelyä. Nämä laitokset siirtyvät terveydensuojeluin 13 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös toiminnanharjoittajaa, joka ottaa vettä omasta vedenottamosta käytettäväksi osana julkista tai kaupallista toimintaa sekä vedenottamon tai vesisäiliön omistajaa, jos tällainen vedenottamo tai vesisäiliö on yhteisessä käytössä ja siitä otetaan vettä yhteensä vähintään 50 henkilön tarpeisiin tai vähintään 10 kuutiometriä vuorokaudessa.

Terveydensuojelulain mukaisissa talousvettä toimittavissa laitoksissa tehdään tarkastuksia laitostiloissa sekä raakaveden laadun varmistamiseksi vedenottamoilla ja niiden lähiympäristössä. Lisäksi talousvettä toimittavan laitoksen valvontaan kuuluu hyväksytyn valvontatutkimusohjelman ja näytteenottosuunnitelman toteutumisen sekä veden laadun tutkimustulosten arviointi. Kaikilla terveydensuojelulain mukaisilla vesilaitoksilla on voimassa oleva valvontatutkimusohjelma ja erityistilannesuunnitelma. Apuna valvontatutkimusohjelman laadinnassa käytetään Valviran ohjeistusta. Kohteet/vesilaitokset, jotka toimittavat talousvettä vain omaan käyttöönsä eivät kuulu suunnitelmallisen valvonnan piiriin. Niiden veden laatua valvotaan joko asetuksen (1352/2015) tai (401/2001) mukaisesti.

STM:n asetuksen (1352/2015) mukaisten laitosten vesinäytteiden tutkiminen on jaettu viranomaisvalvontanäytteisiin ja käyttötarkkailunäytteisiin. Laitokset toimittavat tutkimustuloksensa välittömästi niiden valmistuttua valvontaviranomaiselle, joten veden laadun arviointia tehdään säännöllisesti aina tutkimustulosten saavuttua.

STM:n asetuksen (401/2001) 1§:n 1 ja 2 kohdan mukaisen talousveden valvontaan on laadittu kohteille näytteenottosuunnitelmat. Toimijat vastaavat näytteenottosuunnitelman toteutuksesta, mutta tarvittaessa näytteet voidaan ottaa ja tutkituttaa toimijan kustannuksella.

Vantaan terveydensuojeluviranomaiset antavat talousvesineuvontaa verkostoveden ja talousvesikaivojen osalta. Vesihuoltoverkoston ulkopuolella on Vantaalla noin 5000 oman talousvesikaivon varassa olevaa kuntalaista. Kiinteistökohtaisten talousvesien suunnitelmallista valvontaa ei ole tarpeen tehdä, koska yksittäiset kotitaloudet vastaavat itse hankkimansa talousveden laadusta. Tarvittavat valvontatoimet ja näytteenotto kohdennetaan terveyshaittaepäilyihin.

Vuosittain tutkitaan yhden asuinalueen kaivovesien laatua ja siten saadaan uutta tietoa Vantaan kaivovesien laadusta. Näytteiden määrä ja tutkittavat analyysit päätetään, kun projektialue ja tutkimukseen osallistuvien määrä on tiedossa. Ympäristöterveydenhuolto vastaa projektin näytteenoton ja analyysien kustannuksista.

Viranomaisnäytteiden arvioitu määrä vuonna 2017 on 150 näytettä. Näytteenotosta vastaa joko laboratorio (MetropoliLab Oy) tai veden toimittaja.

8.6 Uimarannat

Yleiset uimarannat tarkastetaan vuosittain uimakauden aikana. Tarkastus kohdistuu uimarannan yleiseen siisteyteen, oheistiloihin, varustukseen ja käymälätiloihin.

Vuosittain ennen uimakauden alkua laaditaan yleisistä uimarannoista uimarantaluettelo, joka toimitetaan valtion viranomaisille huhtikuun loppuun mennessä. EU-uimarannoille, joita Vantaalla on kaksi, laaditaan ennen uimakauden alkua uimarannan omistajan kanssa viranomaisvalvontaa varten seurantakalenteri, josta selviää näytteiden ottoajankohdat. Näytteitä otetaan uimakauden aikana (15.6. – 31.8.) joka toinen viikko, siten että ensimmäinen näyte otetaan ennen uimakauden alkua. Uimakauden päättyessä toimitetaan EU-uimarantojen uimaveden tutkimustulokset ja niiden perusteella tehty uimavesiluokitus syyskuun loppuun mennessä valtion viranomaisille edelleen toimitettavaksi EU-komissiolle. Pieniltä yleisiltä uimarannoilta otetaan vesinäytteet samanaikaisesti EU-uimarantojen kanssa. Arvioitu viranomaisvalvonnan näytemäärä kesän aikana on 42 näytettä.

Kuusijärven ja Vetokankaan uimarantaa käytetään myös talviuintipaikkana ja ne tarkastetaan vuosittain talviuintikauden (1.9.–14.6.) aikana. Uimaveden laadun tutkimiseen sovelletaan STM:n asetusta pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta (354/2008). Koska Kuusijärven ja Vetokannaksen valvontatutkimustulokset ovat edellisen talviuintikauden ajan täyttäneet toimenpiderajat eikä ole tiedossa sellaisia tekijöitä, jotka voisivat huonontaa veden laatua, on valvontatiheys vähennetty puoleen eli näytteitä otetaan joka toinen kuukausi talviuintikauden 2016–2017 aikana. Talviuintipaikkojen arvioitu viranomaisvalvonnan näytemäärä vuonna 2017 on 8 näytettä.

Kaikkien uimavesinäytteiden otosta vastaa laboratorio (MetropoliLab Oy).

8.7 Kylpylät, uimahallit ja vastaavat

Jokaisella uimahallilla, kylpylällä ja muulla vastaavalla yleiseen käyttöön tarkoitettulla altaalla (esim. hotellien ja hoitolaitosten altaat) on valvontatutkimusohjelma ja siihen liittyvä allaskohtainen näytteenottosuunnitelma. Allasveden laadun tutkimiseen sovelletaan sosiaali- ja terveysministeriön asetusta uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (315/2002). Valvira on päivittänyt allasvesiasetuksen soveltamisohjeen loppuvuodesta 2016. Ohjeeseen tulleiden muutosten/tarkennusten vuoksi laitosten valvontatutkimusohjelmat ja näytteenottosuunnitelmat päivitetään vuonna 2017.

Allasvesinäytteiden määrä riippuu pääsääntöisesti laitoksen kävijämäärästä, mutta terveydensuojeluviranomainen voi vähentää tai lisätä näytteiden määrää edellisten vuosien tulosten, suoritettujen käyttötarkkailun tai laitoksen teknisten ominaisuuksien perusteella. Näytteenottojen vähimmäismäärä on 4 kertaa vuodessa. Suurimmista laitoksista näytteitä otetaan noin 25 kertaa vuodessa. Arvioitu viranomaisnäytteiden määrä on 450 näytettä.

Allasvesinäytteiden otosta vastaa laboratorio. Yhdessä kohteessa näytteet ottaa ja toimittaa laboratorioon laitoksen oma henkilökunta. Kaikista näytteistä tutkitaan mikrobiologinen laatu, pH sekä klooripitoisuudet. Muut analyysit vaihtelevat eri näytteenottokerroilla. Päivitetty soveltamisohje mahdollistaa jatkossa valvontatutkimusohjelman mukaisten klooripitoisuuksien ja pH-arvon mittaamisen paikan päällä kenttämittarilla. Kenttämittarin ja näytteenoton on täytettävä soveltamisohjeessa esitetyt kriteerit. Koska näytteenottosuunnitelmat tehdään allas-

/allaskiertokohtaisesti ja niiden laadinnassa huomioidaan esimerkiksi laitoksen kävijämäärän vaihtelu vuoden kuluessa, vaihtelee laitoksesta otettavien näytteiden määrä eri näytteenottokerroilla.

Terveydensuojeluviranomainen seuraa säännöllisesti valvontanäytteiden tuloksia. Ylimääräisiä näytteenottoja voi aiheutua asiakasvalitusten, valvontatutkimuksissa todettujen laatuvaatimuspoikkeamien tai käyttötarkkailun yhteydessä todettujen terveyshaittaepäilyjen johdosta. Näistä epäilyistä laitoksen ylläpitäjän tulee tiedottaa terveydensuojeluviranomaiselle. Käyttäjille suunnattu allasveden laadusta tiedottaminen tapahtuu pitämällä viimeisimmät valvontatulokset esillä uimahallin ilmoitustaululla.

Kylpylässä ja viidessä uimahalleissa tehdään pääsääntöisesti vuosittain kaksi erillistä terveydensuojelulain mukaista tarkastusta. Näistä toinen keskittyy laitoksen suorittamaan käyttötarkkailuun ja toinen uima-allastilojen ylläpitoon eli siisteyteen ja rakenteiden kuntoon. Koska tilojen siivouksesta vastaava taho seuraa pintojen puhtaanapitoa pintahygienianäytteiden avulla, otetaan pintahygienianäytteitä viranomaisnäytteinä vain harkinnanvaraisesti esimerkiksi epidemiaepäilyissä tai epäiltäessä siivouksen asianmukaisuutta. Pienemmissä kohteissa tilojen ylläpito ja käyttötarkkailu tarkastetaan samalla kertaa.

8.8 Yleisötilaisuuksien valvonta

Vantaan terveydensuojelujärjestyksessä on edellytetty, että yleisötilaisuuksien järjestäjä tekee toiminnastaan ilmoituksen. Toiminnanharjoittajaa ohjeistetaan tarvittaessa talousveteen, jätehuoltoon ja käymälöihin liittyvissä asioissa. Valvonnan tarve arvioidaan riskinarvioinnin perusteella ja valvontaa voidaan tehdä tarkastuksin, näytteenotoin ja mittauksin. Ennakkovalvontana tarkastetaan asiakirjoja ja ennen tapahtumaa alueella tehdään tarvittaessa tarkastus. Suurissa yleisötilaisuuksissa osallistutaan myös viranomaiskatselmuksiin.

Vuoden aikana järjestettäviin uusiin tai vuosittain toistuviin merkittäviin yleisötilaisuuksiin tehdään riskinarvioinnin perusteella tarkastus. Yleisötilaisuuteen liittyvää tilapäistä leirintäaluetta valvotaan talousveden, pesutilojen, käymälöiden ja jätehuollon osalta.

Terveydensuojelulain mukaisten tarkastusten yhteydessä suoritetaan tarvittaessa muuta ympäristöterveydenhuollon valvontaa. Tarkastukset voidaan tehdä erikseen erityisesti silloin, kun tarkastukset on valvonnan tarkoituksen toteutumiseksi tarpeen tehdä eri aikoina. Tarvittaessa tilaisuuden jälkeen pidetään palautepalaveri, jonka tavoitteena on edelleen kehittää tilaisuuden järjestelyjä.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman mukainen valvonta on järjestäjälle maksullista.

8.9 Valvonnan painopistealueet

Terveydensuojelun painopisteiden avulla kohdennetaan resursseja suunnitelmallisesti ja riskiperusteisesti sekä huomioidaan lainsäädäntömuutoksista aiheutuvat haasteet. Valvonnan resurssit pyritään kohdentamaan toimintoihin/kohteisiin, joissa on toistuvasti esiintynyt ongelmia ja/tai joihin voi liittyä suuri terveyshaitan riski. Taulukossa 3 on kuvattu sekä valtion valvontaohjelman että Vantaan valvontasuunnitelman painopisteet ohjelmakaudelle 2015 - 2019.

Kohde	Valtion valvontaohjelman painopisteet	Vantaan valvontasuunnitelman painopisteet
Talousvesi	- Valvontatutkimusohjelman päivittäminen sekä valvonnan ja näytemäärien saattaminen asetuksen mukaiseksi - Valvontayksikön oman vesihuollon erityistilannesuunnitelman laatiminen	Valvontayksikön oman vesihuollon erityistilannesuunnitelman päivittäminen
Kauneushoitolat tai muu ihonkäsittely	Ihon läpäisevien toimintojen valvominen	Ihon läpäisevien toimintojen valvominen
Terveydellisten olojen valvonta	- Edistetään ulkopuolisten asiantuntijoiden hyödyntämistä sisäilmaselvityksissä - Koulujen yhteistarkastukset eri tahojen kanssa	Koulujen yhteistarkastusten jatkaminen ja kehittäminen eri yhteistyötahojen kanssa
Sidosryhmät	Terveydensuojelun huomioiminen suunnittelussa ja päätöksenteossa	Terveydensuojelun huomioiminen suunnittelussa ja päätöksenteossa

Vantaalla talousvesilaitosten valvontatutkimusohjelmat ovat lainsäädännön vaatimusten mukaiset, joten niitä ei oteta painopistealueeksi valvontasuunnitelmaan. Sisäilmaselvityksiin Vantaan ympäristöterveydenhuollosta löytyy tarvittava osaaminen, joten kyseistä painopistettä ei ole tarpeen sisällyttää omaan suunnitelmaan. Koulujen yhteistarkastukset on aloitettu, mutta siihen liittyvää toimintatapaa vielä kehitetään. Tämän vuoksi yhteistarkastukset pidetään edelleen suunnitelman yhtenä painopistealueena. Sidosryhmäyhteistyö on tiivistä mm. rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun kanssa, mutta muiden sidosryhmien kanssa yhteistyötä on tarpeen kehittää edelleen.

Kauneushoitolat ovat terveydensuojeluvalvonnan yhtenä painopistealueena. Vantaa toteuttaa vuosina 2017–2018 hoitoloihin valvontaprojektin, missä selvitetään hoitolan käyttämien välineiden hygieniatasoa. Näytteitä otetaan vuosittain 15 hoitolasta, 2-3 näytettä/hoitola. Näytteistä tutkitaan aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku, *Staphylococcus aureus*, homeet ja hiivat. Näytteenotosta ja analyysin kustannuksista vastaa ympäristöterveydenhuollon yksikkö.

8.10 Terveyshaittaepäilyyn perustuva asuntojen ja oleskelutilojen valvonta

Terveydensuojelulain 26 §:n mukaan asunnon ja muun sisätilan sisäilman puhtauden, lämpötilan, kosteuden, melun, ilmanvaihdon, valon, säteilyn ja muiden vastaavien olosuhteiden tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu asunnossa tai sisätilassa oleskelevalle terveyshaittaa. Terveydensuojeluviranomainen voi terveydensuojelulain 27 §:n mukaan velvoittaa terveyshaitan aiheuttajan tai korjauksista vastaavan tahon poistamaan todettu terveyshaitta. Viranomainen voi myös kieltää tai rajoittaa käyttämästä asuntoa tai muuta oleskelutilaa.

Terveydensuojelulakia täydentää Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista (545/2015). Asetuksessa on muun muassa fysikaalisia, kemiallisia ja biologisia tekijöitä koskevia vaatimuksia ja ohjearvoja.

Terveyshaittoja poistavassa valvonnassa neuvotaan ja opastetaan kuntalaisia asumisterveyteen liittyvissä kysymyksissä. Puhelimitse tapahtuvan neuvonnan lisäksi asukkaille ja muille tilojen käyttäjille lähetetään kirjallisia kosteusvauriotiedotteita sekä muuta asumisterveyteen ja rakennustekniikkaan liittyvää materiaalia.

Terveyshaittoja selvittäviä tarkastuksia tehdään asukkaiden kirjallisesta pyynnöstä kun epäillään, että asunnossa on terveyshaittaa aiheuttavia tekijöitä. Virka-apupyyntöihin perustuvia asunnontarkastuksia, joista laaditaan tarvittaessa erillinen tarkastusmääräys, tehdään jos on perusteltu syy olettaa asunnon aiheuttavan asukkaille tai naapureille terveyshaittaa.

Koulujen ja päiväkotien tutkimuspyynnöt otetaan kirjallisesti vastaan koulun rehtorilta, päiväkodin johtajalta, kouluterveydenhuollolta, työterveyshuollolta, työsuojeluvaltuutetulta tai muulta vastaavalta taholta. Lasten vanhempien ottaessa yhteyttä päätetään tapauskohtaisesti asiassa tarvittavat toimenpiteet.

Terveydensuojeluviranomainen antaa puhelinneuvontaa ja tekee tarvittaessa tarkastuksia sekä antaa määräyksiä tuholaisten torjumiseksi.

8.11 Lausunnot

Terveydensuojeluvalvontaan kuuluu olennaisena osana erilaisten lausuntojen antaminen. Lausuntoja annetaan mm:

- rakennusluvista (terveydensuojelulain 13 § mukaiset kohteet)
- asumisterveyteen liittyvistä asioista
- talousveden laadusta
- vesihuollon kehittämissuunnitelmasta
- vesijohto- tai viemäriverkostoon liittyvistä vapautushakemuksista
- hulevesien johtamisesta
- ympäristöluvista
- valtion asumisrahastolle terveyshaitta-avustuksia varten
- sosiaalialan laitosten ja toimintapisteiden lupaa tai rekisteröintiä varten.

8.12 Tarkastusten sisältö, tarkastustiheys ja -aika

Terveydensuojeluviranomainen pyrkii ennaltaehkäisemään terveyshaittoja sekä edistämään asuin- ja lähiympäristön terveellisyyttä. Terveyshaittoja poistavaa tarkastustoimintaa tehdään pääosin asukkaiden ja tilojen käyttäjien yhteydenottojen perusteella. Tutkimuspyyntöjen käsittelyssä päiväkotien ja koulujen tutkimuspyynnöt pyritään ottamaan käsittelyyn mahdollisimman nopeasti lasten iän tai suurien käyttäjämäärien johdosta. Asunnontutkimuspyynnöt käsitellään oman jonotilanteen mukaisesti saapumisjärjestyksessä.

Terveydensuojelulain mukaiset valvontakohteet tarkastetaan suunnitelman mukaisesti ja siten, että oleellimmat terveydensuojelun näkökohdat tulevat tarkastetuiksi. Valvira on laatinut valtakunnallisessa valvontaohjelmassa ohjeet keskimääräisistä tarkastustiheyksistä sekä valvonta- ja tarkastuskäyntien ydinasioista. Toistaiseksi Vantaa suunnittelee valvontaa Valviran valvontaohjelman mukaisilla tarkastustiheyksillä. Kertyvän valvontahistorian perusteella voidaan tarkastustiheyttä jatkossa vähentää enintään puolella tai nostaa tarpeelliseksi katsotulla määrällä. Tarkastustiheydet ja tarkastuksiin käytettävä aika on esitetty liitteessä 1 ja tarkastusten sisältö taulukossa 4.

Asuntojen ja muiden oleskelutilojen tarkastustoiminnassa pyritään selvittämään, onko rakennuksessa terveyshaittaa aiheuttavia vaurioita tai olosuhteita asukkaille tai tilojen käyttäjille. Tarkastuksen lisäksi kohteessa voidaan tehdä mittauksia ja/tai ottaa näytteitä. Arvioidessa terveydensuojelulain mukaista terveyshaittaa käytetään apuna Sosiaali- ja terveysministeriön asetusta (545/2015) ja asetuksen soveltamisohjeita. Tarkastuksia tehtäessä käytetään apuna valvontayksikön omia ohjeita sekä muun muassa keskusviraston (Valvira) laatimia ohjeita. Tarkastuksista laaditaan tarkastuspöytäkirja, joka lähetetään asianosaisille.

Valvontakohdetyypin tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika koostuu tarkastukseen valmistautumisesta, tarkastuksen sisällöstä sekä tarkastuskertomuksen laatimisesta. Valitustapauksissa saattaa haitan selvittäminen viedä useamman työpäivän.

Taulukko 4. Terveydensuojelulain mukaisten suunnitelmallisten tarkastusten sisältö

Terveydensuojelulain kohteet (ilmoituksenvaraiset / luvanvaraiset kohteet)		Tarkastuksella huomioitavat asiat
YHTI 03.010	Talousvettä toimittava laitos tai muu ison asetuksen mukainen kohde · Talousvettä toimittavat laitokset (vähintään 5000 käyttäjää tai yli 1000 m³/d) · Talousvettä toimittavat laitokset (vähintään 50 mutta alle 5000 käyttäjää tai vähintään 10 mutta alle 1000 m³/d) tai muu asetuksen 461/2000 mukainen kohde	• Vastaako toiminta siitä tehtyä hakemusta ja hyväksymispäätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Valvontatutkimusohjelma ja sen toteutuman sekä tutkimustulosten arviointi • Henkilöstön talousvesihygieeninen osaaminen • Vedenottamoiden ja niiden ympäristön tarkastus • Erityistilannesuunnitelmat ja varautuminen • Laitoksen suorittama käyttötarkkailu • Tilojen siisteys ja kunto • Vedenottamoiden rakenteiden ja verkoston kunto sekä niiden kunnon seuranta • Kemikaalien käyttö ja varastointi • Vedenlaadusta tiedottaminen
YHTI 03.015	Vedenottamo	kuten YHTI 03.010
YHTI 03.020	Talousvettä toimittava laitos tai muu pienen asetuksen mukainen kohde · Alle 50 käyttäjää tai talousvettä tuotetaan alle 10 m³ päivässä · Muu asetuksen (401/2001) mukainen kohde	Alle 50 käyttäjää tai tuotetaan alle 10 m³ päivässä: • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Soveltaen samat kuin YHTI03.010 Muu asetuksen mukainen kohde: • Toiminnan laajuus (elintarvikealan yritykset, julkinen tai kaupallinen toiminta)
YHTI 03.025	Vedenottamo, pienen asetuksen mukainen kohde	kuten YHTI 03.020
YHTI 03.030	Talousveden tukkumyynti	soveltaen kuten YHTI 03.010
YHTI 03.035	Vedenottamo, talousveden tukkumyynti	kuten YHTI 03.010
YHTI 03.090	Lasten ja nuorten kohteet, kerhotila, nuorisotilat, leirikeskukset, lasten iltapäiväkerhot ja sisäleikkipuistot	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Yleinen siisteys, siivousvälineet • Rakenteiden ja pintojen kunto ja ylläpito • Pesu- ja pukeutumistilat • Käymälät ja muut sosiaalitilat • Sisäilman laatu ja ilmanvaihto • Toiminnan aiheuttama melu • Asiakasmäärät • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Harjoitettavan toiminnan laatu • Käytettävän talousveden laatu • Jätehuollon järjestelyt

YHTI 03.160	Esiopetus	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Rakenteiden kunto ja ylläpito • Yleinen siisteys ja siivousvälineet • Käymälät • Pesu- ja pukeutumistilat • Vaatehuolto • Valaistus • Ilmanvaihto • Sisäilman laatu • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Käytettävän talousveden laatu • Melu • Jätehuolto • Lapsimäärät ja tilojen riittävyys lapsimäärään nähden
YHTI 03.170	Peruskoulu	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Rakenteiden kunto ja ylläpito • Yleinen siisteys ja siivousvälineet • Käymälät • Pesu- ja pukeutumistilat • Valaistus • Sisäilman laatu ja ilmanvaihdon riittävyys • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Harjoitettavan toiminnan laatu • Käytettävän talousveden laatu • Toiminnan aiheuttama melu • Pöly ja haju • Kemikaalien käsittely ja säilytys • Jätehuollon järjestelyt • Oppilasmäärät ja tilojen riittävyys oppilasmäärään nähden
YHTI 03.180	Lukio	Kuten YHTI 03.170
YHTI 03.190	Ammattioppilaitos	Kuten YHTI 03.170
YHTI 03.200	Muut koulut ja oppilaitokset	Kuten YHTI 03.170
YHTI 03.210	Korkeakoulu	Kuten YHTI 03.170
YHTI 03.220	Muu aikuiskoulutus	Kuten YHTI 03.170

YHTI 03.230	Aamiaismajoitus sekä majoitus maatilamatkailun yhteydessä	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Yleinen siisteys, siivousvälineet • Rakenteiden ja pintojen kunto ja ylläpito • Varustelutaso • Majoitustilat, yleiset tilat, pesu- ja saunatilat ja käymälät • Sisäilman laatu ja ilmanvaihto • Toiminnan aiheuttama melu • Asiakasmäärät • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Harjoitettavan toiminnan laatu • Käytettävän talousveden laatu • Jätehuollon järjestelyt
YHTI 03.240	Hotelli	Kuten YHTI 03.230
YHTI 03.250	Hostellit, retkeilymajat, retkeilyhotellit, kesähotellit, huoneistohotellit	Kuten YHTI 03.230
YHTI 03.260	Lomakeskusten ja leirintäalueiden mökit	Kuten YHTI 03.230
YHTI 03.270	Muu loma-asuntojen ammattimainen tarjoaminen	Kuten YHTI 03.230
YHTI 03.280	Asuntolat, yömajat, pakolaisten vastaanottokeskukset	Kuten YHTI 03.230
YHTI 03.290	Muu majoitustoiminta	Kuten YHTI 03.230
YHTI 03.380	Kosmetologiset huoneistot ja laitokset	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Harjoitettavan toiminnan laatu • Toiminnan mahdollisesti aiheuttamat haitat (melu, pöly, haju) • Yleinen siisteys ja siivousjärjestelyt • Välineiden siisteys ja puhdistus • Käsihygienia • Työvaatteet • Pesu- ja pukeutumistilat • Käymälät • Rakenteiden ja pintojen kunto ja huolto • Ilmanvaihdon riittävyys • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Käytettävän talousveden laatu • Kemikaalien käsittely ja säilytys, jätehuollon järjestelyt • Saako asiakas tarvitsemiaan erityistietoja ja ohjeita
YHTI 03.390	Tatuointi ja lävistys	Kuten YHTI 03.380

YHTI 03.400	Solarium	Kuten YHTI 03.380 ja lisäksi säteilylain perusteella: • Solariumlaitteen sijoittaminen tai käytön estäminen siten, että alle 18-vuotias ei voi käyttää laitetta henkilökunnan sitä huomaamatta • Vastuuhenkilö on paikalla • Asiakkaalle annetaan ohjeet solariumin käyttöön • Solariumlaitteen ultraviolettisäteilyn altistumisen vaaroja ja altistamisen rajoittamista koskevien tietojen näkyvä esillepano solariumlaitteen välittömässä läheisyydessä • Asiakkaan silmien suojaamisesta huolehditaan • Solariumlaitteessa olevan ajastuksen säätö • Solariumlaitteiden ja -lamppujen nimikkeet ja tyypit
YHTI 03.410	Muu ihonkäsittely ja hoito	Kuten YHTI 03.380
YHTI 03.490	Suuret yleisötilaisuudet	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta • Aiheuttaako terveyshaittaa • Yleisökäymälät • Käytettävän talousveden laatu • Jätehuollon järjestely • Tarvittaessa käytetään soveltaen muiden kohteiden tarkastusohjeita
YHTI 03.510	Päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Rakenteiden kunto ja ylläpito • Yleinen siisteys ja siivousvälineet • Kemikaalien käsittely ja säilytys • Käymälät • Pesu- ja pukeutumistilat • Vaatehuolto • Valaistus • Ilmanvaihto • Sisäilman laatu • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Käytettävän talousveden laatu • Melu • Jätehuolto • Lapsimäärät ja tilojen riittävyys lapsimäärään nähden
YHTI 03.530	Leikkitoiminta ja muu päivätoiminta	Kuten YHTI 03.510
YHTI 03.540	Lastenkodit, koulukodit ja nuorisokodit	Kuten YHTI 03.510
YHTI 03.550	Ammatilliset perhekodit	Kuten YHTI 03.510
YHT 03.560	Muut lastensuojeluyksiköt, mm. perhekuntoutusyksiköt	Kuten YHTI 03.510

YHTI 03.570	Vanhainkoti (laitoshuolto)	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Rakenteiden kunto ja ylläpito • Yleinen siisteys ja siivousvälineet • Käymälät • Pesu- ja pukeutumistilat • Vaatehuolto • Valaistus • Ilmanvaihto • Sisäilman laatu • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen • Käytettävän talousveden laatu • Melu • Jätehuolto • Piha-alueet • Asiakasmäärät
YHTI 03.580	Vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköt (laitostyyppinen)	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.590	Kehitysvammalaitos, muu kehitysvammaisten yksikkö (tehostettu palveluasuminen)	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.610	Ensi- ja turvakodit, perhekuntoutusyksiköt	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.620	Kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintakeskus	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.630	Aikuisten päivähoito	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.640	Muut yksiköt	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.740	Muut yksiköt (mielenterveys- ja päihdekuntoutajat; tehostettu palveluasuminen)	Kuten YHTI 03.570
YHTI 03.650	Yleiset uimarannat (EU-uimarannat), huomattava määrä uimareita	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Siivous ja jätehuolto • Yleiseen käyttöön tarkoitetut käymälät ja pukeutumistilat • Ovatko vedenlaatutulokset asiakkaiden nähtävillä ilmoitustaululla • Kielletäulu, jolla kielletään koirien ja muiden kotieläinten oleskelu uimarannalla • Riskit uimaveden laadulle • Kävijämäärät asetuksen (177/2008) mukaisille uimarannoille uimavesiluokitus ja uimavesiprofiili • Tiedottaminen • Erityistilanteisiin varautuminen
YHTI 03.660	Pienet yleiset uimarannat	Kuten YHTI 03.650

YHTI 03.680	Yleiset altaat	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Rakenteiden kunto ja ylläpito • Yleinen siisteys, siivousjärjestelyt ja siivousvälineet • Käymälät, pesu- ja pukutilat, allastilat • Ilmanvaihto • Sisäilman laatu • Laitoksen käyttötarkkailu • Erityistilanteisiin varautuminen • Tiedottaminen • Ovatko vedenlaatutulokset asiakkaiden nähtävillä
YHTI 03.700	Saunat	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Rakenteiden kunto ja ylläpito • Yleinen siisteys ja siivousvälineet • Käymälät • Pesu- ja pukeutumistilat • Ilmanvaihto • Sisäilman laatu • Tilojen soveltuminen käyttötarkoitukseen
YHTI 03.710	Yleinen liikuntatila	• Vastaako toiminta siitä tehtyä ilmoitusta ja päätöstä • Onko aikaisemmilla tarkastuksilla havaitut epäkohdat korjattu • Tilojen ja välineiden siisteys ja puhdistus sekä huolto ja ylläpito • Ilmanvaihto • Siivousjärjestelyt • Pesu- ja pukeutumistilat • Käymälät • Jätehuolto

Lainsäädäntö ja ohjeet

Terveystensuojelulaki 763/1994

Terveystensuojeluasetus 1280/1994

Sosiaali- ja terveystensministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista 545/2015

Sosiaali- ja terveystensministeriön asetus talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 1352/2015

Sosiaali- ja terveystensministeriön asetus pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 401/2001

Sosiaali- ja terveystensministeriön asetus yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta 177/2008

Sosiaali- ja terveystensministeriön asetus pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta 354/2008

Sosiaali- ja terveystensministeriön asetus uimahallien ja kylpylöiden allasvesien laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 315/2002

Sosiaali- ja terveystensministeriön asetustalousvettä toimittavassa laitoksessa työskentelevältä vaadittavasta laite- ja talousvesihygieenisestä osaamisesta ja osaamisen testaamisesta 1351/2006

Sosiaali- ja terveystensministeriön asetus uimahallissa, kylpylässä tai vastaavassa laitoksessa työskentelevältä vaadittavasta laite- ja talousvesihygieenisestä osaamisesta ja osaamisen testaamisesta 1350/2006

Ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma vuosille 2015 - 2019

Liite1. Terveystensuojelulain mukaiset suunnitelmallisen valvonnan kohteet, tarkastustiheydet ja -ajat vuosina 2015 - 2019

Terveystensuojelulain kohteet (ilmoituksen-/luvanvaraiset kohteet)		Kohde- määrä (17.11. 2016)	Tarkastustiheys / vuosi (tarkastuksen kesto h) VALVIRA	Tarkastustiheys / vuosi VANTAA	Aika / tarkastus (h) VANTAA	Tarkastusten määrä 2015 YTE	Tarvittava kokonais- työaika 2015 (h)	Tarkas- tusten määrä 2016 YTE	Tarvitta- va työaika 2016 (h)	Tarkas- tusten määrä 2017 YTE	Tarvitta- va työaika 2017 (h)	Tarkas- tusten määrä 2018 YTE	Tarvitta- va työaika 2018 (h)	Tarkas- tusten määrä 2019 YTE	Tarvitta- va työaika 2019 (h)
YHTI 03.010	Talousettä toimittava laitos tai muu ison asetuksen mukainen kohde (talousettä toimittava laitos sisältää verkkoston ja vedenottamon)	5	2-1 0,5* (8-15 h) *jos vain jakelua	1 0,5* *jos vain jakelua	8	2	16	5	40	4	32	5	40	4	32
YHTI 03.015	Vedenottamo	4	2-1 0,5* (8-15 h) *jos vain jakelua	1 0,5* *jos vain jakelua	5	0	0	0	0	4	5	4	5	4	5
YHTI 03.020	Talousettä toimittava laitos tai muu pienen asetuksen mukainen kohde	0	1-0,5 0,3* (2-6 h) *jos vain jakelua	1-0,5 0,3* *jos vain jakelua	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.025	Vedenottamo, pienen asetuksen mukainen kohde	0	1-0,5 0,3* (4-8 h) *jos vain jakelua	1-0,5 0,3* *jos vain jakelua	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.030	Talousettä tukkumyynti	0	-	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.035	Vedenottamo, talousettä tukkumyynti	0	-	1	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Terveydensuojelulain kohteet (ilmoituksen-/luvanvaraiset kohteet)		Kohde- määrä (17.11. 2016)	Tarkastustiheys / vuosi (tarkastuksen kesto h) VALVIRA	Tarkastustiheys / vuosi VANTAA	Aika / tarkastus (h) VANTAA	Tarkastusten määrä 2015 YTE	Tarvittava kokonais- työaika 2015 (h)	Tarkas- tusten määrä 2016 YTE	Tarvitta- va työaika 2016 (h)	Tarkas- tusten määrä 2017 YTE	Tarvitta- va työaika 2017 (h)	Tarkas- tusten määrä 2018 YTE	Tarvitta- va työaika 2018 (h)	Tarkas- tusten määrä 2019 YTE	Tarvitta- va työaika 2019 (h)
YHTI 03.090	Lasten ja nuorten kohteet, kerhotila, nuorisotilat ja leirikeskukset	60	0,3 (2-4)	0,3	4	22	88	32	128	0	0	28	96	32	128
YHTI 03.160	Esiopetus	0	0,3 (5-15)	0,3	5	0	0	2	10	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.170	Peruskoulu	59	0,3 (5-15)	0,3	7	19	133	18	126	20	140	20	140	19	133
YHTI 03.180	Lukio	5	0,3 (5-15)	0,3	7	2	14	2	14	1	7	2	14	2	14
YHTI 03.190	Ammattioppilaitos	6	0,3 (5-15)	0,3	7	2	14	2	14	2	14	2	14	2	14
YHTI 03.200	Muut koulut ja oppilaitokset	2	0,3 (5-15)	0,3	7	0	0	1	7	1	7	0	0	1	7
YHTI 03.210	Korkeakoulu	2	0,3 (5-15)	0,3	7	0	0	2	14	0	0	0	0	2	14
YHTI 03.220	Muu aikuiskoulutus	0	0,3 (5-15)	0,3	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.230	Aamiaismajoitus sekä majoitus maatilamatkailun yhteydessä	1	0,2 (2-4)	0,2	4	2	8	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.240	Hotelli	13	0,2 (2-4)	0,2	4	11	44	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.250	Hostellit, retkeilymajat, retkeilyhotellit, kesähotellit, huoneistohotellit	4	0,2 (2-4)	0,2	4	1	4	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.260	Lomakeskusten ja leirintäalueiden mökit	0	0,2 (2-4)	0,2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Terveydensuojelulain kohteet (ilmoituksen-/luvanvaraiset kohteet)		Kohde- määrä (17.11. 2016)	Tarkastustiheys / vuosi (tarkastuksen kesto h) VALVIRA	Tarkastustiheys / vuosi VANTAA	Aika / tarkastus (h) VANTAA	Tarkastusten määrä 2015 YTE	Tarvittava kokonais- työaika 2015 (h)	Tarkas- tusten määrä 2016 YTE	Tarvitta- va työaika 2016 (h)	Tarkas- tusten määrä 2017 YTE	Tarvitta- va työaika 2017 (h)	Tarkas- tusten määrä 2018 YTE	Tarvitta- va työaika 2018 (h)	Tarkas- tusten määrä 2019 YTE	Tarvitta- va työaika 2019 (h)
YHTI 03.270	Muu loma-asuntojen ammattimainen tarjoaminen	0	0,2 (2-4)	0,2	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTI 03.280	Asuntolat, yömajat, pakolaisten vastaanotto- keskukset	3	0,2 (2-4)	1	4	0	0	0	0	3	12	3	12	3	12
YHTI 03.290	Muu majoitustoiminta	1	0,2 (2-4)	0,2	4	0	0	0	0	0	0	1	4	0	0
YHTI 03.380	Kosmetologiset huoneistot ja laitokset	125	0,3 (2-3)	0,3	4	34	136	35	140	41	164	42	168	42	168
YHTI 03.390	Tatuointi ja lävistys	8	0,3 (2-3)	0,3	4	9	36	0	0	0	0	8	32	0	0
YHTI 03.400	Solarium	20	0,2 (2)	0,2	2	0	0	5	10	5	10	5	10	5	10
YHTI 03.410	Muu ihonkäsittely ja hoito	2	0,3 (2-3)	0,3	4	1	4	0	0	0	0	2	8	0	0
YHTI 03.490	Suuret yleisötilaisuudet	25	-	1 - 0,2	6	0	0	0	0	10	60	10	60	10	60
YHTI 03.510	Päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti	186	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	52	312	52	312	62	372	62	372	62	372
YHTI 03.530	Leikkitoiminta ja muu päivätoiminta	5	0,5-0,3 (2-6)	0,3	5	0	0	3	15	0	0	0	0	5	25
YHTI 03.540	Lastenkodit, koulukodit ja nuorisokodit	10	0,5-0,3 (2-6)	0,3	5	0	0	6	30	5	25	0	0	5	25
YHTI 03.550	Ammatilliset perhekodit	1	0,5-0,3 (2-6)	0,3	5	0	0	0	0	0	0	1	5	0	0
YHT 03.560	Muut lastensuojelu- yksiköt, mm. perhekuntoutus-yksiköt	4	0,5-0,3 (2-6)	0,3	5	0	0	1	5	0	0	1	5	3	15

Terveystensuojelulain kohteet (ilmoituksen-/luvanvaraiset kohteet)		Kohde- määrä (17.11. 2016)	Tarkastustiheys / vuosi (tarkastuksen kesto h) VALVIRA	Tarkastustiheys / vuosi VANTAA	Aika / tarkastus (h) VANTAA	Tarkastusten määrä 2015 YTE	Tarvittava kokonais- työaika 2015 (h)	Tarkas- tusten määrä 2016 YTE	Tarvitta- va työaika 2016 (h)	Tarkas- tusten määrä 2017 YTE	Tarvitta- va työaika 2017 (h)	Tarkas- tusten määrä 2018 YTE	Tarvitta- va työaika 2018 (h)	Tarkas- tusten määrä 2019 YTE	Tarvitta- va työaika 2019 (h)
YHTI 03.570	Vanhainkoti (laitoshuolto)	2	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	0	0	2	12	1	6	0	0	1	6
YHTI 03.580	Vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköt (laitostyyppinen)	30	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	0	0	13	78	15	90	0	0	15	90
YHTI 03.590	Kehitysvammalaitos, muu kehitysvammaisten yksikkö (tehostettu palveluasuminen)	18	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	0	0	0	0	18	108	0	0	0	0
YHTI 03.610	Ensi- ja turvakodit, perhekuntoutusyksiköt	2	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	2	12	0	0	1	6	0	0	1	6
YHTI 03.620	Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminta-keskus	8	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	4	24	0	0	0	0	5	30	3	18
YHTI 03.630	Aikuisten päivähoito	2	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	1	6	0	0	0	0	1	6	1	6
YHTI 03.640	Muut yksiköt	5	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	0	0	0	0	5	30	0	0	0	0
YHTI 03.740	Muut yksiköt (mielenterveys- ja päihdekuntoutajat; tehostettu palveluasuminen)	12	0,5-0,3 (2-6)	0,3	6	5	30	5	30	6	36	7	36	0	0
YHTI 03.650	Yleiset uimarannat (EU- uimarannat), huomattava määrä uimareita	2	1 (2-4)	2	4	4	16	4	16	4	16	4	16	4	16

Terveydensuojelulain kohteet (ilmoituksen-/luvanvaraiset kohteet)		Kohde- määrä (17.11. 2016)	Tarkastustiheys / vuosi (tarkastuksen kesto h) VALVIRA	Tarkastustiheys / vuosi VANTAA	Aika / tarkastus (h) VANTAA	Tarkastusten määrä 2015 YTE	Tarvittava kokonais- työaika 2015 (h)	Tarkas- tusten määrä 2016 YTE	Tarvitta- va työaika 2016 (h)	Tarkas- tusten määrä 2017 YTE	Tarvitta- va työaika 2017 (h)	Tarkas- tusten määrä 2018 YTE	Tarvitta- va työaika 2018 (h)	Tarkas- tusten määrä 2019 YTE	Tarvitta- va työaika 2019 (h)
YHTI 03.660	Pienet yleiset uimarannat	4	1 (2-4)	1,00	4	4	16	4	16	4	16	4	16	4	16
YHTI 03.680	Yleiset altaat	15	1-2 (4-5)	1-2	5	21	105	21	105	21	105	21	105	21	105
YHTI 03.700	Saunat	1	1 (2-3)	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3	1	3
YHTI 03.710	Yleinen liikuntatila	64	0,25 (2-4)	0,25	4	16	64	14	56	17	68	16	64	17	68
yhteensä		716				228	1150	230	1181	233	1235	236	1156	251	1271

9 TUPAKKALAIN JA NIKOTIINIKORVAUSVALMISTEIDEN VALVONTA

Tupakkalain tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen. Laissa säädetään toimenpiteistä, joilla ehkäistään tupakkatuotteiden käytön aloittamista ja nikotiiniriippuvuuden syntymistä sekä edistetään tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden käytön lopettamista ja suojellaan väestöä altistumiselta niiden savulle.

Uusi tupakkalaki tuli voimaan 15.8.2016. Sen myötä Suomessa vastattiin Euroopan Unionin tupakkatuotedirektiivin säädöksiin. Osa uuden tupakkalain säädöksistä on annettu Suomen oman harkinnan ja lainsäädäntötarpeiden perusteella.

Kunnan tehtävänä on valvoa alueellaan tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista. Kunta myöntää tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntiluvat sekä valvoo tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja nikotiininesteiden myyntiä ja muuta luovuttamista sekä markkinointi- ja esilläpitokieltoja. Kunta valvoo myös tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattamista alueellaan sekä määrää tupakointikiellon asuntoyhteisön hakemuksesta.

Myös lääkelaki antaa tehtävän kunnalle. Kunta myöntää lääkelain mukaiset vähittäismyyntiluvat nikotiinikorvausvalmisteiden myyntiin kaupoissa, kioskeissa ja huoltoasemilla sekä ravitsemisliikkeissä. Kuntaa valvoo, että nikotiinikorvausvalmisteiden myynnissä noudatetaan lääkelain nojalla annettuja määräyksiä.

9.1 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyynti

Kunnan tehtäväkenttä myyntilupien myöntämisessä on laajentunut uuden tupakkalain voimaantulon myötä. Tupakkatuotteiden vähittäismyyntilupien lisäksi myyntipaikan sijaintikunta myöntää nyt luvan sähkösavukelaitteissa käytettävien nikotiininesteiden vähittäismyyntiin. Myyntiluvat ovat myyntipaikka- ja luvanhaltijakohtaisia.

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija on täysi-ikäinen ja esittää hyväksyttävän omaoikeuslupasuunnitelman. Lupahakemuksessa tulee olla selvitys myytävistä tuotteista, tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja nikotiininesteiden sijoittelusta myyntipisteessä sekä myyntipisteiden lukumäärästä ja niiden sijainnista.

Vähittäismyyntilupaa ei myönnetä, jos hakemuksessa tarkoitettu toiminta on tupakkalain vastaista tai, jos myyntipaikka ei ole kunnan valvottavissa. Lain mukaan lupaa ei saa myöntää sellaiseen myyntipaikkaan, joka sijaitsee päiväkodin tai perhepäivähoidon sisätilassa, päiväkodin ulkoalueella, lastensuojelulain tai mielenterveyslain nojalla hoitoa antavan laitoksen alle 18-vuotiaille tarkoitettussa sisätilassa tai heille tarkoitettulla ulkoalueella. Lupaa ei myöskään myönnetä myyntipaikkaan, joka sijaitsee perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavan oppilaitoksen sisätilassa, oppilasasuntolassa tai tällaisen oppilaitoksen käytössä olevalla ulkoalueella.

Uusi vähittäismyyntilupahakemus käsitellään ympäristökeskuksessa ja siitä tehdään viranhaltijapäätös. Myyntiä ei saa aloittaa ennen kuin lupa on myönnetty ja kunta on tehnyt päätöstä koskevat merkinnät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviran ylläpitämään tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntiluparekisteriin.

Uuden tupakkalain voimaan tulon jälkeen myönnetty vähittäismyyntilupa oikeuttaa luvanhaltijaa myymään sekä tupakkatuotteita että nikotiininesteitä. Luvan hakemisen yhteydessä hakijan tulee ilmoittaa, mitä tuotteita myyntipisteessä aiotaan myydä. Riippumatta siitä, myykö toimija vain tupakkatuotteita tai nikotiininesteitä vai molempia, kunta myöntää vain yhden myyntiluvan. Tuotevalikoimassa luvan myöntämisen jälkeen tapahtuvien muutosten johdosta ei tehdä uutta päätöstä, vaan myyntilupaa koskevat muuttuneet tiedot päivitetään Valviran rekisteriin.

Nikotiininesteiden vähittäismyyntin osalta tulee huomioda, että myyntilupa oikeuttaa myymään nikotiininesteitä, joiden nikotiinipitoisuus on enintään 20 mg/ml ja tuotteen maahantuoja tai valmistaja on tehnyt niistä ennakkoilmoituksen Valviralle viimeistään kuusi kuukautta ennen tuotteen saattamista markkinoille.

Lupapäätöksen yhteydessä kunta lähettää hakijalle esillä pidettävän vähittäismyyntiluvan. Luvan käsittelystä peritään ympäristöterveydenhuollon maksutaksan mukainen maksu, mutta lupiin tehtävistä muutoksista ei peritä käsittelymaksua.

Vanhan tupakkalain nojalla myönnetty tupakkatuotteiden vähittäismyyntiluvat ovat lakimuutoksen jälkeenkin voimassa. Tällaisen luvan haltija saa myydä myös nikotiininesteitä ilmoitettuaan asiasta kirjallisesti kuntaan. Kunta käsittelee ilmoituksen, toimittaa ilmoittajalle vastaanottokuittauksen ja tekee asiaa koskevat merkinnät Valviran rekisteriin. Myyntipaikkaan toimitetaan tässä yhteydessä uusi esillä pidettävä vähittäismyyntilupa. Vanhan tupakkalain mukaisen myyntiluvan haltijalta peritään maksu nikotiininesteiden vähittäismyyntiä koskevan ilmoituksen käsittelystä.

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vuosittaisesta valvonnasta peritään valvontamaksu, joka perustuu myyntipaikassa olevien myyntipisteiden lukumäärään ja myytäviin tuoteryhmiin. 1.1.2017 alkaen vuosittainen valvontamaksu peritään veroluontoisena eikä maksulla tarvitse enää olla kustannusvastaavuutta. Tupakkalain mukaan valvontamaksu on enintään 500 euroa myyntipistettä kohden. Maksu voidaan periä kaksinkertaisena, jos myynnissä on sekä tupakkatuotteet että nikotiininesteet. Kaikki tupakkavalvontaa koskevat maksut peritään myynnin valvonnasta, muita valvontaa koskevia maksuja ei enää peritä.

9.2 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyynti

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyynti on uuden tupakkalain voimaantulon myötä muuttunut ilmoituksenvaraiseksi. Ilmoitus tukkumyynnistä tulee tehdä myyntipaikan sijaintikunnalle ennen myynnin aloittamista. Myynnin saa aloittaa heti, kun ilmoitus on tehty. Tukkumyyntiä saa jatkaa vuoden 2016 loppuun ilmoitusta tekemättä, mutta 1.1.2017 alkaen ilmoitus tulee olla tehtynä kaikilla tukkumyyntiä harjoittavilla toimijoilla.

Tukkumyynti-ilmoituksessa on annettava vastaavat tiedot kuin vähittäismyyntilupahakemuksessa. Kunta ei tee asian johdosta erillistä päätöstä, vaan toimittaa ilmoittajalle vastaanottokuittauksen ja tekee tarvittavat merkinnät Valviran rekisteriin. Ilmoituksen käsittelystä peritään kunnan maksutaksan mukainen maksu. 1.1.2017 alkaen kunta perii tukkumyynnistä myös vuosittaisen myyntipistekohtaisen valvontamaksun, jonka suuruus määräytyy vastaavasti kuin vähittäismyynnin valvontamaksu.

9.3 Tupakkalain alaisten tuotteiden valvonta ja nikotiinikorvausvalmisteiden valvonta

Uuden tupakkalain myötä tupakkalain alaisten tuotteiden määrä on lisääntynyt. Tupakkalain alaisia tuotteita ovat esimerkiksi tupakkatuotteet, tupakointivälineet, tupakan vastikkeet ja tupakkajäljitelvät. Uusina tuotteina tupakkalain sääntelyn piiriin ovat tulleet sähkösavukelaitteet ja niissä käytettävät nesteet (nikotiinia sisältävät ja nikotiinittomat) sekä kasvipäriset poltettavaksi tarkoitetut tuotteet. Näistä tupakkatuotteet ja nikotiinia sisältävät nesteet vaativat kunnan myöntämän myyntiluvan, mutta muidenkin tupakkalain alaisten tuotteiden vähittäismyynnin valvonta kuuluu kunnalle.

Tarkastuksen sisältö on yleisellä tasolla määritelty aiemmin tässä valvontasuunnitelmassa. Tupakkalain alaisten tuotteiden sekä nikotiinikorvausvalmisteiden tarkastukset tehdään aina, kun mahdollista muun ympäristöterveydenhuollon valvonnan yhteydessä. Tupakkalain mukaisissa tarkastuksissa käytetään apuna Valviran laatimaa tarkastuslomaketta, jota parhaillaan päivitetään uuden lainsäädännön mukaiseksi. Tarkastettavia asioita ovat muun muassa seuraavat:

- myynnissä olevat tuoteryhmät, tuotteiden sijoittaminen myyntipisteessä ja myyntipisteiden lukumäärä
- myyntipisteen jatkuva valvonta koko ostotilanteen ajan (valinta, maksaminen, vastaanottaminen)
- esillä pidettävä myyntilupa ja myyntikieltoilmoitus asiakkaiden hyvin havaittavissa jokaisessa myyntipisteessä
- omavalvontasuunnitelma ja siihen liittyvät kirjaukset
- myyntiin liittyvien ikärajojen noudattaminen
- esilläpito- ja markkinointikieltoihin liittyvät asiat
- vähittäismyyntipakkaukset ja niiden merkinnät
- onko myynnissä kiellettyjä tuotteita (suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa, purutupakkaa,

- nenänuuskaa tai nikotiinineestettä, jonka nikotiinipitoisuus on yli 20 mg/ml)?
- onko automaattisia myyntilaitteita? (kiellettyjä 1.1.2015 alkaen)

Tarkastuksissa valvotaan samalla nikotiinikorvausvalmisteiden myyntiä, jolloin kiinnitetään huomiota ostotilanteen valvontaan, tuotteiden sijoitteluun ja säilytykseen.

9.4 Tupakointikieltojen ja -rajoitusten valvonta

Kunta valvoo alueellaan tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattamista. Uuden tupakkalain voimaantulon myötä tupakointikieltoja koskevia säädöksiä sovelletaan myös poltettavaksi tarkoitettun kasviperäisen tuotteen polttamiseen ja sähkösavukkeen käyttämiseen. Tilat ja alueet, joissa tupakointi on kielletty, myös sähkösavukkeiden ja poltettavaksi tarkoitettujen kasviperäisten tuotteiden käyttö on kielletty.

Tupakointi on kielletty tupakkalain mukaan seuraavissa paikoissa:

- rakennuksen, kulkuneuvon tai muun vastaavan paikan sisätiloissa, jotka ovat yleisön tai työntekijöiden käytettävissä taikka elinkeinotoiminnassa tuotettujen tai julkisten palvelujen tarjoamista varten asiakkaiden käytettävissä;
- ulkotiloissa järjestettävien yleisten tilaisuuksien katoksissa tai katsomoissa taikka muissa tilaisuuden seuraamiseen välittömästi tarkoitetuissa tiloissa, joissa osallistujat oleskelevat paikoillaan;
- päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten ulkotiloissa.

Tupakoida ei myöskään saa yksityisessä käytössä olevan kulkuneuvon sisällä, kun siellä oleskelee alle 15-vuotias. Kielto ei koske kulkuneuvossa olevaa asuintilaa. Tupakointikielto autossa vähentää lasten altistumista tupakansavulle ja sen aiheuttamille terveyshaitoille. Savutonta tupakkatuotetta ei saa käyttää päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- tai ulkotiloissa.

9.4.1 Tupakointitilat

Tupakointitiloja koskeva sääntely on yhdenmukaistunut. Aiemmin vain ravintoloiden tupakointitilat tarvitsivat maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen hyväksymisen, nyt sen tarvitsevat kaikki tupakointitilat. Vanhan tupakkalain tarkoittamassa tupakointiin varatussa huoneessa tai huoneiston tai tilan osassa tupakointi voidaan sallia ilman edellä esitettyä hyväksymistä 20.5.2018 saakka.

Tupakointitilaa ei saa olla tilassa, joka on pääasiassa alle 18-vuotiaiden käytössä. Tupakan savu ei saa levitä alueelle, jossa tupakointi on kielletty. Ravintoloiden tupakointitiloista säädetään lisäksi, että niiden tulee olla kohtuullisen kokoisia suhteessa liikehuoneiston kokoon ja asiakaspaikkojen määrään. Tupakointitilasta on laadittava omavalvontasuunnitelma ja niissä ei saa tarjoilla tai nauttia ruokaa tai juomia.

Tupakkalain olosuhdevalvontaa suoritetaan pääsääntöisesti terveydensuojelulain tai elintarvikelain mukaisten tarkastuskäyntien yhteydessä. Savuttomuustarkastuksissa käytetään aistihavaintoihin perustuvaa arviointia (mm. tuhkakuppien sijoittelu, näkyvä savu, savun haju) ja tarvittaessa selvitetään savun kulkeutumista merkkisavututkimuksin tai ilmanäytteiden avulla.

Tupakointitilojen osalta tarkastettavia asioita ovat tupakointikieltoa osoittavien opasteiden sijoittelu, tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattaminen ja tupakointitilan omavalvontasuunnitelman toteutuminen. Tarkastuksissa käytetään apuna Valviran laatimia ohjeita ja lomakkeita niiltä osin kun niitä on saatavilla. Tupakointitilojen valvonnasta ei peritä maksua.

Vain alkoholijuomien anniskelua harjoittavat ravintolat eivät ole säännöllisen elintarvikevalvonnan piirissä. Nämä tarkastetaan kuitenkin toiminnan aloittamisen, toimijan vaihtumisen tai asiakasvalitusten yhteydessä. Tuolloin tarkastetaan tupakkatuotteiden vähittäismyynnin lisäksi myös tupakointitilaa koskevien asioiden toteutuminen.

9.4.2 Tupakointikiellot asuntoyhteisössä

Tupakkalain mukaan asuntoyhteisön yhteisissä ja yleisissä sisätiloissa ei saa tupakoida. Asuntoyhteisö saa itse kieltää tupakoinnin hallitsemisensa yhteisissä ulkotiloissa rakennuksen sisäänkäyntien ja ilmanottoaukkojen läheisyydessä, lasten leikkialueella ja yhteisillä parvekkeilla.

Uusi tupakkalaki antaa taloyhtiöille mahdollisuuden hakea kunnalta tupakointikiellon määräämistä asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluville parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin. Kunnan on määrättävä tupakointikielto hakemuksessa tarkoitettuihin tiloihin, jos tiloista voi niiden rakenteiden ja muiden olosuhteiden vuoksi muutoin kuin poikkeuksellisesti kulkeutua tupakansavua toiselle parvekkeelle, toiseen huoneistoon kuuluvan ulkotilan oleskelualueelle tai toisen huoneiston sisätiloihin.

Tupakointikieltoa koskeva hakemus voi kohdistua yhteen tai useampaan parvekkeeseen tai tilaan ja tilat on yksilöitävä hakemuksessa. Tupakointikielto saadaan määrätä asuinhuoneiston asuintilaan vain, jos savun kulkeutumista ei ole mahdollista rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella kohtuudella ehkäistä. Asuintilan haltijalle tulee ennen kiellon määräämistä varata mahdollisuus estää savun kulkeutuminen omilla toimenpiteillään. Tupakointikielto ei tässä tapauksessa koske sähkösavukkeen käyttöä.

Tupakointikieltojen määrääminen asuinyhteisöön on mahdollista 1.1.2017 alkaen. Savun kulkeutuminen riittää kiellon määräämiseen eikä terveyshaittaa tarvitse osoittaa, toisin kuin terveydensuojelulain mukaisessa menettelyssä. Terveydensuojelulain soveltaminen on kuitenkin edelleen mahdollista yksittäistapauksissa. Asuntoihin ja muihin oleskelutiloihin tulevan tupakansavun haittoihin puututaan vain kirjallisen vireilletulon kautta.

9.5 Tupakkalain valvonnan painopisteet

Valvira on laatinut tupakkalain valtakunnallisen valvontaohjelman vuosille 2015 - 2019. Uuden tupakkalain voimaantulon jälkeen valtakunnallista valvontaohjelmaa ei ole vielä päivitetty. Painopisteet tupakkalain valvontaohjelmassa edelleen vuonna 2017 ovat:

- tupakkalain säännösten noudattaminen ulkoalueilla järjestettävissä yleisissä tilaisuuksissa
- tupakan vastikkeiden ja tupakkajäljittelmien mainonnallinen esillepano

Vantaan valitsemat painopistealueet mukailevat valtakunnallisia painopisteitä. Vantaa osallistuu mahdollisuuksien mukana valtion viranomaisten valvontaprojekteihin sekä jatkaa osallistumista kunnan lasten ja nuorten parissa työskentelevien viranomaisten ja järjestöjen yhteisprojekteihin, jotka kohdistuvat erityisesti toimiin nuorten tupakoinnin vähentämiseksi (Vantaan tarjontatyöryhmä).

9.6 Valvonnan suunnitelmalliset tarkastukset ja työajan tarve

Taulukossa 5 on esitetty tupakkalain valvonnan suunnitelmalliset tarkastukset vuosille 2017-2019. Kaikki tupakan myyntipaikat tarkastetaan joka toinen vuosi. Tarkastustiheyden määrittelyssä on huomioitu valtakunnallisessa tupakkalain valvontaohjelmassa 2015-2019 esitetyt tarkastustiheydet ja painopistealueet. Suunnitelmassa on arvioitu työajan tarve valvontakohtatyypeittäin.

Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden vähittäismyyntipaikkojen valvonnassa vuoden 2017 tarkastustarve on 125 tarkastusta, joiden arvioitu työajan tarve on 250 h / 33 htpv. Tupakointikieltojen ja -rajoitusten valvonnassa tiedossa olevien kohteiden tarkastustarve on 6 tarkastusta, joiden osalta arvioitu työajan tarve on 12 h / 1,6 htpv.

Asuntoyhteisöjen tupakointikieltihakemuksia ei ole vielä tätä valvontasuunnitelmaa laadittaessa tullut vireille. Oletettavaa kuitenkin on, että asuntoyhteisöt aktivoituvat tupakointikieltojen hakemiseen, kun valtakunnallisesti asiaan saadaan riittävät ohjeistukset ja lomakkeet. Näiden hakemusten käsittelyyn on syytä varata työaikaa vuodelle 2017.

Myös tukkumyynnin osalta tulee huomioda, että tukkutoimijoilla on vuoden 2016 loppuun saakka aikaa toimia ilman ilmoitusta kunnan valvontaviranomaiselle, joten vielä loppuvuodesta 2016 tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tukkumyynti-ilmoituksia ja siten uusia valvontakohteita voi tulla lisää.

Osa tupakkalain valvontaan käytettävästä työajasta kuluu myyntilupahakemusten käsittelyyn, neuvontaan, valitusten käsittelyyn, valvontaa tukevaan työhön, hallinnollisiin töihin, suunnitteluun sekä rekisterien ja seurannan kehittämiseen. Näihin tehtäviin on arvioitu tarvittavan 50 htpv vuodelle 2017.

Kaikkien luvanhaltijoiden esillä pidettävät vähittäismyyntiluvat on päivitettävä uuden lain mukaiseksi vuoden 2017 aikana. Tähän tulee myös varata työaikaa.

Nikotiinikorvausvalmisteiden myyntipaikkoja on Vantaalla 123 (11/2016). Vuonna 2017 näiden valvontaan arvioidaan käytettävän 10 htpv.

Taulukko 5. Tupakkalain valvonnan suunnitelmalliset tarkastukset vuosina 2017–2019.

YHTI Toimintatyyppi		Valvonta-kohteiden lukumäärä (11/2016)	Tarkastustiheys krt/vuosi (tarkastuksen kesto h)		Tarkastustarve määrä/vuosi		Työajan tarve h	
			Valviran ohje	YTE:n suunniteltu	Valviran ohje	YTE:n suunniteltu	Valviran ohje	YTE:n suunniteltu
Tupakkatuotteiden myynti, mainonta ja markkinointi								
YHTI 04.010	Vähittäismyynti	250	0,5 (2)	0,5 (2)	125	125	250	250
YHTI 04.020	Tukkumyynti	1	0,5 (2)	0,5 (2)	0	0*)	0	0
Tupakointikiellot ja -rajoitukset								
YHTI 04.080	Virastot, viranomaiset ja niihin verrattavissa olevat muut julkiset laitokset sekä muut työyhteisöt							
	Ravintolat, joissa on erillinen tupakointi-tila	18	0,3 (2)	0,3 (2)	6	6	12	12

*) Kohde tarkastettu vuonna 2016, joten ei tarkasteta vuonna 2017.

Lainsäädäntö ja ohjeet

Tupakkalaki (549/2016)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus (593/2016) tupakkatuotteiden ja vastaavien tuotteiden vähittäismyynnistä

Lääkelaki (395/1987) § 54 a - 54 e

Valtakunnallinen tupakkalain valvontaohjelma vuosille 2015 - 2019

10 ELINTARVIKEVALVONTA

Elintarvikelain tarkoituksena on varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus, hyvä terveydellinen laatu ja jäljitettävyyden sekä kuluttajan suojaaminen elintarvikemääräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta terveysvaaroilta ja taloudellisilta tappioilta.

10.1 Valvontaviranomaisen tehtävät

Viranomaisvalvonnan on oltava vaatimustenmukaista, terveysvaaroja ehkäisevää ja kuluttajaa suojaavaa. Ennaltaehkäisevään valvontaan sisältyy elintarvikehuoneistojen toiminnastaan tekemien ilmoitusten ja hyväksymishakemusten käsittely ja alustavan riskinarvioinnin suorittaminen niiden perusteella. Elintarvikealan toimijoiden ja kuluttajien neuvonta ja opastus on myös ennaltaehkäisevää valvontatyötä. Tärkein osa valvontaa on suunnitelmallisen valvonnan toteuttaminen. Suunnitelmalliseen valvontaan kuuluu elintarvikehuoneistojen tilojen ja toiminnan tarkastamisen lisäksi omavalvonnan toimivuuden arviointi, sekä tarpeelliseksi katsottava näytteenotto.

Valvontaviranomaisen on puututtava epäilyihin terveyshaittoihin sekä määräystenvastaisuuksiin. Kuluttajavalitukset ja muiden viranomaisten toimenpidepyynnöt käsitellään viipymättä.

10.2 Tarkastusten sisältö

Elintarvikevalvontaa toteutetaan pääosin elintarvikealan toimijoihin kohdistuvilla tarkastuksilla. Tarkastuksista laaditaan aina kirjallinen dokumentti, jossa yksilöidään tarkastuksessa tehdyt havainnot.

Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset ovat maksullisia. Tarkastusmaksun suuruus määräytyy valvontakohdetyypin mukaan. Maksut perustuvat tarkastuksesta aiheutuneiden keskimääräisten kokonaiskustannusten määrään ja tarkastukseen tavanomaisesti kuluvaan työaikaan. Tarkastusaikaan katsotaan kuuluvaksi varsinaisen kohteessa tehdyn tarkastuksen lisäksi tarkastukseen valmistautuminen sekä tarkastuskertomuksen laatiminen ja lisäksi matkoista aiheutuneet kustannukset peritään keskimääräisen 0,5 tunnin matka-ajan mukaisesti.

Elintarvikehuoneistot, joissa käsitellään eläimistä saatavia elintarvikkeita ennen vähittäismyyntiä, on hyväksyttävä ennen toiminnan aloittamista. Hyväksyttävät elintarvikehuoneistot tarkastetaan aina jo ennen toiminnan aloittamista.

Ilmoitettavat elintarvikehuoneistot tarkastetaan pääsääntöisesti vasta toiminnan aloittamisen jälkeen. Ensimmäinen tarkastus suoritetaan riskinarvioinnin perusteella 1, 3 tai viimeistään 6 kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta. Jos ilmoituksen perusteella epäillään, että toimintaan liittyy riskejä, joita toimija ei ole ottanut huomioon tai että toiminta ei ilmoituksen perusteella ole lainkaan mahdollista, voidaan ensimmäinen tarkastus tehdä jo ennen toiminnan aloittamista. Ensimmäisessä tarkastuksessa selvitetään elintarvikehuoneiston toimintaedellytykset kuten tilojen sijoittelu ja riittävyys, rakenteet, laitteet ja toimijan omavalvontasuunnitelma.

Toimijoiden elintarvikehuoneistoista tekemät ilmoitukset kirjataan seurantataulukkoon, johon merkitään kun toimijalle on lähetetty todistus ilmoituksen käsittelystä. Tämän avulla pystytään seuraamaan ilmoitusten käsittelyaikoja. Tavoitteena on, että 90 % ilmoituksista tulee käsiteltyä viikossa ja kaikki ilmoitukset käsitellään kolmessa viikossa. Samaan seurantataulukkoon merkitään myös uuden kohteen riskinarviointi, minkä mukaan ensimmäisen tarkastuksen ajankohta (1, 3 tai 6 kk) määräytyy, sekä tarkastuksen suorituspäivä. Näin taulukon avulla seurataan myös ensimmäisten tarkastusten toteuma-aikoja.

Ensimmäisen tarkastuksen jälkeen elintarvikehuoneistoon tehdään suunnitelmallisia tarkastuksia valvontasuunnitelman mukaisella tiheydellä. Tarkastustiheys määräytyy Eviran elintarvikehuoneiston riskiluokituksesta ja valvontatarpeen määrittämisestä antaman ohjeen (10503/1) mukaisesti ja tarkastusmäärät saadaan elintarvikevalvonnan valtakunnallisesta keskitetystä kohderekisteristä.

Tarkastukset tehdään yleensä ennalta ilmoittamatta. Joissakin tapauksissa voi kuitenkin olla tarkoituksenmukaista sopia tarkastuksesta etukäteen, jotta vastuuhenkilöiden on mahdollista olla mukana tarkastuksessa.

Tarkastus voi kattaa koko toiminnan tai kohdistua vain johonkin toiminnan osa-alueeseen esim. tarkastetaan vain tietyt tilat ja toiminnot tai omavalvontasuunnitelman sisältöä, toteutusta ja omavalvonnan tuloksia tai vaikkapa pakkausmerkintöjä, jäljitettävyyttä, työskentelyhygieniää tai elintarvikkeiden koostumusta. Tarkastuksilla varmistutaan omavalvontanäytteenoton riittävydestä, näytteenoton toteuttamisesta omavalvontasuunnitelman mukaisesti, sekä tarkastetaan näytetulokset ja niiden johdosta tehdyt toimenpiteet. Jos omavalvontanäytteenotto tai sen perusteella tehdyt toimenpiteet vaikuttavat riittämättömiltä, voi viranomainen ottaa näytteitä omavalvonnan toimivuuden varmistamiseksi.

Valvonta voi kohdistua myös pelkästään asiakirjoihin ja tapahtua tällöin joko toimijan tai viranomaisen tiloissa. Asiakirjatarkastuksia ovat mm. elintarvikehuoneistoilmoituksen käsittely, omavalvontasuunnitelman tarkastaminen, kuljetukseen, vientiin ja tuontiin liittyvien asiakirjojen tarkastaminen, takaisinvetoilmoitusten tarkastaminen tai omavalvonnan suorittamisen ja tulosten tarkastaminen vähittäismyyntin sähköisestä tietopankista.

Oiva on elintarvikevalvonnan tarkastustietojen julkistamisjärjestelmä, jota koordinoi Elintarviketurvallisuusvirasto Evira. Suunnitelmalliset tarkastukset ovat yleensä nk. Oiva-tarkastuksia, jotka tehdään Eviran laatimien Oiva-arviointiohjeiden mukaisesti. Arviointiohjeita on yhteensä n. 150, erikseen ilmoitettaville ja hyväksyttävillä elintarvikehuoneistoille. Elintarvikehuoneiston toiminnasta riippuen yhtä huoneistoa koskee vain osa arviointiohjeista ja tavoitteena on että kolmen vuoden tarkastusjakson aikana kaikki kyseistä elintarvikealan toimijaa koskevat arviointikohdat tulevat tarkastetuiksi.

Oivassa arvioidaan neliportaisella asteikolla (Oivallinen, Hyvä, Korjattavaa, Huono) yrityksen elintarviketurvallisuutta, kuten elintarvikehygieniää ja tuoteturvallisuutta. Jos tarkastuksissa havaitaan epäkohtia eli Oiva-arvosanaksi tulee joko Korjattavaa tai Huono on yleensä tarpeen suorittaa uusintatarkastus, jolla varmistetaan, että epäkohtien korjaamiseksi annettuja määräyksiä on noudatettu. Epäkohtien korjaamiselle sovitaan tavallisesti määräaika, jonka umpeuduttua uusintatarkastus tehdään. Tarkastuskäynnin sijaan on myös mahdollista muutoin dokumentoidusti varmistua epäkohdan korjaantumisesta. Uusintatarkastukset ovat toimijalle maksullisia.

Valituksen johdosta kohteeseen tehdään asian selvittämiseksi tarkastus, joka on toimijalle maksuton.

10.3 Elintarvikevalvonnan toteutus ja kohdentaminen

Kohteiden tarkastuskäynnit ovat valvonnan tärkein työkalu ja näytteenotto on hyvä lisä viranomaisen valvontakeinoihin. Sähköinen etävalvonta on myös mahdollista kun valvonnan tarvitsemia tietoja löytyy netistä tai niitä voidaan toimittaa viranomaiselle sähköisesti.

Valvonnan vaikuttavuutta ja läpinäkyvyyttä pyritään lisäämään viranomaisvalvonnan tarkastustulosten julkaisemisella. Elintarvikelaki edellyttää elintarvikealan toimijaa julkaisemaan valvontaviranomaisen antaman tarkastusasiakirjan ja valvontaviranomaista julkaisemaan suorittamansa elintarvikevalvonnan tulokset Eviran määräämällä tavalla. Yksittäisten valvontakohteiden valvontatietojen julkaiseminen aloitettiin Oiva-järjestelmän myötä toukokuussa 2013 vähittäismyynti- ja tarjoilupaikkojen osalta. Vuonna 2015 Oiva laajeni ja kattaa nykyään suurimman osan elintarvikealan yrityksistä. Valvonnan vaikuttavuutta lisää myös pakkokeinojen käyttö, jota seurataan keskusviranomaisen taholta ja kuntia on ohjeistettu lisäämään niiden käyttöä. Pakkokeinoihin tulee ryhtyä aina jos toimija ei viivytyksettä korjaa Oiva-arvosanaan ”huono” johtanutta virhettä.

Elintarvikevalvontaa tehdään riskinarvioinnin perusteella ja tarkastustiheys määräytyy Eviran elintarvikehuoneiston riskiluokituksesta ja valvontatarpeen määrittämisestä antaman ohjeen (10503/1) mukaisesti. Valvontaa kohdennetaan erityisesti sellaisiin kohteisiin, joissa valvontatoimenpiteillä on suurin vaikuttavuus (suuret tuotantomäärät ja toimitusalueen laajuus, paljon asiakaspaikkoja tai tehtyjä annoksia, asiakaskunnassa riskiryhmiä kuten lapsia tai vanhuksia). Aiemmin tarkastustiheys perustui yksinomaan elintarvikehuoneiston toimintatyyppiin, jatkossa toiminnan sisältö ja laajuus otetaan enemmän huomioon valvontatarvetta määritettäessä. Tällöin samassa Kuti-toimintatyyppissä olevien yksittäisten kohteiden riskiluokka ja siten tarkastustiheys vaihtelee. Riskiluokitusohjeessa luokkia on 10. Ilmoitettavat elintarvikehuoneistot sijoittuvat riskiluokkiin 1-5 ja hyväksyttävät elintarvikehuoneistot riskiluokkiin 3-10. Ohjeessa on annettu myös riskiluokan perusteella ohjeellinen yhteen tarkastukseen käytettävä aika.

Uudet toimijat tarkastetaan aina viimeistään 6 kk kuluessa toiminnan alkamisesta, samoin kohteet, joissa

ilmoitetaan toiminnan olennaisesta muuttumisesta. Tarkastusten määrää ja tarkastusten kohdentumista seurataan vähintään neljästi vuodessa.

Suunnitelmassa otetaan lisäksi tarjoilussa ja vähittäismyynnissä huomioon myös uusintatarkastusten määrä. Näiden osalta Oiva-järjestelmästä on saatu tietoa jo riittävän pitkältä ajalta, jotta pystytään arvioimaan Korjattavaa- tai Huono-arvosanan saavien kohteiden määrää ja siten uusintatarkastusten tarvetta.

10.4 Elintarvikkeiden tarjoilu

Elintarvikehuoneistoista tarjoilupaikat ovat suurin säännöllisesti valvottavien kohteiden ryhmä, niitä on Vantaalla valvontakohderekisterin mukaan 896 (11/2016).

Taulukossa 6 on esitetty tarjoilupaikkojen eri toimintatyyppien kohdelukumäärä, Eviran riskiluokitusohjeen mukaiset riskiluokat ja niiden perusteella kohdetyyppeihin suunnitellut tarkastusmäärät 2017 ja tarkastukseen käytettävä aika.

Oiva-tilastojen mukaan huonoimpien Oiva-arvosanojen Huono ja Korjattavaa määrä Vantaalla vaihtelee tarjoilupaikoissa eri toimintatyypeissä 6-46 % välillä. Prosentuaalisesti eniten uusintatarkastuksia tehdään ravintoloihin ja pubeihin, vähiten taas tarjoilu- ja laitoskeittiöihin. Arvio uusintatarkastusten määrästä v. 2017 perustuu siihen kuinka suuri osa toimintatyyppien mukaisista kohteista on vuoden 2016 tarkastustietojen mukaan saanut arvosanan Huono tai Korjattavaa.

Taulukko 6. Suunnitelmallinen valvonta tarjoilupaikoissa

Kuti-toimintatyyppi Riskiluokka (RL)	Kohde luku- määrä	Suunnitelmallisia tarkastuksia / vuosi / kohde (tarkastuksen kesto h)	Suunnitel- mallisia tarkastuksia yhteensä	Uusinta- tarkastuksia	Tarkastuksia yhteensä v. 2017
Ravintolatoiminta (E1008.10) (valmistus ja tarjoilu ko. paikassa) RL 2-4	263	0,5-2 (2-3)	212	78	290
Grilli tai pikaruokalatoiminta (E1008.20) RL 1-3	64	0,35-1 (1-3)	34	4	38
Kahvilatoiminta (E1008.30) RL 1-2	114	0,35-0,5 (1-3)	36	6	42
Pub-toiminta vain juomatarjoilua tai vähäistä elintarviketarjoilua (E1008.40) RL 0	52	0 (1-2)	16 (aloitus- tarkastukset)	7	23
Keskuskeittiö, pitopalvelu ja ravintola, joka toimittaa ruokaa myös muualla tarjoiltavaksi (E1008.60) RL 2-5	66	0,5-3 (1-4)	56	9	65
Laitoskeittiö (koulut, päiväkodit, sairaalat, hoitolaitokset, henkilöstöravintolat) (E1008.50) RL 2-4	144	0,5-2 (1-3)	90	6	96
Tarjoilukeittiö (muualla valmistetun ruoan tarjoilua, vähäistä välipalojen ym. valmistusta) (E1008.70) RL 1-2	193	0,35-0,5 (1-3)	68	6	74
yhteensä	896		512	116	628

Riskiluokitusohjeen mukaan kaikkein vähäriskisin toiminta voidaan jättää kokonaan suunnitelmallisten tarkastusten ulkopuolelle. Tällaiset kohteet kirjataan ilmoitusvelvollisuuden perusteella valvontakohdejärjestelmään ja niihin tehdään aloittamisen jälkeen tarkastus. Tämän jälkeen kohteissa käydään vain valitusten tai muiden tämäntapaisten syiden perusteella. Esimerkkeinä on mainittu tarjoilupaikoista mm. pubit, joten kohderyhmän E1008.40 Pub-toiminta, tarkastusmääriin on arvioitu uuden toiminnan aloittamiseen tai toiminnanharjoittajan vaihtumiseen liittyvät tarkastukset, sekä tarvittavat uusintatarkastukset.

10.5 Elintarvikkeiden myynti

Vantaalla on elintarvikkeiden vähittäis- ja tukkumyyntikohteita 220 kpl (11/2016). Taulukossa 7 on esitetty myyntipaikkojen kohdelukumäärä, Eviran riskiluokitusohjeen mukaiset riskiluokat ja niiden perusteella suunnitellut tarkastusmäärät 2017 ja tarkastukseen käytettävä aika.

Taulukko 7. Suunnitelmallinen valvonta vähittäis- ja tukkumyyntipaikoissa

Kuti-toimintatyyppi Riskiluokka (RL)	Kohde luku- määrä	Suunnitelmallisia tarkastuksia / vuosi / kohde (tarkastuksen kesto h)	Suunnitel- mallisia tarkastuksia yhteensä	Uusinta- tarkastuksia	Tarkastuksia yhteensä v. 2017
Vähittäismyynti (E1006.130) RL 0-4	218	0-2 (1-3)	132	28	150
Tukkumyynti (E1006.120) RL 2-3	2	0,5-1 (1-3)	2		2
yhteensä	220		134	28	152

Vantaalla on 8 suurmyymälää/hypermarkettia, joissa on monipuolinen ja laaja valmisruokatuotanto. Pinta-alaltaan hypermarketit ovat vähintään 2000 m². Hypermarkettien liha- ja kalaosastoilla on elintarvikkeiden valmistusta ja jalostusta. Myymälän valmistamia elintarvikkeita myydään pakkaamattomana palvelutiskiltä sekä pakataan itsepalvelumyyntiin. Hypermarketeilla on usein kahvila- ja ravintolatoimintaa, jolloin elintarvikkeita nautitaan paikan päällä. Vantaan hypermarkettien sisälle on rakennettu omat leipomot, joissa valmistetaan sekä ruokaleipää että helposti pilaantuvia konditoriatuotteita.

Supermarketit ovat pinta-alaltaan huomattavasti hypermarketteja pienempiä, pinta-ala on keskimäärin 1000 m². Toiminnoiltaan supermarketit ovat kuitenkin lähellä hypermarketteja, mutta toiminnan laajuus on kuitenkin pienempi. Kohteissa on usein helposti pilaantuvien elintarvikkeiden valmistusta, pakkaamista ja palvelumyyntiä. Supermarketteihin lukeutuvia myymälöitä Vantaalla on tällä hetkellä 8 kpl.

Elintarvikeviraston riskiluokituksen mukaan hyper- ja supermarketteihin tehdään kaksi tarkastusta vuodessa, jos elintarvikkeiden myyntipinta-ala on yli 1000 m². Suurmyymälän sisällä voi olla useampia toimijoita. Nämä myymälän ulkoistetut toimijat hoitavat itsenäisenä yrityksenä esimerkiksi leipomon tai palvelutiskin toiminnot. Jos ulkoistettu toimija on päävastuussa toiminnastaan, kohteeseen tehdään oma tarkastus, joka määräytyy Eviran riskiluokituksen mukaisesti riippuen toiminnan luonteesta ja laajuudesta. Jos kauppialla on päävastuu koko myymälän toiminnasta, ulkoistettujen toimijoiden tarkastukset sisältyvät myymälän tarkastuksiin. Jos kauppias pitää myymälässään ravintolaa, ravintolaan tehdään oma tarkastuksensa, joka määräytyy riskiluokituksen mukaisesti kuukaudessa keskimäärin myydyn annosmäärän mukaisesti. Myymälässä olevan kahvilan tarkastus sisältyy hypermarketin tarkastukseen, jos kauppias hallinnoi kahvilaa.

Supermarketteja pienemmät marketit, joiden elintarvikemyynnin pinta-ala on välillä 200-1000 m² ja kohteen toimintaan kuuluu pakkaamattomien helposti pilaantuvien tuotteiden palvelumyynti, tarkastetaan kerran vuodessa. Jos marketissa ei ole palvelumyyntiä (jähdytettyä palvelutiskiä) lainkaan, tarkastus tehdään vain joka toinen vuosi.

Pienet myymälät, kuten lähikaupat ja elintarvikekioskit, joiden elintarvikemyynnin pinta-ala on pienempi kuin 200 m² tarkastetaan kolmen vuoden välein. Jos tämän kaltaiseen kohteeseen tulee helposti pilaantuvien elintarvikkeiden myyntiä pakkaamattomana, kuten salaattibaari tai palvelutiski, tarkastus tehdään joka toinen vuosi. Vähittäismyyntiin toimintatyyppissä on myös kohteita, joihin ei tehdä suunnitelmallisia tarkastuksia lainkaan. Tällaiset kohteet tarkastetaan vain tarvittaessa esim. apteekeissa ja kuntosaleilla tapahtuva vähäinen elintarvikemyynti tai ruoka-aputoiminta.

Vantaalla järjestetään markkinoita, festivaaleja ja muita yleisötapahtumia, joissa tarjoillaan ja myydään elintarvikkeita liikkuvista elintarvikehuoneistoista. Vantaalla on myös säännöllistä valvontaa edellyttävää, sesongin mukaista ulkomyyntiä ja tarjoilua toreilla ja muilla perinteisillä ulkomyyntialueilla. Liikkuvan elintarvikehuoneiston toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista koskeva ilmoitus käsitellään Vantaalla, jos toiminta aloitetaan tai jos toiminta on aiemmin hyväksytty tai toiminnasta ilmoitettu Vantaalla. Toiminnan saapumisesta paikkakunnalle tulee tiedottaa 4 arkipäivää aikaisemmin Vantaan ympäristökeskukseen. Tiedottamisvelvollisia ovat ne toimijat, jotka ovat toiminnastaan ilmoitusvelvollisia. Tapahtumajärjestäjä voi tiedottaa kaikista tapahtuman elintarviketoimijoista keskitetysti. Ulkomyyjä voi kuitenkin olla myös toimija, jonka ei tarvitse tiedottaa kuntaa

saapumisestaan. Tällaisia ovat alkutuottaja, joka toimii alkutuotantoilmoituksen perusteella, yksityishenkilö, jonka toiminta on vähäriskistä tai toimija, jonka toiminta on vähäriskistä eikä ole elinkeinotoimintaa (esim. järjestöt). Kaikkia toimijoita voidaan tapahtumien yhteydessä valvoa. Ilmoitusvelvollisten toimijoiden tarkastuksesta voidaan laskuttaa riippumatta siitä, missä valvontayksikössä toimijan ilmoitus on käsitelty. Näiden toimijoiden valvonta sisältyy toiminnasta riippuen myynnin tai tarjoilun toimintatyyppeihin.

Ravintolisien myynti elintarvikkeiden myyntipaikoissa on lisääntynyt viime vuosina merkittävästi. Tavallisten kauppojen lisäksi niitä myydään apteekeissa, erikoisliikkeissä, kuntosaleilla sekä internetissä. Ravintolisien internetissä tapahtuvaa myyntiä on tarkoitettu valvoa entistä tarkemmin.

10.6 Laitokset, varastot, valmistus ja kuljetus

Vantaalla on monipuolista elintarviketuotantoa ja Suomen oloissa huomattavan kokoisia elintarviketuotantolaitoksia ja -varastoja, joiden valvonnasta vastaavat siihen määrättyt tarkastajat ja kaupungineläinlääkärit.

Liha-, kala- ja maitoalan laitosten tarkastustiheydet perustuvat pääosin Eviran riskiluokitusohjeeseen. Jotkut liha-alanlaitokset ovat kuitenkin niin suuria ja toiminta monipuolista, että yhdellä tarkastuskerralla pystytään tarkastamaan vain osa laitoksen toiminnoista. Tästä syystä suunnitelmallisten tarkastusten (tarkastuskertojen) määrä on suurempi kuin riskiluokitusohjeessa. Myös aiempi valvontahistoria ja paikallinen riskinarviointi voi olla tarkastusmäärän perusteena.

Taulukossa 8 on esitetty laitosten, varastojen ja kuljetusten kohdelukumäärät, Eviran riskiluokitusohjeen mukaiset riskiluokat ja niiden perusteella suunnitellut tarkastusmäärät 2017 ja tarkastukseen käytettävä aika. Kohteet ovat olleet Oiva-järjestelmän piirissä vuodesta 2015 alkaen. Uusintatarkastuksia on jouduttu tekemään vain harvoin ja useamman kerran vuodessa tarkastettavissa kohteissa epäkohtien korjaantuminen on yleensä tarkastettu erillisen uusintatarkastuksen sijaan seuraavan suunnitelmallisen tarkastuksen yhteydessä.

Taulukko 8. Suunnitelmallinen valvonta laitoksissa, varastoissa ja kuljetuksissa

Kuti-toimintatyyppi Riskiluokka (RL)	Kohde lukumäärä	Tarkastuksia / vuosi / kohde (tarkastuksen kesto h)		Tarkastuksia yhteensä
		Evira	YTE	
Liha-alan laitokset (E1001) RL 4-9	5	2-10 (2-4)	2-32	62
Kala-alan laitokset (E1002) RL 6	1	4 (3-4)		4
Maitoalan laitokset (E1000) RL 6	3	4 (3-4)		12
Eläinperäisten elintarvikkeiden varastot (E1010.10) RL ei ole määritetty	14	max 4 (2-3)		25
Muut varastot (E1010.20) RL 1-2	43	0,35-0,5 (1-3)		16
Leipomot (E1004.20, E1004.30, E1004.40) RL 1-3	18	0,35-1 (1-3)		10
Muu teollinen valmistus (makeiset, yhdistelmäelintarvikkeet ym.) (E1005) RL 1-3	13	0,35-1 (1-3)		9
Ei-eläinperäisten tuotteiden pakkaamot ja kasvituotteiden valmistus (E1004.50, E1004.60, E1010.40) RL 1-2	8	0,35-5 (1-3)		4
Elintarvikekuljetukset (E1009) RL 1-2	87	0,35-0,5 (1-3)		31
Yhteensä	192			173

Edellisvuosista poiketen toimintatyyppiin E1010.10 on jätetty enää ainoastaan hyväksytyt varastolaitokset ja kaikki ilmoitetut varastot ovat toimintatyyppissä E1010.20.

10.7 Alkutuotannon valvonta

Elintarvikevalvontaviranomaisen tulee pitää saamiensa ilmoitusten pohjalta rekisteriä alkutuotannon toimijoista mm. lihan-, maidon-, kasvisten- ja viljantuottajista. Toimijoiden velvollisuus on laatia toiminnastaan omavalvontasuunnitelma.

Vuodenvaihteessa 2015-2016 olivat lausuntokierroksilla Eviran laatimat luonnokset alkutuotantopaikkojen tarkastustiheyksistä, sekä alkutuotannon Oiva-ohjeiden tapaiset valvontaohjeet. Marraskuussa 2016 Evirasta kuitenkin tuli tieto, että alkutuottajien kohderekisteriä ei saada kuntoon vuoden 2016 aikana ja valvontaohjeiden teko on kesken asetusmuutosten vuoksi. Eviran tavoitteena on saada valvontaohjeet ulos alkuvuodesta 2017 ja alkutuottajien rekisteri kuntoon vuoden 2017 loppuun mennessä. Toistaiseksi alkutuotannon tarkastuksiin ei ole Vantaalla ryhdytty, pois lukien maidontuotantotilojen ja itujen tuotannon tarkastukset, vaan on odotettu Eviralta koulutusta ja ohjeistusta alkutuotannon valvontaan.

Maidontuotantotilojen hygieenisiä tarkastuksia on tehty jo vuodesta 1997 alkaen. Tilat on tarkastettu kolmen vuoden välein, mutta lausunnolla olleiden tarkastustiheyssuosituksen mukaan jatkossa väli olisi viisi vuotta, ellei tila myy raakamaitoa. Vantaalla on enää yksi toiminnassa oleva maidontuotantotila, joka tarkastettiin vuonna 2016.

Itujen tuottaminen poikkeaa muusta alkutuotannosta, sillä se on elintarvikeviranomaisen hyväksyntää vaativaa alkutuotantoa. Vantaalla on säännöllisessä valvonnassa kaksi itujen tuottajaa. Idättämöille on valvontatietojärjestelmässä oma kohderyhmä E1013.10 Itujen Tuotanto ja valvontatiheys on 1 tarkastus vuodessa.

Vuoden 2015 kartoituksen mukaan eläinperäisten elintarvikkeiden alkutuotantopaikkoja olisi 37, viljantuotantoa harjoitti 32 ja muuta kasvintuotantoa 5 alkutuotantopaikkaa. Muuta kasvintuotantoa oli avo- ja kasvihuonevihannesten tuotanto (3 tilaa) sekä mausteiden ja herneiden tuotanto (1 kpl kumpaakin). Lisäksi Vantaalla toimii mansikoiden alkutuotanto- ja suoramyyntipaikkoja kaksi kappaletta. Mansikan alkutuotantopaikkoja on valvottu vuosittain Eviran kasvinsuojeluainejäämien valvonnan (näytteenotto) yhteydessä.

10.8 Vientivalvonta

Elintarvikkeiden vientiä EU-alueen ulkopuolisiin ns. kolmansiin maihin on valvottava lähtömaassa vastaanottajamaan vaatimalla tavalla. EU-alueelle liha-, kala-, maito- ja munatuotteet saa viedä vapaasti Eviran antaman laitostai varastonumeron perusteella. Samoin yhdistelmäelintarvikkeet ja ei-eläinperäiset elintarvikkeet kuuluvat EU:n alueella vapaan liikkuvuuden piiriin.

Vantaalla valmistetuista elintarvikkeista tai Vantaalla sijaitsevista varastoista lähtevistä elintarvikkeista tehdään vientitodistus, jos elintarvike-erä toimitetaan EU:n ulkopuolelle eli nk. kolmanteen maahan. Virkaeläinlääkäri valvoo, että elintarvike-erä täyttää vastaanottajamaan vaatimukset ja antaa todistuksen vientiä varten.

Elintarvikevienti on tärkeää useille Vantaalla sijaitseville yrityksille. Elintarvikkeiden vientivolyyymi on huippuvuosista vähentynyt, mutta vientierille asetetut vaatimukset ovat lisääntyneet. Syksyllä 2014 Venäjä asetti EU:sta peräisin olevat elintarvikkeet aluksi vuoden mittaiseen vientikieltoon, mitä on sittemmin jatkettu. Tämä on vähentänyt elintarvikevientiä merkittävästi. Viranomaisvalvonta tai viranomaisen resurssien puute ei saa olla esteenä viennin toteutumisella. Viranomaistoiminnan on oltava kaikissa olosuhteissa riittävää, joustavasti toteutettua ja myös viennin elpymiseen on varauduttava.

10.9 Ensisaapumisvalvonta

Ensisaapumisvalvonnalla tarkoitetaan toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen tuotavien eläinperäisten elintarvikkeiden valvontaa. Vuoden 2008 toukokuusta alkaen ensisaapumisvalvonta valtiollistettiin ja järjestämisvastuu siirtyi kunnilta Eviralle. Vantaa solmi tuolloin Eviran kanssa sopimuksen ensisaapumisvalvonnan suorittamisesta alueellaan. Evira irtisanoi sopimuksen 1.7.2011 alkaen ja alkoi hoitaa valvontaa itse.

10.10 Takaisinvedot ja RASFF-ilmoitukset

Evira lähettää kiireelliset, terveydelle vaarallisten ja määräysten vastaisten elintarvikkeiden takaisinvetoilmoitukset kuntiin. Tuotevirhe on voitu havaita joko Suomessa tai muualla Euroopassa, jolloin ilmoitus tulee RASFF-järjestelmän (Rapid Alert System for Food and Feed) kautta.

Jos tuotteen ilmoitetaan olleen valmistettu, varastoitu, myynnissä tai tarjolla Vantaalla, ollaan yhteydessä asianomaiseen elintarviketoimijaan ja seurataan kuinka ilmoitusta koskevien elintarvikkeiden takaisinvento ja hävittäminen tulee suoritetuksi. Joissakin tapauksissa viranomaisen tekee elintarvike-erästä hylkäys- ja hävittämispäätöksen.

10.11 Pakkausmerkinnät

Elintarvikkeiden pakkausmerkinnät on tehty kuluttajan avuksi, eivätkä ne saa johtaa kuluttajaa harhaan elintarvikkeen tai sen ominaisuuksien tai siihen muutoin liittyvien seikkojen suhteen. Kuluttajavalituksista ja takaisinvedoista merkittävä osa liittyy pakkausmerkintöihin.

Euroopan parlamentti ja neuvosto on antanut asetuksen 1169/2011/EY elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle (ns. elintarviketietoasetus). Asetuksen siirtymäaika yleisten merkintävaatimusten osalta päättyi 13.12.2014. Elintarviketietoasetus säättää useita uusia tarkennuksia pakkausmerkintöihin, joista oleellisemmat liittyvät pakkausmerkintöjen luettavuuteen, pakollisiin lisätietoihin, elintarvikkeen nimeen, ainesosaluetteluun, allergioita ja intoleransseja aiheuttaviin aineisiin ja vähimmäissäilyvyysaikaan. Myös elintarvikkeen alkuperämaan tai lähtöpaikan merkintävelvoite laajenee. Elintarviketietoasetuksen myötä ravintoarvomerkinnot tulivat pakollisiksi pakattuihin elintarvikkeisiin 13.12.2016. Vantaalla pakkausmerkintöjen on oltava sekä suomen- että ruotsin kielellä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetusta, jolla säädetään elintarviketietojen antamisesta pakkaamattomista elintarvikkeista, on alettu soveltaa 1.4.2015. Tämä koskee sekä vähittäismyyntipaikkoja että tarjoilupaikkoja. Pakkaamattomista elintarvikkeista on vähittäismyyntipaikassa annettava seuraavat tiedot: allergiaa ja yliherkkyyttä aiheuttavat aineet, elintarvikkeen nimi, ainesosat, alkuperämaa (ei koske tarjoilupaikan valmistaman aterian liha-ainesosaa) sekä tarvittavat käyttö- ja säilytysohjeet.

Vuonna 2017 valvonnassa jatketaan muutosten toimeenpanon valvontaa.

10.12 Kontaktimateriaalit

Kontaktimateriaaleilla tarkoitetaan materiaaleja ja tarvikkeita, jotka ovat joko suoraan tai välillisesti kosketuksessa elintarvikkeen kanssa. Kontaktimateriaaleja ovat esimerkiksi elintarvikkeiden pakkausmateriaalit, keittiövälineet, elintarviketeollisuuden laitteet ja kertakäyttökäsineet. Materiaaleista ja tarvikkeista ei saa siirtyä elintarvikkeeseen ainesosia, jotka voivat vaarantaa terveyttä tai aiheuttaa elintarvikkeeseen muutoksia tai ominaisuuksien heikentymistä.

Kontaktimateriaaleja markkinoille saattavien toimijoiden pitää ilmoittaa toiminnastaan sijaintikuntansa elintarvikevalvontaviranomaiselle. Kontaktimateriaalien säädöstenmukaisuutta valvotaan muun elintarvikevalvonnan yhteydessä elintarvikkeita valmistavissa laitoksissa ja myös muissa elintarvikkeiden valmistus- ja myyntipaikoissa. Vantaalla on lisäksi toimijoita, joilla ei ole muita elintarvikkeisiin liittyviä toimintoja kuin kontaktimateriaalit. Nämä toimijat on saapuneiden ilmoitusten mukaisesti lisätty valvontakohterekisteriin ja kohteiden suunnitelmallinen valvonta on aloitettu vuonna 2013. Kontaktimateriaalitoimijoiden suunnitelmallinen valvonta jatkuu taulukon 9 riskiluokituksen mukaisesti vuonna 2017.

Taulukko 9. Kontaktimateriaalitoimijoiden suunnitelmallinen valvonta

Kuti-toimintatyyppi Riskiluokka (RL)	Kohde lukumäärä	Tarkastuksia / vuosi / kohde (tarkastuksen kesto h)	Tarkastettavat kohteet (lkm/vuosi)
		Evira	YTE:n suunniteltu
Kontaktimateriaalitoimijat (E1011) RL 1-2	12	0,35-0,5 (1-3)	3

10.13 Ravintolisät

Ravintolisillä tarkoitetaan elintarvikkeita, joiden tarkoituksena on täydentää tavanomaista ruokavaliota ja joilla on yhden tai useamman ravintoaineen kanssa ravitsemuksellinen tai fysiologinen vaikutus. Koostumuksensa puolesta ne ovat kuitenkin elintarvikkeita, joita säätelee elintarvikelaki.

Ravintolisien valvonnassa keskitytään koostumuksen (ainesosien ja niiden määrän sallittavuus), merkintöjen (ravintolisäasetuksen mukaiset merkinnät) sekä ravintolisäilmoitusten valvontaan. Ravintolisien vaatimustenmukaisuus voidaan todentaa pakkausmerkintä-, resepti- ja asiakirjatarkastuksin sekä tarvittaessa analyysi- tai omavalvontatodistuksin. Ravintolisissä esiintyvät puutteet koskevat useimmiten koostumusta tai pakkausmerkintöjä ja niistä tehdäänkin vuosittain useita takaisin vetoja. Ravintolisien markkinoinnissa käytetyt terveystväitteet kuuluvat myös valvonnan piiriin. Vantaalla on sekä ravintolisien maahantuontia, varastointia että valmistusta.

10.14 Näytteenotto

Ympäristöterveydenhuollon näytteenottosuunnitelmassa on huomioitu EU:n (mikrobikriteeriasetus 2073/2005) ja kansallisen lainsäädännön (MMM 3/EEO/2000 hygienialain mukaisten näytteiden ottaminen) vaatimukset sekä Eviran ohjeistus (10502/1 Elintarvikkeiden mikrobiologinen näytteenotto ja analyysit, 10501/1 Elintarvikkeiden mikrobiologiset vaatimukset, komission asetuksen (EY) No 2073/2005 soveltaminen).

Näyte voi koostua useammasta osanäytteestä. Näytteenotto on joko satunnaisotantaan perustuvaa, valikoivaa (esim. korkeariskinen tuote, epätyydyttävät tuotanto-olosuhteet) tai epäilyyn perustuvaa näytteenottoa (esim. ruokamyrkytys epäily tai -epidemia). Viranomaisnäytteenotossa täytetään itseäljentävä näytteenottotodistuslomake, josta yksi osa jää näytteenottopaikkaan, toinen osa näytteenottajalle ja kolmas osa toimitetaan näytteen mukana laboratorioon. Näytteiden tutkimustulokset toimitetaan viranomaiselle ja toimijalle.

10.14.1 Projektit ja tasokartoitukset

Valvontaviranomainen tekee suunnitelmallista näytteenottoa liittyen seuranta- ja valvontatutkimuksiin, joilla arvioidaan omavalvontajärjestelmän toimivuutta, elintarvikehuoneiston hygieenistä tasoa, elintarvikkeiden laatua ym. Seurantatutkimuksissa kerätään tietoa analysoitavien mikrobien tai kemiallisten aineiden esiintyvyydestä tai elintarvikkeiden saastumisasteesta, mutta seurantaan ei liity valvontatoimenpiteitä. Valvontatutkimuksissa tulosten perusteella ryhdytään tarvittaviin valvontatoimenpiteisiin.

Pääosin elintarvikevalvonnassa toteutetaan valvontatutkimusprojekteja. Projektitulosten perusteella puututaan elintarvikehuoneistojen rakenteisiin tai toimijoiden toimintatapoihin. Jos näytetulos on heikko, toimijaa neuvotaan, jonka jälkeen otetaan uusintanäytteet toimijan kustannuksella.

Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen voi projekteissa olla tapauksesta riippuen toimijalle maksullista tai ilmaista. Näytteenoton yhteydessä voidaan suorittaa myös tiettyyn toimintaan kohdistuvaa valvontaa. Vuoden 2017 kohdennetun näytteenoton suunnitelma on esitetty taulukossa 10. Näytteenottoprojekteja on suunniteltu yhdessä MetropoLabin, Helsingin ja Espoon kaupunkien sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kanssa ja yhteisistä projekteista laatii vetovastuussa oleva valvontayksikkö raportin. Lisäksi Vantaan tuloksista laaditaan oma suppeampi yhteenveto.

Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan lisäksi Eviran tai muun ulkopuolisen tahon organisoimiin kartoituksiin suorittamalla pyydettyä näytteenottoa. Näistä alueellisista, valtakunnallisista tai kansainvälisistäkin seurantatutkimuksista saadaan usein tieto vasta toimintavuoden aikana.

Taulukko 10. Suunnitelmallinen näytteenotto projekteissa vuonna 2017

Elintarvike	Valvontakohte	Analyysit	Näytemäärä	Kustannukset	Ajankohta
Pintapuhtaus	Tarjoilupaikat	Mikrobiologiset	90 kpl/vuosi	Toimija/ Viranomainen	2017-2018
Riisi	Tarjoilupaikat	Mikrobiologiset	20 kpl	Toimija/ Viranomainen	2016-2017
Äyriäiset	Vähittäismyynti, laitokset, maahantuojat	Mikrobiologiset	20-30 kpl	Toimija	tammi- syyskuu 2017

Kaupoissa valmistettu, jäädytetty ja pakattu ruoka	Vähittäismyymälät	Mikrobiologiset	10 kpl	Toimija	tammi-elokuu 2017
Ulkomyynti, elintarvikkeet		Mikrobiologiset	10 kpl	Viranomainen	kesä 2017
Ulkomyynti, vesi		Mikrobiologiset	10 kpl	Viranomainen	kesä 2017
Leipien suolapitoisuus	Leipomot	Kemialliset	30 kpl	Toimija	tammi-heinäkuu 2017
STEC kasviksissa	Maahantuojat, pakkaajat	Mikrobiologiset	30 kpl	Viranomainen	tammi-elokuu 2017

Projektikohtaisesti laaditaan projekti- ja analyysisuunnitelmat sekä tarvittaessa ohjeet ja lomakkeet elintarvikenäytteenottoon ja olosuhde- tai prosessivalvontaan näytteenoton yhteydessä. Laboratoriopalveluiden kilpailutus on parhaillaan käynnissä. Projektinäytteet tutkitaan laboratoriossa, jonka kanssa valvontayksiköllä on palvelusopimus. Projektien analyysisuunnitelmat ovat valvontasuunnitelman liitteessä 2.

10.14.2 Omavalvonnan toimivuuden arviointi

Viranomainen suorittaa pistokoeluonteista näytteenottoa toimijoiden omavalvonnan toimivuuden arvioimiseksi. Suuremmille laitoksille on laadittu laitoskohtaiset näytteenottosuunnitelmat, minkä lisäksi niissäkin otetaan tarvittaessa myös muita näytteitä. Vuonna 2017 laitoksista on suunniteltu otettavan viranomaisnäytteitä 102 kpl. Pienemmissä kohteissa näytteitä voidaan ottaa tarkastuksen yhteydessä, havaittaessa elintarvikkeissa tai niiden käsittelyssä puutteita tai jos toimijan omavalvontaan ei kuulu riittävästi tai lainkaan näytteenottoa. Näytteenotto ja näytteiden tutkiminen on tällöin toimijalle maksullista.

10.14.3 Näytteenotto ruokamyrkytyspäilyissä ja valituksissa

Ruokamyrkytyspäilyjen ja -epidemioiden sekä kuluttajavalitusten perusteella otetaan näytteitä, mutta niiden määrää on ennakoon mahdoton arvioida tarkasti. Vuosittain ruokamyrkytyspäilyjä ja valituksia on molempia elintarvikevalvonnan tietoon tullut 60–90. Tapaukset selvitetään viipymättä ja ruokamyrkytyspäily- ja epidemianäytteiden tutkimuksista sovitaan yhteistyössä laboratorion kanssa. Näytteeksi voidaan ottaa sekä valmiita elintarvikkeita, raaka-aineita tai puhtausnäytteitä pinnoilta. Valitus- ja ruokamyrkytystapauksissa tarkastus, näytteenotto ja näytteiden tutkiminen on toimijalle maksutonta.

Valitusten johdosta on vuosittain tutkittu 5-15 näytettä. Ruokamyrkytysnäytteissä vuosittainen vaihtelu on ollut hyvin suurta ja vaihdellut 5-50 tutkitun näytteen välillä. Ruokamyrkytyksissä tutkitaan tavallisesti useita näytteitä tapausta kohden, kun aiheuttajasta on harvoin varmuutta. Aina ilmoitus ruokamyrkytyspäilystä ei johda näytteenottoon. Näin on esimerkiksi silloin jos sairastuneita on vain yksi, vaikka epäiltyä ruoka olisi nauttinut lukuisa joukko ihmisiä tai jos kyseessä on yhteen perheeseen rajoittunut epidemia ja tartunnan epäillä levinneen henkilöstä toiseen, eikä elintarvikkeiden välityksellä. Epidemiaselvityksistä on kerrottu tarkemmin valvontasuunnitelman yleisessä osassa kohdassa, jossa on erityistilanteisiin varautumisesta.

10.15 Valvontaprojektit

Näytteenottoa sisältävien projektien lisäksi voidaan toteuttaa pelkästään tarkastuksen sisältäviä projekteja. Projektitarkastukset voidaan suorittaa erillisinä tarkastuskäynteinä, jolloin tarkastuksista ei veloiteta toimijaa tai ne voidaan yhdistää suunnitelmallisen valvonnan tarkastukseen, jotka ovat toimijalle maksullisia.

Eviran laatimassa Elintarvikeketjun monivuotisessa kansallisessa valvontasuunnitelmassa (VASU) on vuodelle 2017 suunniteltu reseptivalvontaprojekti, joka kuitenkin ei ilmeisesti toteudu.

10.16 Valvonnan painopistealueet

Vuoden 2017 painopistealueita ovat:

- valvonnan tehtäväkentän kokonaistarkastelu ja muutostarpeiden arviointi tiimissä
- valvontakohdetietojärjestelmän ja keskitetyn tietojärjestelmän tietojen yhdenmukaisuus
- painopisteiksi valittujen Oiva-rivien tarkastaminen mm. jäljitettävyyden ja takaisinvedot
- ohjeistus mikrobikriteeriasetuksen mukaisesta omavalvontanäytteenotosta

Lainsäädäntö

Elintarvikelaki (23/2006)
Yleinen elintarvikevalvonta-asetus (178/2002/EY)
Valvonta-asetus (882/2004/EY)
Elintarvikehygienia-asetus (852/2004/EY)
Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetus (853/2004/EY)
Eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetus (854/2004/EY)
Valtioneuvoston asetus elintarvikevalvonnasta (420/2011)
MMM:n asetus elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta (1368/2011)
MMM:n asetus ilmoitettavien elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta (1367/2011)
MMM:n asetus laitosten elintarvikehygieniasta (795/2014)
MMM:n asetus ensisaapumistoiminnasta (118/2006)
MMM:n asetus hygienialain mukaisten näytteiden ottamisesta (3/EEO/2000)
MMM:n asetus raakamaidon tuotannon ja luovutuksen elintarvikehygieniasta (699/2013)
MMM:n asetus erityisruokavaliomista (121/2010)
KAs (EY) N:o 2073/2005 elintarvikkeiden mikrobiologisista vaatimuksista
MMM:n asetus ravintolisistä (78/2010)
Euroopan Komission asetus vitamiinien ja kivennäisaineiden ja niiden muotojen luetteloista, joita voidaan lisätä elintarvikkeisiin, ravintolisät mukaan luettuina (1170/2009/EY)
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveysväitteistä (1924/2006/EY)
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus vitamiinien, kivennäisaineiden ja eräiden muiden aineiden lisäämisestä elintarvikkeisiin (1925/2006/EY)
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista (1935/2004/EY)
Komission asetus elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvien materiaalien ja tarvikkeiden hyvistä tuotantotavoista (2023/2006/EY)
Komission asetus elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista muovisista materiaaleista ja tarvikkeista (10/2011/EU)
Komission direktiivi elintarvikkeiden kanssa kosketukseen joutuvista muovisista tarvikkeista (72/2002/EY)
EPNAs elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (1169/2011/EY)
MMM:n asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014)
Valtioneuvoston asetus elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämisestä, VNa 1365/2011
STM:n asetus elintarvikehuoneistoissa työskenteleviltä vaadittavasta elintarvikehygieenisestä osaamisesta ja osaamisen testaamisesta (1115/2001)
Valtioneuvoston asetus eräistä elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisistä toiminnoista (1258/2011)
Valtioneuvoston asetus eräistä elintarvikevalvonnan maksuista (1040/2007)
Valtioneuvoston asetus elintarvikelain ja terveydensuojelulain nojalla tutkimuksia tekevistä laboratorioista (152/2015)

Liite 2. Analyysit elintarvikevalvonnan näytteenottoprojekteissa 2017

Pintapuhtaus (alustavasti suunnitellut analyysit, suunnitelma tarkentuu myöhemmin)

- Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
- Enterobakteerit
- Norovirus

Riisi

- Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
- *Bacillus cereus* -ryhmä
- Enterobakteerit

Äyriäiset

- Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
- *Escherichia coli*
- *Salmonella* spp.
- *Staphylococcus aureus*
- *Listeria monocytogenes*

Kaupoissa valmistettu, jäähdytetty ja pakattu ruoka

- Alustava aistinvarainen arviointi
- Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
- Enterobakteerit
- *Bacillus cereus* -ryhmä
- *Clostridium perfringens*
- Hiivat
- Homeet

Ulkomyynti, elintarvikkeet

kasvisnäyte (salaatit, sisältää raakoja aineksia)

- *Bacillus cereus* -ryhmä
- *Escherichia coli*
- Hiivat
- Homeet

valmis ruoka (kypsennetty)

- Aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku
- *Bacillus cereus* -ryhmä
- Enterobakteerit

Ulkomyynti, vesi

- Koliformiset bakteerit
- *Escherichia coli*
- Enterokokit
- Pesäkkeiden lukumäärä 22 °C

Leipien suolapitoisuus

- Natrium

Kasvisten STEC

- STEC

11 ELÄINTEN TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN VALVONTA

11.1 Taustaa

Eläinlääkintähuoltolain 765/2009 10 §:n mukaan kunnan on laadittava suunnitelma järjestämistään eläinlääkäripalveluista sekä eläinlääkintähuoltolaissa tarkoitetusta eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan järjestämisestä alueellaan. Suunnitelman tulee sisältää tiedot eläinlääkäripalvelun tuottamistavasta, saatavuudesta, laadusta ja mitoituksesta sekä valvontaan kuuluvista tarkastuksista, näytteenotoista ja muista toimenpiteistä. Palvelun mitoitus suunniteltaessa on otettava huomioon yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuottajien kunnan alueella tarjoamat palvelut.

Kunnan suunnitelmassa on otettava huomioon valtakunnallinen ohjelma (Evira laatii) ja alueellinen suunnitelma (aluehallintovirasto laatii), ja se on arvioitava ja tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Aluehallintovirasto ohjaa kunnan suunnitelman laatimista sekä valvoo ja arvioi sen toteutumista.

11.2 Tehtävänjako kaupungineläinlääkärien välillä

1. kaupungineläinlääkäri, esimiestehtävät, kiireelliset eläintauti- ja eläinsuojelutehtävät tarvittaessa.
2. kaupungineläinlääkäri, elintarvike- ja terveysterveystarvonta, kotieläinten terveyden- ja sairaanhoito, sivutuote-, kiireelliset eläintauti- ja eläinsuojelutehtävät tarvittaessa.
3. kaupungineläinlääkäri, elintarvike- ja terveysterveystarvonta, kotieläinten terveyden- ja sairaanhoito, sivutuotevalvonta, vastaanottotoimintaan liittyvät esimiestehtävät, kiireelliset eläintauti- ja eläinsuojelutehtävät tarvittaessa.
4. kaupungineläinlääkäri, elintarvike- ja terveysterveystarvonta, sivutuote-, kiireelliset eläintauti- ja eläinsuojelutehtävät tarvittaessa.

Valvontaeläinlääkäri, eläintauti- ja eläinsuojeluvalvonta, sivutuotevalvonta.

Henkilökunnan pätevyys varmistetaan virkavalinnan yhteydessä pyytämällä nähtäviksi tarpeelliset alkuperäiset tutkintotodistukset.

11.3 Täydennyskoulutussuunnitelma

Eläinlääkärien täydennyskoulutussuunnitelma on kuvattu ympäristöterveydenhuollon yhteisestä valvontasuunnitelmasta.

11.4 Tietojärjestelmäkuvaus

Vantaan kaupungin eläinlääkintähuollon viranomaistehtävät kirjataan Digian Tarkastaja-ohjelmaan, joka on kuvattu ympäristöterveydenhuollon yhteisessä valvontasuunnitelmassa.

Kaupungin pieneläinvastaanotolla on käytössä sähköinen potilasohjelmisto, joka uusitaan loppuvuodesta 2016.

Lisäksi eläinlääkintähuollossa käytetään valtakunnallisia rekistereitä, kuten Elvis. Eläinten ja eläinperäisten tuotteiden sisämarkkinakaupassa käytetään EU-komission ylläpitämää TRACES -järjestelmää.

11.5 Viestintä

Viestinnän vastuuhenkilöt sekä erityistilanneviestintä on kuvattu ympäristöterveydenhuollon yhteisen valvontasuunnitelman luvussa 6.

Merkittävistä eläintauteihin liittyvistä tapahtumista tiedottavat valtion viranomaiset.

11.6 Painopistealueet

Eviran laatimassa valtakunnallisessa eläinten terveyden- ja hyvinvoinnin valvontaohjelmassa on vuodelle 2017 useita painopistealueita.

Uutta tai hiljattain uusittua lainsäädäntöä koskevat painopistealueet ovat uudistetun eläintautilain toimeenpano, uudistetun eläinten lääkitsemistä ja lääkkeiden luovutusta koskevan lainsäädännön toimeenpano. Uudistetun eläinsuojelulain toimeenpano on siirretty vuoden 2018 painopistealueeksi.

Kuntatasolla uudistuvan lainsäädännön ja ohjeistuksen toimeenpano tarkoittaa käytännössä uuden lainsäädännön noudattamista tarkastuksilla ja riittävien resurssien varaamista uuteen lainsäädäntöön ja ohjeisiin perehtymiseen sekä mahdollisissa koulutuksissa käymiseen.

Painopistealueista uuden tietojärjestelmän Elvi:n käyttöönotto on siirretty vuodelle 2018. Tällä hetkellä Elvi on Elintarviketurvallisuusviraston ja aluehallintovirastojen käytössä. Tarkoituksena kuitenkin on, että sovelluksen käyttö laajennetaan kuntiin. Elvissä on eläinlääkäri-, eläinkuljettaja-, eläinvälittäjä- ja lääkevalmisterekisterit. Lisäksi Elviin tullaan tallentamaan virkatoimituksia, tautitapauksia, tautivastustusohjelmat (MV:n, CAE:n ja Scrapien osalta), luvan- ja ilmoituksenvaraiset eläinten pitopaikat sekä rajoittavat määräykset. Täydentävien ehtojen tarkastukset tallennetaan omalla sovelluksellaan, jonne kirjaudutaan toistaiseksi Eliten kautta. Elvi kytkeytyy kohde- ja asiakastietojärjestelmään ja jatkossa myös eläinrekistereihin, rokotusrekisteriin ja Kartturiin tautitapausten käsittelyn helpottamiseksi. Kuntatasolla käyttö pysynee vähäisenä, ellei valtionhallinto yritä siirtää tietojärjestelmään liittyviä kirjauksia kuntien hoidettavaksi.

Painopistealueena on myös kattavan ja riskiperusteisen sivutuotevalvontasuunnitelman toimeenpano. Evira tekee suunnitelman, joka on toteutettava kunnan toimesta. Erityisesti on mainittu annettujen seuraamusten ja korjaamistoimenpiteiden varmistaminen sekä kuolleiden lampaiden säädösten mukaisen hävittämisen tehostaminen.

11.7 Eläinten terveydenhoito

11.7.1 Vantaan ympäristölautakunnan vahvistamat klinikkamaksut

Vantaan kaupungin klinikkamaksu on hyväksytty ympäristölautakunnassa 21.5.2014. Klinikkamaksun suuruus on 13,00 €.

11.7.2 Eläintenpitopaikat

Vantaalla on arviolta noin 25 000 pienikokoista seura ja harrastuseläintä (arvio yksi eläin joka kahdeksannella asukkaalla). Eläintenpitopaikkoja (talli, lampola tms.) on ympäristökeskuksen tiedossa 76 kappaletta. Maidontuotantotiloja on enää yksi. Lampoloita Vantaalla on kaksi.

11.7.3 Eläinlääkintäpalvelut virka-aikana

Vantaan kaupungin ympäristökeskus huolehtii alueellaan virka-aikana vuonna 2016 pieneläinten peruseläinlääkäripalveluista sekä kiireellisen eläinlääkäriavun antamisesta. Kiireettömät suu-eläinkäynnit sekä kiireellinen suu-eläinten eläinlääkäriapu hankitaan Porvoon kanssa tehtävällä yhteistyöllä.

Vantaan kaupungin palveluksessa olevista virkaeläinlääkäreistä kaksi osallistuu potilastyöhön. Vastaanotolla on arkisin virka-aikana vakituinen eläintenhoitaja.

Kaupungin eläinlääkäriavustaanotolla käy vuodessa hieman alle 5000 pieneläinpotilasta (klinikkamaksun maksavia asiakkaita on vuosittain noin 4500). Potilasmäärät vuosina 2011–2019 on esitetty taulukossa 11. Vastaanotto on valmistunut vuonna 2001 ja se sijaitsee samassa rakennuksessa muun ympäristöterveydenhuollon kanssa. Vastaanotolla on kaksi erillistä tutkimushuonetta, toimenpidehuone esim. hammaskivenpoistoon, leikkaussali, laboratorio, röntgenkuvaukseen varatut tilat, välinehuolto, toimisto, pakastuhuone, siivousvälinevarasto sekä kaksi heräämishuonetta potilaille. Asiakkaille vastaanotolla on odotustila sekä WC ja henkilökunnalle sosiaalitilat pukuhuone, suihku, wc ja taukotilat. Taukotilassa on mahdollisuus yöpyä ja laittaa ruokaa. Lisäksi on varastotilaa lääkkeille ja tarvikkeille.

Taulukko 11. Potilasmäärä vuosina 2012–2020

vuosi	potilaita
2017–2020	4800
2016 (ennuste 9.11.2016)	4600
2015	4445
2014	4801
2013	4620
2012	4748

Arkiaamupäivinä klo 8.30–11.00 eläintenhoitaja huolehtii puhelimeen vastaamisesta, neuvoo asiakkaita sekä varaa aikoja. Toinen ajanvarauspuhelinaika on arkisin klo 17–18, tästä huolehtivat päivystyshoitajat.

Aamupäivisin hoidetaan erittäin kiireelliset potilaat, jos kaupungineläinlääkäri on paikalla toimipisteessä. Jos kaupungineläinlääkäri ei muulta valvontatyöltään ehdi paikalle, potilas ohjataan yksityisille eläinlääkäriasemille.

Vastaanoton virka-aikaiset potilaat hoidetaan pääsääntöisesti ajanvarauksella klo 12–16. Kaupungineläinlääkärit huolehtivat perustason terveyden- ja sairaudenhoidosta (esim. rokotukset, terveystarkastukset, perussisätautipotilaat, kissojen ja koirien kastratiot, sterilaatiot, kasvainten poistot). Iltapäivisin klo 12–16 kiireelliset potilaat hoidetaan mahdollisuuksien mukaan tai ne ohjataan yksityisille eläinlääkäriasemille.

Vastaanotolla käy siivooja joka arkiaamu. Eläintenhoitaja huolehtii eläinlääkintään käytettävien laitteiden ylläpidosta ja puhtaanapidosta.

11.7.4 Eläinlääkintäpalvelut päivystysaikana

Virka-ajan ulkopuolella Vantaa huolehtii pieneläinten kiireellisen eläinlääkärinavun tarjoamisesta. Muiden kuin pieneläinten kiireellisestä hoidosta on sopimus Porvoon kaupungin kanssa. Vastavuoroisesti Vantaan kaupunki hoitaa päivystysaikaiset Porvoon alueen (Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Pornainen, Porvoo ja Sipoo) pieneläimet.

Vantaan kaupungin pieneläinpäivystys on virallisesti arkisin klo 17–07 ja viikonloppuisin perjantaista klo 17 maanantaiaamuun klo 07. Viime vuodet arki-illan potilas-/päivystystyö on aloitettu jo klo 15–17. Päivystyksestä huolehtivat useimmiten ulkopuoliset sopimuseläinlääkärit, kahdella potilastyötä tekevällä kaupungineläinlääkäriällä on kuitenkin päivystysvelvollisuus. Päivystysaikana eläintenhoitaja on paikalla arkisin klo 17–22, lauantaisin klo 12–19 ja sunnuntaisin sekä pyhinä klo 12–19.

Päivystyseläinlääkärien ringissä on noin 10 eläinlääkärinä. Päivystävien eläinlääkärien ammatinharjoitusoikeus tarkastetaan Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran eläinlääkärirekisteristä. Päivystyshoitajien ringissä on vaihteleva määrä hoitajia, yleensä n. 7–10 kappaletta. Vuorot jaetaan etukäteen puoleksi vuodeksi kerrallaan.

Päivystävällä eläinlääkäriällä on käytössään auton lämmitystolppa. Autotallia ei ole, mutta eläinlääkäri toimii vain vastaanotolla hoitaen pieneläimiä, joten autossa ei tarvitse säilyttää lääkkeitä ja hoitotarvikkeita hyötyeläinten ja hevosten hoidon varalta.

11.7.5 Yksityinen eläinlääkintäpalvelujen tarjonta

Kaupungin oman vastaanoton lisäksi Vantaan alueella toimii toistakymmentä pieneläinlääkärinä tai -vastaanottoa. Kaksi eläinlääkäriasemaa päivystää ympärivuorokautisesti ja muut yksityiset ovat avoinna arkisin klo 8–20 välillä, osa asemista on avoinna lauantaisin. Yksityiset eläinlääkäriasemat tarjoavat osa varsin korkeatasoista palvelua, tarjoten lähes kaikki tarvittavat tutkimus- ja hoitomahdollisuudet. Vantaalaiset pieneläinten omistajat käyttävät paljon myös lähialueen, etenkin Helsingin ja Espoon yksityisten eläinlääkäriasemien palveluja. Yksityisten eläinlääkäriasemien aukioloajat vaihtelevat välillä 7.30–22.00. Osalla on käytössä osan päivää päivystys ilman ajanvarausta. Suuremmat yksityiset eläinlääkäriasemat ovat avoinna osan aikaa päivässä myös viikonloppuisin ja pyhinä.

11.7.6 Tuotantoeläinten terveydenhuolto

Vantaan kaupungin eläinlääkäreillä ei ole terveydenhuoltosopimuksia vantaalaisten tuotantotilojen kanssa. Vantaan kaupungin alueella sijaitseva nautatila on solminut terveydenhuoltosopimuksen Helsingin yliopiston Saaren klinikan kanssa. Jatkossa asiakkaita ohjataan ottamaan yhteyttä Porvoon suurelänpraktikoihin, joilta tarvittaessa saa terveydenhuoltopalvelua.

11.8 Eläinten terveyden valvonta

11.8.1 Eläintautivalmius

Äkillisessä tautipurkauksessa AVI:n ohjauksessa tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtyy ensisijaisesti valvontaeläinlääkäri ja tarvittaessa sijaisena toimivat 2. tai 3. kaupungineläinlääkäri. Praktiikka hoidetaan poikkeusolosuhteissa normaaliin tapaan. Jos tarpeen, kiireettömät ajanvaraukset perutaan.

11.8.2 Eläintautitapaus

Jos epäillään tarttuvaa eläintautia, ryhtyy valvontaeläinlääkäri tarvittaessa yhdessä muiden kaupungineläinlääkäreiden kanssa lainsäädännön edellyttämiin kiireellisiin toimenpiteisiin (näytteenotto, rajoittavat määräykset). Epidemiologinen selvitys sekä toimenpiteet taudin saneeraamiseksi ovat kiireettömämpiä tehtäviä ja tarvittaessa näihin toimenpiteisiin osallistuvat kaikki eläinlääkärit. Pääasiassa toimenpiteistä vastaa valvontaeläinlääkäri 2. tai 3. kaupungineläinlääkäri avustaessa tarvittaessa.

Mahdolliset uusintatarkastukset ja uudet näytteenotot pyrkii valvontaeläinlääkäri hoitamaan loppuun 2. tai 3. kaupungineläinlääkäriin avustaessa tarpeen mukaan.

11.8.3 Eläinten ja ihmisten välillä tarttuvat taudit

Koska Vantaan kaupungin eläimistä merkittävä osa on pienikokoisia seura- ja harrastuseläimiä, aiheuttaa raivotautiepäily todennäköisimmin toimenpiteitä. Tavallisimmassa tapauksessa ihmistä puree ulkomailta tuotu koira. Pureskasta ilmoittaa terveydenhuolto tai henkilö jota on purtu. Jos eläimen omistajasta on riittävät tiedot selvitetään eläimen kliininen kunto ja rokotushistoria mahdollisimman nopeasti. Jos epäillään kliinistä raivotautia, lopetetaan eläin ja lähetetään se Eviraan tutkittavaksi raivotaudin varalta.

Vantaan tuotantoeläimillä todettu tai epäilty *Salmonella*, EHEC tai pernarutto -löydös aiheuttaa myös toimenpiteiden aloittamisen. Lintuinfluenssaan liittyvä siipikarjan ulkonapitokielto on työllistänyt jonkin verran.

Eläintautilaista ja sen nojalla annetuista säädöksistä löytyy yksityiskohtaiset ohjeet eri eläintautitapauksissa aloitettaville toimenpiteille. Lisäksi eläintautitapauksessa ohjausta saadaan aluehallintovirastosta ja Evirasta.

11.8.4 Varosuunnitelmien laadinta ja ylläpito

Toimenpiteet on kuvattu Vantaan ympäristöterveydenhuollon valmiussuunnitelmassa. Ohjeiden päivitystä jatketaan vuonna 2017. AVI:n valmiussuunnitelma eläintautien torjumiseksi löytyy omana kansionaan G-asetalta ympäristöterveyden valvontakohdasta.

11.8.5 Valmiuskoulutus

Vantaan kaupungineläinlääkärit eivät toimi valmiuseläinlääkäreinä.

11.8.6 Ilmoitusmenettelyt eläinlääkintä- ja terveydenhuoltoon

Ilmoitusmenettelyt tehdään Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen 1010/2013 eläintautien ilmoittamisesta ja mikrobikantojen toimittamisesta mukaisesti.

Hoidetuista potilaista koostetaan myös kuukausi-ilmoitukset, jotka toimitetaan aluehallintovirastoon. Samassa lomakkeessa ilmoitetaan kuukausittain ilmoitettavat eläintaudit.

11.8.7 Terveysvalvontaohjelmat, kirjanpito

Maedi-visna ja scrapie-valvontaa on suoritettu yhdessä lampolassa. Vapaaehtoinen scrapievalvonta on loppunut Suomen saatua kesällä 2016 Euroopan komissiolta tunnustuksen maana, jolla on mitättömän alhainen scrapien riski. Maedi-visna –valvontaa jatketaan entiseen tapaan näytteenotoin kolmen vuoden välein.

Salmonella-valvontaa suoritetaan yhdessä munintakanalassa. Munat myydään suoraan kuluttajille, joten näytteenotto on joka toinen vuosi.

Vantaan nautatiloilta pyydetään tarvittaessa selvityksiä kotiteurastettujen nautojen BSE-näytteenotosta. Kotiteurastuksia koskevia ilmoituksia ei ole tullut, tarvittaessa ne arkistoidaan.

Terveysvalvontaohjelmia koskevat tiedot arkistoidaan mappeihin. Tiloilla tehdyt käynnit ja näytteenotot merkitään Tarkastaja-ohjelmaan.

Jos terveystarkastusohjelmia ei noudateta, otetaan yhteyttä toiminnanharjoittajaan ja tarvittaessa lisäohjeita pyydetään aluehallintovirastolta.

11.8.8 Eläintautikartoitukset

Eläintautikartoituksiin liittyviä näytteenottopyyntöjä muilta viranomaisilta tulee satunnaisesti. Näytteet ottaa ensisijaisesti valvontaeläinlääkäri, tarvittaessa 2. tai 3. kaupungineläinlääkäri avustavat.

11.8.9 Vesiviljely

Vantaalla ei ole tiedossa toimivia vesiviljelylaitoksia.

11.8.10 Kyyhkyslakat

Vantaalla sijaitsee ainakin yksi kyyhkyslakka, jossa aiempina vuosina on todettu new castlen -tauti. Harrastelintujen pitopaikat on hyvä olla tiedossa mahdollisten tautitapausten selvittämisen nopeuttamiseksi.

11.8.11 Muu tautivalvonta ja näytteenotto

Eviran pyynnöstä tehtävästä näytteenotosta vastaa pääasiassa valvontaeläinlääkäri, tarvittaessa 2. tai 3. kaupungineläinlääkäri avustavat. Tulokset välitetään oikealle taholle ja alkuperäiset tulokset arkistoidaan mappiin Eläintaudit ja Eläintautitulokset valvontaeläinlääkäriin huoneeseen 3.69. Näytteenotot merkitään Tarkastaja-ohjelmaan.

Vantaalaisilta tuotantoeläintiloilta lähtee eläimiä erilaisiin eläinnäyttelyihin sekä esimerkiksi keinosiemennysasemalle. Tapauksiin liittyy ylimääräisiä eläintautinäytteitä.

Näytteenotossa toimitaan näytteenottopyynnön mukana tulleen ohjeistuksen mukaan.

Vantaalla toimii muutamia mehiläistarhaajia. Esikotelomädän leviämisen ehkäisemiseen liittyviin toimenpiteisiin on ryhdytty ja toimenpiteitä jatketaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

11.8.12 Keinollinen lisääntyminen

Vantaalla ei ole valvonnan piiriin kuuluvia nautojen, sikojen tai hevosten keinolliseen lisääntymiseen liittyviä kohteita.

11.8.13 Sivutuotevalvonta

Sivutuotelainsäädäntö muuttui kun 1.7.2015 astui voimaan kansallinen sivutuotelainsäädäntö. Sen myötä sivutuotetoimijoiden rekisteröintiin, hyväksymiseen ja tarkastamiseen liittyviä toimintoja siirtyi aluehallintovirastosta kuntien tehtäväksi. Aluehallintoviraston rooli on jatkossa ohjata lain toimeenpanoa alueellisesti ja Eviran rooli on toimia valtakunnallisena ohjaajana sekä suorittaa osaltaan valvontaa.

Käytännössä valvontaeläinlääkäri valvoo Vantaan alueella toimivia sivutuotelaitoksia ja tekee niihin valtakunnallisen valvontasuunnitelman mukaiset tarkastuskäynnit sekä rekisteröi tai hyväksyy ne uudet toimijat jotka kuuluvat kunnan tehtäviin. Lisäksi valvontaeläinlääkäri myöntää tutkimuskäyttöön tulevien sivutuotteiden luvat.

Elintarvikevalvonnan kohteissa sivutuotevalvonnasta vastaa elintarvikesaadöksiä valvova viranhaltija.

Sivutuotteiden hävitystapoja seurataan valvontakohteissa tehtävien muiden käyntien yhteydessä.

Jos lainsäädännön vastaisia menettelyitä tavataan, toimitaan uuden sivutuotelainsäädännön sisältävien hallinnollisten pakkokeinojen mukaisesti.

11.8.14 Tuonti- ja vientivalvonta

Eläinten vientivalvontaa ja näihin liittyviä todistuksia myöntää pääasiassa valvontaeläinlääkäri ja sijaisena tarvittaessa toimivat 2. ja 3. kaupungineläinlääkäri. Hevosten vientitarkastukset tehdään talleilla ja todistukset kirjoitetaan sähköisessä Traces – järjestelmässä. Pieneläinten vientitarkastukset tehdään pääsääntöisesti vastaanotolla, mutta kohdemaan vaatiessa kuljetuslaatikon sinetöintiä viranomaisen toimesta, tehdään tarkastus lentokentällä. Helsinki-Vantaan lentokentältä lähtee runsaasti eläimiä sekä toisiin jäsenvaltioihin että kolmansiiin maihin ja vientierien aikatauluista ja kohdemaan vaatimuksista johtuen tehdään tarvittaessa tarkastuksia myös muista kunnista lähtöisin oleville lemmikeille.

Eläinperäisten tuotteiden (ei elintarvikkeiden) tuontia ja vientiä valvotaan tarvittaessa. Vantaalla toimivien turkisanhka-alan toimijoiden vientitodistukset työllistävät edelleen ympäristökeskuksen väkeä. Vientitodistukset myöntää pääasiassa valvontaeläinlääkäri, muut kaupungineläinlääkärit avustavat tarpeen mukaan. Valvontaeläinlääkäri hoitaa myös vientitodistuksiin liittyvien varastojen säännöllisen valvonnan.

Tuontivalvontaa ja siihen liittyvää näytteenottoa tapahtuu satunnaisesti. Pääasiassa näitä tehtäviä hoitaa valvontaeläinlääkäri.

Kolmasmaatuontiin liittyvät yhteydenotot tulevat yleensä Helsinki-Vantaan lentokentän tullista. Tullille annetaan pääasiallisesti puhelinneuvontaa. Tulli tekee päätöksen asiaan liittyen, virka-apuna Tullille tarjotaan tarvittaessa eläinten lopetuksia lentokentän tiloissa.

Laittomasti maahantuoduille eläimille tehdään tarkastuksia. EU-alueelta laittomasti maahantuotujen eläinten osalta toimivaltainen viranomainen on Aluehallintovirasto ja kolmansista maista laittomasti maahantuotujen eläinten osalta Evira. Valvontaeläinlääkäri tai tarvittaessa sijaisena toimiva 2. tai 3. kaupungineläinlääkäri tekee virka-apuna eläinten ja niiden asiakirjojen tarkastuksen.

Laittomaan maahantuontiin liittyvät tehtävät ovat viime vuosina lisääntyneet. EU-alueelta tuotujen eläinten tapauksia on vuosittain 10–15 tapausta ja kolmansista maista tuotuja yhdestä viiteen tapausta.

11.9 Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Vuosittain tehdään noin 180–200 eläinsuojelukäyntiä/-tarkastusta ja tämän lisäksi 20-30 päätöstä, jotka eivät ole edellyttäneet tarkastusta. Päätöksiä ilman tarkastusta tehdään Löytöeläintalolle tuoduista huonokuntoisista eläimistä, jotka täytyy lopettaa eläinsuojelullisista syistä. Lisäksi päätöksiä ilman tarkastusta tehdään hylätyistä ja villiintyneistä eläimistä. Eläinsuojelulain mukaiset tarkastuskäynnit ja päätökset on esitetty taulukossa 12.

Taulukko 12. Eläinsuojelutarkastukset, -käynnit ja -päätökset 2012–2020

vuosi	tarkastus tai käynti / päätös lkm
2017–2020 (ennuste)	200 / 25
2016 (ennuste 28.11.2016)	220 / 25
2015	181 / 24
2014	189 / 20
2013	178 / 10
2012	190 / 17

Pääasiallisesti eläinsuojelutarkastuksia tehdään valitusten perusteella. Selkeästi suurin osa valituksista kohdistaa koirien ja kissojen pitoon. Hevosista valitetaan harvemmin.

Eläinsuojeluvalvonnasta vastaa valvontaeläinlääkäri. Valvontaeläinlääkäri tekee kaikki ilmoituksen varaisten toimijoiden (eläinkaupat, laajamittainen seura- ja harrastuseläintenpito) tarkastukset ja epäilyyn perustuvat tarkastukset. Valvontaeläinlääkärin poissa ollessa kiireellisiä eläinsuojelutarkastuksia tekevät ensisijaisesti 2. ja 3. kaupungineläinlääkäri. Valvontaeläinlääkäri ei osallistu potilastyöhön, joten jääviysongelmia tarkastuksilla ei synny.

11.9.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus

Pääasiassa valitukseen perustuvat eläinsuojelutarkastukset tehdään ennalta ilmoittamatta. Jos eläimen omistajaa on mahdotonta tavoittaa tai jos asian selvittelyyn tarvitaan nimenomaan omistajan läsnäoloa (pahoimpitelyepäily,

riittävästä liikunnasta huolehtiminen), voidaan hänelle jättää kirjallinen yhteydenottopyyntö. Yksityishenkilön eläintenpitoon kohdistuvilla tarkastuksilla pyritään pitämään työturvallisuuden takaamiseksi kahta henkilöä. Yleensä eläinlääkärin mukana on terveystarkastaja.

Jos säädöksiä on rikottu, kuullaan omistajaa tarkastushetkellä. Omistajan vastine kirjataan tarkastuspöytäkirjaan, jonka omistaja allekirjoittaa. Jos omistaja ei ole viivytyksettä tavattavissa ja päätös edellyttää kuulemistä, suoritetaan omistajan kirjallinen kuuleminen. Kuulemisen jälkeen asia ratkaistaan ja päätös lähetetään asianosaisille tiedoksi.

Kiireellisiä toimia vaativissa tilanteissa ei kuuleminen ole tarpeen. Jos mahdollista, pyritään näissäkkin tilanteissa tarjoamaan omistajalle kuulemismahdollisuus puhelimitse.

11.9.2 Ilmoituksenvaraisten ja laajamittaisen toiminnan tarkastus

Ilmoituksenvaraiset toimijat Vantaalla ovat pääasiassa eläinkauppoja, talleja ja kenneleitä. Toimijoille pyritään tekemään eläinsuojelulain mukainen tarkastus vuosittain ja näitä tarkastuksia tehdään sekä ennalta sovittuina, että ennalta ilmoittamatta.

Ilmoituksenvaraisten kohteiden määrät on listattu resurssitarveliitteessä.

Eläinkaupoille on oma tarkastuslomakkeensa. Lomakkeen avulla saadaan kaikille eläinkaupoille samat yksityiskohdat huomioiva tarkastus.

Tallitarkastuksella käytetään Eviran hevosille tarkoitettua tarkastuslomaketta ja ilmoituksenvaraisen kenneltoiminnan tarkastuksilla käytetään tavanomaista eläinsuojelutarkastuslomaketta.

Jos tarkastuksella todetaan toimijan hoitavan asiat hyvin, voidaan tarkastustiheyttä harventaa vuosittain tehtävästä tarkastuksesta.

Jos tarkastuksen yhteydessä havaitaan lainsäädännön vastaisuuksia, kuullaan yrityksen edustajaa annettavasta määräyksestä ja määräajasta tarkastuksen yhteydessä. Määräysten noudattaminen valvotaan uusintatarkastuksella.

11.9.3 Epäkohtailmoitukset tukivalvontaan

Jos tuotantotiloihin kohdistuvilla tarkastuksilla havaitaan EU:n maataloustukiin vaikuttavia puutteita, ilmoitetaan havainnot aluehallintovirastoon viipymättä. Ilmoituksen mukana toimitetaan kopio tarkastuspöytäkirjasta.

11.9.4 Määräysten seuranta

Eläinsuojelulain nojalla annettujen määräysten noudattamista valvotaan uusintatarkastusten sekä asiakirjojen avulla. Esimerkiksi siivottavaksi määrätty eläintenpitotilat tarkastetaan uudelleen määräajan kuluttua. Eläinlääkärikäyntejä koskeva määräys kontrolloidaan pyytämällä määräaikaan mennessä todistusta eläinlääkärikäynnistä postitse. Eläinten kovakouraisen kohtelun kieltävien määräysten jälkivalvonta on haasteellista, koska uusintatarkastuksella ei voida havaita merkkejä määräyksen noudattamisesta tai noudattamatta jättämisestä. Jos samasta tapauksesta saadaan uusia eläinsuojeluilmoituksia, välitetään tiedot poliisille. Edellä mainittu koskee myös liikuntatarpeen tyydyttämistä koskevia määräyksiä.

Jos määräystä ei ole noudatettu, voidaan määräys uusina tai siirtää asia Aluehallintovirastoon uhkasakon valmisteluun.

11.9.5 Yhteistyötahot

Eläinsuojeluasioissa yhteistyötä tehdään viikoittain Viikin Löytöeläintalon kanssa. Löytöeläintalolla järjestetään tilapäistä hoitoa kiireellisille eläinsuojelutapauksille.

Poliisin kanssa tehdään yhteistyötä esitutkintaan liittyen yhteisillä tarkastuksilla, sekä poliisin löytöeläintalolle tuomien eläinten jatkokäsittelyyn liittyen. Tarkastuspöytäkirjat, joissa todetaan eläinsuojelusäädöksiä rikotun, toimitetaan poliisille säännöllisin väliajoin. Erityisen törkeistä tapauksista laaditaan erilliset esitutkintapyynnot. Todistajan ominaisuudessa eläinlääkärit osallistuvat poliisin kuulusteluihin esitutkintavaiheessa sekä syyttäjän kutsumana todistajana oikeudessa.

Etelä-Suomen Aluehallintovirastoon lähetetään tarkastuspöytäkirjojen kopiot. Lisäksi AVI:sta saadaan neuvontaa sekä apua pitkäaikaisten eläinsuojeluongelmien käsittelyssä.

11.10 Eläinten lääkinnän valvonta

Lääkitsemisen valvontaan liittyvät tehtävät Vantaalla nousevat ajankohtaisiksi lähinnä vierasainevalvontanäytepyyntöjen yhteydessä. Toinen hyvin harvinainen mahdollisuus on meijerissä tai teurastamossa havaittu lääkejäämä, joka johtaa tilan lääkekirjanpidon tarkastukseen.

Vantaalaiset tuotantotilat eivät ole solmineet terveydenhuoltopalvelusopimuksia kaupungineläinlääkäreiden kanssa. Tuotantotilojen lääkekirjanpidon tarkastukset kuuluvat aluehallintoviraston vastuulle, joka tarvittaessa määrää kunnan virkaeläinlääkärin tekemään lääkekirjanpidon tarkastuksen.

11.11 Laatu

Kaupungineläinlääkärin vastaanoton toiminnasta on tehty asiakastyytyväisyyskysely muutamien vuosien välein. Viimeisin asiakastyytyväisyyskysely on toteutettu marraskuussa 2012. Palvelua on pyritty kehittämään saadun palautteen perusteella.

11.11.1 Valitusten käsittely

Toimialan johtosäännön mukaan eläinlääkintätöihin liittyvien valitusten käsittely on delegoitu 1. kaupungineläinlääkärille.

Eläinlääkintähuoltoon liittyviä valituksia tulee pääosin eläinsuojelutarkastusten suorittamisesta sekä saatuaan kliiniseen eläinlääkäripalveluun liittyen. Valitukset ohjataan 1. kaupungineläinlääkärille, joka selvittää asian asianomaisten kannat ja vastaa valittajalle.

Jos kyseessä on potilaan hoitoon liittyvä valitus, eikä asiakas tyydy 1. kaupungineläinlääkärin päätökseen, ohjataan asiakasta ottamaan yhteyttä eläinlääkintävahinkojen arviolautakuntaan. Joissakin valitustapauksissa voidaan asiakasta neuvoa olemaan yhteydessä aluehallintovirastoon.

Kunta korvaa vahingonkorvauslain mukaisesti mahdolliset työntekijän virheestä tai laiminlyönnistä aiheutuneet vahingot.

11.12 Raportointi

Eläinlääkintähuollon käytön määrä raportoidaan vuosittain ympäristölautakunnalle määräysten mukaisesti.

Eläinten terveydenhoitoon liittyvien sairaskäyntien määrä tuotantoeläintiloilla saadaan tarvittaessa Porvoon kaupungilta. Vastaanottokäyntejä ei tällä hetkellä eritellä päivystystapauksiin ja virka-aikana käyneisiin potilaisiin, vaan raportoidaan potilaiden kokonaismäärä. Uusi potilasohjelmisto saattaa tuoda asiaan muutoksen. Porvoon alueelle raportoidaan kuukausittain alueelta päivystysaikana Vantaalle tulleiden potilaiden määrä.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan liittyvien tarkastusten, käyntien ja päätösten määrät lasketaan Tarkastaja – ohjelmaan tehdyistä kirjauksista.

Eläinlääkintähuoltoon liittyvät tarkastuspöytäkirjat sekä muut asiakirjat toimitetaan määräaikaisten puitteissa muille viranomaisille. Yhteistyötahoja ovat mm. Evira, aluehallintovirasto sekä poliisi.

11.13 Eläinlääkintähuollon resurssitarvekartoitus

Kunta / Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue
Vantaan kaupunki

1. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

1.1. Tuotantotilojen määrä	Kpl		Kpl
1.1.1. Nautatilat		1.1.6.3. Kalkkunakasvattamot	0
1.1.1.1. Lypsykarjatilat	1	1.1.6.4. Siitoskasvattamot	0
1.1.1.2. Lihanautatilat	1	1.1.6.5. Muut siipikarjayksiköt	0
1.1.1.3. Emolehmätilat	0	1.1.7. Vesiviljelylaitokset	0
1.1.2. Sikatilat	0	1.1.7.1. Ruokakalalaitokset	0
1.1.2.1. Lihasikalat	0	1.1.7.2. Poikastuotantolaitokset	0
1.1.2.2. Emakkosikalat	0	1.1.7.3. Luonnonravintolammikot	0
1.1.3. Lammastilat	2	1.1.7.4. Muut laitokset	1
1.1.4. Vuohitilat	0	1.1.8. Turkistarhat	0
1.1.5. Hevostilat	42	1.1.9. Tarhatun riistan toimintayksiköt	0
1.1.6. Siipikarjatilat	1	1.1.10. Mehiläistarhat	51
1.1.6.1. Munintakanalat	1	1.1.11. Muut tuotantoeläinyksiköt	0
1.1.6.2. Broilerkasvattamot	0		

1.2. Terveystuotosopimusten määrä	Kpl		Kpl
1.2.1. Naudat		1.2.2.2. Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
1.2.1.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	1	1.2.2.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista sikatiloista	0 %
1.2.1.2. Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0	1.2.3. Siipikarja	
1.2.1.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista nautatiloista	50	1.2.3.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	0
1.2.2. Siat		1.2.3.2. Tilat, jolla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	0
1.2.2.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	0	1.2.3.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista siipikarjatilasta	0 %

1.3. Tuotantoeläinten määrä	Kpl		Kpl
1.3.1. Naudat	90	1.3.6. Siipikarja	70
1.3.2. Siat	0	1.3.7. Turkiseläimet	0
1.3.3. Lampaat	123	1.3.8. Tarhattu riista	0
1.3.4. Vuohet	7	1.3.9. Porot	0
1.3.5. Hevoset	n. 400	1.3.10. Muut tuotantoeläimet	0

1.4. Väestömäärä	Kpl
1.4.1. Lemmikkieläinten määrä (arvio 1/8 asukasta)	25 000

1.5. Alueen pinta-ala km ²
238

1.6. Yksityinen palvelutarjonta	Htv		Htv
1.6.1. Hyötyeläinpraktiikassa	arvio 3	1.6.2. Muussa praktiikassa	arv. 25

2. VALVONTA

2.1. Eläinten terveyden valvonta

Resurssitarpeeseen huomioidaan myös kohdat 1.1./1.3./1.4./1.5.

2.1.1. Terveysvalvontaohjelmiin kuuluvat tilat	Kpl		Kpl
2.1.1.1. Maedi-Visna	1	2.1.1.4. Kanojen salmonellavalvontaohjelma	1
2.1.1.2. Scrapie	1	2.1.1.5. Peuratarhojen terveystarvontaohjelma	0
2.1.1.3. Broilereiden ja kalkkunoiden salmonellavalvontaohjelma	0	2.1.1.6. Vesiviljelyeläinten terveystarvontakohteet	0

2.1.4. Sivutuotevalvonta	Kpl		Kpl
2.1.4.1. Haaskat	0	2.1.4.2. Sivutuotealan laitokset (ks. valvontaohjelma)	0
2.1.4.1.1. Haaskan pitäjäksi ilmoittautuneet toimijat	0	2.1.4.3. Hautaamisilmoitukset/v	0
2.1.4.1.2. Ilmoitetut haaskat/v	0		

2.2. Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Resurssitarpeeseen huomioidaan myös kohdat 1.1./1.3./1.4./1.5.

2.2.1. Ilmoituksenvaraist kohteet	Kpl		Kpl
2.2.1.1. Kennelit	6	2.2.1.5. Eläinkaupat	8
2.2.1.2. Hevostallit	17	2.2.1.6. Eläinlaitokset	1
2.2.1.3. Riistanhoidolliset tarhat	0	2.2.1.7. Muut	0
2.2.1.4. Lihan, munien tai siitoseläinten tuotantotarhat	0		

ELÄINLÄÄKINTÄHUOLLON HENKILÖRESURSSIT

Eläinlääkärit	Htv		Htv
Eläinten terveyden valvonta	0,4	Eläinlääkintähuollon hallintotehtävät	0,2
Eläinten hyvinvoinnin valvonta	0,8	Muut tehtävät	0,3
Tuotantoeläinten terveydenhuolto	0	Eläinlääkäriresurssit yhteensä	4,20
Muut eläinlääkäripalvelut	0,6		
Elintarvikevalvonta*	1,9		

Muut kuin eläinlääkärit	Htv		Htv
Eläinlääkintähuollon hallintotehtävät	1	Eläinlääkintähuollon hallintotehtävät	0
Välinehuolto, siivous ym.	0,3	Muut tehtävät	0
Sihteerit-/toimistopalvelut	0,1	Muut kuin eläinlääkäriresurssit yhteensä	1,40

1 htv = 220 htp

* Elintarvikevalvonta sisältää:

- maidontuotantotilojen tuotantohygieeniset tarkastukset
- teurastamoiden ja leikkaamojen valvonta ja lihantarkastus
- riistanlihan tarkastus
- munapakkaamoiden valvonta
- muut elintarvikevalvontaan liittyvät tehtävät

11 § Eläinlääkäreiden eläinlääkintähuoltolain 19 § mukaisten palkkioiden enimmäismäärän vahvistaminen vuodelle 2017

VD/9714/01.00.01.00/2016

KR/JP

Vireilletulo ja perustiedot

KuEL yleiskirjeen 2/2016 4.11.2016 dnro 463/2016 mukaan kunnan on vahvistettava eläinlääkärien eläkepalkkaan laskettavat toimenpidepalkkiot, jotka eläinlääkäri perii eläinten omistajilta ja haltijoilta. Palkkiot koostuvat eläinlääkäriavusta ja siihen liittyvistä palveluista. Vuoden 2017 päätös on tehtävä vuoden 2016 loppuun mennessä.

Vuoden 2017 palkkioiden enimmäismäärä on 50 801,04 €.

Kunnan monijäsenisen toimielimen tekemä vahvistuspäätös on toimitettava Kevaan 31.1.2017 mennessä.

Ympäristölautakunta 14.12.2016 § 11

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään,

- a) vahvistaa saatujen tietojen perusteella eläinlääkintähuoltolain 19 §:n mukaiset kaupungineläinlääkäreiden eläkepalkkaan laskettavat toimenpidepalkkiot kalenterivuodelle 2017, lautakunnan jäsenille jaetun liitteen mukaisesti ja
- b) että sopimuseläinlääkäreiden päiväpalkkio on 141,11 €

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:

- Sopimuseläinlääkärit 2017 (jaetaan pöydälle)
- Eläinlääkäreiden eläinlääkintähuoltolain 19 §:n mukaisten palkkioiden vahvistaminen vuodelle 2017 (jaetaan pöydälle)

Täytäntöönpano: Ote henkilöstökeskus/Haatainen Sirpa
Ote palvelussuhderekisteri(at)keva.fi

Tiedoksi
- kaupungineläinlääkärit
- sopimuseläinlääkärit

Muutoksenhakuohje: 1. oikaisuvaatimusohje ympäristölautakunnalle

Lisätiedot:

Jaakko Peltomaa, puh. 050 3181 680, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus 30 pv

Tässä kokouksessa tehtyihin päätöksiin, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan ympäristölautakunnalle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan ympäristölautakunnan osoite:
Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 3. Valitus Helsingin hallinto-oikeudelle maa-aineslupapäätöstä koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa maa-aineslain nojalla tehtyyn ottamislupapäätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

Valituksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) tai kunnan jäsen. Lisäksi valitusoikeus on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja hankkeen tarkoittamalla alueella toimivalla sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- 3) päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Valituksen sisältö ja toimittaminen

Valitus on tehtävä kirjallisena.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

1. päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
2. todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa **250 euroa**.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 7. Valitus Vaasan hallinto-oikeudelle vesilain nojalla tehdystä päätöksestä

Tässä kokouksessa vesilain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

Valitus tehdään **Vaasan hallinto-oikeudelle** kirjallisella valituksella. Myös päätökseen asian käsittelystä peritystä maksusta haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta.

Valitusoikeus on:

- asianosaisella
- rekisteröidyllä yhdistyksellä ja säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät
- vesitaloushankkeen sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät
- elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksella ja hankkeen sijaintikunnan ja edellä mainitun muun kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella
- muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitusaika

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava **30 päivän kuluessa** tämän päätöksen julkipäivästä päätöksen tehneelle **Vantaan kaupungin ympäristölautakunnalle**.

Valituksen sisältö ja toimittaminen

Valitus osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle ja toimitetaan Vantaan kaupungin ympäristölautakunnalle.

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää tämä päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä ja asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen.

Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Asiamiehen on, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, liitettävä **valituskirjelmään valtakirja**, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua **250 euroa**.

Yhteystiedot:

Vantaan ympäristölautakunnan osoite:
Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163

sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi

Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

10.1

Päätöksistä §:t , jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

10.2.

Päätöksistä §:t , ei hallintolainkäyttölain 5 §:n mukaan saa tehdä hallintovalitusta, koska ne eivät sisällä sellaista toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.